

Deus cum tua divina gratia sapientia, et amore
incipit brevis, succincta q̄ de Sacramentis in genere
evisceratio juxta inconvulsam Venerabilis Magistri
Doctoris Ill. Christi q̄ invictissimi Martyris Raymundi
Lullii mentem

Per Fratrem Raphaellem Barcelo Ordinis Minorum
Seraphici Patris Nostri Sancti Francisci Regularis Obser-
vantia Sacrae Theologiae Lectorem, et in Balcani Univer-
sitate doctrina Lulliana Professorem
elaborata

Primam imponit manum die 10 mensis Novembris
Anno a Virginico parto
1688

Proemium

Sacramentalij Theologiae succinctam aggredios eviscerationem
methodum servando compositivam, quae prius de universaliori
bus, quam de minus communibus agere indigebat: ideo a Sacra-
mentij in genere exordium sumo, cum hoc ad Sacramentorum
in specie uberosam conducat notitiam. Quemadmodum rosei
et aurei perferas coloribus, atq̄ comij lucidij ornatas, solem auro
ras, solemq̄ et auroream ~~per~~ serena luce coruscant. Luciferi, seu
phosphori praeit, sic per Lullianay discurrendo regulay, haec nos
tra de Sacramentij in genere evisceratio, specialem Sacramen-
torum praeite oportet indaginem. Dignetur Deus meritij nos
tri Antesignani Ill. Os. nos dirigere, manu ducere, et gubernare
et omnia in honorem tanti Nominij cedant, et sicut hincini
dedimus sacramentali Theologiae, ita uberosos mereamus (Di-
vina opitulante gratia) colligere fructus, finalem consequi lau-
ream aeternay felicitatem Amen Amen Amen
Disputatio prima de Sacramento ut sic per regulam
Utrum

Licet verum sit quod in Catholica Ecclesia dantur Sacramenta, quae sunt
uberrimi gratiae rivi, et fontes saluatorij in hoc cantico Isaya: Hau-
rieti aquae de fontibus saluatorij praeuenientiali; hanc regulam ubi
pro parte nostra habet locum, non ad dubitandum de Sacramentis, sed
ad ipsa mediante fide intelligenda, et probanda quoad ad eo-
rum possibilitatem, ut docet Ill. Or. ex illo Isaya 7: Nisi credite-
riti, non intelligetis loquendo de mysterijs fidei et de venera-
bili Eucharistia Sacramento: ideo sit Dub. Im. utrum factum
Dubium Im. an Sacramentum sit possibile
Cum ex Ill. De in proemio Artij antequam ad quamlibet respo-
deamus quest. sit necessarium quid dicitur per nomen scire;
ideo notandum, quod hoc nomen Sacramentum in triplici sig-
nificatione ab Auctoribus ecclesiasticis praecipue sumit. I. pro
juramento; nam multoties juramentum, quod juramento affi-
matum est dicitur Sacramentum; quae significatio praesertim usitata est
I. Sacramenta puerorum (si aduersus venditionem) sic etiam
Hier. Epist. ad Heliodorum scripsit: Recordare huiusmodi diem quo
Christo in Baptismate consepulsi in sacramenti verba iurasti pro no-
mine eius non te Patri participatum esse, non Marti

Secundo sumit. pro sa-
cro secreto, seu arcano sacro; unde verba illa, seu res, quae aliqua rem
occultam, diuinam, ac supernaturalem significant, sacramenta dicuntur.
eo quod in se quasi continent, et occultant sacra mysteria. Sic Pau-
lus ad Ephes. I. de conjugio inter primos homines in paradiso co-
tracto dixit: Sacramentum hoc magnum est. Ubi huius Sacramentum signi-
ficat rem occultam, ac diuinam I. conjunctionem Christi cum Ecclesia
quod idem Paulus ostendit ad Gal. I. Ego autem dico in Christo, et
Ecclesia. Et Van. 2. Mihi sacramentum hoc reuelatum est

Tertio sumit.
pro ut significat gratiam spirituales, ut tenet communis Doctorum
et Sanctorum P. P. consensus; et ita nominat. Sacramentum a Concil.
Later. sub Innocen. 3. Constantiensi, et Trib. hoc etiam nomine
vocat. a Victore Papa Epist. 2. Anastasio 11. in Epist. ad Anast.
Imperatorem Cap. 8. Et a D. Cypriano ser. de ablutione pedum, et ser.
de Baptismo sic dicente: Verborum solemnitas, et Sacri inuocatio

Nominij, et signa institutionibus Apostolorum, sacerdotum in ymnis
terijs attributa, visibile celebrat sacramentum. De sacro in hac
3. acceptione loquimur hic: pro quo sit.

So: Sacrum est possibile

Sic omnes Doctores Catholici cum Ill. De pluribus in locis hanc
conem supponente. Pt: ab actu ad potestatem tenet eorum; sed actu in
Ecclia Catholica dantur sacra, ut definitum est in Concil. Trid. Ses. 7.
Can. 1. et habetur expresse ab Ill. De. in folijs Arborij Apostolicis,
et pluribus alijs in locis: go. Tum quia sapientia Divina potest
intelligere illud quod significat gratiam spiritualem; voluntas
Divina potest velle hoc idem: go potestas potest perficere, seu exequi
cum Divina potestas sit tam magna in suo posse, sicut sapientia
in suo scire, et voluntas in suo velle: Modo sic: sed illud quod
significat gratiam spiritualem est Sacrum de quo loquimur: go.
Tandem ex D. Paulo 1. ad Timot. 2. Deum vult omnes homines sal-
vos fieri: go possibile sunt media ad hominum salutem; sed ista
sunt sacra: go.

Argumenta contraria

Arguit. 1. si Sacrum esset possibile, Deus faceret impossibile; sed est.
go. Pt. As: Deus faceret hominem supernaturaliter agere; sed hoc est impos-
sibile: quia Deus hominem condidit subditi nature: go. Pro
negato Am: ad probationem disj. Am Deus faceret hominem nude sup-
er-
non supernaturaliter agere, nego: Characteres sacerdotali, speciali gratia
gratij datus insignitur, concedo Am; et similiter disj. Bm. Un-
de homo 1. sumi potest nude et sic nequit supernaturaliter agere, cum
ad hoc indigeat aliquo supernaturali: 2. ut Characteres sacerdotali
vel gratia gratij datus insignitur; et sic potest supernaturaliter age-
re; conis.

Urgetur: si homo tali characteris insignitur posset super-
naturaliter agere, maxime quia potest conficere Sacrum; sed hoc est fal-
sum, cum solus Deus sit Author Sacrosanctum: go. Pro disj. Am prin-
cipalit. et authoritat. nego: ministerialit. et instrumentalit.
concedo Am. Proportionaliter disj. Bm. Unde licet homo nequeat
sacra principalit. conficere, cum solus Deus sit Author illorum
vel parabit; tamen potest sacra conficere instrumentalit. et minist-
erialit. cum homo sit causa eorum instrumentalit. et ministerialit.

III. De. in 4. q. 9. Et ex sublt. 1. dist. 39. q. 9. sub. lit. H, et I. : hujusmodi sit.

Sola. Deum in Ecclesia catholica non debuit simpliciter sacerdos institui. Est III. De. in 4. q. 9. s. d. 4. d. 1. q. 3. Et hic 4. l. Bonae in 4. d. 1. q. 1. Pl. : si Deum simpliciter debuisset sacerdos institui, hoc posset a priori, et a posteriori demonstrari, sed nullo modo. q. 1. Pl. 1. a. p. 1. cau. sa efficiens, et instituentis sacerdotem est solus Deus, sed Deus ad extra nihil necessario simpliciter facit. q. 1.

Pl. 1. a. p. 1. : quia gratia est effectus inuisibilis, quam Deus potest prestare cui libet sine aliquo sacramento, nam Deus non obligauit potestatem suam sacerdoti. q. 1. Item quia Deus homini beati tudinem sine sacramento conferre potest sicut angelum sine praesentibus sacerdoti beatificat. similiter hominem si in statu innocentiae perseverasset nulli precedentibus sacerdoti beatificasset, et de facto saluat istos qui ob defectum ministerii sacerdoti quae desiderat usum non possunt, ut patet de baptismo sanguinis, vel flammis. q. 1.

Sola. Deum in Ecclesia catholica debuit debito sibi quibus sacerdotem institui. Sic III. De. est. cum D. D. Seraphico, et subtili. Pl. : sacerdotem est medicina specialis, quae foris adhibet. per speciem visibilem, quae inuisibilis anima sanat per inuisibilem visibilem, sed post lapsum nescit est morbo medicina et debita, sed non simpliciter. q. 1. Item quia : homo per peccatum recesserat a Deo, et signum receperat diaboli, et ad ciuitatem Babilonis pertinebat. q. 1. ut reducat. ad Deum necessaria est gratia, et signum gratiae per quod cognoscat. iterum ad ciuitatem Dei peruenit sicut per signa militaria cognoscit. quia de cuius Domini militia sit, sed inuisibile signum gratiae non tenet. Deum dare simpliciter, nam ex III. De. in arte Inuent. de 9. d. 3. : quod Deus agere potest in excelsis cura est sibi proportionata Iesu Christi gratia cuius mundum creauit sed Christus non debuit esse simpliciter, sed sibi quibus et debito modo valis, seu congruitatis. q. 1. neg. tale signum gratiae, quod est sacerdotem tenet dare simpliciter, sed solum debito sibi quibus. q. 1.

Argumenta contraria

Arguit. 1. Ja. 2. mi. : per institutionem sacerdotum creata est homini vita salutis. q. 1. sacerdoti institutio non fuit conueniens. q. 1. non debuit

saeculum institui. Pro quod per institutione sacrorum; non creata fuit
salutis via, imo manifestata salior via, et efficacior; nam homo antea
viam salutis ignorabat, et ad istam inquirenda piger erat; ideo ne
cursum erat ut ipsi ostenderet, et ad eam per precepta invitaret.

Arguit. 2. debiliores sunt vires
Anima post peccatum, quam ante: ergo debuit illi imponi minus oneris,
quam ante peccatum fuerit impositum; sed ante peccatum non erat
onus sacrorum: ergo neque postea debuerit institui: ergo. Pro ex D. Bona
cit. quod est onus onerans, et onus allevians, sicut sunt pennae in avi-
bus, et rotae in curribus, et vela in navibus. Primum onus gravat qui-
dem: sed secundum etsi sit onus de se, tamen non onerans portante: sic
et mandatum, per cuius portationem redditur lapsus vitiosus, etsi sit
onus, de se, tamen non onerans portantem adiuvans; ideo est
onus allevians; talia sunt sacra in quibus invenitur gratia, quae
fortificat, et facit mandata facilia: contra.

Arguit. 3. pro salute conse-
quenda sufficit observatio mandatorum, iuxta verba Christi: si vis
ad vitam ingredi serva mandata. Et 2. Corinth. 12. Dixit Dominus
D. Paulo: sufficit tibi gratia mea: ergo usus sacrorum superfluit: ergo.
Pro cum Aristino hic negat constans: quia mandata non adimplentur:
si sacra rejiciuntur: ergo ista mandata divina sunt etiam precepta sa-
crae legis. Ad id dico, quod licet gratia sacrorum sufficiat;
sacra tamen ordinata sunt ad illius consecutionem; sicut ad vitam
sufficiunt vicia, et vestigia, nihilominus necessarium est verum colere, et
ovem pascere quia vicia et vestigia per haec media consequuntur.

In fine nota quod nostra
reparatio non fit omnino sine potentia agentis, sed sine congruentia
recipientis, quia est ibi misericordia, et justitia divina. Misericor-
dia ostenditur in tollendo culpam, et in remissione pena aeterna;
justitia vero in subiciendo peccatorem exaltata inferiori se; ideo
non tantum debuit esse per informationem, quae est per gratiam, et virtutes;
sed etiam per preparationem quae est per sacra. Nota ista quod cum
institutio sacrorum se habeat ex parte Dei, et Deus nequeat in ali-
quo deficere quantum ad bene esse; ideo debuit et sacra et non autem
omnes homines saluare, cum salvatio pendet a voluntate hominum quae est defectibilis.

Potes an sacra de facto sint? No affirmatiue cum omnibus Calho-
licis et M. de. hanc veritatem pluribus in locis supponere. Pt.
Christus fuit author, et institutor legis gratie; sed nunc de facto
sunt in lege gratie: go signa gratie possidemus; sed ista sig-
na sunt sacra: go. circa hoc amplius non immoretur: ideo

Disputatio Ia. de Sacramento ut sic per regula

quid

Cum per regulam quid sit quiddam inuestigetur; ideo antequam
ad sacrorum nomen, effectus, et institutorem deueniamus, de etiam
sacri secundum se sumpti agendum est: pro quo sit. Dubium

Dubium Im. an sacramentum possit definiri

Pro intelligentia dubij seire oportet ex summis, quod dicitur de
nominibus, et de re. Ia est explicatio nominis per aliud nomen
clarum, s. per etymologicum. Ia explicat quidditatem rei. Ita
adhuc est duplex, una quidditativa pure; alia quidditativa
cum addito

Nota etiam ex s. de in 4. d. 1. q. 2. quod sequentes re-
quisit. conationes ut aliquid possit vere, et proprie definiri. Ia
est quod sit ens positivum: quia no ens sive summi. pro impos-
sibili contradictorio, sive pro pura negatione, s. privatione no potest
definiri propria definitione; na ex Philosopho. Topicos. Cap. 4. per
definitionem significat. verum esse rei, quod no habet non ens. 2. qd
sit ens reale: qd ens rationis no habet verum et stricta quiddi-
tatem absolute talem, cum no habeat verum esse s. reale. 3. qd
quod sit unum per se; id est compositum ex parte actu et parte
pot. 4. quod no sit simpliciter simplex, cuius definitio sit oratio son-
gna exprimens quid est quale genus s. et diffinitio. 5. quod no
sit singulare: qd singulare no est de se ex s. de 1. Met. huj-
modi sit.

Nota etiam quod sacramentum no potest definiri definitione pure quiddita-
tiva. Pt. nulla res definit. definitione pure quidditativa in cuius definitione
ponit. aliquod additum; sed in definitione tradita ab M. de I. subit. s.
fundatione, et tunc, seu correlativum ut patet: go. sum qd sacra-
mentum sumptum no est ex reale, sed rationis cum sit signum ad placitum

a Deo insubstantiam; sed non potest aliquid definiri quidditative proprie, et vere quia sit ens reale: *gost.*

Fori Sacramentum potest definiri de fonte essentia cum addito siue quidditative. Dixi essentia: pro illa. s. actione que explicat conceptionem per se unum siue ille conceptus sit realis, siue rationis. Et quia sic Sacramentum habet omnes conditiones requisitas ad definibile. Hoc patet, nam: Sacramentum non est non ens; id est nec privatio, nec aliquid impossibile, quia sicut non potest insubstantiare actum aliquem, ut factus manus, s. elevatione digiti ad significandum suum amore efficaciter circa aliquem, ita est possibile Deum insubstantiare rem aliquam sensibilem ad cuius positionem ipse Deus causat gratiam in statu tali re; et de facto hanc rem sic insubstantiare dari est in fide certum: *gost.* Deinde est unum per se: quia licet Sacramentum includat plura s. res et verba, tamen est unum per se ut patet: *gost.*

Tum quia non est simpliciter simplex, cum multis constet predicamentis genere s. et diffinitio. Nec singulare quia ad plura Sacramenta est commune: *gost.* Sacramentum habet omnes conditiones, ut possit definiri de fonte essentia cum addito, que non exigat definibile ens reale; sed solum quoad sit ens positivum siue reale siue rationis, unum per se, compositionem ex per se actum et per se potest, et quidem univocale.

Argumenta contraria

Arguitur. 1. dicitur. Contra: ens per accidens nequit definiri; sed Sacramentum est ens per accidens: *gost.* Et patet: quia Sacramentum constat rebus diversorum generum rebus s. et verbis. Non dicitur. Ans per accidens fortis. concedo: multum nego. Ans; cum eodem Sacramentum fortis. non sit ens per accidens, sed solum multum; *contra.* Hoc patet a simili quia potest aliquid pro multum esse ens per accidens, uno et per aggregationem, ut est aeris lapideum, et pro fortis dicere resonem si similitudinis s. equalitatis ad alium aeris, que res est unum per se; et contra conereticum definibile; contra licet Sacramentum constat ex rebus diversorum generum; et ideo sit ens per accidens, cum dicat pro formati resonem signi sensibiles, que est forte Sacramenti (ut constabit ex illis. de) et unum per se, poterit sic definiri.

Contra: Sacramentum constat omnibus predicamentis intrinsecis: *gost.* intrinsecum non est unum per se. *Contra.* patet: quia quilibet ex

his sublato, non remanet Sacramentum; sed quod sic se habet respectu alii
cujus constitutum est quid in se respectu illius: goe. Pro dig. An. in se
ex parte fundi, seu material. concedo: ex parte rationis fortis, nego An. Con-
de ut aliquid dicatur in se aliter concedo vel aliter sufficit quod
sit in se fundus s. subo; Itaq; ex his solum sequitur Sacramentum non esse
definibile fundatit; sed solum fortiter.

Replicabitur: si res et verba
pertinerent ad rationem in se solum sacri, Sacramentum non definiretur.
Pl: qd dicitur Sacramentum, id quod Deum instituit ad causanda gra-
tiam definit; sed res et verba sunt instituta ad hoc: go si hae non de-
finiuntur, quia sunt ex accidenti, neq; definiunt Sacramentum. Pro nego
sequitur: quod Deum instituit tanquam ratio fortis conato. Tamen
materiali, seu fundatit, nego An. cum aucte res et verba sint quid
materiale, seu fundatit; significatio vero quid forte in sacro, conat.

Arguitur: ita tollit: ratio sacri
quando res et verba tollit: ac qd tollit: significatio: go constituit:
ex ambobus aequalit. Pro dig. An. ita uniformit. nego: difformit. con-
cedo An. sicut relativum non ita uniformit. dicitur: qd est tol-
lit, ac qd tollit fundatit. Nec inde inferre licet qd definiat: forte
concedit, et non ipsum concedit, cu definiat. Sacramentum concedit
ceptionem, et non in abstracto, ut dicit forte concedit.

In fine nota quod
definitionem in definitione sacri est id quod vocat. Sacramentum et explicat:
per sua praedicta quae sunt importata confuse per nomen: qd nomen impo-
nit: ad significandum aliquam rem: et qd querit: quid est aliquid, est
sensu, quid est ista res cui impositum est hoc nomen, et sic explicat: per
praedicta definitionis; conat qd aliquid definiat, subdicitur est nomen con-
fuse importans ipsam rem. Ita in nostro casu de Sacramento.

Dubium In quantum sit a prior Sacramento de fo-
rum est ex Ill. De. in logica Nova dist. 5. Cap. 2. quod definitio
multis modis fit; Itaq; cum Sacramentum sit definibile, varias de ipso d. d.
assignavit definitiones, ut etiam fecit Ill. Mag. quae in praesenti ex-
aminabimus.

D. August. lib. 2. de Doctr. Christ. Cap. 1. sic definiit Sa-
cramentum: Inevitabilis gratiae visibilis forma. Hinc definitione alie simile

Sacri defonem tradidit Ill. V. lib. de Principijs Philosophia distone 6
affirmavit, quod Sacrum est: occultis corporalibus invisibilis
gratia visibilis forma. Magist. Sententiam est quod Sacrum est:
signum rei sacra. Ill. in 4 d. 1. q. 2. tenet quod Sacrum est signum sensi-
bile gratiam Dei. effectum ejus gratiam ex institutione divina effi-
caci. significari ordinationem ad salutem hominum visibilis. Tan-
dem Ill. V. in 4 sent. q. 1. sic explicat Sacrum est: Instrumentum
per quod homines per vim miracula delectata faciunt cum divina
potestate; Itaque igitur defonem reliquis alijs a Ill. adductis examina-
bimus per sequentes rationes.

Et la bene definit: Sacrum a D. Aug.
cit. Invisibilis gratia. Et ab Ill. V. de occultis corporalibus. Ill.
explicando singulas particulas: dicit visibilis forma, id est signum sensi-
bile, eo modo quo forma Herculis dicit: imago, vel signum Herculis
Invisibilis gratia ponit: pro gratia, id est effectus gratiam, ut definitio
conveniat sanctissimo. Quia Sacrum, quod non significat gratiam
inharentem, et accidentem, sed gratiam per se subsistentem nempe cor-
pus Christi. Tum quia relativum debet defini per suum forte quod
principaliter importat, et per duo addita id est per fundum et terminum
Sed in talibus defonibus hae ponit: ita ly signum est forte ut dicit
rationem signi practici ex institutione divina; et hoc concretive
acceptas tali ratione: ly visibilis forma ponit: tanquam unum additum
id est fundum; et ly invisibilis gratia ponit: tanquam aliud addi-
tum id est tanquam unum: g. g. g.

Explicatis defonibus non opponitur
non opponit: deo a Ill. V. tradita ut patet discurrendo per singulas
particulas. Nam ly signum est ratio convenienti cum omnibus signis
per ly sensibile differt Sacrum a signis spiritualibus, quae sacra non
sunt: ponit: ly gratiam Dei significari; quia signa debet constitui
per ordinem ad significationem: ly gratiam denotat gratiam sanctifi-
cantem qua causat Sacrum ex opere operato in anima suscipientis
ly effectum ejus gratiam denotat corpus Christi praesens sub specie
eius consecratum in sacro Quia. Ponit: efficaciter ad denotandum quod
sacra sunt signa practica, gratia. Per ly ex institutione divina denotat:
quod Sacrum est signum ad practicum. Per alias particulas denotat

Sacri quod est quid relal.

causa finalis huius institutionis, ut hinc alluciat ad usum sacri. hinc
omnia sive implicite, sive explicite in prefata definitione continet.

Ad 2a. non rigurose definitur
Mag. Sacrum sive: signum rei sacrae. Et quod talis definitio convenit alijs a de-
finito; Nam imagines Christi, et sanctorum sunt signum rei sacrae; sed
non sunt Sacrum modo quo servit Catholica Ecclesia; alia innume-
ra essent Sacra, cum innumera sint signa Sacrae reus
generis. Unde tenet D. Bonaventura quod definitio Magistri solus est nominis
interpretatio, seu declaratio. (Ad 3a. ista definitio Sacri: Instrumentum
est ab illis. De. mihi videtur melior, et aptior. Et quod in tali definitione ponit
hunc generis est dicta, et quaedam addita ad maiorem intelligentiam
definiti. Et discurrendo per singulas particulas. Dicitur instrumentum
per quod homines; id est signum inditum sensibile per quod ho-
mines, ut intelligat quod Sacrum assumit ab hominibus ad
Sacrum administrationem deputatum, ut supernaturaliter operetur.
Dicitur per vim: quia Sacrum causat gratiam ex opere operato: di-
citur miracula deus operari; id est gratiam deus operari; quod fit per Sacrum
nequit administrare nisi illam gratiam ad quam Sacrum est in-
strumentum: Dicitur tandem cum potestate divina: quia minister
non propria persona, sed persona Christi operatur; sed huius instrumentum
modo supra explicato est generis; huius per vim est dicta per quam differt
ab alijs signis instrumentibus quae non sunt Sacra: deinde dicitur quaedam
addita ut de se patet. generis.

Argumenta Contraria

Arguit. 1. Da. In. Sacrum est compositum. Et forma est quid simplex: generis
falsum est quod Sacrum sit forma. Pro quod forma varie accipit.
1. dicitur perfectio rei: 2. paradigma, sive exemplar: 3. dicitur forma
id est quasi formae manens; id est aliqua similitudo exterioris re
praesentans, et significans; Et sic accipitur in praesenti: sic est quid
compositum

Arguit. 2. Vox est signum magis expressivum: generis Sacrum
deberet potius dici forma audibilis, quam visibilis. Pro quod huius vi-
sibilis ponit quia visus est potius praestantissima omnium sensibilarum
ex D. Augustini Epistolae ad Volusianum; Unde huius visibilis supponit pro
sensibili sive uno, sive pluribus sensibus

Arguitur 3. implicat dari forma sensibilem, seu signum visibile, ut
idem est ac sensibile cuius significati non cadat sub sensu; sed
gratia, que est significati non cadit sub sensu cum sit spiritualis
gost. Pl. Ar. signum insensibile est quod preter cognitionem sui ducit nos
in cognitionem alterius; nam signum intelligibile facit venire intellectum
in cognitionem sui significati: go signum visibile, seu sensibile fa-
cit venire sensum in cognitionem sui significati: gost.

Pro negato Ar. et con-

tam probationis: ga signum habet duplicem comparationem, unam ad
id quod significat, et aliam ad illud cui significat, la est illi etia-
ly; Ar. autem habet in habite; et a. l. dicit. signum, non a. 2.; nam sa-
cramentum parvulo collatum est verum sacramentum significans gratiam
non tamen illam significat ipsi parvulo. Unde appellatio huius
est sensibilis in signo, non denotat a re sensibili significanda
nec a potestate sensibili cui fit significatio, sed a re assumpta ad
significandum sicut si assumeret. aliquid intelligibile ad sig-
nificandum rem sensibilem; ut si Angelus ad significandum
bestiam s. tragediam. et inhaeret actus mere intellectuales.
Talibus actibus est signum intelligibile, et non sensibile; sic etiam licet
gratia non sit sensibilis, nec fiat significatio sensui, non sequitur
quod sacramentum non sit sensibile, cum sit obiectum sensui.

Arguit. 4. dicit.

plura signa sensibilia que non sunt sacra; et tamen sunt invi-
bilis gratia. et. Occulij corporalibus. et. gost. Pl. Ar. passio Christi
signa apperentia super capita Apostolorum martirium. et. sunt
visibiles forme, seu signa sensibilia, gratia, et non sunt sacra: go.
Pro negato Ar. ad probationem dico quod licet passio Christi sit
res per quod saluator nobis meruit gratiam, et sacri efficaciam
tamen non est sacramentum, ga non dat. aliquis suscipiens ipsam nisi
Christus, nec aliquis qui eam possit ponere in exercitio sicut
ponunt. sacra quod est necessarium. Deinde passio Christi non est instrumentum
proximum causativum gratie sed remotum et medium sacramentum.

Nec signa, seu lingue ignee
super capita Apostolorum fuerunt signa practica, sed solum specu-
lativa significati dante linguarum quod Apostolis concessum fuit.

licet hunc l. cordas l. post fuerint in gratia confirmati. Rursus ta-
lia signa non fuerunt instituta a Deo, nec secreta reuelata subra-
tione signi efficacij gratia; et ut secreta ipsi sterent: Idem dicitur
de Martyrio: quia nec est institutum a Deo ex intentione conferendi gratiam
nec designauit Ministros; imo prohibet Deum hominibus ne illud
ministrant

Contra: Actus martyrij est institutus a Deo ut conferat gra-
m Martyrium subiens: go. Pro quod ad institutionem sacri non sufficit
decretum Dei internum, quia Deus ab eterno decreuit; aliter ista
sacra non fuerunt solum in lege noua; sed requiritur externa institu-
tio, quam Deus reuelauit Ecclesie, quibus rebus, et quibus verbis, seu
signis debeat uti Ministri, ut ex opere operato conferat gratiam; consilia
solum sunt sacra que sic sunt a Deo ordinata in signum et causam
gratia; martyrium autem, et alia huiusmodi non sic sunt.

Arguit. 9. d. 3. m.

III. In nullibi definitur sacramentum ut sic per esse signum: go falsum
est quod si in ditione in eius definitione positum sit idem ac signum
instituto: go. Pro dicitur dicitur: fortiter seu explicite, conato: equiu-
lentes, seu implicite, nego dicitur: go III. In dicitur in dicitur dicitur dicitur
de 9. q. sic explicauit sacramentum Eucharistie: signum bonae gratiae: In lib.
Clementis Raymundi sic: signum incarnationis Domini nostri
Iesu Christi: Et idem tenet in dicitur. cum Sarraceno de 40. signis C.
3.; cum autem inferius recte definiat definitionem sui superius addita
propria diffinita ut tenet communem sententiam cum III. in dicitur dicitur dicitur
et 4.; contra si in definitione sacri particulari ponit hunc signum, etiam
in definitione sacri ut sic explanationis gratia ponit: licet gratiam
causat non in dicitur exprimat.

Arguit. 6. Si sacramentum esset institutum l.
respectu hominum; s. respectu Dei; sed nequit esse institutum homi-
nibus; aliter homo esset causa principalis gratia per tale institutum pro-
ducta: quia moueret ipsum: go. Deinde nequit esse institutum
homini Dei quia Deus non eget institutione: go. Pro nego dicitur
et dicitur hunc quia moueret: propria uirtute nego: uirtute ab
alio comunicata, conato; ad causam principalem autem requi-
ritur quod propria uirtute moueat institutum; contra si homo non

propria virtute, sed diuina sibi comunicata, sacra moueret
non causa principalis, sed instrumentalis, seu ministerialis dice
reher. Ad 2m. dico quod sacrum est institutum Dei, non ex nece
sitate, sed ex mera liberalitate: quia sic disposuit

Dubium 3m. sit uniuoca sacris nouae, et veteris
Legis

Cum certum sit in lege veteri fuisse aliquod Sacrum proprie tale, quod
erat remedium contra peccatum originale, et gratiam conferrebat sane
tificantem sicut nunc Baptismus; Nam ait V. Greg. lib. 4. Moral. C.
2. quod agit apud nos aqua Baptismi, hoc agit apud veteres pro pas
cali sola fidei. I. pro maioribus virtus sacrificij. Item certum est fuisse
multa alia sacra non rigore talia, quae erant signa quaedam sensibi
lia ad cultum diuinum deputata, et ad humilitationem hominum
assignata, ut fuerunt inclinationes, prostrationes in terra, et alia
in leuitico ordinata. Cuius ratio est: quia rationale est ut in quo
libet statu in quo fuit morbus, fuerint etiam remedia; quia in
veteri lege fuit morbus peccati, etiam fuit sacrum, quod est illius
medicinas.

Nota tamen, quod uniuocatio est duplex una comple
ta, alia incompleta. Ita est quod aliquid est commune pluribus in for
ma, seu natura, et in modo essendi forma, sic est uniuoca species
infirma, seu althoma. Ita est quod aliquid est commune in forma tan
tum, seu in natura, et non in modo essendi. Unde ex Eminetissimo
Saurera Disp. 1. de Sacris Ar. 9. 4 assignat uniuocationis gradus. 1s.
est quod aliquid est commune pluribus secundum eandem rationem, eundem
modum essendi, eundem ordinem essentem, et secundum eundem gradum
essentem perfectionis: sic est uniuoca species infirma. 2s. est quod aliquid
est commune pluribus secundum eandem rationem, eundem modum essendi,
et eundem ordinem essentem: sic est uniuocum genus. 3s. est quod aliquid
est commune pluribus sine eadem rationem, et sine eundem modum essendi
sic nunc est uniuocum ad suas species quae prius participat a bina
nario, quae a ternario. 4s. quod est commune variis sine eandem rationem
sic est uniuocum eius ad Deum. In 1. gradu est uniuocatio perfecta,
in alij vero imperfecta, seu incompleta cum sit admixta cum analogia
Istis praemissis. Et haec sacra veteris legis (si adinuat.

Et la sacra veteris legis dempto remedio contra peccatum originale
 non conueniunt uniuoce complete cum nouis. Et si dicta sacra sint co-
 plete uniuoca requiritur quod habeant communem rationem completam ex parte
 signi, significati, et modi significandi; sed ista non habent: quoniam. Et
 in ista non ex parte signi quia hec et illa sunt diuersa; nam in nouis requi-
 runtur de trocha quadam verba; in illis vero non. Deinde nec ex parte sig-
 nificati: quia unus significatus a sacris nouis legis est gratia sanctificans
 simul causata ab ipsis; unus vero illorum est aliqua sanctitas externa le-
 galis, et liberatio ab aliquo immunditia s. corporis irregularitate. Item
 quia ex Concilio Florentino in decreto ad Armenos post seculum ultimum. Et ecclesie ponit
 discrimen inter noua et vetera sacra his verbis: Illa, id est contiguum non
 causabant gratiam, sed eam solum dandam esse per passionem Christi
 significabant; hec vero noua, et continent gratiam, et ipsam digne sus-
 cipientibus conferunt: quod est.

Et nota: Sacra noua, et vetera improprie

dicta non sunt pure equiuoca, sed uniuoca licet imperfecte. Et quia
 utique habent nomen, et rationem signi ut constat ex Concilio Florentino. Et ve-
 tera non significabant gratiam futuram dandam per passionem Christi: quia
 ipsi dantur ratio communis signi abstracti ab speculatiuo et prac-
 tico, in quo uniuocatur. Item quia de signis sensibilibus conuenit ubique
 quod est.

Et nota: Sacra noua, et vetera proprie dicta

sunt vere uniuoca. Hec etiam clarius patebit infra; pro nunc. Et quia
 in utroque est sacris est idem significatum, et idem modus significa-
 di nempe practici: quia eadem ratio signi qua dicitur est uniuoca
 proprie; quia tota ratio sacri participat ab utroque sacris; non tamen
 est uniuoca in 1. gradu; quia perfectiori modo participat a sacris
 nouis legis sicut a perfectiori modo participat ab hoc qui a leone.

Argumenta contraria

Arguitur. 1. da. Immo in nouo, ac veteri sacro est eadem adaequata ratio
 signi; quia conueniunt uniuoce uniuocatione proprie dicta. Aris patet
 ex Apert. ad Hebreos 10. dicente: lex fuit umbra futurorum: quia sicut
 sacra futurorum. noua gratia legis erant causatura gratiam, sic antiqua
 debebant pro hinc illam cauare: quod est. Pro negato Aris, et contra pro-
 bationis: quia ex hoc, quod lex antiqua fuerit umbra futurorum, clare
 sequitur quod non perfecte uniuocantur. illa sacra cum sacris nouis

illa enim non sunt umbra, seu figura futurorum; imo significant
gratum, quod actualiter conferunt. Item quod quodlibet sacrificium veteris legis
significabat aliquid speciale operum in lege novae faciendum; nam sanguis
vitulae dispersus significabat sanguinem Christi fundendum ad mundi-
ficationem generis humani. Unde patet quod sacra veteris habebant diver-
sam significatiōem a novae; contra non univocaliter in perfecta, et adaequata
ratione sacri.

Arguitur 2. in lege veteri praeter remedium in originale fuerit
alia sacra quae debebant peccata actualia, et habitativa. Non sa-
crificia solocustorum fuerunt ordinata ad expiationem peccati; et hoc
tra pacificorum ad placandum Dominum ut habet. Levitici 3. 9. ubi
sacra fuerunt signa practica gratiae, et contra univocaliter perfecte cum
sacris novae legis. Non negabo concedo tamen, et dixi contra: fuerunt signa
practica ex opere operato, nego: ex opere operantis contra; ad pro-
pria vero rationem sacri requiritur quod sit signum efficax ex opere ope-
rato, et non sufficit ex opere operantis; nam audire missam, et da-
re elemosinam pauperi in homine iusto causat augmentum gra-
tiae; non vero in peccatore; et non sunt sacrificia: quia hoc praesentant ex
opere operantis.

Nec valet dicere quod in sacris novae legis etiam
requiritur bona dispositio ex parte suscipientis; nam sacri poeni-
tentiae exigunt saltem in poenitente actus abrenuntiationis de peccatis
commissis; et nihilominus sunt vera sacra: ergo idem sufficit
in sacris antiquae ut dicitur proprie taliter. Non igitur valet
quod licet sacra novae legis ut causent gratiam requirant aliquam
dispositionem negativam saltem; tamen illa gratia non causatur ex vi
illius dispositionis, licet esset positiva, sed ex vi ipsius sacri
quod per oppositum est in sacris antiquae, quae solam exprimis-
sionem intentionis erat instituta ad humilitationem hominis.

Arguitur 3. sicut signum significati est vere seu
univocaliter signum, ita signum signi est vere et univocaliter signum; nam
refertur ad signum, ut signum est, sed ut significati est; sed novae
sacra sunt vera signa gratiae, et veteris sunt vera signa horum
immediate: ergo etiam sunt signa gratiae mediate. Sic patet licet
sacrificia antiquae essent signa 1. nostri sacrificii interuenti. 2.

eruenti Iurisi Domini, tamē uniuoce erant sacrificia: q̄o etiā q̄dā
sacr̄a veteras fuerint signa sacr̄orū nouq̄ legij, l. gratie ab ip̄ij con
ferenda, nō sequit. nō habuisse rōnem uniuocā sacr̄i.

Ad id q̄d dicitur Bm
vetera sacr̄a sūt signa sacr̄orū nouq̄ legij, p̄actica, nego: Speculatiua
conato B. Ad reliq̄ū arguti duo quod ip̄a vere fuerit sacrificia; et
vero istam rōnem uniuocā sacrificij nō habebant, q̄a nō tū inueni
tū sacrificium, l. eruenton Christi Domini significabat; sed q̄a
referret. immediate ad cultum Dei. Unde argum̄ solū probat
sacr̄a veterij legij fuisse signa speculatiua nō tū gratia; nō uero p̄
ticia, cum ab Apostolo et Concilio egerit. Et uacua uocū. q̄ egerit
illo p̄cepto nempe gratia ab ip̄ij causata per quod essent uera sacr̄a.
Dubium Am. an sacr̄um debeat esse signum sensibile

Sicut uerū sit sacr̄um esse signū, tamē dubitat. in presentiā sa
cr̄um sit talit. signū, quod ratio signū sit sacr̄o esset et ponatur
tongūa genuj in eijy defōne. Dubitatur etiā an sit signum sen
sibile talit. quod de p̄tā Dei absoluta nequeat esse aliq̄da spiri
tuale: pro tā parte dubij sit.

Ad tā sacr̄um esset talit. est signū; et con
ratio signū ponit. tongūa genuj in eijy defōne. Et sacr̄um esset talit.
est signum ut dictum est ex ill. de. sed significatio est de etiā
signū: q̄o sacr̄um esset talit. est signū. Item q̄o sacr̄um p̄actica esset
talit. est signū (definit. n. signū bonē gratia ex ill. de. cit.) sed
signū in tali defōne ponit. tongūa genuj: q̄o etiā in dēp
ne sacr̄i ut sic, cum nihil conueniat esset talit. inferiori tan
quam pari r̄tali, quin conueniat superiori. Item etiā h
etiā in uita sūt ad nobis eruditionē, ut tenet Mag. A. d. 2.
sed nō ad eruditionē corporaliū: q̄o ad eruditionē spiritaliū.
Licet; sed sacr̄a sūt corporalia, et nō ducūt ad spiritaliū
nisi in rōne significadi: q̄o offerēdo se sensibey aliud faciunt
in cognōnem uenire: q̄o.

Confirmati: sacr̄um est medicina spi
ritualij: q̄o sicut medicina corporali nō prodest nisi susci
pieny p̄p̄erit: sic nec sacr̄um; sed ad salutiferam sacr̄um et

receptione homo disponit per fidem: mox autem fidei excitat. per
exhibitione signi, ut ipse homo requirat significati: go. significatio
est de eia. sacra: go. Tandem sacrum no est puru elementu corporale
go dicit aliqd spirituale; sed no ex natura rei, cu sit incapax; go ex in-
hibitione, sed qd sic e, erratit. est signu: go.

Quia Deu regularit.
seu de pota ordinaria debuit sacra in signis sensibilibus inhiere.
St. Ex. III. de. Lib. de Ascen. et descensu illius dicit. 6. prius nomen cogni-
tionis orthon habet a sensu, ut etiam tenet h. de Anima dicitur:
nihil est in ista, quin prius sit; sed ad diuina prouidam pertinet
unicuique rei prouidere iuxta modum sue conditionis; go si no ad in-
uisibilem, et intelligibilem cognitionem nisi per ea que sensu percipiunt.
peruenire no potest; debuit Deu sacra que gratia inuisibilis sunt
signa in aliquo sensibili inhiere, ut no gratiam cognosceret, et in
tali signo talem effectum ardent. quareret. Unde V. Chrys. hom. 13.
in Math. ait: si hi incorporei estis, nuda ipse, et bona incorporea
tradidisset tibi: quoniam vero corpori coniuncta est anima tua in
sensibilibus intelligenda tibi tradidit.

Item qd si Deu sacra in signis
sensibilibus no inhiisset, no concordaret recreatio hominis in ma-
joritate, cum ea ipsius productione: Nam in ista l. Deu prepara-
uit corpus organicu, quod quide erat matu et sensibile; et per
Deu spirauit in istud spiritus vita et factus est Adam pri-
mus no in anima uiuente: go si Christus matrem sensibilem no
preparasset, et postea no produisset in ipsam uerba quibus dicit.
uirgini ut subitam cui applicat. sit sanctam et uiuente uita gratie
congrua de nouo recreatu, no concordaret. : go. Item etia no
peccato se subdidit per affectu corporis et sensibilibus rebus: go debuit
Deu per corporalia signa tui speciatim adhibere medicina; sed
ista medicina sunt sacra: go.

Deinde Ecclia est uisibilis: go debuit
habere sacra que sunt eius arma sensibilia et uisibilia. Homines ad
quos congregata Ecclia uisibilis sacris sunt sensibiles et uisibiles; Minis-
tri etiam quos Christus uisibiliter sunt sensibiles: go uisibilia quibus
sunt. Sunt etiam sensibilia. Tandem sunt aliquo sacramenta

qua Catholicus sepe suscipere tenet: go ut cognoscat se Sacram suu
cepisse, oportet quod Sacram sit sensibile, cu ho per sensu res per
cipiat, et beneficio eorudem vnu ab alio discernat.

Co 3. Deu de po
tencia absoluta instituere potuit Sacra in rebu spiritualibey.
Pl. Deu tali pota libere et independet. ab alio operat: go sicut cum
sacri; sensibilibey sanctificat, potest etia sine illis et cu sacri; pu
re spiritualibey sanctificare; con potest, et potuit ordinare quod
aliquid spirituale; qd actus vlti; hominij. Angeli habeat
virtutem sanctificandi. Tum ga Sacram est signu a Deo insti
tum voluntarie; id est a Deo qui aliud signu instituere potuit
cu no sit signu nature sicut fumus ignis, sed voluntarie et ad
placitu: ga nulla creatura ex natura sua est significatiu
gratia. go sicut eleuare potuit rem sensibile ut significaret, et
conferret gram, potuit eleuare rem insensibilem; qd internu
mentis operationem, adorationem, actum dilectionis et.

Argumenta contraria

Arguit. 1. Ia. Im. Sacram est medicina, go habet rationem causa:
sed causa no est signu effectus, sed e Ia: go. Pro quod B. e ve
ra qd habitudo significandi sequit. habitudine caucandi; in sacri;
autem antecedit; con. et.

Arguit. 2. si Sacram esset essent. signu
maxime demonstratiuon; sed no est signu demonstratiuon;
alias semper demonstraret inesse gratia, quod nullu hie e fal
sum: go. Pro quod Sacra nostra significat quod praeteritu e.
passione Christi; et quod est presens. s. gratiam: la. significatio dicit.
allegorica; va vero propria. Ad Bm dico qd Sacram semper dem
strat gratiam inesse quod est ex parte suu; et impedit. solum ex
parte suscipientij.

Arguit. 3. Ia. Om. si Deu regularit. in signis
sensibilibey Sacra instituere debuisset, etiam debuisset esse causa
directa homini erroris. Pl. Deu sic instituendo Sacra, daret occasio
nem ho crededi esse aliquid Numini; in illis sensibilibey; go.
Pro negto vtrouq; An: ga Deu no instituit Sacra ut haberet
Numine, sed ut signa, gratia; et si ho credit esse aliquid Numini;

in illis sensibilibus; et contra peccat, non dicit. Deum causa peccati, sicut
quod homo deuiat a lege condita a Deo et peccat non dicit. Deum peccare
et a lege diuina deuiare

Arguitur 4. Sacramentum Penitentiae constat ex ac-
tu contritionis, qui est insensibilis: ergo. Deinde Sacramentum est ad satisfaci-
endam animam; sed anima est spiritalis: ergo ut Sacramentum cum anima
proportionetur, debet esse spirituale. Respondeo quod Penitentia constat ex ac-
tu contritionis quatenus significat per aliquid sensibile; scilicet per cor-
dis compunctionem, et rationem absolutionis confessionis et satisfactio-
nis quae sunt partes sensibiles ad quas dicit ordinem; contra est signum
sensibile Sacramenti Penitentiae. Ad idem Nego tamen quod non sola anima, sed
totus homo maculat; aliam sola anima deberet habere glo-
riam scilicet penitentiam et non esset necessaria resurrectio quod est falsum, dicit.
tamen quod sola anima peccat quia non ratione animae peccat.

In fine nota quod ista verba: Ego te absoluo
ex hominum institutione cuiuslibet significat liberationem ab aliqua pena
seu peccato; sacramentaliter vero significat ex institutione diuina libe-
rationem a pena aeterna, et largitionem gratiae satisfactoriae: quia solus deus
voluit ut illa verba quibus homines vult ad exprimendam suam sig-
nificationem cuiuslibet assumeret. Langua signa practicae gratiae.

Dubium 2m. quid dicat Sacramentum in recto, et quid in obliquo.
Cum Sacramentum sit quoddam concretum accidentale constans subiecto et for-
ma, dubitatur nunc an dicat subiectum scilicet res et verba in quibus
fundatur seu subiectatur. recto, in recto constando rationem; et ve-
ro e contra dicat in recto rationem, et constat tunc res et verba
pro cuius resolutione sit.

Respondeo Sacramentum dicit in recto rationem signi
constando subiectum scilicet res et verba. Pl.: Sacramentum in recto dicit id
quod de illo in nominandi casu enuntiat: per verbum est; sed
recto ad gratiam ut constat subiectum sic enuntiat: de sacramento: ergo.
Pl. B. quod aliquod concretum accidentale in specie in recto dicit for-
ma et constat tunc subiectum, euidens est quod concretum genericum
etiam debet sic se habere; sed Sacramentum quatenus est concretum acci-
dentale in specie, quod in recto dicit rationem ad gratiam consto-
tando subiectum, quod recto sic sumpta verificat: de ipso per verbum est.

Ex ill. De in arte expositio super Artem inveniendi d. 3. de 9. quest 13
sic dicente: Sacramentum altaris est signum bonae gratiae: qd. Item
qd. aduenit in concretis artificialibus artificialiter. aduenit
in sacramentalibus sacramentaliter. sed concretis artificialibus
genus in recto dicit forma connotando naturam quae est eius sub
90 Sacramentum dicitur. Item dicitur nec verba nec res dicitur. in no
minatiuo casu de sacro, cui non sit verum dicere sacrum est verba
Irey. Sacramentum baptismi est illa verba Ego te baptizo: qd.

Unde inferre
1. quod diuina institutio non importat in recto a sacro: qd. si loqua
mur de institutione interna Dei; id est de voluntate qua Deus decreuit
se assumpturum aliquam in signum gratiae et cooperaturum ad por
tam gratiam ad eorum positionem; vel de institutione externa et ma
nifestatiua reuera assumptionem in signum gratiae, non potest in re
cto praedari de sacro cui non sit verum dicere: Sacramentum est voluntas
Dei, qua vult cauere gratiam: vel est locutio Dei qua manife
stauit se talia deputasse ad danda gratiam

Inferre 2. quod
intentio ministri non importat in recto a sacro cui non sit verum
dicere: Sacramentum est intentio ministri. Merito Christi etiam non
importat in recto a sacro, cui non sit verum dicere: Sacra sunt passio
Christi, s. merito Christi. Deinde Sacramentum adaequate potest intelligi si
ne merito Christi; nam quodammodo intelligitur res est verba cum significatione
intelligitur adaequate Sacramentum; merito igitur Christi solum fue
runt motus ut Deus sacri efficaciam praestaret

Argumenta Contraria

Arguit. 1. Da Bonum: Ill. Dr. in scala istius d. 6. Cap. 5. ait: frigidum
est esse habitudinem de frigiditate; id est, est esse sibi connotando
frigiditatem: dicit etiam Ill. Dr. in eodem lib. quod concretum di
cit magis substantiam, quam accidentem; sed videtur dicere plus arguit quod
substantia dicitur in recto, est forma accidentalium in obliquo, seu conno
tatiue: qd. Ill. Dr. Omne tantum velle frigidum in subsistendo
dicere in recto esse sibi connotando frigiditatem, quae habet esse
in alio cui sit accidentem de quo Ill. Dr. in loco cit. ait: Accidentem non
habet esse per se eo quod est essentia abstracta: sed habet esse in se

in quo est substantiam; in significando vero dicere in recto formam
est connotative subum: quia in concretis debemus attendere ad
modum significandi (concretum n. est in se ex parte modi) cuius autem
concretus esset. significat formam alteri unitam; contra sicut in sub
stantiis dicitur in recto esse substantiam; tamen in significando dicit formam.
Proportionaliter discurre de alio textu allegato.

Arguitur: 2. ista est falsa
predicatio: Sacramentum est recte ad gratiam, sicut ista: Pater est recte
ad filium; et ista est vera: Sacramentum est subiectum dicentis rationem ad
gratiam, sicut ista: Pater est subiectum dicentis rationem ad filium; sed in
ista vera parte subiectum predicat. in recto: ergo sacramentum in recto dicit
subiectum. Pro his in parte per se. si recte sumat in abstracto, conat: con
creto, nego. Ad in partem dico, quod talis propositio est vera materialiter.
non vero formaliter. ut loquimur hic: sicuti haec propositio: genus est na
tura dicentis in intentione ad species licet materialiter sit vera; tamen
formaliter est falsa. Alia cogitata omitto quae ex dictis solui possunt.

In fine nota quod si sacramentum
sumit concretive non importat in se nisi solam rationem signi
extere vero est connotative fundum et plura alia; si autem
sacramentum sumit. ut est quoddam verbum accidentale conflatum ex materia
verbi et rectore, dicit in se fundum, non vero in intentione nec mi
nistri intentionem. Nota etiam quod rationes nequeunt explicari
nisi per fundum et in se et alia extra connotata quae sunt tam
partes essentialis ut nobis ignota sit eorum essentialis diffinitio; contra sicut re
latio signi requirit in sacro quod eius fundum sit quoddam sensi
bile praedicatum. hoc tantum est ut inferamus in ista ratione sacri pro
ter commune rationem rationis signi, dari particularem diffinitionem nobis ig
notam, quae explicamus per ista extra; et ex extra ista arguimus.

Disputatio 3a de Sacramento per regulam de quo.

Recte nunc exposulatur agenda methodus de sacro disputare per
regulam de quo s. de materia et forma sacri, et de illis huiusmodi
Dubium in an sacramenta constant materia et
forma et quanam sint istae.
Ut clarius intelligatur dubium oportet notare quod sacramentum praeter com

componem metam qua est compositum, ut solit. est quoddam constite 14
tum ex ratione signi et propria dicta, habet duas compones. la dicit. phy
sica accidatly similitudinaria, et illi conuenit, ut est constitutio ea
rebus sensibilibus, et ratione signi: quae res sensibily materia, seu subum
quod afficit. et in solit. ratione signi quae est forma efficiens et informans
la dicit. moralis, quae cum conueniat sacro ex parte fidei non claudit
relonem; contra sacrum sic est quoddam compositum ex rebus tanquam materia
et uerbis tanquam forma per quaedam proportionem cum propria forma: quae
uerba non informat res, nec subiecta in illis, nec sunt simul nata cum illis
proportio autem stat in hoc quod sicut materia est delectabilis per
formam physicam, ita in sacro proportionaliter se habet res et uerba: huius pre
missis sit

fol. sacra nouae legis sicut phy

sic composita modo assignato. Est comunit. Pl. concretio relatiua est
physice compositio accidentale dicens pro solit. relonem, et malit. subu
s. pendit ipsius relonem; sed sacrum est concretio relatiua: go et.

fol. sacra nouae legis sicut

moralit. composita ex materia et forma metaphoricè sumptis, quae sunt
res et uerba, solit. s. aequiualeat. Dixi aequiualeat: quia licet in matrimonio
nec semper interueniat uerba solit. quoniam expressa pronuntiatione con
ualentibus, tamen aligata aequiualeat. interueniunt, ut dicitur per signa
et nudis, notificant. consensu partium. Pl. ex con. Horen. in literis unionis
ubi postquam enuncerunt septem nouae legis sacra sic concludit: hae om
nia sacra tribus perficiunt. rebus tanquam materia, uerbis tanquam forma
et persona Ministri cum intentione: go. Pl. ratione: res sensibily quibus sa
cra constat delectant. per uerba ad significandum hoc l. illud; ut parit
qui est materia sacri Eucharistiae ex se est indifferens et indelectatus ad sig
nificandum hoc l. illud; sed per hae uerba hoc est corpus meum quae sunt
forma delectant. ad sacrum Eucharistiae: go et.

Sum quia sacrum nouae legis sit ex ma

teria et forma sensibilibus cum sit signum sensibile: go ea ex quibus sit sit la
qua materia et forma; id est praestat in sacro quod est uerba morale id quod
praestat in solo physico materia la et forma; sed ea ex quibus sit sacrum sit
res et uerba: go et. Sum etiam patet inductione: Nam Math. ult. dicit.
Baptizantes eos in nomine Patris et filii et Spiritus Sancti descendat res, et
Spiritus Sanctus descendat uerba: go Baptizantes constat ex rebus et uerbis.

Mathei 15. Christum consecravit huius verbis prolati supra rem. supra partem
Hoc est corpus. Et postea docuit Apostolos eundem ritum dicens: Hoc facite in
meam commemorationem. De extrema unctione habet. Iacobi 5. Ungetis eum oleo
in nomine Domini. ubi clare ponit. res et verba. De alijs sacris licet non
assignet. expresse loca. S. sufficit tamen auctoritas cit. Concilij.

Argumenta contraria

Arguit. 1. Ja Im. Verbo quia dicit Sacramentum est ritus; sed ex ente reali et ritui
non fit aliquid physicum: ergo. Pro dicitur Bm aliquid physicum proprie tale
conditio: similitudinaria, nego Bm est in hoc sensu loquimur de compositione
physica que bene potest fieri ex rebus et ratione ritus cum talis res sit for
ma in factis materia in qua fundat.

Arguit. 2. Ja Im: Penitentia et matri
monium sunt sacra noue legis sed non constat ex rebus sensibilibus et ver
bis; nam Penitentia perficitur solis verbis scilicet confessione peccatorum et absolutione sa
cerdotum. Deinde Matrimonium perfici potest sine verbis, ut cum absente con
trahunt per literas; et presentem qui sunt multi per signa: ergo. Pro dicitur B.
non constat ex rebus sensibilibus et verbis solis. conditio: Equivaleret. nego
Ad prob. dico quod per res et verba non intelligimus res stricte conceptas, sed etiam
omnia que eorum loco adhiberi solent.

Unde cum in sacro penitentia confessio
et in sacro Matrimonij literae, nuptiae et alia signa verborum loco ponantur
ad ubi usque partium consentum solis. exprimitur, sunt aequivalent. materia, ac
debetur. per absolutionem sacerdotum, que habet rationem forme debetis confes
sionem penitentiam ad significanda remissionem peccatorum. In sacro Matrimo
nij in casuposito, nuptiae unius quatenus debetur et completit nuptias al
terius quatenus solis. non sunt forma, sunt tamen aequivalent. Et nuptiae alterius
quatenus debetur et completit licet non sint solis. materia vel forma
equivalent. quod sufficit. Nisi dicas quod ubi nuptiae habent rationem
verborum; res autem, seu materia in Matrimonio est traditio, seu translatio
potestatis in corpora vel tenet communiter. Q. D.

Contra: in sacris tempore de
bet realiter intervenire coram materia; sed non semper fit in matrimonio cum
aliquo fiat inter absentes et per procuratorem. Pro quod sufficit in hoc sacro
corporum contrahentium intervenire aequivalent. quod fit per procura
torem eorum vice gerentem. ut de se est evidens.

Urbibus: in sacro Matrimonij ministeri sunt ipsi contrahentes 15
re: go si contrahat. matrimonium siue per se, siue per pro-
curatorem, non consistit materia sacrum Matrimonij, non ex
con. cit. materia dignitas a Ministro sacri. Pro, negato consistam
quia con. solum dicit sacra tribu per se, siue dignant.
realit. siue fortit. siue virtualit. quod concedere debent
potest. consentu contrahentibus esse rem et formam sui
sacri. subindeq. non obstat quod in alijs sacris re et verba
materia et minister realit. dignat. quod cum hoc sacrum sit di-
cum ab alijs non inconuenit quod habeat materiam omni-
mode diuersam. Dubium Im.

an res et verba, quae dicuntur materia et forma sacri
sint eius partes intrinsecae
In duplici sensu possunt re et verba dici intra sacro. 1. taliter.
quod sacrum nullatenus perficiat. nisi re et verba educta
sunt, siue ubiq. sint simul, siue unum eorum precedat, et al-
terum maneat in quo fundat. ratio signi. 2. talit. quod
unum sine alio non possit fundare rationem signi. Iuxta hanc
sententiam diximus de deo, quod in sacris signat. noua legere
quisit. re et verba. Unde solu debemus hic loqui in a. se-
sus. an re et verba ita concurrat ut re et verba ratio signi de-
beat fundari in ubiq. lingua in proprio fundo, et non talit.
in altero; subindeq. sint partes intra sacri: pro quo sit.

Pro la re et verba quae
dicunt. materia et forma sacrorum noua legi, quae consistit in fieri temp
sunt partes intra et esset ipsorum, talit. qd ubiq. sunt fundati
rationis signi, quae importat sacrum pro forti. fte est deduc
ex III. De in omnibus locis in quibus de sacri agit que se
quunt. Seday cu sui in A. d. l. q. v. Bellar. et alij. It. la. pass. re
se habet in sacro (quod est quoddam aduon morale, et artifi-
ciale) sicut materia se habet in solo physico, et nati, s. ut par-
dehoabilij; verba vero se habent ut pars determinari, sicut
forma physica se habet in compo physico et nati, ut iam
dictum est; go quomodo pars dehoabilij et dehoary
sunt intra et esset partes in compo nati; ita re et verba it.

It. 2a pars: in sacro Baptismo hinc ablutio sine verbis, nec
verba sine ablutione sufficiunt ad significandum internam
ablutionem Animi a peccato, cum ablutio sine verbo. Bap-
tizo est indifferenti ad consecrationem, frigidationem etc. Et
verbum Baptizo sine ablutione, est falsum; quare et ver-
ba sunt fortumata. Nam ait Aug. cit. a Mag. in 4. d. 3. quod
verbis ablatis solum remanet purum elementum, accedit
verbum ad elementum, et fit sacramentum. Item quod tam res, quam
verba sunt instituta a Deo, ut de substantia et necessitate
sacri; et utriusque habent significationem sacramentalem, et utriusque
ferendi gradum reperit. in utriusque conjunctione: quod etc.

It. 2a sa-
crum Eucharistie quod est sacramentum permanens non potest in se con-
stitui ex verbis. It. quod tale est constitutum qualiter sunt ejus con-
stituentia in se et essentialia; sed Eucharistia est sacramentum permanens
et subsistens; verba autem consecrationis sunt quidem transiens
quod etc. B. est certum ex ill. de pluribus in locis; aliter istud sacramentum
non fuisset institutum ad modum edicendi, cibi et potus. It. si
quod illud quod non est, nequit esse forma rei existens; quod sacramentum
quod est, et existit nequit in se constitui ex verbis que non sunt; sed
Eucharistia sacramentum non est nisi post desitionem verborum, hoc est corpus
meum: quod etc. 2. ex desitione partium instituta et essentialium, desinit
compositum cum ab ipsius partibus essentialibus dependeat: quod cum sacramentum
Eucharistie non desinat ex desitione partium et verborum; imo esse inci-
piat; in 1. siquidem non esse verborum corpus Christi esse in sacro
sequit. 1. quod sacramentum permanens non potest in se constitui ex rebus
transientibus. 2. quod verba et res s. hoc est etc. et partium non sunt partes
essentes et in se sacri Eucharistie in facto esse, sed tantum in fieri quod
idem est ac dicere verba esse id per quod fit sacramentum; non vero
ex quo fit.

Respondet Gonetius quod sacramentum non potest in se constitui
ex rebus tam fortit. quia virtualit. transientibus; bene tamen ex vir-
tualit. permanentibus, licet fortit. transientibus cuiusmodi sunt
verba consecrationis in desitione passiva specierum virtualit.
permanentia. Contra: Omne constitutum sive sit physicum

sive morale, fortit. et essalit. acceptum, nihil aliud est, quia illud est. 16
quo essalit. et intus componit; sed Sacramentum Eucharistiae non est res et ver-
bum, sed verborum effectus; Nam ait Ill. Dr. 3. p. Proverb. Rub. 21
In sacro altari: Deus sua voluntate de pane facit carnem, et de vi-
no sanguinem, et Presbyter suo verbo. Et in lib. Christianus Ray
cap. 28. ait: Christus cum Presbytero et verbis facit Sacramentum
altari: 904.

Sum ergo si virtus verborum remaneret, Eucharistia non esset
signum, aut Sacramentum actuale, nec permanens; nam si verba actualiter
constituant constitutum modo suo; sed sicut totum virtualiter
ergo virtualiter constituit Sacramentum Eucharistiae. Deinde Sacramentum Eucharistiae
est ignobilius alijs Sacramentis ratione formae intus constitutivae; nam alia
sacra constituitur per ipsamet verba actualia; Eucharistia autem per
verba virtualiter existens; sed omne verbum actuale est perma-
nens in ratione constitutivi, est perfectius verbo virtualiter. Non
tamen permanente: et constitutum per formam permanentem actu est
perfectius constitutum per formam virtualiter. Tandem permanente. Unde
cum Sacramentum Eucharistiae sit eadem praestativae ratione formae cum dicit
Ill. Dr. cit. in Prover. Sacramentum altari est maximum Sacramentum quod in
haec vita dari potest non debet constitui ex verbis virtualibus cum
sit permanens, et subsistens, consistens in sacro esse.

Argumenta contraria

Arguit. 1. In bonis si res et verba essent partes intus et essent sacra, esset
simul: ergo ad compositionem virtutis requiritur simultas, seu unio par-
tium essentialium; sed in sacro res et verba non sunt simul, ut patet interdum
in sacro Penitentiae, ubi sacerdos profert verba absolutionis, confessio-
ne et conditione peccatorum: 904. Non negat Aristoteles de simultate physi-
ca reali, et temporaria: Nam simultas partium requiritur modo quo
compositum est; id est dum compositum est physicum partes debet esse si-
mul physice realiter, et simultate temporaria; et morale. dum compo-
situm est morale: ergo ea simultas in materia et forma Sacramentum sufficit
que requiritur, et sufficit in actibus humanis in quibus sacra Deus
instituit; in his autem non rigorosa simultas est necessaria, nec Christi vo-
luit nos obligare ad istam; contra et.
Arguit. 2. in aliquibus sacris altera pars tantum concurrens ut

conditio requisita. I. tangit circumstantia necessaria; non vero tangit
partem intrinsecam sicut in conficiendo in Ministro, et suscipiendo in
suscipiente, et solum conditio requisita non vero pars essentis, et in
haec sacri: goss. Itaque quod dicitur inchoatio non est de essentia sacri, cum se
teneat ex parte causae efficientis, et subiectivae, quae sunt causae
essentiae respectu sacri; at vero res et verba sunt de intrinseca et essentia
constitutione sacri unum per modum materiae et aliud per modum
formae.

Arguitur. 3. Da. Immo ex illis
tangit partibus essentibus constat sacramentum quodammodo, ex quibus
constat. Et intrinsece constat illud ad hoc, quod assumptum est a Christo
ad significanda, et efficienda gratiam per modum cibi spiritualis, sed
istud constat rebus, et verbis: goss. It. Br. si non constaret rebus
et verbis, verum esset dicere absolute, totum a Christo assumptum
in speciebus ad significanda gratiam, nihil aliud esse absolute praeter
speciem panis et vini, unum cum corpore Christi; sed hoc est falsum:
quia Christus absolute loquendo assumpsit etiam ad hoc
sacramentum significationem verba consecrationis; alia sine illis, species
et corpus Christi simul sumptas esset signum sensibile gratiae
ut in actuali eorum sumptione confecta, quod est falsum.

Itaque dicitur Immo in fieri, et effici
ter, concedo: fortiter. Et intrinsece, nego Immo ad cuius prob. nego etiam
Immo quia licet Christus etiam assumpsit verba consecrationis ad hoc
sacramentum significationem; tamen non valet dicere ipsa consecrationis verba
esse intrinsecam, et essentialem partem quae: quia verba non fuerunt as-
sumpta in genere formae, sed in genere actionis, cum dicat Ill.
Br. cit. quod Christus cum verbis et res et verba facit sacramentum altaris;
cum licet species non possunt esse signum sensibile gratiae indepen-
dentes a verbis tamen verba non sunt pars essentis illius in fac-
to esse; et licet verba sacramentalia dicantur, hoc solum est quia ad sacramentum
pertinet tangit forma consecrationis, quae est inchoatio sacri, et non
in alio sensu.

Unde scies. I. quod species visibiles sunt materiae; id est
proximum fundamentum rationis significationis, et ipsa significatio
est forma, seu forma huius sacri. si autem quatenus quidem in hoc
fundamento se habet tangit materiae, et quidem tangit forma. Dico quod

in sacro Eucharistia non est aliud lingua materia, et aliud lingua
 forma sicut in alijs sacris ut constat ex rationibus adductis. Scilicet
 a quod licet in sacro Pariter confessio perseveret et maneat moraliter.
 non tamen hoc dicitur est de verbis in sacro Eucharistia; quia morales
 sacerdote adhuc manet sacrum Eucharistia; illa autem per materiam
 moraliter verborum respectu Eucharistia in nullo perseveraret, quia ver-
 ba jam fuerunt; ideo non possit hoc sacrum componere. Scilicet
 3. quod species consecrata prout respectum quem dicit ad ista verba
 hoc est. dicit aliud ad corpus et sanguinem Christi quod ex vi ver-
 borum sub speciebus ponit. et permanet. A. l. dicit. sacra officii
 res et sensibilis. A. d. dicit. foris. et actu consecrata

Dubium 3m. an materia, et forma Sacrorum sint de-
 terminatae ex institutione Christi

Præter dub. oritur ex variatione quæ videtur facta ab Eccl[esi]a
 forma in aliquibus sacris restringente, et in alijs materia mu-
 tante. Alia enim materia videntur. Præter in sacro ordinis, et alia
 latini; ideo est inquirendum, an Christi instituta sacra, sub
 rebus determinatis instituerit; ita ut nulla tenentur mutari possint
 an vero sub rebus indeterminate, relinquentur determinationem arbitrio
 Eccl[esi]e; ita quod remanente signo generico a Christo instituto ponit
 sub tali genere Eccl[esi]a determinare sibi speciem; hoc ut aliqui de sa-
 cramento parvulorum in lege natura erat materia ex Dei insti-
 tutione probabilis fidei, sed Ministrorum arbitrio relicta est
 formula protestandi; si hoc idem possit facere Eccl[esi]a in sacris
 nove legis. pro quo.

Et la materia, et forma Sacrorum nove le-
 gis sunt determinatae quoad substantiam ex Christi institutione. Hæc est
 colligitur ex Trid. Sess. vii. Cap. vi. ubi declarat. fuisse semper in Eccl[esi]a
 potestatem in dispensatione Sacrorum, salva illorum substantia
 per quæ exceptione intelligit Patris materiam et forma Sacrorum
 quod si Eccl[esi]a non potest materiam et forma Sacrorum mutare sig-
 num est ex Christi institutione materia et forma esse determinata
 Est etiam III. Ps. in 4. q. 1. dicens, quod homines non possunt de-
 terminata facere miracula cum divina potestate si Sacrum non
 esset sub forma determinata, qualificata et ordinata, et sub tali

quantitate, quod non sit augmentabilis, neque diminubilis. Idem tenent omnes Catholici.

Pl.: ex Ill. De. Christus Dominus in sacris operatur lingua prima persona, et Minister lingua 2. aut in in lib. Per. Ray Cap. De de sacro altari loquendo: Christus prima persona est in ipso sacro, Presbyter secunda; sed prima persona in operando non alligatur secunda; ergo materia et forma sacri summius legi sunt debeat ex Christi institutione, et talis debeat non provenit ab Ecclesia. Summa ergo solius Dei est sacrificare homines; ergo etiam solius Dei est debeat materia et formam sacramentorum quibus homines sacrificant; sed talia in دنیا sunt sacra: ergo. Sum etiam ergo Christus sacra instituit et debeat seminavit ipsorum constitutionem etiam debeat; sed sacra continent materia et forma: ergo.

Co. Ra: Potuit Christus committere, et delegare Ecclesie arbitrio debeat materia et forma; congruum tamen fuit ut a semet ipso id faceret. Pl. la pari: potuit Christus decernere se cooperaturum ad causam gratiam quibus poneret. aliquod signum ab Ecclesia debeat; nam sicut decrevit hoc facere ad positionem signi debeat a se, ita potuit facere ad positionem signi debeat minandi ab alio; est enim in Deo liberum; et Deus (ait Ill. Dr. in disp. quinq. Sapientia Cap. 26.) est voluntas infinita cuius que potest velle ad placitum: ergo.

Pl. Ra pari: Majorem habent auctoritatem sacra instituta a Christo, quam si ab alio inferiori, et majori obsequium, et reverentiam in Christo conciliant. Sum ergo magis conservat unio fidelium; et qui a capite Ecclesie per schisma discedunt, non possunt negare sacra, quod faceret si ab Ecclesia possent debeat. Tandem antiqua fuerunt a Deo immediate instituta: ergo ut nova sint majori dignitate, sequitur quod et.

Co. Ra. non omnia materia sacrorum sunt quo ad speciem ab homine debeat. Pl. An omni pane vitico potest fieri consecratio corporis, et in omni vino consecratio sanguinis: In omni oleo externa unctio: in omni balsamo Chrisma; et in omni aqua naturali Baptismus; sed in omnibus hijs dantur differe specificis: ergo.

18
Br. patet: quia unum fumentum l. vinum differt specie ab alio fumento
vino. Sed quilibet materia ex hujus est valida ad suum sacramentum: quod est.

Argumenta contraria.

Arguitur: 1. 2a l. m. Sacerdos virtute Ordinis habet potestatem absoluendi
a peccatis; sed sunt quaedam peccata, quorum absolutionem Ecclesia se
reservat Papa, et Episcopi: quod Ecclesia mutavit materiam sacramenti hujus
Sacramenti Penitentiae. Item quia Matrimonium clandestinum ante Concil.
Trid. erat validum; et ipsum Concil. sess. 24 de Reformi cap. 1. irritat
Matrimonium clandestinum: quod Ecclesia mutavit formam Matrimonij
Ita ad l. m. negat constantiam: quia Sacerdos virtute Ordinis non habet po-
testatem absoluendi omnes homines ab omnibus peccatis absolute
et indebito, sed tantum absoluendi eos homines in quorum jurisdic-
tione habet. Unde cum summus Pontifex et Episcopus deprecatur
sit assignare subditos, sequitur quod Sacerdos non potest absolue-
re peccata nisi ea quae ipsi ab Episcopo subiciuntur, et in quae jurisdictionem ac-
cipit a Pastore cui commisit fuerit ovem, non defectu potestatis, quia habet
ex vi Ordinis, sed ex defectu jurisdictionis: igitur reservatio eorum, aut
Personarum non mutat materiam Sacramenti Penitentiae.

Ita ad l. m. negat constantiam

quia Matrimonij clandestini invaliditas non provenit ex defectu legitime
materiae, nimirum consentus conjugum, aut pariter; sed ex defectu eius
auctoritatis necessario ad contrahendum validitatem requiritur scilicet praesentia Parrochi
et testium, quae circumstantia Ecclesia addere potest Sacerdoti Matrimonij sine
ulla variatione in materia ejusdem. Ratio est quia materia hujus Sacramenti
Christo instituta, est verus contrahendum natus et civilis, cujus validitas
dependet a conditionibus a Republica praescriptis, quibus non positum est
irritum sicut alij contrahendum natus et civilis; hinc fit quod cum Christus vo-
luerit contrahendum esse materiam Sacramenti Matrimonij, juxta dispositionem juris,
Concilium quod est regula juris Ecclesiasticae, dum ordinavit contrahendum
non esse validum nisi quod sit coram Parrocho et testibus, non mutavit
materiam Sacramenti Matrimonij cum non mutaverit contrahendum; sed requirit
illam conditionem ad validitatem contrahendum.

Arguitur: 2. dicitur per solam
manuum impositionem benedictionem materiam conferre Sacerdotibus; modo
autem Ecclesia sic ordinavit conferre per traditionem panis et vini in

calice cum debeat verbis; imo nunc in Ecclia Graeca ne dum Episcopi
Schismatici; sed etiam Catholici et Romani cōmunionis; dum Grae-
cos Presbyteros ordinat sciente, et consentiente summo Pontifice (ut Car-
dinalis de Lugo seipso praesente accidisse testat.) nō per calicis por-
rectionē id faciūt, sed per manū imponē super caput ordinandi:
ergo materia sacrorū nō fuit a Christo debeatā. Et cum haec negat con-
suetudo: quae eadem materia sunt. Ecclia Latina et Ecclia Graeca in sacro Or-
dini; Nam materia Ordinis sacerdotalis, nūmū panis et vini in
calice in ritu Graecorū est in altari, et moralit. solus a sacerdote
Graeco tangit; in ritu vero Latinorū est in manibus initiandorū
et physice ab ipso tangit.

Unde Ecclia Latina et Graeca in substan-
tia materia sacri Ordinis conueniūt, et differūt tantū in accide-
nti ritus. in contactu calicis, quem Latini tangūt physice et in-
mediate; et Graeci moralit. et mediate: Dico mediate quia ut ad-
uertit plurimū Auctorū Graeci tangūt altare in quo est calix, dum
ordinat; hinc fit, quod cū tangere physice, et tangere moralit.
nō sint solit. materia sacri Ordinis a Christo debeatā et quae
debet Ministris sacri Ordinis sacerdotalis, sed modus eiusdem
quem Christus Eccliae arbitrio debeatā reliquit, sacrorū Ordi-
nis sacerdotalis habet materiam a Christo debeatā sicut alia sacra
qua sunt. Ecclia Latina et Graeca, licet nō habeat modū debeatū

Vel dic quod Christus nō instituit nec
debeatū materiam sacri Ordinis specificē et in indiuiduo, seu hanc
illam materiam; sed solū genericē in aliquo signo sensibili, seu quā-
cumq; materiam indebeatā, quae ex debeatō Eccliae significaret potestatem
tam sacerdoti traditam. Unde quae tam Ecclia Latina, quā Graeca
confert sacerdoti per signū sensibile, sequit. quod amba valide
conficiūt sacrorū et vere seruat materiam a Christo institutā sicut
stat. signū matit. diuersū; quia haec (ut tenet Card. Sauer hic) diu-
tius fuerunt a Christo relicta sub aliquo indifferenti signo, quod
a nemine potest interpretari nisi ab infallibili Interprete; rib et a
Papae S. Concilio ab eo approbato. Alia argūta ex dictis.

Dubium An. an variatio materiae noceat valorem
Sacramenti

Cum quadruplex assignetur mutatio, s. sm. substantiam, quali-
tatem, quantitatem, et ubi, quadruplex etiam potest accide-
re mutatio mutatio in sacris tam ex parte materiae, quam ex par-
te formae; hic autem solum dubitabimus de mutationibus
sive variationibus se tenentibus ex parte materiae sive proxime, si-
ue remote: pro quo sit.

So l. mutatio substantiae materiae remota
in quolibet sacro tollit valorem sacri. Est communis. Pl.: ideo
res aliqua est sacrum, s. pars sacri, quae est assumpta a Deo ut ali-
quod totum, s. componens aliqd totum a Deo institutum in reg-
num sensibile gratiae; sed variata tali re quoad substantiam
sive physice, sive moralit. iam non est eadem res a Christo as-
sumpta ad componendum sacri: quod Pl. in part. B. quia varia-
ta parte interia variat totum sicut destructa destruit; con-
si loco panis ponat. fructus, loco vini agrestis, s. aquae, in
extima; loco olei olivacei, ponat. oleum nucis, in extrema line-
atione; vel balsami loco ponat. oleum rosaceum in confirmatio-
ne; et sic de alijs, non erunt sacramenta

Pl. in part. B. potest esse
quod materia alicuius sacri sit eadem specificae, et physice cum
materia assumpta a Deo; et tamen non conficiat sacramentum ex ea eo quod
moralit. non est eadem; nam pasta, et panis usualis physice
sunt ejusdem speciei, sicut ovo exuda et coctus; sed in parte
non salvat. ratio materiae sacri est moralit. diversa
a pane cum panis sit usualis et pasta non: similiter in Bap-
tismo aqua est materia remota; et tamen nix, glacies et grando,
quae physice non differunt specie ab aqua non sunt materia prop-
rii: quod. Neque ista ratio pro his assignari valet, nisi quia
in aqua fluida fuit institutus Baptismus; in vino et pane usuali
est instituta; et sic de alijs.

So in: in nullius sacri mutatio sub-
stantiae in materia proxima tollit valorem sacri. Pl. quia in illis est
actio humana ex cuius mutatione sacrum perdit valorem
Pl.: in Baptismo requiritur ablutio, s. immersio; posset au-
tem quis abluere vestem pueri, hunc esset materia proxima, et

forma sacri; et tamen non est sacerdos; sic in confirmatione potest
Episcopus habere chrismam, et profere formam; et tamen sine veste
vel capillis confirmari; sed bene non fiet sacerdos ex defectu
materie proxime substantiali mutata; idem dici potest de extre-
ma unctione, si minister oleum habens, et forma profere, non
ingeret infirmum; sed ei daret oleum bibendum; 90.

Co 3: Mutatio materie siue pro-
ximae, siue remotae sine qualitate non tollit valorem sacri. Pl.:
ea habentur. I. tollunt validitatem sacri, qua sunt a Deo ins-
tituta ut oleum I. ut partes sacri; sed sic sunt subiecta resum
et non accidentia; 90. Pl. Br. rita christy dany norma baptizandi
Cg dixit: Baptizantes eos non restringere qualitatem aque, ne-
que modum abluendi; sic etiam dany formula conficiendi
Eucharistiae dixit, hoc facite & absque de ratione accidentium panis et
vini; 90. Unde per accidentem se habet quod in Baptismo aqua
sit calida I. frigida; et quod consecratio sit in vino albo vel
nigro; et sic de similibus.

Co 4: Variatio materie sine quantita-
tem in augmento non tollit valorem sacri; secundum decremen-
tum tamen potest aligato reddere invalidum, et nullum sacerdotum. Pl. la
pass: nullum augmentum materie remotae destruit illa I. impe-
dit, quod actio humana sacrata per eam, et in ea exerceat;
90. Pl. An: nulla quantitas quavis, magna olei aqua &
destruit eorum substantiam; quia quantitas non est actus, nec destrue-
ritur sua substantia; 90 non impedit sacerdotum. Contra etiam potest
quia illud impedit valorem sacri ex parte materiae quod tollit essentiam
materie; 90. Pl. Quia pars: quia potest dari casus in quo sit adus
exiguus subiecta, seu materia remota, ut non possit in ea confici sacerdotum
non possit quantitas aquae I. vini ita minui ut remaneat im-
perceptibilis per nostrum sensum; sed ad valorem sacri requiri-
tur quod materia sit sensibilis, et perceptibilis per nostrum sensum
90.

Co 5: Variatio materie sine ubi potest aligato
impedire valorem sacri. Pl. ut fiat sacerdotum requiritur quod materia
sit praesens Cg panis in Eucharistia, et aqua in Baptismo; 90 licet
de materia panis in aliquo ubi distantia et absentia, et sacerdotum

profert verba consecrationis, et denuq[ue] alias requisitas, n[on] fiet
sacram[entum] propter ubi[er]ationem materia: q[ui]d.

Ex quib[us] patet op-
tima esse regulam a nobis de quadruplici mutacione tradita, que
sicut comunit[er] assignat. in ordine ab mutacione forme; post
tunc dictas regula[rum] (ut visum est) aptari ad materiam proxima[m]
s. remota[m]; nec brevior tradi potest regula de mutacionib[us]
que in sacro accidere possunt, quia ista de quadruplici mutacione
assignata; omnes n. alia ad ista reducuntur.

Cardinalis de Lugo

docet vix posse reperiri circumstantiam ratione cuius dici possit
fieri mutacionem accidentalem in materia s. for[ma] sacrorum respectu
inhibitionis Christi; sed q[ui]d[am] dicimus fieri mutacionem aliquam
illigitur comparatione ad usum Eccl[esi]e. Quia alit. Graeci peccarent
consecr[an]do in fermentato; idem dicit de for[ma] q[ui] respectu Christi
vix inuenit. aliquid debeat inhibitionis respectu materia s. for[ma]
quod ad sacri valorem n[on] pertinet.

Sed hoc mihi videt[ur] falsu[m]

sicut in quadam accidentia in materia et forma inhibitionis a xpo
qua mutant[ur] saluo valore sacri. Nam ut tenet ipse Car. de
de sacris disp. 2. Cap. 6. num. 104 Christus in vino symphato, et
pane azimo consecrauit: q[ui]d aliquid debeat[ur] a Christo rep[er]i
t. in in facto, q[ui]d tunc accidat. a Graecis mutat[ur] consecr[an]do in
fermentato, et vino puro: q[ui] n[on] solum occurrit mutatio respec-
tu usus Eccl[esi]e; sed respectu usus Christi. De forma etiam patet, n[on]
s[ed] enim) a Christo fuit oppositio; cuius tunc ablatio accide-
nt[is] est (ut tenet Lugo) Deinde Graeci in consecratione panis ad-
dunt, pro vobis tradit. que verba dicta fuerit a Christo ex D. Pau-
lo la 1. cor. 11.; sed Eccl[esi]a Latina n[on] addit talia verba verbis co-
secrationis tanquam accidentia et superflua: q[ui]d.

Dubium est an variatio forme noceat valori
Sacramenti

Certum est quod sicut in materia sacri potest quadruplex varia-
tio assignari, ita etiam in forma sacri s. in verbis; sed tamen
variatio substantialis in forma sacri multipliciter contingere potest

Primo, ut loco verborum positum a Christo, ponantur alia verba non signifi-
canda idem; ut si loco istorum, Te absolve, ponatur iste, vade in pace
vel similia. Secundo ut significant idem, sed sint diverse voces; ut
Christus supponit. Syriace loquens, et verba sunt Latina. I. Pater
et. Tertio ut in quocumque idiomate prolata significant idem signifi-
cationem, sed sub diversa ratione, ut si loco Patris, et filij, ponatur. Geni-
toris, Geniti, et Spiritus. Quarto ut ponatur verba significanda idem
sed magis implicite, s. magis confuse, ut si loco Patris et filij, ut
dicatur in nomine Trinitatis, que significat omnes tres Personas
vel in nomine Christi, qui adhuc magis confuse significat Divi-
nam Personam cum Christo significat filium humanitatis qui vere
Deus est, significat Patrem a quo unicus est; et Spiritum Sanctum quo
unicus est: his premissis.

¶ Et nota: Variatio forme sacri sui vocis
tantum, seu idiomata, non variat valorem sacri. Pl. ex praxi Ecclie
De fide est, per verba consecrationis Latina Ecclie prescripta a Con-
cilio Florentino. Et Trid. confici sacrum Eucharistie ut per alias
formas alia sacra; sed in illis formis est variatio volens, seu idio-
matis ab eo, in quo fuerit a Christo prolata: ergo talis variatio non
auferit valorem sacrum; alias in hoc errore esset Ecclia, ut non
haberet sacra. Tum quia non variat substantivum valor sacri ex parte
forme nisi forma sit substantivum variata; nam ideo aliquid est sacrum
validum quia est illa substantia, que a Deo est instituta ad sacrum
sed variatio idiomatis non variat substantivum forme: ergo neque va-
lorem sacri. Pr. patet: quia etiam verbi vocalium forme mutantur
quod mutantur expressio rei; sed mutantur vocibus tantum non mu-
tantur expressio rei: ergo.

¶ Et nota: Variatio substantivum omnium verbo-
rum, variat valorem et substantivum sacri. Pl. Sacrum ideo precise
est sacrum: quia est signum sensibile a Deo institutum; sed si auferat
valor illud sensibile institutum, et ponatur aliud, hoc non est sacrum
ergo si loco verborum forma ponantur alia verba, non erit sacrum
quia in casibus precisi si affirmatio concludit affirmationem, negatio
concludit negationem. Deinde: ideo precise, non omnia verba hu-
mana sunt sacramentalia; quia non omnia, sed aliqua tantum sunt

saecramentalibus sumpta et instituta in sacerdoti; sed solum aliqua
 go si illa delectata tollant. Et alia apponant. ex non delectata, non
 essent forma sacerdoti: go et.

Co 3 non solum variatio subtilis verbi
 forma tollit valorem sacerdoti, sed variatio alicuius verbi ex preci
 se requisitis ad formam tollit valorem sacerdoti. Co illigitur de ver
 bi necessitate sacerdoti. Pl: forma sacerdotalis est oratio complete
 significativa; quia hęc est a Deo assumpta; sed si auferat. aliquid
 verbum ex precisi, et ponat. aliud nō habens illam significa
 tionem, non est oratio complete significativa: go et. Si autem
 querat. quanta sunt verba precisa formarū sacerdotalium. Dico
 non posse hic assignari; sed assignabit. in disp. cuiuslibet sa
 cramentis.

Co 4 mutatio vocum habentium idem significati; nō
 tamen sub eadem ratione, mutat. seu tollit valorem sacerdoti. In fest.
 ex Ill. de. 4. q. 1. quem sequit. D. Bona 4. d. 3. q. 3. ar. 2. Ricar.
 et alij de Suarez. Pl: in tantis verbis sunt sacerdotalia in quibus
 sunt assumpta in sacerdotem; sed verba ut significati hoc vel
 illud sunt a Deo assumpta in sacerdotem: go si significat alia
 rationem ejusdem significati, nō essent verba sacerdotalia: go et.

Unde si loco Patris et. dicat. Genitoris et. tollit. sacerdotem
 Nam licet in re Genitor sit idem ac Pater et. tamen habet ali
 quam dist. sed verba assumpta a Christo significant propria
 rationes, et propria nomina Personarum: go si ponat. alia verba
 non erit validum sacerdotem, cum dicat Ill. de. q. 1. q. 1. si nomi
 na Personarum nō exprimerent. Baptismus nō esset formatus
 Deinde si loco Patris et. dicat. in nomine Trinitatis, l. in nomine
 Christi etiam tollit valorem sacerdoti propter eandem rationem; nā
 Trinitas l. spūs nō exprimit proprietates a Christo expressas; et
 quatenus ad principalia sacerdoti debemus semper ad vultu Christi
 attendere.

Suarez tenet, quod hęc vox Trinitas, nō exprimit illam
 distincte, sed confuse; ideo tollit valorem sacerdoti; ista autē vox
 Co s. Genitor et. distincte exprimit Trinitatem; ideo nō tollit
 sacerdotem. Contra: quia l. ista verba Genitor et. sunt sacerdotalia.

quia exprimit Deum Trinitum; vel ga exprimit Deum Trinitum sub pro-
 prijs sonibus Trinitatis. Si Imi sed aque bene exprimit hanc Tri-
 nitatem sicut Genitorum. I. Patrum. go si valet sacrum in nomine
 Genitorum. etiam valet in nomine Trinitatis. Si Qm go sicut
 Trinitas no exprimit proprias rationes subsistenti Personarum ita
 Genitorum. go si verba Christi hoc per se significat si ponat. alia
 verba no significatio istas rationes sequitur. Tum ga significa-
 re distincte s. confuse est in ordine ad intelligentem; sed intelli-
 gens ita distincte cognovit Trinitatem Personarum si audiat hanc
 vocem Trinitas, ac istas Genitorum. ga cu audit Genitorum no cog-
 noscit Patrem quin prius habeat aliquam notitiam divinarum
 Personarum: go si cognoscit ad sua. Personam in una esset, ita
 clide intelligit Patrem. cu audit vocem Trinitatis, ac gto audit
 Patrem. sed in nomine Trinitatis no valet sacrum ga
 talis vox no significat rationes fortis quas verba Christi significa-
 bant: go etiam si Genitorum no significat tales rationes

Argumenta contraria

Arguit. 1. da. Im. si variatio vocis tolleret sacramentum, quilibet Mi-
 nister posset ad libitum uti qualibet lingua, imo miscere formam
 ex diversis linguis sic dicendo dum alicuius Sacramentum Bap-
 tismi conferret: Ego te baptizo in nomine dei Patris et dei
 filii. sed hoc est falsum: go. Pro nego Im. cum possit Mini-
 ster uti qualibet lingua ad conferendum Sacramentum; no tamen
 ei licet, ga tenet. ex precepto Ecclie uti hac s. illa forma lingua
 subinde peccarent Latine si alia lingua preter Latinam uterentur.

Sed contra: Talis mutatio e sub-
 stantij: go destruit substantiam sacramentum. Pl. dicit: no minus voces que
 alia res habent nra substantiam et entitatem: sed res mutata sub-
 stantij. gto loco unius ponit. alio: go etiam debita mutatio
 substantij, si loco vocis Latina ponit. vox Hispana. et. Pro ne-
 gato dicit et constant probationem: ga in verbis duo considerat.
 s. ratio vocis, et significatio; cum autem voces sint assump-
 tae a Christo, no precise ut voces, sed ut significatio tale signi-
 ficatio et no aliud; contra licet verba essent. claudat rationem
 vocis tamen ut assumpta a Christo in sacro, ratio vocis ut talis

vel talij de mati se habet et per accidens; significatio autē per se, et sortit.; cōtr nisi mutet. significatio, verba nō dicūt. deservi vel mutari substant.

Arguit. 2. Dicitur. Variatio partij materie nō facit qd alia partij, nō sint materia apta ad ualorem sacri: qd si pari in hęc apponant. pars panij ordenei, illa partij in hęc sunt materia apta: qd neg. variatio partialis in forma. nō negatō cōtam disparitay est: qd partij materia sūt homogeneę et sic quęlibet separata retinet rationē totij; qd quęlibet pars panij est panij cōtr mutatio alieij partij nō tollit rationē eisdem materia licet minuat ejus integritatē accidentem; partij autem forme heterogeneę et omnes simul faciūt unū indivisibile quoad completā significationem; cōtr si auferat. aliqua pars tollit illud indivisibile s. completā significatio

Arguit. 3. Dicitur Am. ex Caiet. 3. p. 9. d. 6.

Art. 5. Tunc variat. significati, qd nō significat. illud ad qd significandum impositionem est; sed si loco patris ponat. Genitor, et loco filij ponat. Genitrix eadem Personę significat.: qd nō variatur significatio, nec tollit. Sacram. nō disp. Bm.: sub ijdem rationib; nego: sub diversis, concedo Bm: qd verba Christi sunt significatua propria rationē quib; usus fuit Christi dicent; Ego et Pater unū sumus; Pater etiam filium suū manifestans dixit Hic est filius meus dilectus; cōtr alia verba jam nō sūt illa quę Christus dixit cū nō sūt manifestatiua illarū rationū; sed aliarū; nā licet homo sit realit. visibilis; tamē hęc vox visibilis solit. nō exprimit, nec significat hominē; sed solū hęc vox homo sic etiam licet malit. idem sit Genitor, ac Pater; tamē verbum exprimit Patrem, nō est verbum exprimens Genitorē

Petey 1. An varia

tio forme sūi quantitatē noceat ualori sacri. nō qd additō uel borum sive repugnatiū sive nō tam in p̄io quā in fine stāte intōne Ministri faciendi qd facit Ecclē, nō tollit sacriū. Patet la pars: Quia si aliquis infidelis s. Hæreticus baptizaret infidelis facere, qd facit Ecclē, et diceret nō credo Patrem et filium et spiritum sctm etc. tū Personā; et de Baptizo in nomine

latris: vere faceret sacrum; nā sicut infidelitas interna, l.
hæresij mentis circa prædicta nō obstat ad valorem sacri; ut
definitū est ab Stephano Papa, ita negō obstat debet illa eadē
infidelitas externa: qd. Tu nō qd. valor sacri habet: positū illi
quæ fuerūt assumpta a Christo cū debita intentione; sed p̄
dicta additio nō tollit. qd. quælibet additio facta alicuius
gregato nō destruit potestatem; et maxime loquēdo de oratione
habente integrū sententiā, quæ nō destruit: ex hoc qd. ante illā
alia ponat; conis.

Pl. rā pass: qd. prolata ultima syllaba ver-
borū a Christo assumptorū ad formā sacri, jam cōsurgit sacri
et nō expectat alia verba consequētia quæ nō sūt de eadē illius
formæ. Pl. Exci in consecratione corporis post h̄ meū addit
qd. pro vobis tradet; et Latini ad consecrationē vini addit, nō
vi est æterni testamenti. Sed valor sacri in tā consecratione sta-
tim habet. post h̄ meū; et in 2. post h̄ meū: qd. hinc incipit
corpus Christi et etiam sanguis esse sub speciebus quā expectat
aliter alia verba: qd.

Dicit: Ex hoc sequeret. qd. vere consecraret
Sacerdos qui supra matrem aptam diceret, hoc est corpus meū
qd. nō resurgit; sed hoc esset falsū: qd. Pl. B. talis propositio nō esset
vera; sed forma sacri debet esse propositio vera: qd. Pl. negatō B. quia
si Sacerdos intendere facere quod facit Ecclā, in tali casu con-
secraret, sicut resurrectionē nō crederet; nā profertur Ecclā for-
mā supra matrem aptam. Ad prob. dico qd. h̄ sicut talis
propositio hypothetica nō esset vera, nec ambō simplices; ta-
mē altera esset vera qd. tā nihil deficeret ad veritatem; sicut
qd. sola profert. habet veritatem.

Unde notādū qd. significatio in
pronibū et in vocibū dependet ab intentione profertur; in prædic-
ta autē pronē dat. duplex intentio profertur; una qua intendit fa-
cere qd. facit Ecclā; et finitā intentionem l. propositio est vera qd.
finit. per h̄ meū; et immediate habet suū effectū; et dicitur
sacrum; et h̄ quod nō resurgit additō a Ministro reddit pro-
positio falsā quæ ad aliam intentionem propriam Ministri in qua ipse

decipitur; non autem fallit. in d. Ecclē, quā etiam ipse preterdit
Hij adde qd nulla proio hypotetica preter conditionale habet hoc
qd una pars dependeat ab alia; con hęc proio: hoc est corpus me
um, habet suam veritatē ex quo finita est; et que sequit. nō va
riat illam

Pety 2. additio verborū in medio destruit ne valore sacri
Pro qd si verba sunt repugnā destruit; nō autē si nō repugnā
Deducit. ex Ill. De. 4. q. 1. Pl. in pass: talij additio tollit formā xpi
individuatam, et destruit significatiōne, et sensū orationij que a
Christo assumpta est ut formā sacri; qd etiā tollit sacrum. Pl.
Ans: qd si quis diceret: Baptizo te in nomine Patris geniti, et
filij gignerij nō daret. Sacrum; nā sensū orationij et valde
diversū, et falsū. Pl. a. pass: qd verba nō repugnā et que nō mu
tant sensū orationij ex nullo capite impedire videt. Sacrum; que
dij nō dant. eadem verba a Christo individua, et remanet idem sen
sū orationij, etiam manet eadem forā sacri; sed sic est in casu. qd.

Unde si Baptizans profert formā dicendo in nomine Pa
tris; deinde circumstantiibey dicat Tacete; et postea proseguat
vere facit sacrum. Tame oportet scire qd additio verborū nō re
pugnatiū in medio formę debet esse ita brevis, ut nō tollat unit
atem orationij; qd si est valde longa tollit quod unitatē orationij
jam destrueret valorem sacri; qd si Baptizans post hęc in nomine
Patris loqueret. cū alio; hęc tolleret unitatē orationij et con's va
lori sacramenti.

Si autem dicas: Additio repugnatiū non in prio
quā in fine nō tollit valore sacri; qd neq; additio repugnatiū
in medio. Pro negatō conueniē, disparitatē est: qd dicens formā Ec
clē cū additione repugnati in prio, i. in fine, faceret qd vult Ec
clē: qd diceret integra, et pura pronem suā; aduerso dicens for
mā cū additione repugnatiū in medio, nō diceret pronem
Ecclē intē, et esset. pura; cū autē valor sacri habeat. ex po
sitione formā et materia; con's.

Pety 3. variatio formę sui qua
litate nocet ne valori sacri. Pro quod si variatio verborum
nō mutat sensū orationij seu significatiōne et Minister in

intendit facere, quod facit Ecclesia, non nocet valori Sacri. Quia Zacharias Papa Cap. seculari dist. 4. interrogatus super quendam baptizatum in nomine Patris, filii, et Spiritu Sancto an vere esset baptizatus; dixit quod si Minister hoc fecit ex imperitis lingue Latinae non intendens inducere errorem, sed solum debita intentione vere baptizavit. Item quia verba instituta a Christo sunt forma ut sunt significatio talis significatio; sed facta tali variatione adhuc manent significatio: quod. Item etiam variatio lingue non nocet valori Sacri quod saluatur significatio non obstante variatione accidentis sicut est huiusmodi: quod.

Si autem Minister corumpit et dicitur ad mutandum significationem, et sensum verborum, sive habeat sive non intentionem faciendi, quod facit Ecclesia, tolleret. valor Sacri quod si recitans istam formam: In nomine Patris et: vellet significare si per Patrem non Patrem; sed Patrem Dei, per filium non filium Dei sed filiam; si autem non intendet hunc errorem significationis inducere, sed alium scilicet quod talis debet esse forma et non alia; et haberet debitam intentionem faceret Sacramentum. Pl. la pars: Non profert forma Christi, qui corumpit verba ad inducendum errorem significationis; et licet haberet intentionem faciendi quod facit Ecclesia, non faceret quod vult ipsa Ecclesia: quod. Pl. tri: qui in consecratione panis diceret: hic est corpus meum, volens per hoc non significari corpus, sed locum non diceret verba Christi: quia verbum hoc est significatio corporis et non loci; nec Minister hunc haberet intentionem Ecclesie, que intendit significare quod significavit Christus: quod.

Pl. la pars: dicitur tali corruptione servat. Legitima forma est legitima significatio et Minister solum intendit quod ista verba debent dici ad ista corrupta, et non alia; sed hunc errorem non nocet valori Sacri. Pl. bi. quod Graeci tenent formam consecrationis completi per hoc quod pro vobis tradit; et hoc intendit alios docere; sed nihilominus consecrat ad intentionem faciendi quod facit Ecclesia: quod. Item etiam si Minister Latinus teneret consecrationem vini completi per omnia ista verba novum et aeternum Testamentum non noceret valori Sacramenti: quod.

Dicitur: Corruptio dictionum cum intentione inducendi novum errorem est contra-
 ria intentioni necessaria Ecclesiae sacrum: ergo tollit substantiam. solum sa-
 cramentum. Pl. dicitur: Intentio simpliciter necessaria est intentione faciendi quod
 vult Ecclesia et Deus; sed nec Christus nec Ecclesia voluit istud novum
 errorem: ergo: Pro dicitur dicitur: Stande intentione faciendi quod, facit Ec-
 clesia, nego: Non stande tali intentione, concedo dicitur. Ad probationem
 dicitur B. Christus s. Ecclesia non vult istud errorem: ergo validat, s. inur-
 lidat sacramentum, nego: tanquam malum ex alio capite, concedo B. Unde
 si Minister habet generalem s. particularem intentionem faciendi quod
 intendit Ecclesia, licet possit Ecclesiam falli si adhibeat id quod
 precipit ipsa vere conficit sacramentum, quia intentio Ministeri particu-
 laris per accidens se habet ad confederationem sacri: ergo solum requirit
 intentio faciendi quod facit Ecclesia.

Pet. 4 an variatio forme se-

cundum ibi noceat valori sacri. Pro quod si talis variatio sit tan-
 tas quod mutet sensum orationis complete tollit valore sacri; e contra ve-
 ro si non mutet. Pl. la pars. Tunc est forma sacri quod habet significa-
 tionem a Christo instituta; sed facta ista variatione illa non habet
 ergo. Unde hec variatio forme s. Ego Patris baptizo te in nomine
 et. noceat sacro baptisimi. Nec valet dicere ut Car. de hugo quod ta-
 lis variatio non variat formam: quia apud Latinos Poetas iste modus
 vitalis. Non inquam valet: quia si ista oratio sic constituta non sig-
 nificat ministerium operari in virtute Patris, sed significat Mini-
 strum Patris; quomodo est vitalis talis modus. Deinde si talis
 non regit. ab alio nisi a hy Ego; imo est incongruus oratio ad hoc sig-
 nificandum; sicut a hy Patris regeret. a hy nomine ut in ista Patris
 et filii est spiritus s. in nomine baptizo te, esset eadem significa-
 tio que est in forma Christi.

Pl. la pars: Ideo variatio qualitatis s. quali-

tatis aliquid non variat formam quod retinet eadem significatio; sed in va-
 riatione sibi remanet aliquid eadem significatio ut patet ex dic-
 tis: ergo. Hic notat nomina transposita idem significat sigillationem, et
 incomplexe quod ante transpositionem significabant; oratio autem non sem-
 per significat idem in qualibet transpositione; contra et.
 Disputatio 4 de alijs quae de sacro per regula de quo deduc-
 to tractantur.

Cum certum sit sacramentum esse primitivum de suo proprio esse; et de
derivativum de sua materia. Et hoc ut visum est disp. Ant. nunc solum
inquirimus causas existens sacri, seu de quo est sacramentum derivativum
extrinsecum: pro quo sit. Dub. An Christus immediate instituerit omnia Sa-
cramenta nova legis.

Certum est quod causa efficiens institutionis completæ sacramentum est Deus
ipse qui dat efficaciam, et certitudinem infallibilem sacri; et deputat que-
dam sensibilia in signum gratiæ infallibilis. ponenda ad eorum
positionem. Deinde si ad Institutorem sacramentum quatuor requiruntur
conditiones. scilicet quod sit agens supernaturale, cum sacra sint opera super-
naturalia. 2. quod sit agens sanctificans homines; eo quod sacra a suo Autho-
re habent sanctificandi virtutem et delendi peccata. 3. quod Author
sit privum nostre redemptionis; quia sacra sunt media quibus
privum nostre redemptionis applicatur. 4. quod Author, seu In-
stitutor possit condere aliquam legem; quia sacra pertinet ad fun-
damentum legis; in ipsius enim est preceptum tota lex Christi fundatur
cum sacra sint signa quibus congregantur fideles, et separantur
ab infidelibus; cum deo assignata conveniant conditiones, sequitur
quod est omnium sacramentum Author et Institutor.

Solum ergo dubitatur
quid a Christo sit Author omnium sacramentum ut Deus, scilicet ut homo
quia certum est hoc illi absolute convenire ut constat ex Concilio
Tridentino. Sess. 7. Cap. 1. dicente: si quis dixerit sacra novæ legis non esse
se omnia a Domino nostro Iesu Christo instituta; anathema sit
Item quia Christus absolute est Deus; sed Deus est sacramentum Insti-
tutor ut dictum est; cum etiam Christus; pro quo sit

Et la Christus
est non precise non fuit proprie sacramentum Institutor. Pl. quia Christus
ut non precise dicit quod illi convenit ratione naturæ humana
sed sic non est agens supernaturale, nec habet alias conditiones re-
quisitas ad Institutorem supra assignatas, ut patet discutendo
per omnes; q. 11.

Quia Christus est homo est appropriate sacro-
rum Institutor. Inferitur ex ill. de dicente quod quilibet una natura

Natura est in alia, juxta 3m. speciem regulae Quid appropriat
illi suae condicione ratione unionis; ait enim quod ista est bonum
in bonitate, magnum in magnitudine. Sed natura humana
Christi est unita in suppo Verbi cum natura Divina: qd natura
Divina est unita cum natura humana appropriat illi suae pas-
sionem, quatenus una est potestas Divina cui proprium est facta
instituerie: qd. Sum quia licet solus Deus sit agens super-naturale pro-
prie tale; tamen quia factus est homo, appropriavit Deus totam virtu-
tem illi homini ratione cuius habet Christum ut hunc potestate excel-
lentia supra omne creaturam ut tenet communiter. Theologi: qd po-
testas facta; sed non proprie: qd.

Dicitur 1. si Christus omnia facta novae
legis instituit, in scriptura legitur; sed non legitur. Talis institutio
qd. Non negat. An non multa fecit Christus, quae scripta non sunt
et dicit. Ioan. 20. Multa alia signa fecit Jesus, quae non sunt
scripta in libro hoc; eorum licet nihil expresse legatur. in s. de in-
stitutione aliquorum sacramentorum, non sequitur. Christus illa non in-
stituit, sed hoc expresse constat ex Conciliis, et ex fidei Apo-
stolorum traditione

Dicitur 2. si Christus Dominus aliquo modo
facta instituit novae leges, sequeretur qd. condignitas essent digno-
rii condonari quae nova instituta a Christo; sed est: qd. Nonne
qd. sequetur: qd. Christus est Deus homo; et eius actiones sunt
suppositorum, a Deo etiam fuerunt nova instituta. Deinde
perfectio rerum attendit. per se suum esse forte, et non per se de-
pendentiam ab efficiente; idem in Deo producit Anima ratiorem, et
brutalem; neque proinde sunt ejusdem perfectionis. Nova qd
facta habent esse perfectius, qd. majorem gratiam causant, et effi-
caciosam. Dubium Im. an poterit
homini vel Angelo communicari potestas instituendi
Sacramenta.

Quando querit. an creatura possit communicari potestas instituendi
facta, non dubitat. de potestate illa principali, et excellenti, quae con-
venit Deo ratione Veritatis, et quoniam habuit Christus ratione Veritatis
haec enim eo modo, et eo independentia, superioritate, et auto-

autoritate, quae est in Deo non potest creaturae communicari; quare Theo-
logi omnes fatentur implicare, Deum creaturae communicare potestate
quae instituit sacra tangunt eam primario; solum pro dubitatur
de potestate ex commissione, seu ministeriali, et participata quae
pro quo

Suppono quod Deus potuit, et nunc potest aliquid pure creaturae
communicare potestate ad designanda aliqua rem I. materiam sen-
sibilem ut sit signum gratiae; imo et causam ipsam; ac per consequens
sit sacramentum: quia potest Deus alicui dicere, si tu volueris quod ali-
qua signa sensibilia significet et conferant gratiam infallibiliter.
Ego id volui pono in sua voluntate, et potestate, et volo, quod det
gratiam: hoc supposito manet difficultas an hic homo ratione talis po-
testatis dicere simpliciter instituat sacramenta.

Co: In eo casu quo
Deus sua libera voluntate, et promissione obligavit se alicui vel
concurrere ad signum et rebus ab ipso debeat, ipse Deus dicendus
esse cond. Sacramentum auctor, et institutor non autem creatura; ita quod
non potest Deus alicui creaturae communicare potestate institue-
re sacra. P.: Illius est proprie sacramentum instituire, cuius est non tan-
tum signum imponere, sed etiam efficaciam illi ad producendum id
quod significat conferre; sed solum Deus potest efficaciam conferre
ad producendum id quod sacramentum significat: pro ut. P. patet: quia
in his duobus sacramentum essent. consistit, et sit signum aliquid ad sig-
nificanda perfectam animi sanctitatem; et ut simul annexa sua
beat infallibilem certitudinem de significato ponendo. Et etiam
patet: quia dare efficaciam sacro ad producendum id quod significat
est sacra assistere ad gratiam significatam infallibiliter. ponendam
sed solum Deus est auctor gratiae et non creatura: pro ut.

Item quis
nulli creaturae potest communicari potestatem transferendi primario
materiam de ordine naturali in ordine signi certi et efficacis: pro hanc cer-
titudinem et efficaciam praestat solum Deus ipse per deitatem suam
voluntatis assistendi infallibiliter signo sensibili ab homine im-
posito, et talis deus praestat precedit impositionem signi sensibily ab homi-
ne ponendo: pro a Deo solo talis efficaciam procedit, et non a creatura

quae tantū signū imponit, cui Deus jam promisit infallibiliter cui 25
Deus: 904.

Item etiam si Princeps mihi diceret, quemcumque ex plebe de
signaueris, volo ut statim int. nobilem numeretur, si ego eligo Petrum
S. Paulus A. officium, institutio Petri in nobilem ab ipso Principe
recognosci debet, et nō a me ob dehonorem ab ipso factū curribendi
in numerū nobilium, quemcumque ex plebe ego designauero. Simili
ter si Confessarius penitentiam imponat alicui, ut Paul. unū recitet de
Psalt. quem magis libuerit, certe institutio talij penitentia, s. saluē
Chorij confessario adscribi debet, et nō penitenti; jam n. talij insti
tutio ab ipso Confessario facta sensenda, et a penitente sola expectat.
electio huius I. illius Paul. recitandi: 904. Tandem si Testator insti
tuit heredem illum, quem Petrus nominauerit ex filijs suis, licet
hoc decretū sit conditionatū et dependens a uoluntate Petri, et
nominatōne ab ipso faciendū, nō ob id Petrus postea nominari
unū ex filijs suis, dicit. proprie illud considerare heredem, sed talē
designare, quem Testator instituerat uage: 904.

Argumenta contraria

Arguit. 1. De Christo qui hęc uerba protulit: Accipite, et bibite, di
citur in hymno festi corporij Christi quod instituit sacram. sic in
crificium istud instituit. s. i. sed Christus talia uerba protulit ut
homo; 904. nō instituit sacram, qd. hic pro sacrificio sonat.
Pro puchon poste dupliciter considerari. 1. ut sacram, 2. ut sacrifi
cium, hoc modo fuit a Christo ut homine instituta; alio modo ue
ro a Christo ut Deo; et sic illigenata sūt uerba Petri loc. cit. Neg.
fuit opus ibi nominari personā Trinitatis; qd. nō inuenit. in sacra
scrip. quod sola Trinitas nominat. ut pūm alicuius opus; ad ex
tra, sed semper Deus; In principio creauit Deus, dixit Deus, uoluit
Deus.

Arguit. 2. ad Institutōre non requirit. qd. nullo modo ac
ceperit potestate ab alio id faciendi, nec quod alius salte inco
muni nō habuerit decretū alligat. rem illā; sic enim co
munis. S. Benedictus dicit. Institutō sui ordinis ac regulę
licet Deus prius fuerit auctor illius concilij; et S. Franciscus
dicit. Auctor nūq. regulę, licet ad eam stabiliendā acceperit

potestatem a summo Pontifice: go potest et aliqui dici Instituti sac
rorum, licet a Deo potestatem accepisset id faciendi. Pro negotio pari
tatem: go ad Religionis institutionem, nihil aliud requirit, nisi de
ministratio cuiusdam modi particulari vivendi, quem Religionis fun
dator ex Evangelio hauerit, et a Pontificibus solum confirmatum
particularit; ideo ipsi et non Pontifices Ordinis fundatores dicuntur;
in sacri vero institutione praeter signorum electionem, requiritur in eis ef
ficacia, quod non omni qui signa eligit dare potest, sed solum qui est
Auctor gratiae.

Arguitur: Rem instituisse abstrahit a primario, et secun
dario instituisse, sicut causare abstrahit a causare per modum cau
se la et ca; sed in tali casu creatura secundario institueret: go et.
Pro negotio Am; Nam instituisse ex vi ipsius nominis dicit primo
rem statuisse, et inchoare; causare vero abstrahit; ideo ubique cau
sa convenire potest causare; non aucte Sacramentum instituisse. Unde
falsum supponit. in B. S. go creatura secundario institueret, eius
potestatis secundaria et delegata institueret sacra creaturae commu
nicari non possit, go creaturae alia potestatis communicari non potest
quam merendi. I. impetrandi est Deum deus efficacia signorum
se posito, supponendo decretum quo Deum statuit conditionate, ut
cumque signum ab homine posito, ipse efficacia daret; contra, non
creatura, sed Deum solum diceret. Sacramenti Institutor.

Dubium 3m. quoniam sint Sacramentorum Minis
tri

Cum causa ministerialis posterior sit causa principali sacrorum
ideo postquam egimus de causa principali, seu de Auctore sac
rorum, necesse de ministeriali agendum est: pro quo sit.

Sola de
Lege ordinaria soli homines sunt Sacrorum ministri. Colligitur
ex Ia Cor. 4. ubi habetur: Sic nos existimet homo ut ministros
Christi et dispensatores mysteriorum Dei. Est etiam Ill. Ds. in
omnibus locis in quibus de sacris agit. Pl.: solum viatoribus con
cesso fuit Sacrorum ministratio ut colligitur ex his verbis Christi
ad Apostolos loquentis: hoc facite in mea commemorationem
Et Ioan. 20: Quorum remiseritis peccata remittentur eis. Item

Tum quia ordinarius sacerdotum susceptor est solus homo vicarius
90. et Minister

¶ Quia non omnes homines utriusque sexus possunt ha-
bere potestatem ordinariam ministrandi sacra omnia. Est com-
munis de Lutherum lib. de Missa privata. ¶: quia ut suo loco
videbimus, excepto Baptismo, et Matrimonio, non possunt feminae
alia sacra ministrare, vel conficere: 90. Deinde quod omnes Ma-
culi non sint omnium sacerdotum Ministri colligitur ex Ill. de in ho-
ver. p. 3. Cap. 22. dicente: sine ordine nullus est dignus quod
est Vicarius Dei; sed hic nomine Vicarij intelligitur Minister
90. Tum quia si omnes homines essent sacerdotum Ministri, habe-
rent aequalem potestatem; sed hoc est falsum; nam dicit Ill. de cit.
Nullus homo habet tantam potestatem sicut Presbyter. Presby-
ter habet potestatem baptizandi: confirmandi, faciendi Matri-
monium, conficiendi panem in altari: confitendi, peccata di-
mittendi, excommunicandi, penitentiam dandi hominibus: 90.

¶ Quod de potestate et lege extraordinaria
Angeli possunt sacra conficere, et administrare. ¶: quia Angeli in
corporibus assumptis possunt proferre verba sensibilia cum intentione
faciendi quod faciit Ecclesia: 90. Tum quia ita liberum est Deo committi-
re Angelis ministerium sacerdotum sicut hominibus, cum Deum non ne-
cessitate ab hominibus ut ipsi dumtaxat ministerium sacerdotum
committat, eum legat. Angelum, Eucharistiam sua manu D. Bonacium
Cava porrexisse. Nec obstat quod ait Paulus Hebr. 5. Omnis Pontifex
id est minister sacri debet assumi ex hominibus: quia tamen lo-
quitur de Pontifice ordinario

¶ Quod homo etiam comprehensor sive
Beatus est de lege ordinaria, sive ex vi institutionis Christi, absque
ulla alia commissione novus minister idoneus sacerdotum. ¶: cha-
racter qui est signum, quo Christi ministros Ecclesiae et militum ejusdem
significavit voluit remanere post hanc vitam cum sit indelebilis: 90. Unde
si Beatus Deo permittente, descenderet de caelis, corpus proprium assu-
meret, ut puerum baptizaret, Baptismus ille est a Ministro ido-
neo ex vi institutionis sacri et ordinario, licet casus est extraor-
dinarius; quia status via s. patria non variat sacerdotis institutionem

Arguit. 1. Da 3m. Sacra constat verij verij; sed verba ab Angelij
 in corporibus assumpta, nō essent vera verba: go. Pro negato 2m nam
 ut verba sint vera; id est vere sacramentalia, nō requiritur absolute quod
 sint vere vitalia. Et vere humana, sed sufficit quod sint significati-
 uia, et cum debita intentione prolata; cum autē est. Constat.

Arguit. 2. Angeli nō possunt suscipere sacra; go
 nec conferre, seu administrare. Pro negato condatō: quia in Angelij
 nulla est infirmitas; cōtra nullam suscipere possunt medicinam.
 Licet possint eam conficere. Item quia in suscipiente requiruntur
 disponsa, quae nō requiruntur in administrante; consequenter.

Arguit. 3. Sacra ex vi institutionis sunt instrumenta
 ordinariae Ecclesiae visibily: go ipsorum ministri ordinarij debent esse
 membra ejusdem Ecclesiae; sed Beati sunt membra Ecclesiae triumphan-
 tij: go. Pro negato condatō: Ministri ordinarij quando ad actualem admi-
 nistrationem ordinariam debent esse membra Ecclesiae militantis
 concedo: Ministri ordinarij quando ad iurisdictionem et idoneitatem admini-
 strationis, nego. Unde non Beati sunt in iure, et sunt idonei, sicut Mi-
 nistri ordinarij, licet nō sint membra Ecclesiae militantis
 tandem sufficit quod sint membra Christi qui est sacrorum Inhabitor

Dubium 2m. an ad valorem sacri requiratur intentio
 Ministri, qua intendat ipsum Sacramentum perficere
 Ceterum est Catholicos omnes convenire intentione Ministri esse necessa-
 riam. quod Minister intendat facere quod facit Ecclesia; nihilominus
 dubitat. an sit necessaria materialis; id est quod Minister solus verba pro-
 ferat, et rei apponet, nullo actu interiori presupposito in sua vo-
 luntate, quo facere velit quod Christus instituit; vel soluit; id
 est quod nō solum proferat verba, et rei apponet; sed interiori
 quoque habeat actum voluntatis, quo mediante velit facere
 actionem sacramentalis ut tales: pro quo sit.

Et tunc ad valorem sacri nō
 sufficit in Ministro intentio materialis, sed requiritur formalis. In festo
 Con. Trid. sess. 7. Can. 11. dicente: si quis dixerit in ministerij dū
 sacra conficit, et conferat nō requiri intentione saltem faciendi
 quod facit Ecclesia; sed haec intentio, nō est solus intentio adhi-
 bendi materiae, et proferendi forma materialis. sumptis; quod dicitur Con.

Suppono intentionem Ministri esse omnino nullam ad validitatem sacri vel ex parte functionis. Con. flor. in Decr. orationis et spiritus. sess. 7. can. 11. unde difficultas est quae et qualis debet esse haec intentio. Plurimae theologorum dicunt intentionem intendere faciendi actus externus precise et qualem est actus materialis et sensibily sufficere et alij aliam intentionem inferre confiteri sacrorum.

definiunt intentione faciendi quod facit Ecclesia, damnat hereticos
asserentes Sacramentum esse validum quatenus iocose minister: eius for-
ma ut patet ex Irid. Sess. 14 can. 9 sed est intentio adhibendi ma-
teriam, et profertur forma quatenus sunt partes essentiales Sacramenti, et ut
ex ipsi fiat Sacramentum verum et integrum: go. 11.

Infer. etiam ex Ill. D. lib.

de doctrina Pueri Cap. de Baphimo dicente: Fili post natiuitatem
quam saluus fuit ad Ecclesiam ut baptizaretur in aqua sanctificata
per virtutem verborum et conceptione cordis Presbyteri: Neque sic; sed
ista conceptio cordis est intentio: go. cum intentio solum tribuit ob-
iuncto, id quod ipse intendit si ex Ill. D. intentio Presbyteri tri-
buit sanctitatem aquae, debet habere Presbyter intentione sanctifi-
candi aquam, quod est habere intentionem formam: go. 11.

Pl. ratione: Si intentio facie

di tantum actum externum; id est adhibendi rei et verba dicendi
tantum sufficeret, sequeretur: quod dum sacerdos intendens et volens
consecrare decem hostias, quas praeter habet, et post consecrationem
reperit duodecim, omnes essent consecratae; quia adhibuit duode-
cim hostias et actus externus; sed hoc est falsum quia in hoc casu nulla
hostia est consecrata: go. hoc prouenit ex defectu intentionis inter-
nae de hoc actus materia, et faciendi Sacramentum: go. 11. Sequitur: quod ma-
ter sacerdos puerum in balneo, dicens ex deuditione Ego te lauabo in
nomine etc. baptizaret: similiter dum sacerdos in mensa Religioso-
rum profert haec verba; Hoc est corpus meum consecrauit panem
sed utrumque est falsum: go. 11.

Tum quia non potest aliquis nomine et
potestate principis operari valide nisi velit et intendat, quod vult prin-
ceps cuius nomine et potestate operatur; aliter nomine proprio propriaque
auctoritate operatur: et absolute independent. ab influxu et manu
auctoris principis; sed minister Sacramentum operatur: ut Minister Christi et
Ecclesiae: go. ut operatur valide oportet quod faciat, et intendat, quod Christi
Causa intendit, et facit; sed quod Christus Sacramenta instituit, habuit intentio-
nem conficiendi Sacramentum: go. Tum quia actus Sacramenti non est purus ac-
tus naturalis, sed actus humanus; sed habens aliquem actum humanum
intendit finem illius actus ut humanus est: go. 11.

Arguit. 1. Alexander Patriarcha Alexandrinus approbavit Baptiz-
mum datum a puero Athanasio Iudaeo cum alijs pueris: quod intentio
interior ministeri, non est absolute necessaria. Pro Athanasio habuit in
intentione baptizandi, et faciendi, quod facit Ecclesia; licet acciperet
illam actionem pro matre Iudae; quia non intendebat primario Iudae
nec omnium jocandi ferebat. in substantiam Sacri. Tum quod interrogatus
cur id fecisset, respondit se voluisse facere quod Episcopus. Alexan-
dri faciebat. Tum etiam non baptizavit quosvis pueros sed cateche-
menos; contra habuit intentionem baptizandi, et non jocandi.

Arguit. 2. Baptiz-
mum ab ebriore datum est validum ex d. Aug. Tract. 5. in Ioan. sic di-
centem: Non timeo consuetudinem generalitatis ad ebrietatem, quia illa consue-
tudo mala non prohibet: quod intentio non requirit; quia ebriosus in
intentione habere nequit. Pro d. Aug. loquitur de ebriore consuetudo, ut nu-
derit haec verba, Quia illa consuetudo, qui potest habere intentio-
nem; non vero de ebriore actuali, qui dum baptizat invalidum bapti-
zat; quia ebrietas actualis impedit usum rationis, et intentionem

Arguit. 3. Positivum ma-
terias et formas quae sunt partes essentiales Sacri, aut compositi Sacralis
debet poni Sacrum: quod sufficit intentio exterior ponendi partes, seu
materiam et formam. Pro negato confirmo: quia sicut partes non sunt
alium sine unione, et actione ex parte causae efficientis, ita similiter
materiam non sunt Sacrum sine intentione Ministeri, qui est causa
efficientis ministerialis. Unde licet Sacrum non includat intentio-
nem Ministeri tanquam partem; includit tamen illam tanquam con-
ditionem necessariam; quia materia et forma non sunt partes Sacri quomodocumque
consideratas, sed tantum quatenus Sacralia sunt, seu quatenus po-
nunt. et proficiunt ab habente intentionem faciendi quod facit Ecclesia

Arguit. 4. ex certitudine segue-
ret. quod Sacra esset incerta, et dubia, quia non possumus esse certi de inten-
tione Ministeri: quod. Pro negato sequetur: quia licet Sacra non sint certas
certitudine fidei, cum nobis non constet per revelationem de intentione
Ministeri, nec certitudine physica, cum intentio non appareat sensibilibus
sunt tamen certas certitudine morali, quae sufficit ad peccandos Ani-
mas, ad justificationem, et ad salutem; sicut haec moralis certitudo

quiescit filius credens esse talis Patris filium, cui tamen facile possit fieri
si ex leuitate matris, s. tentatione, aut alia occasione, quod esset
alterius Patris filius. 28

Unde inferre 1. quod si quis vellet conficere vend
sacram, et non dare effectum illius, tamen illum conficeret; non autem sacri
conficeret si solus intentione matrem haberet: quia in voluntate facie
di sacram includit. saltem implicite voluntate dandi effectum illius
ex diuina institutione; intentio vero matris non est ex Dei institutione
Inferre 2. quod actio egrediens ab aliquo nomine alterius, non de
pendet ab intentione particulari eius a quo egreditur. sed illius cui
iure nomine fit, quod ille cuius nomine fit actio ad valorem illius per
tinet intentione in Ministris non requirit, etiam vero quatenus ea
in Ministris requirit ut est in casu.

Quare 1. An deficiente inten
tione Ministris ad valorem sacri requiritur Deus suppleat eius de
fectum, et confersit sine vero sacro effectum sacri; Vg si Minister
ex malitia non intendat baptizare puerum. An Deus ex sua infini
tae misericordiae, confersit illi gratiam sine vero Baptismo.

Pro affirmative: quia Christus
qui lingua summe sacerdos est Ecclae caput, nunquam in ne
cessitate deest supplet defectum intentionis Ministris. Tum quia facie
si quod est in se, Deus non denegat gratiam: quia cum puer in per
sona parentis faciat quod in se est, Deus dat illi gratiam sancti
ficationis. Tum etiam iniustus videtur punire aliquem pro ini
quitate alterius, cuius ipse non est particeps nec physice, nec mo
raliter: quia licet intentio ministris deficiat, intentio Christi qui
tributor est sacramentum sufficit.

Dicitur: Ex Ioan. 3. Nisi quis renatus
fuerit ex aqua &c. sed hoc esset falsum si puer iste effectum Baptis.
s. gratiam sine vero Baptismo recipere: quod pro quod haec verba
nisi quis renatus fuerit &c. intelligi possunt de necessitate Baptis
mi in re ipsa, aut in apparenia, et in facie Ecclesiae suscepti, seu
quod vitium intentionis non prodit. exterius, et parentes moraliter
prosumunt puerum esse baptizatum, et si baptizatus, esset aduersus cre
deret se baptizatum esse, cum autem puer iste baptismum suscepisset in

facie peccata ita ut poenitentia, imo, et ipse si est adultus extendit in cer-
titudine morali de validitate Baptismi; contra.

Contra: Puer sine de-
bita materia s. forma baptizatus ex malitia, s. ignora Ministri gra-
tiam non recipit: ergo neque ille qui sine debita intentione baptizatus
peccato neque contra quam intentio Ministri se tenet ex parte cause
efficientis; materia vero est forma est causa in se, et esset; unde cum
Deus nequeat supere defectu causarum in se rationem essentialium et formalem
et possit supplere defectum cause efficientis; inde est quod.

Quaeritur: con-
sit verum Sacramentum ubi error ex parte personae cui confertur intervenit?
Sed non putat aliquis se baptizare puerum, et nomen Petri illi imponit
et baptizat puerum. Pro quo si minister sit ita dispositus, ut ve-
lit necesse illi personam praesentem, sed cuiuscumque sibi objecte conferre
Sacramentum, vere conficit Sacramentum. Si autem Minister sit ita dispositus, ut
velit tantum illi personae in individuo, et praesentem, et non alteri confer-
re Sacramentum, si alius supponatur, bene non conficit verum Sacramentum. Idem
dicendum est si sacerdos putans et intendens se audire confessio-
nem Petri dicentis audit confessionem alterius et absoluit.
Dubium In quatenam intentio sufficiat ad valo-
rem Sacri.

Cum quatuor communiter assignentur intentiones s. actualis, virtualis,
s. habitualis, et interpretativa; ideo dubitatur. Quarta ex his
sufficiat ad valorem Sacri: pro quo, Nota quod intentio actualis
est illa, qua Minister Sacramentum conficiens actu, et de facto intendit
conficere illud quod peccata facit. Vel illa qua Minister habet dum
Sacramentum conficit. Intentio virtualis est illa, qua operans virtute
actualis intentionis prioris habitae, actualiter facit omnia, quae facit
tanta ex radice, ita quod illa intentio actualis sit prioris ordinis
non ad omnes illos actus, et habet in se virtualiter intentionem pro-
prios cuiuslibet istorum actuum; sicut intentio finis habet in se vir-
tualiter intentionem propriam cuiuscumque ordinati ad finem.

Intentio has-
s. habitualis est: stabilis causata ex actibus operandi inclinans
habentem ad eandem in specie s. genere actus; unde talis in-

intentione in Ministro est habitualis, seu promptitudo ad
eliciendum sacramentum ex actuali intentione relicta, quae nullum modo
remanet ut patet in dormientibus. Tamen Recentiore aliqui
tenent quod intentio habitualis est: Voluntas mere praeterita non
tractata per actum contrarium; interrupta tamen; ita ut nec fortis
nec virtualis existat.

Itae explicatio videtur insufficientis: quia ut actus
praeteritus nec sui iure essentialiter, nec sui aliquibus sui merentur, non
videtur. quomodo dici possit habitualiter permanere; aliter omnino
actus volendi praeteriti, et non revocati ab initio usque ad finem vitae
diceretur habitualiter permanere, quod est falsum: quia ut aliqua for-
diceretur habitualiter permanere in aliquo subiecto, siue physice siue
moraliter, requiritur quod in illo subiecto resingatur. Aliquid habitus
sive aliqua obligatio sequitur ad illam formam, ut patet de voto pro-
missione etc. sed actus volendi praeteriti non sic est ut clare patet
quod. Tamen quia intentio habitualis quoad hoc non differret a virtuali
quae etiam est actus praeteritus, cuius operari non recordatur. quod agit
quod intentio habitualis non debet sic explicari.

Intentio interpretati

vo est quod quis vult aliquid tantum in causa; sed qui se videtur
prauidere pollutione, s. homicidium secutus, tunc dicitur indi-
recte et interpretatiue velle effectum quem videt sequitur ex
tali causa. Hae intentio virtualis solet appellari: quia intentio
virtualis communissime sumptis dividitur in directam, et in indi-
rectam, seu interpretatiuam. haec est quod actualis intentio quae pro-
cessit, habet pro obiecto effectum ipsum prius cognitum. Tunc est quod ac-
tualis praecedens non habet pro obiecto effectum ipsum, sed causam eius;
et haec intentio interpretatiua, quae a virtuali differt. iam ex-
plicatas: huiusmodi.

Et haec Intentio actualis est sufficientissima;
ad valorem sacri; non tamen necessaria. haec pars est certa: quia intentio ac-
tualis in se omnino est perfectissima in ratione intentionis: quod Pl. 2. par-
quod in actionibus moralibus et meritoriis non est absolute necessaria
intentio actualis, sed sufficit virtualis; aliter nemo posset secitare
officium divinum sine intentione actuali: quod etiam in sacralibus.

Item quod Deus non obligavit hominem ad impossibile, in ratione difficile; sed moraliter impossibile est continuata affectio in aliqua actione cui doceat experientia ob id sensibile ob connexionem appetitus sensitivi cum intellectivo voluntate deliberare. qd.

¶ 2. Intentio virtualis sufficit ad valorem sacri. Est comensurata. Pl. ad exercitium sacrorum sed requiritur intentio ad actum humanum requisita; sed sic est virtualis. Pl. Br. illa intentio sufficit ad actum humanum, quod est homini moraliter possibile et a quo actus humanus habet dependentiam; sed intentio virtualis sic est; nam ipse movet potest alia, quae effectus ad eum producit: qd. et.

¶ 3. Intentio habitualis non sufficit ad valorem sacri. Pl. si intentio habitualis explicet. pro habitu de se solo ex actibus procedentibus non sufficit; quia potest esse in dormientibus, qui multa faciunt ex habitu, quae neque ad peram, neque ad premium deputantur quod sine deliberatione fiunt: qd. non sufficit: quia Minister in sacro debet operari humano modo, hoc est cum deliberatione et iudicio. Deinde si explicet. habitualis intentio per actum praeteritum et non retinere actum etiam est insufficientis: quia intentio requisita ad conficiendum sacrum debet esse causa influens in eius confederatione; sed intentio habitualis, sic non potest esse causa influens. Pl. Br. quod talis intentio neque movet in se ipso, quia iam praeteriit; neque in aliquo effectu inde sequendo; quia ut supponit. nullus actus ad sacrum ordinatus fuit ortus ex tali intentione; alia non est intentio habitualis, sed actualis.

¶ 4. Intentio interpretativa non sufficit ad valorem sacri. Pl. quia ad valorem sacri requiritur voluntarium directum, nec sufficit indirectum; Christus enim instituit ut Minister intendat formaliter facere sacrum, quod ipse instituit. Unde non baptizaret qui praevideret se in somno baptizandum, et in somno posset debita materiam et formam super certam personam applicaret. Neque consecraret sacerdos, qui praevideret se in ebrietate verba consecrationis prolaturum, voluntarie se inebriaret, et in ebrietate super debita materiam verba consecrationis proferret; quia talis voluntas et intentio, non est humana et libera. Non se actualis debet esse

actio sacrati; sed tantu est libera, et humana in causa, qd non
sufficit, qd etsi ex voluntate indidecta procederet, no tenderet di
recte in matiam et forma sacrati; alioquin sequeret. Christus
voluit suu sanguine istu dispensari posse per ebrios et ame
ty medijs sacris, qd no e crededu

Argumenta contraria

Arguit. 1. Ia 3m. Intentio habitualis sufficit ut applicet. Sacrificiu
Missae pro aliquo: qd pariter sufficit ut conficiat. Sacru. Pl. Aris:
qd qd quis promittit dicere Missam pro aliquo singulis anni
diebus, et statuit id facere, licet singulis diebus de hoc no cogi
tet, nec actu velit, aut etiam virtualit. dicere missa pro ipso
satisfacit obligationi, si no retractaverit illa voluntate; sed no ha
bet diebus illis, quibus de hoc no cogitat, alia intentione, qua ha
bitualern: qd.

Pro negto constm: qd ut aliqua forma permanere
dicat. habitual. physice s. moralit. sequit. qd in eo subd. s. ali
quem relinquit habitus s. saltem obligatione aliqua sequentem
ad illam forma, sic actus contrahendi universalit. loquedo etia
preteriti moralit. permanere dicit. qd obligatione relinquit; et
ita est in proposito de sacerdote, qui promittit dicere missa pro
aliquo singulis anni diebus; qd talis promissio obligatione relin
quit. rone cuius habitual. permanere dicit. in genere moriet
ideo talis intentio sufficit; ut no sic est de intone iudiciu pra
esentis de conficiendo sacro et no retractata; qd haec nec physice
permanet, nec in se ipso, nec in aliquo effectu ab ipso sequido; nec
etiam moralit.; qd nulla ex tali intentione praesentis orta e obliga
tio; cons et.

Arguit. 2. Non est major ratio de voluntate Missae
Ar. ac suscipiendi; sed in suscipiente sufficit voluntas, no actualit. nec
virtualit. sed praesentis no retractata: qd. Br. pl. de petente absolu
tionem in articulo mortis, si no potest confiteri, s. si postea in
cidat in amentionem. Pro negto Ar. Nam voluntas suscipiendi
no est causa sacri, ut est voluntas Ministri s. m. Con. floren
vel die qd ad recipiendum sufficit esse dispositus s. capace; ad
dandum vero requirit. actio deliberata; cons et.

Arguitur. 3. intentio interpretativa sufficit ad meritum. I. demeritum
dum, nam si quis praevidens se in ebrietate occisurum inimicum, et
postea inebriatus illum occidit homicida est et ut Galij punitur
et si quis volens occidi propter iram si postea passiens Marthy-
riam ob acerbitate paravum reddat. Franciscus, dicit. Marthy-
riam Galij intentio est sufficiens ad efficiendum sacrum, quod
non requiritur. Ita intentio ad sacrum quae ad actionem meritoriam
I. demeritoriam. Pro negotio positivum: quod ut actus sit meritorius
I. demeritorius, non est necessarium quod componat. Langua causa ad effe-
ctum bonum I. malum, sed sufficit quod bonum. ad obum honestum I. in-
honestum; et ideo potest esse quod actus per solam voluntatem in
causa sit meritorius I. demeritorius, cum voluntas in causa possit
operari ad obum honestum I. inhonestum; in Ministerio cultus ut vide-
bitur sit sufficiens requiritur. quod intentio componat. ad illud langua
causa ad suum effectum

Ad illud de Marthyr, quod ideo Marthy-
rium exenti ratione tribuit suum effectum per sola voluntate in cau-
sa quod voluntas suscipiendi Marthyrium non se habet ad illud
langua causa ad suum effectum, sed solum disponere sicut vo-
luntas ad suscipiendum sacrum, ideo ad ipsum Galij intentio
sufficit; non autem ad sacrum conficiendum, cum plura requirantur
ad faciendum, quam ad recipiendum

Peley 1. quomodo ex illa voluntate
que dicitur virtualiter permanere procedunt omnes actiones subre-
quentes ratione quorum dicitur. virtualiter permanere cum actu non
sit; quod sacerdos volens celebrare Missam exiit domo, pergit ad
sacristiam, induit se sacri vestibus et vadit ad altare, ubi sine
memoria istius intentionis (quae distribuitur) incipit et proce-
dit. Missam cum tali distractione, quod omnes istae actiones
procedunt ab illa voluntate. Pro quod intentio praesentis, et
non revocata potest dupliciter non I. ut nullum habeat influxum
in confectioe sacri; quod si hodie applicet sacrum crastinum pro-
pebo, que voluntas nullo modo est eadem, quod Ego cras faciam sacrum;
et ideo haec intentio dicitur. mere habitualis; similis. si die proce-
deret proponi baptizare infantem, et oblato occasione hodie

vel eorum illum baptizo nihil conplere de hoc cogitatio, hęc intentio 31
sua vere habitualis sensetur, nullatenus influens nec physice
nec moralit. in sacerdotem

Quo sumit. ut habet influxum salte semel
in sacra confectio; quod sacerdos intentione celebrandi se offert
in ecclesia, se preparat ad celebrandum, sacras induit vestes et Missam
celebrat; hunc si in recitando Missam contingat distractio ab
illa la voluntate; tamen illa prior voluntas manet in virtute in illa
effectu, et ex illo derivat. in subsequente ratione connectionis quod
habet; contra licet illa prior actualis intentio toto tempore Missa
non duret; quia tamen manet in actibus sequentibus virtualit. ex
illa intentione; ideo vere perficit. Sacrum, et est verum dicere
se, quod hic effectus prout provenit ab illa. l. voluntate

Pet. quanto tempore possit durare hęc
virtualis intentio, et qua conditione requiratur. ut sensetur adhuc
esse intentio virtualis, et non habitualis tantum. Et quod hunc du-
rat intentio virtualis, quod processit actualis, quod non revocata fuit
et solam tantum temporis fluxit, quod moralit. sensetur processit
ab actuali intentione licet interm. aliqua actione disparata in
tempore. Unde si quis intendat ire ad s. Iacobum, licet
non semper cogitet de illo, ac eius reverentia; tamen deus exercet
actiones ordinatas ad talem finem, semper meretur. quia sensetur
procedere ab actuali intentione, quatenus cum illis actibus concurrat
aliqui actus distractus ab illa la intentione, et ab intentionibus
eius, qui sunt ad illud finem.

¶ Quod patet: quia ^{interruptio} intentio ut sic
nihil obstat duracioni intentionis virtualis; aliter quilibet
modicissima interruptio obstarit, ut si quis, dum sacras induit
vestes breve conventionem accipiat, quod est nimis durum; quod
non obstante tali interruptione, predicta actiones fuit ex vi ac-
tualis intentionis, que processit quod non accidit quod intentio est
vere habitualis.

Pet. 3. quomodo intentio ^{vere} habitualis, que iam
processit durat in suo effectu. Et quod voluntas habet ordi-
nate suam volitionem in ordine ad finem. l. habet intentionem

postea electione, et tandem usum, et executione per medium ordi-
nata, quod plura sunt, quibus correspondet actus potestatis inferre
eum eodem ordine; unde potest distribui voluntas ab actu
si volitione finis; et perseverare in ipsa volitione respectu aliorum
et sic continuat. eius intentio virtualiter in volitionibus subor-
dinalibus ad quos sequitur actus imperati aliorum potestatis
quod declarat. Sic: Lapide projecto in aqua primus circumferens
est causa secundi circumferens et sic de alijs, non tamen semper manet
primus quoad manent ceteri: sic in casu.

Pet. 3. an intentio
debeat esse supra materiam debeat. Pro quo sic: quod forma sacrorum
semper significat debeat; ut te baptizo, te absolvo &c. Unde non
conficeret sacerdos sacerdos, qui habens duas hostias presentes pro-
ferret verba consecrationis, cum intentione consecrandi unam tan-
quam abique debeat illius. Dubium tamen

Nota 1. quod conditio qua potest apponi in administratione, s. executione sacri,
est explicita in forma seu verbis; sic dicens: si huius bene usus
Baptismo, Ego te baptizo; vel est mentalis, sola mente intentus
Deinde conditio, que apponitur in pronome, s. in actu voluntatis, s. ad
eocumque assensum, s. consensus positus aliquis circumstantia in re, que
explicita, per si; ut si curro si sedeo &c. Conditio autem, s. est de prese-
nti, s. de futuro; ut si de mea parrochia Ego te bap-
tizo: si fuisse conceptus de die, Ego te baptizo; si non amittis gratiam
Ego te baptizo; et de his omnibus est dubium: pro quo.

Nota 2. quod da-
tur quaedam conditiones connexae netto cum actu faciendi sacrum;
et istae s. sunt ex parte ministris, s. suscipientibus; ut si minister di-
cat: si habeo potestatem faciendi facio: si praedictus es anima ra-
tionalis; et ista si apponatur, sive non in confectione sacri, non impe-
dit, nec ponit valore ipsius, quod semper subintelligitur. Quod si
etiam conditiones contingentes, que nullam connectionem habent
cum actu, s. ministro, s. suscipiente quoad illam functionem.
ut si es salvandus te baptizo &c. hi Notantur.
Pro: ad efficiendum sacrum necessaria est intentio absoluta, et non sufficit.

32

conditionalis nisi statim transeat in preteritam. Pl. la pass: In
tentione ad faciendum sacramentum debet esse efficax; sed sola intentio
absoluta est efficax; non autem conditionalis: go. Pl. la pass:
ga conditio s. est de futuro, s. de presenti, s. de preterito: si de futu-
ro. Ubi absolute, si exy resurrectione feceris, non sufficit ad facien-
dum sacramentum; nam sacramentum s. debet confici dum Minister pro-
nuntiat forma supra materiam idoneam antequam impleat: condi-
tio s. postquam impleta est, sed nullo modo. Pl. Br. Non 2. modo
ga intentio conditionalis non est efficax ante positionem conditio-
nis: Non 2. modo, ga dum ponit conditio iam non sunt verba
que sunt forma sacri, cum moralit. etiam sint destructa; unde
invalidum baptizavit aliquis sub condicione quod non esset peccator
mortalit.

Si autem conditio est de preterito s. presenti, s. nullo des-
truit omnino intentionem s. illam relinquit absolutam, et efficacem;
Nam si conditio illa nec fuit, nec est, iam destruit intentionem;
nem; ga voluntas conditionalis non posita condicione, nulla est.
Si autem illa conditio s. fuit s. est, iam intentio transit in absolu-
tam; ga voluntas conditionalis posita condicione fit absoluta: go.
Unde qto quis baptizat alterum sub hac condicione: si non es baptiza-
tus, Ego te baptizo, s. illa conditio est adimpleta s. non, si non est ad-
impleta destruit intentionem ob rationem adductam: si est adimpleta, in
absolutam transit, et conficit sacramentum. Hac de causa iura com-
munit, quod, si sacra fiunt sub condicione, talis conditio sit de pre-
terito s. presenti; non vero de futuro; ga adimpleta condicione con-
ficit sacramentum: non adimpleta, non conficitur: go et.

Matrimonium ab
hac excipitur regula: ga sub condicione de futuro est validum
et perfectum. tam in ratione contractus, quam sacri dum adimplet
conditio. Ratio est: ga corpora contrahentium et eorum consensus
que sunt materia, et forma Matrimonij moralit. permanent
usque ad aduentum condicionis, ut patet a simili in alijs con-
tractibus: go et.

Dicitur sententia judicialis potest valide fieri sub
condicione de futuro: go etiam absolutio sacralis, que est quedam

sententia judicialij valide fiit sub condone de futuro. P. contra: quia
condonatus est validus sub condone de futuro, sequitur. qd. Sacram. Ma-
trimonij sit validum sub condone de futuro. qd. fundat. in contractu
qd. si Sacram. est actus judicialij absolutio erit valida sub condone
de futuro sicut in alijs sententij judicialij. qd.

Pro negat. consam. qd.
Matrimonium antequam elevaret. a Christo ad esse Sacri, jam erat con-
tractus, et eodem modo quo erat contractus validus fuit elevatus;
ideo non requirit. verba ad tale Sacram. sed sufficiunt scripturae
et nuptij, qd. non reperit. in alijs Sacri; absolutio vero Sacri
non erat ante actus iustitiae, sed Christi, sed Christi illa instituit
actum iustitiae, sub certa forma, et conditionibus particularibus
quae sibi placuerunt; cons. sicut sententia judicialij non requirit verba
de absoluteione neco requirit. verba sicut in alijs Sacri non suffi-
cit conditio de futuro, sed in solo Matrimonio.

Dicitur. Deum requirit
in Ministro Sacrorum voluntate, quae exigunt actus humani; sed pro
contractibus conditiones de futuro non reddunt actum invalidum; Nam
si quis donat. P. vineas si anno futuro fiat pax inter duos Prin-
cipes, est valida donatio, et obligat. ad dandum si pax sequatur. qd.
Ita disj. fin. actus humani habent effectum praesentem, conditio non
habent effectum praesentem, nego fin. cui autem Sacri consecutio
debet habere effectum praesentem; non vero contractus; unde est
Dubium Im. an per malos Ministros valide pos-
sint Sacra conferri

Dubium non solum procedit de infideli haeretico, sed etiam de
Pagano, qui nunquam fuit in fide, nec baptizatus est: pro quo sup-
pono qd. dubium potest esse de omni Sacro: Deinde quo Paga-
nus nullum aliud Sacram. potest valide ministrare nisi Bap-
tismum; haeretici autem omnia: qd. sicut qui non recipit Bap-
tismum, nullum aliud Sacram. potest valide recipere; sic qui non
est baptizatus, nullum aliud potest valide administrare: ideo

Pro ad valide Sacram. adminis-
trandum, non requirit. qd. Minister habeat fidem infusa, seu Theologi-
cam, sed quod habeat potestatem; ac proinde malus Minister

sive Hæreticis sive Paganis potest valde sacrum administrare
 sic omnes Catholici & Donatistæ. Pl. ex Con. Trib. sess. 7. can. 12 et
 de Baptismo ubi habet: Si quis dixerit Baptismus qui est datus
 ab hæreticis in nomine Patris & non intentione faciendi, quod facit
 Ecclia, non esse verum Baptismus, anathema sit. Constat etiam ex praxi
 communi Ecclie Catholice que non rebaptizat baptizatos ab hæreticis, nec
 confirmatos ab hæreticis ordinatos, non confirmat, nec ordinas ab
 Episcopis hæreticis iterum ordinat, de omnibus sicut veri Episcopi, et sa-
 cerdotes: go et.

Pl. rone: Minister operatur auctoritate et potestate
 Deo accepta, sed Deus non auferit hanc potestatem propter peccatum aut
 infidelitatem Ministeri; nam ex Ill. de Lib. de mirabilibus Orbis
 habet: quod sacerdos existens in peccato luxuria curavit alium
 hominem qui sibi confessus fuit de peccato luxuria: quod potestatem
 quam sacerdos curavit, et datur sanitatem homini, qui sibi confessus
 fuit est potestatem, quia Deus posuit in ipso per ordinem sacerdotum, que
 potestatem ita magna est, quod nulla infirmitate, aut peccato
 potestatem consumi, quod potestatem Dei est: go et. Item etiam potestatem con-
 ficiendi sacra non est gratia gratiam faciens, sed gratia gratiam da-
 ta, nec datur ad utilitatem Ministeri, sed aliorum: go et.

Argumenta contraria.

Arguit. 1. D. Ambros. lib. de iniciandi, quod Baptismus perfido-
 rum non servat, sed polluit, quod confirmat Apost. ad Rom. 10:
 quod non est ex fide peccatum est: go. Item quod Patres per Baptis-
 mum perfidorum intelligunt Baptismus perfidum, seu datum sine forma
 et sine intentione, non autem verum Baptismus cum omni requisi-
 to datum a Ministro perfido, et hæretico. Ad Apost. dicto intel-
 ligenda per fidem consistit, ac si dixisset: quod non est ex eo
 peccatum est

Arguit. 2. Nemo dat quod non habet, sed in-
 fidelis non habet gratiam: go non potest eam dare per seipsum; Nam
 ab immundo, qui mundabitur: ait Eccles. 34. Item dicitur: Ne-
 mo dat ut causa principalis, concedo: est causa instrumentalis, negotii.
 Unde concessio B. nego conditionem: quod Minister non dat gratiam nec mu-
 dat ut causa physica principalis, et ut causa ministerialis.

coris nō est necesse qd habeat id quod dat; nā Medicus infirmus
dat aliquo sanitatem, quā nō habet.

Arguit. 8. Christus influat grām
in membra, seu in suos fideles, per Ministros tanquā per membra
sui et Ecclē; sed heretici, et infideles nō sunt membra Ecclē: qd
No nego Omnipotentis fls. s. qd Christus influat grām in suos fide-
les per Ministros tanquā per membra nō est unitas corpori et viue-
ris, sed tanquā instrumentū diuine misericordie et prouide-
tie quo Christus uti potest, licet sit inanimatū, deomodo sit educe-
tum per quādam actionē; ut a se nō operati per manū quę uiuit; cōm
Christus potest influere grām in suos fideles per Ministros sine unitate
spirituali, seu gradu, sicut aqua transiens per canali lapideū nō
puehificat in canali, sed in hostij ad quō peruenit.

In fine notat
qd Tempore V. Cypriani in nullo con. definitū fuit oppositū nos-
træ etonij; ideo nihil mirū, qd oppositū uenerit. Nota etiā qd in
Genio facit. haberi potest; fidei autem sanctitatis #. difficiliter
ut nō possint sine reuelatione seiri; ideo congruū fuit sacra
ab intentione dependere; et nō a fide, sanctitate et. Ministris
Dubium Em. an ministri sacra in peccato mortali
ministrantes semper peccent mortaliter
Aduertendum est ex Ill. de 4. q. 1. qd Minister est duplex, unus
ex officio, seu solemnij, qui conficit sacra speciali consecratione ad eas
conficiendas deputatij, qualij est sacerdos celebrans Missam absol-
uens a peccatj, et uenit rite et solemnitate baptizans: Alius est
necessitatij, qui sine aliqua speciali consecratione, et deputatione
sacram ministrat

Nota: Minister solemnitatij sacra conficiens
s. administrans in peccato mortali peccat mortaliter. Sicut ualide
conficiat. In fest. ex Isaya 66: Mundamini, qui festij uasa Domini
ex V. Dionys. Cap. 2. Ecclē. Hier. dicte: Multij nō est fas tangere sym-
bolos; id est sacra. Et ex Ill. de in lib. Clericij Ray. Cap. 29. dicte:
Ideo super hoc considerent Clerici in qua sint magestate, quam hinc
ueniunt a Deo, ad ei seruendum obligentur, ne propt. sue dignitatij igno-
rantia Deo male seruientij in ignē conuertant sempiternum. Modis

34

sic: sed Ministri solemnitate in peccato mortali sacrum ministrant
magis male seruit Deo: go ex III. De Minister male Deo seruienti
in ignem conuertit sempiternum, signum est quod et.

Pl. rone: Minister solemnitate in similitudine est Christus ex III. De. cit. go debet Christo assimilari in quantum potest; sed in peccato mortali ministrans non assimilatur Christo, et potest assimilari ponendo se in gratia: go. Item quo sacrorum administratio dum fit a Ministro qui est in peccato mortali est quedam Dei irreuerentia et ipsorum sacrorum contaminatio; sancta non sancte tractanda sunt. go: Unde sequitur quod si Minister existens in peccato mortali debeat aliquod Sacrum ministrare, antequam administret ipsum, debet confiteri peccata sua, si adsit confessorij opportunitas, que si non adsit, debet elicere actum contritionis.

Pl. Minister necessitate, et non conuersatione ministrans in peccato mortali, non peccat mortaliter. Pl. go Minister necessitate non tenet ad preceptum sicut Minister ex officio, et solemnitate: go necessitas non habet legem ut tenet III. De. A. q. 1. in fine: go qui in necessitate confert Baptismum puero non peccat licet ipse sit in peccato mortali.

Unde inferretur. Sacerdotem in peccato mortali celebrantem, duplex peccatum committere videtur: quia conficit Sacrum, et alterum quia illud recipit: quia conficere, et recipere sunt duo actus; et contra deum mali sunt, duo peccata sunt. 2. Ministrante Sacramento Penitentia in peccato mortali, peccare mortaliter. 3. esse peccatum mortale audire confessionem in peccato mortali, licet Minister habeat Animum confitendi, s. habendi actum contritionis antequam penitentem absoluat a peccatis; quia audire confessionem est actio Sacralis, et ordinalis ad Sacrum: go sic licite exigit gratiam in audiente.

4. ministrare Eucharistiam in peccato mortali est peccatum mortale: quia est actio Sacralis. 5. probabiliter esse peccare mortaliter. Diaconos, et subdiaconos solemniter suis officia exercere in peccato mortali: Quia cantare Evangelium, et in vasis Sacris Eucharistiam preparare eorumque tradere sacerdoti consecranda, que sunt

que sunt Diaconi, et subdiaconi officia sunt actione Sacramenti ordinata ad Sacramentum Eucharistie. tamen a peccato mortali minoribus ordinibus initiali si in peccato mortali suis officia exerceant: quia est materia leuius, et actus illi remote tantum ad sacrificium, et Sacramentum ordinantur.

Dicere 1. de Im. Coniuges sunt Ministri Sacri Matrimonij; sed dum reddunt aut peccant debent in peccato mortali non peccat: quia nec ministri aliorum Sacramentorum. Pro negotio condonatur: quia debent conjugale non est actio Sacri, nec Sacramenti sicut administratio. Quare Confir. et.

Dicere 2. recipientem Sacramentum Penitentiae non debet esse in gratia quia negotio Minister, qui illud administrat. Pro negotio penitentiae, quia Minister habet rationem agentis respectu gratiae; recipientem vero rationem patientis; ideoque non requiritur ex parte recipientis aut sibi condonatur, quae requiritur ex parte agentis.

Quaerere 1. an licitum sit petere et accipere Sacramentum a malo Ministro. Pro affirmatiue si sit tollerandum ab Ecclesia est peccatum administrandi, dum aliqua necessitas urget. Patet ex Decretis Nicol. 1. relatis q. 8. Cap. sciscitandibus, ubi respondetur ad consultiu Bulgarovum ait: sciscitandibus vobis si a sacerdote, qui sic comprehensus in adulterio, siue de hoc scimus sola respercy est debetis communionem suscipere, nec ne. Respondemus: hoc eo donec Episcoporum iudicio reprobetur, communicatio percipienda est.

Quaerere 2. quia disponendum tenentur habere malus Minister in praedictis casibus. Sacra ministratio. Pro quod debet facere quod in se est ad vera conditionem habendam, quantum ad negotium in se non sit contrarium, sed in sua solius probabili estimatione quia sola arbitrio non tollit malitiam peccati mortalis, etiam in estimatione peccati, sicut contritio; contra. Vide alia plura apud Car. Saurem. Disputatio 1. de Sacramento per regulam quare deducto.

Cum regula Quare ex ill. de in Arte Breuium habet species 3. scilicet, et finalem, quibus queri potest ratio formalis et finalis ipsius Sacri; ideo recta nunc exigebat methodum de Sacro agere 3. modis species regulae Quare; tamen quia eius formalis ratio iam manet eius essentia ex dictis de Sacro per regulam Quare; ideo sit. de 2. 1.

Dubium Im. quare est sacramentum finaliter
 licet huius dubij solutio ex iam dictis possit inferri; tamen quia inter
 fideles, et hereticos precipue controversatus, proposui ipsam resolve
 re: pro quo. Nota quod dicitur accipere gratiam ex opere operantis;
 id est ex opere proprio prout habente rationem meriti in quantum est ab ipso + quando deus dat gratiam
 in homine auxiliio Dei operante. Et ex opere operato; hoc est ex opere + quod deus +
 quatenus exterior exercet. quatenus a Christo instituit, siue Mini
 ster. suscipiens habeant merita siue non; huius notat;

Et la sacra no
 va legij sunt finaliter ad causandam gratiam ex opere operato; ac proinde
 non sunt signa executiva fidei. Nota quibus fideles ab infidelibus
 discernunt. Prima pars est de fide in Con. Trid. sess. 7. can. 6. dicente:
 Siquis dixerit per se ipso noue legij sacra ex opere operato non conferre
 gratiam, sed solum fidem diuine promissionis ad gratiam consequendam
 sufficere, anathemas sit. R. rone: sacra ex ill. de. sunt inuenta per
 que homines per vim determinata miracula faciunt et. sed per
 ly de dicta miracula intelligunt. de dicta gratia et per ly per vim
 ex opere operato: go. Item quia quod remittit peccata causat gra
 tiam peccata non delet: nisi per gratiam; sed per sacra peccata remittit
 Cur ex Act. 2. Baptizet. uniuersum uerbum in remissione pecca
 torum: go. Item etiam sacra dicuntur fontes aque salubris in uita
 eternam: go.

Secunda pars etiam est definita in Con. Trid. sess. 7.
 can. 6. dicente: Siquis dixerit sacra noue legij non continere gratiam
 quia significant, aut gratiam ipsam non ponentibus obice non conferre
 quam signa tantum externa sunt accepta per fidem gratia. I. iudicia et no
 ta quaedam Christiane professionis, quibus apud homines discernunt. fide
 les ab infidelibus, anathemas sit. R. rone: si sacra noue legij essent tan
 tum neta ad excitandam fidem; et ad distinguendos fideles ab infidelibus
 sequeretur: quod nullus sacerdos esset simpliciter nesciens; quod non posset exer
 ceri ad fidem per coniectiones et internas illuminationes, per quas fide
 fideles ab infidelibus distinguerentur; sed et. go. Item quia Baptizet con
 fertur paruulis, qui non sunt capaces excitationis, nec cognitionis fi
 dei: go confert. ad delendum peccatum originale, et ad gratiam confere
 dam, cum saluet. diem statim post Baptizet morientis: go.

Et nota: Nemo sacra legij noue, sed uetera proprie dicta; id est in
hibita pro quocumque statu da originale causabunt gratiam ex opere
operato. Sic D. Aug. Greg. et Innoc. 3. infra citandi. Pl. illa sacra e
erunt uero sacra, et causabant ~~quod~~ deletionem peccati originalij; sed
no potest deleri peccatum regulariter sine infusione gratiae: q. 107.

Dicitur 1. da Im. ex Apost. Hebraeos q.
Iudaei ex fide uiuit: q. 107. sanctorum no causat. per sacra, sed per fidem
Iam q. ad Ephes. 5. ait Apost. Mundans eam scilicet Ecclesiam
lauacris aque in uerbo uita; sed uerbum uita est ex fide et opere.
excitando fidem: q. 107. Pro quod haec uerba intelligenda sunt di
positiue, et antecedenter; no uero fortit. q. 107. sacra Bap. m. e
est fidem simul cum gratia, et ipsa fides est fundum gratia; un
de sine gratia iudaei no est fortiter iudaei, nec uiuunt, sed tantu
dispositiue arguitur da hanc eandem breuitati studens committit.

Dicitur 2. da Im. si sacra uetera gratiam
causarent no differrent a nouis; sed hoc est falsu: q. 107. ab Apo
stolo et Con. floren. dicit. egera, et uacua: q. 107. Pro q. 107. Apost. et
Con. loqui de alijs sacris improprie, ut etiam omnes ceremonie
externe, et alia que in leuitico dicuntur; no autem de sacro
proprie tali ut fuit sacrum institutu contra originale peccatu
Dubium Im. quam gratiam causent sacramenta
nouae legis.

Certum est inter Theologos quod datur duplex gra. s. la et 2. Prima
est illa gratia habitualis, que expellit, et delet peccatum, et que ad
uenit homini in peccato mortali existenti. Secunda est illa que
nullum peccatum mortale expellit; q. aduenit subiecto iam gra
to, quam ph. vocat augmentum gratiae habitualis. Certum est
etiam quod dant. sacra mortuorum ut sunt Bap. m. et Pa
nitentia; q. 107. illa instituit pro mortuis, seu in peccato mor
tali existentibus: Contra etiam sacra uiuorum ut sunt alia quin
que: q. 107. illa instituit pro uiuentibus uita spiritali trinu
que est uita gratia: huj. praemissis quod quaerimus hie in sequen
tibus patebit etiam.

Et la sacra mortuorum s. Bap. m. et Peni
tentia quando est ex se conferunt primam gratiam. Sic Ill.

36
in arbove Apostolicali Cap. de Baptismo sic dicens: Quonia forma
sacri in patiente posita, qui recipit Baptismu, purificat et medi-
ficat, et circumulat immunditiam in puritatem, et tenebras in lu-
cem; sed tenebra et immunditia sunt il. pro peccatis: go Baptismus
transfert homine ab statu peccati ad gratiam; sed hoc est primam
gratiam causare: go et. Et in Doctrina puerili Cap. 26. de Penitentia
ait: Fili cum penitentia omnia peccata commissa parere, et omnes
paradisi beatitudines communicare faciat, deum vivum penite-
tiam fac; sed no potest acquiri venia peccatoris sine infusione
gratia sanctificandis: go et.

Pl. rone: sacra causant istam gratiam prop-
ter quam sunt instituta; sed Baptismus et Penitentia sunt institu-
ta ad eandem tm gratiam: go et. Pl. Br. Christi instituit Bap-
tismum ad delendum peccatum originale, et actuale deum est cu origi-
nali; Penitentia vero ad delendum peccatum actuale; sed institui ad de-
lendum peccatum est institui ad eandem tm gratiam ex se: go
Iamga sacra mortuorum, dignuntur a sacri vivorum; sed dignunt-
ur per se causat tm gratiam, quia sacra vivorum per se supponunt: go
Baptismus et Penitentia. Unde sacra mortuorum ex vi suae institutio-
nis no causat tm gratiam: ga talia sacra solent ex vi suae institutionis
ordinat. ad augenda gratiam ut patet in Quarta que est instituta
ad nutriendu spirituale vivorum per gratiam: con. et.

Et talia sacra vi-
vorum per accidens causat aliquo tm gratiam. In fest. ex Con. Trid. sess.
13. Can. 5. dicente: Si quis dixerit l. praeipuum effectum Euchariae esse
remissionem peccatorum, s. ex ea no alios effectus provenire Anathema
sit. Quibus verbis Con. indicat remissionem peccatorum esse effectum
Eucharistiae; alios no dicens praeipuum si nullatenus esset in nume-
ro effectuum; sed no remittit peccata per se: go per accidens

Pl. rone: lo-
quetur qui digne suscipere sacramentum vivorum etiam si habeat aliquod peccatum
mortale: go sacra vivorum possunt per accidens delere peccata mortalia
seu conferre tm gratiam. Pl. Ans: Si quis scilicet omnibus diligentibus pu-
tans se esse iudicatum; oblitus tamen invisibilis alicuius peccati mor-
talis de quo nullum habuisse dolorem siue perfectum siue imperfectum

Et contingere potest sacerdotibus, qui non semper confitentur. deum Missam celebrare volunt, nisi contra peccatum mortali, accese bona fide ad Sacram Eucharistiam non teneret. Ille supposito examine, confiteri, nec elice re actum contributionis, nec alitionis, cui nullus mala conscientia est; sed ille bene digne reciperet Sacramentum, quod obice non poneret. Et faceret quod ex ipso exigat Apost. I. Cor. C. II. dicens, Probet autem seipsum homo: quod

Confirmat. Ecce datur Sacramentum extreme unctionis agonizantibus non confessis, nec communicatis: quod credendum est, Eucharistiam ordinari, ut hoc Sacramentum bene illis subueniat; et per accidens primum gratiam conferat, et hoc creditur fideliter, cum adeo solliciti sint non discedere sine extrema unctione; sicut non sit Sacramentum tantum necessitatis, sicut Baptismus, et Penitentia, quoniam si non deleat peccatum mortale ad quod illud administraretur. Ecce agonizantibus non confessis quod: iuxta verba Jacobi 5. Et si in peccatis sit remittentur ei

Deinde si Sacra viuorum non possent: maxime quod Deus eis instituit ad causandum. Immo et Sacra mortuorum ad eandem finem. sed hoc non obstat. Ut. B. Non minus ordinata sunt Sacra mortuorum ad causandum finem gratiam, quam viuorum ad eandem finem; sed hoc non obstat. Et Sacra mortuorum per accidens causat finem gratiam ut patet in illo qui peccata venialia, s. remissa confitebatur: quod.

Argumenta contraria

Arguit. I. Quia Immo de his que a viuina uoluntate pendunt iuxta scripturam loquendum est; sed ex nullo S. S. Verbum, aut Concilio. Ioco constat Sacra viuorum causare finem gratiam: quod. Pro negato Immo constat ex Jacobi 5. Et si in peccatis sit remittentur ei. Ex Trid. supra cit. et Ex Aug. ser. 25 de uerbis Domini dicente: Qui uulnere habet medicinam requirit, uulnere est quod sub peccato sonat; medicina est celestis et uenerabile Sacramentum. Sacramentum Eucharistiae quod uenerabile dicitur. D. Am. lib. de benedic. Patriarch. Cap. 9. cit. Cuius hinc remissio peccatorum. Quod si nequeat in se de per se, utique debet per accidens. Unde quod dicit. Sacra viuorum primum gratiam non causare est uerum per se non.

Arguit. II. Sacramentum Eucharistiae institutum fuit a Christo per modum cibi et potus: quod sicut cibi corporei nequit numerum, nec resurgere mortuus, ita nec sibi spiritualis qualitas Eucharistiae

poterit causare gratiam resurrectionis; sed tantum accipienda vitæ spiritalis gratia. Non negat constantem et paritatem: quia eibey corpus euy non habet vitam in semetipso, nec est fortit. prium vita; ideoq. nō potē fortiter tribuere vitam, nisi quatenus per actionē viuēti, conuertatur in substantialit; ut eucha est eibey habens vitam in semetipso, et est prium vita. Ego (inquit Chryso) sum panis viuus; et sicut homo dum panem manducat, conuertit panē in suā substantiam per actionē viuēti; ita Chryso in eucha hominē in se, ut inquit Aug. Crede et manduca bery me, et nō conuertens in te; sed te conuertens in me; consensio impli cat quod eibey spiritalis det vitam mortuū.

Arguit. 3. Sacra noue legis nullum effectū causat dum ponit. obex ut docet Irid.; sed dum in subō nō precedit prima gratia datur obex cū deher peccatū; qd sacra uiuorum nullam gratiam causat, dum in subō nō precedit prima. Non negat bñi: qd per obicem Concil. nō intelligit peccatū nō remissū precise, sed peccatum uolunt, seu cognitū, et positū nō retractatū; cōm dū hō putat se justificatum esse et absq. illo peccato, factū omnibey diligentib; ad examen, et cognonem peccati nēssi, licet peccatū aliqd. habeat nullum obicem ponit; ideoq. primā gratiam recipit per sacrum eucha.

In firmata causare gratiam per accidens, nō est causare fortit et absq. conuersio, nec independet a Diuina uoluntate, sed tantū qd non compellit illi ex vi primarie intentionis, sed solum secundarie. Nota etiam qd omnia sacra non sunt eiusdem rōnis qd modo praequirita ut causet ut de se patet. Tandem qd qdō M. Dr. in lib. Tency Ray Cap. 30 ait: Sacrum Penitētie sine contritione nō esse dispositum, solum illigetur de contritione siue perfecta siue imperfecta; cū autē qdō quī cū contritione imperfec- ta, seu cū sola supernati altributione accedit ad sacrum Penitētie nō sit adhuc in gratia, inde est quod et.

Dubium In quid addat gratia sacratis supra gratiam habitalem

Ut certum in fide suppono per susceptionē omniū sacri gratiam habitalem; solum ergo dubitat. an qualibet sacrum causet in suscipiente aliquid distinctum a propria gratia habituali: pro quo sit. Et si gratia sacramentalis nō est distincta re

Et la: Nulla gratia confertur per sacra a gratia habituali distincte
la praeter auxilia aliqua particularia, quae Deo deoeruit dare
tempore oportuno recipientibus debite sacra nisi ponant obi-
cem. Dicitur. ex III. De. 4. q. 1. dicente qd sacra causant gram
habitualem, seu sanctificantem. Et ex Bouer. 3. parte cap. 18. Et
sequentibus assignate sacra in particulari aliqua particularia
effectus et gratias distinctas ab illa comuni, quam omnia causat
quae non important nisi praedicta auxilia.

It.: per sacrum Baptismi
homo praeter gratiam habitualement peccati originalis remissionem reci-
pit per quoddam ad auxilia necessaria ad susceptionem aliorum sacramentorum
cum dicit III. De. cit. Baptismus est introitus fidei. Non inchoat
si ad paradysum progredi donec baptizatus fuerit. Per Confirma-
tionem praeter augmentum gratiae sanctificantis recipit per ad
fidei specialia auxilia necessaria ad fidem quam in Baptismo suscepit
profiterendam, Confirmationis (ait III. De.) vis est in fide firmata. In
die Confirmationis eius fuerit et magna indulgentiam; Et sic
de ceteris sacris: qd

Unde gratia sacramentalis differt a gratia communi
habituali ab omnibus sacris causata per ordinem ad peculiarem
effectum sacramentum ad quos praestandos gratia ipsa comunitur; ordinem
autem per specialia auxilia in singulis sacris collata; et in hoc sensu
dicitur solent singula sacra conferre aliquam specialem gratiam ratione
cuius inter se differunt, quatenus quodlibet sacramentum peculiarem
gram gratiam confert ex vi sua distincta a gratia alterius ratione
peculiaris effectus. Verum tamen est, qd in communi modo loquendi
gratia sacramentalis est quaecumque gratia, quae per sacra confertur; unde
quia gratia sanctificantis per singula confertur, vocari potest gram
sacramentalis quatenus per sacra confertur; et quae praeter ea alia gratiae
causae auxilia per diversa sacra conferunt, illae etiam gratiae sacra-
mentales dici possunt, et debent.

Dicitur. Baptismus nullum effectum
habet praeter gratiam sanctificantem, Et characterem: qd gra-
tia sacramentalis non addit. Et negat Anselmus: qd gratia sanctificantis licet
sit per ad gloriam ex se; non est tamen per ad auxilia specialia

ad suscipienda alia sacra neta; hoc enim aduenit illi per sacrum
Baptismi

Dices 2: Gratia sacramentalis sanctificat: quod nihil aliud est
quam gratia sacramentalis, seu habitualis. Res ad id: Gratia sacra-
mentalis sanctificat concomitantes, et denominatiue, concedo: for-
maliter, nego. Hoc enim spectat ad gratiam habituales, que per
sacrum confert: simul cum gratia sacramentali

Dubium 4m. an sacra physice vel moraliter cau-
sent gratiam

Ut radicibus stabiliauerit hoc dubium, suppono 1. omnia sacra gratiam
sanctificandam conferre eorum causam ex opere operato, non tanquam
causam principalem illius, quia cum gratia sit quedam sublimis par-
ticipatio diuina nature, solus deus potest esse causa principalis, et
auctor ipsius, sed solum sacra sunt causas inductes gratiam ut sunt sig-
na supra omnem virtutem et extra ordinem nature assumpta a deo
ad gratiam conferendam.

Suppono 2. quod datus instrumentum phy-
sicum, et morale. Im est, quod per verum et propriam efficientiam
seu per verum, et physicum influxum effectum producit. Im e. qd.
solum existat, et occasionaliter moraliter agens principale ad produ-
cendum effectum. His suppositis querimus a sacra per verum in-
fluxum producant gratiam in anima, an vero gratia producat
a solo deo ad presentiam et exhibitionem ipsorum sacramentorum ob-
iective deum existantem, et in actu ipsorum veluti actionem iuxta
Christi institutionem exercitam, et preterea sanguinis eius condi-
tionem infallibiliter ex supposito decreti confert: gratiam: pro
quo sit.

Et sacra noue legis non concurrunt in-
strumentaliter physice ad cauendam gratiam, sed tantum instru-
mentaliter moraliter. Inferat ex III. de 2. q. 3. ubi sic probat deum
potam creandi creatura communicare non posse: si deus commu-
icare posset creatura potam creandi, aut illa pota communicata esset
creatura propria, aut communis; propria non potest esse, cum est
appropriata a deo creaturae, et nullum appropriatum potest esse pro-
prium: communis esse non potest, cum deus et creatura equaliter
participare non possint in essendo unum principium productum

productivum creaturam, sicut later, et filius unum principium fi-
rativum. Ex quibus verbis sic arguo: si sacra causarent physice gratiam
(que juxta ill. d. fit per creationem) esset per virtutem creaturam a Deo
ipsi sacra communicata; sed sic non possunt physice instrumentali-
ter causare gratiam. Et. B. q. vii. illa non est propria sacrorum cum sit appropriata
nec communis aliis Deis et creatura. aequaliter participarent in essendo
unum principium creaturam, quod est falsum.

Dices: ex hoc sequeretur quod
nulla creatura posset aliquid producere: quia si physice produceret
esset per virtutem productivam a Deo ipsi creatura communicata; sed
sic non posset producere: quia virtus illa non est propria creatura sed ap-
propriata; nec communis aliis Deis et creatura aequaliter participaret
in essendo unum principium productivum, quod est falsum: q. et.

Contra: Quia virtus produc-
tiva licet extrinseca, et effectiva sit a Deo creatura communicata; tamen
formaliter et intrinsece est propria illius; virtus autem creatura non extrinseca
et effectiva, quam formaliter et intrinsece est a solo Deo, et nullatenus propria
sacrorum: q. nulla solutio. Et. Arist. virtus creatura arguit infirmitatem;
in causis enim privatis sicut affirmatio est causa affirmativum, ita ne-
gatio, negativum; sed causa privativa cuius agens creatura agit dependen-
ter a subiecto: q. etiam causa privativa cuius agens creatura agit independen-
ter a subiecto: q. et.

+ est fixatum in agente
est quia i.

Dices cum alijs ill. d. tri-
tatione solum velle sacra non posse habere virtutem creaturam gratia
entitative accepta; bene vero applicative cavendo s. unionem gratia
cum anima. Contra: q. sacra non causat instrumentali-
ter physice gratiam. Et. contra: q. applicativa instrumentali-
formaliter causat illam physice, ut patet de instrumentis quos abbedo
ab efficiente producta applicat. patet; sed juxta solutionem d. d. d.
sacra solum applicant antecedenter a Deo creatione: q. et. Nec valet
dicere qd. sacra saltem physice causant illam gratiam applicativam.
Non inquam valet: q. sacra solum causant applicationem ea virtu-
te qua sunt sacra; sed ut sacra sentiant quid morale a Deo instrumentali-
ter: q. et. Deinde si entitativa gratia physice producit sine concursu sacro-
rum circa ipsam: q. etiam physice applicat. et alia extra sub. produceret.

+ gratiam

Nec valet dicere, quod homo effectiue est generans hominem, et solidus
efficit unionem inter corpus et animam, quia a solo Deo immedia-
te creatur: ergo etiam licet sacra licet sacra et. Non inquam valet: Quia homo non dicitur eam gene-
ra forma, quae in suo esse ex natura sua dependet a subiecto, non potest ab eorum, et efficiens hominem, quia An-
aliquo agente effectiue subiecto uniri, nisi eadem actione fiat ipsa forma uniri corpori; sed quae esto
ma ab eodem agente; sed gratia est forma, quae in suo esse a subiecto anima non producat rationem; alia
dependet: ergo non potest ab aliquo agente uniri nisi a quo forme formae producit: ergo sum +
in esse producit; sed sacra et: ergo. Tum etiam licet concedatur,
quod homo attingit unionem animae cum corpore, non ideo di-
citur causa physica animae rationis: ergo etiam licet concedatur quod sacra
attingunt unionem gratiae cum anima et.

Deducit etiam ex III.

Dicit, qui solvens arguit. Harenita ait: Ad hoc quod dicitur, quod
Dei conuocant Presbytero potestatem conficiendi altaris sacrum
et sic de ceteris sacris; verum dicit. Postea subdit: Quoniam Pres-
byter non creat. Modo sic: Quod facit sacrum instrumentum, facit Pres-
byter ministerialiter; sed Presbyter quod sacra conficit ex III. De non
non creat aliquid ministerialiter: ergo neque sacrum quod conficit
creat instrumentaliter. Pl. B. si Presbyter quod sacra conficit aliquid
ministerialiter, crearet, maxime gratiam et characterem; sed ex III. le-
cit. Dei creat characterem Baptismi, et Presbyter, illum imprimi
quod sacrum conficit; non autem characterem creat: ergo nec gratiam.

Pursus deducit nostra eto

ex III. De. in Brouer. parte 2. cap. 21. dicente: sacerdos cum verbo mo-
uet voluntatem Dei ad volendum in memento, quod de pane fiat
casso, et de vino fiat sanguis. Nunc sic: Instrumentum morale ex dictis
quod solum existit et occasionaliter agens principale ad pro-
ducendum effectum; sed ex III. verba consecrationis mouent volun-
tatem Dei ut ab ipso Deo transubstantiatur in corpus et sanguinem Christi: ergo
verba consecrationis sunt instrumentum morale transubstantionis; sed non
sunt maioris visibilis verba in alijs sacris, quia verba consecratio-
nis respectu transubstantionis: ergo si ista et: illa etiam et. 90 et.

Pl. 1. rone: Non sunt multipli

canda causalitates sine necessitate; sed nulla est necessitas ponendi
causalitatem physicam in sacris, posita morali cui ista sufficiat: ergo

Pl. Br. Baptismus cum fictione susceptus, postea recedente fictione, non
causat gratiam physice, sed tantum moraliter: gratia. Item quia modus ope-
randi sequitur modum extendendi, sed sacra quatenus talia sunt quibus
moraliter cum se habeant ex divina institutione: gratia.

Pl. 2. ratione.

Per sacra, quae in fieri consistunt et successively exercentur, gratia producit.
quod non existit; iterum in fine infunditur: nempe post peractum to-
tum sacramentum, et quod nihil eius completum existit: quod negueat esse cau-
sam instrumentalem physice. ~~Secundo~~ nihil potest physice causare aliam per
modum instrumenti nisi actu existat, cum actualiter existat sit conditio
simpliciter necessaria ad physicali causalitatem sive principalem sive instru-
mentalem. Pl. Aris: Si sacra non causarent gratiam quod non existit, ma-
xime quod causarent (ut dicit Thomista) per ultima sui partem sicut
quam vere existit in virtute ceterarum partium, sed hoc est falsum
gratia. Pl. Br. quia s. agunt prima parte, non; si tamen quod quod non sunt. Si
autem quod non est sacramentum quod gratiam producit; quia in tali oratione
sacramentali nulla syllaba ponit sacramentum, sed tota oratio

Item quia: non appa-
ret quid communicent ceterae partes ultimae, ut in virtute ipsarum
agant, si enim dicat: ultima agere in virtute precedentium, sicut
gutta in virtute precedentium causat lapidem; hoc nihil est; nun-
quam enim in talibus ultimae completive causat effectum in virtute
precedentium, nisi quia precedentia dereliquerunt aliquam dispositionem pra-
eparatam ad illum terminum; sed syllabae precedentium nullam talem dis-
positionem relinquant ante ultimam: gratia.

Pl. 3. Si sacra physice causarent
gratiam esset quia reciperent a Deo virtutem quamdam superadditam, quae per
modum instrumenti elevari ad productionem effectus gratiae; sed hoc est fal-
sum. Pl. Br. quia virtus illa, aut esset corporea, aut spiritalis; Non tamen quia
virtus corporea non sufficit ad productionem formae spiritalis et super-
naturae ut est gratia. Neque tamen quia virtus spiritalis in subiecto corporeo col-
locari requirit cuius lingua accidentis inhaereat; aut enim esset ibi indi-
visibiliter, id est tota in toto, et tota in qualibet parte; aut divisibiliter
id est tota in toto et pars in parte. Non tamen quia sola anima intellectiva
sic est. Non tamen quia solum extenditur per accidentis in subiecto, quod est falsum

Pl. 4. si sacra physice causarent gratiam, maxime ea darent. potest obedientiam
 huiusmodi actibus in qualibet re ad quamlibet rem producendum; sed hoc est
 falsum; nam unicum contrarium non potest per hanc potestatem elevari
 ad productionem alterius contrarii; huiusmodi ignis ad productionem aquae et a
 solis ad productionem frigoris: ergo si unum quod sequeret. quod sapiens et bruta pos
 sent elevari ad productionem visionis beatificae; sed hoc est falsum
 ergo.

Unde concludendum est sacra
 esse instrumenta moralia gratiae, quatenus a voluntate Christi assumpta sunt
 ut instrumenta sui passionis, cum qua moraliter coniunguntur. Divina mo
 ventur utrumque ad gratiam digne suscipientibus conferendam.

Argumenta contraria

Arguitur. 1. ex Ioan. 3. habetur. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto
 non potest introire in regnum Dei; sed huiusmodi verbi significant per sacra no
 va legis causari gratiam instrumentis, et per virtutem spiritus sancti principaliter
 ergo. Item quod Ioan. 3. dicit. quod homines renascuntur ex aqua. Ad Titum 3.
 quod salvantur per lavacrum regenerationis. Ad Ephes. 5. quod mundantur.
 lavacro; sed huiusmodi loquendi causalitatem physicam denotant. Pl. 1. per
 particula ex indicat causam physicam s. materiam; ideo dicit. annulus fieri ex au
 ro, s. efficientem, et instrumentum, sicut et dicit. gigni ex semine. Idem indicat
 particula per et ablativus casus: ergo.

Pro negato B. quod causalitas moralis
 est vera et propria causalitas, quae absolute, et sine aliquo addito vocabulo
 talis; dicitur enim iudicem reum occidisse D. Martinum huiusmodi mortuos sui
 citate, et similia; sic pariter haec ss. loca eundem loquendi modum usurpant
 ideo explicari possunt de causalitate moralis: quod pharisaeis in locis hominum
 dicitur. etiam genit per passionem et Crucem Christi; et tamen certum est quod
 crux est causa moralis; aut enim Apost. per Evangelium ego vos genui
 quod non potest intelligi physice, sed moraliter. Quod patet ex D. Gypria
 no ser. de Baptismo dicente: Remissio peccatorum sive per Baptismum, sive
 per alia sacra daretur. proprie spiritus sancti est, et ipsi soli huiusmodi efficien
 tia privilegium manet; et paulo infra proprie sibi Omnipotentia
 Dei sive relictus effectum. D. Amb. lib. de Dignis. Sacer. Cap. 5. ait. Ho
 mo manum imponit et Deus largitur gratiam.

Arguitur. 2. Irid. sept. 7. can.
 6. iubet credere sacra novae legis continere gratiam quae significant, quod

etiam essent florentini in deceto uniorij; sed hoc nequit verificari de
 continentia locali, et mali, quomodo aqua continet in vase et pecunia
 in bursa, cuius gratia sit spiritualis et non occupet locum: Non potest etiam verifi-
 cari de continentia formali per inhesionem modo quo accidentia di-
 citur contineri in subiecto cui inest, cuius gratia sit accidentia spiritalia resi-
 dendi in animas: ergo debet verificari de continentia virtuali, quae pro-
 propria est cause efficientis principalis scilicet intellectus. Pro Concilio lo-
 qui da illis, qui negant gratiam dari per sacerdotem, non vero contra modum; unde
 eius causalitas aut continentia moralis, saluet quod dicitur Concilio et P.P.
 de causalitate sacerdotum, nostra etiam non pugnat contra Concilium.

Quod sic evincit: Conci-
 lia et P.P. et S. dicunt quod sacra causant simpliciter gratiam; sed hoc sal-
 vatur per moralem causalitatem; quia quod aliquid effectum moraliter
 causat licet in istum physicum non influat, dicitur bene causare istum
 simpliciter; aliam causa finalis, quae non influat physice in effectum
 non est simpliciter causa, quod est dei III. In in Arte Magna Cap. 2. Tunc gra-
 meritum dicitur causa augmenti gratiae, quia causat istud physice: ergo cau-
 salitas moralis causalitatem salvat sacerdotum

Arguitur III. Dr. in Arb. Apoll
 Cap. de Baptismo ait: Quod sicut martellum est instrumentum fabri ut esca-
 vum faciat, et cultellum, sic potestas Dei est instrumentum presbytero ut eum
 illa subiectum sanctificet et mundet; sed talis potestas est instrumentum ad phy-
 sicam gratiam producendam; aliam Deum non posuisset in hominibus mayo-
 rem ordinationem et virtutem ad vitia destruenda, quae esse possit:
 ergo. Pro III. In tantum velle quod sicut faber mediante martello tribuit
 ferro informi formam artificialem clavi, sic presbyter mediante Dei potestas
 se sibi communicata, ex divina ordinatione tribuit gratiam sanctificationem
 qua subiectum mundatur, quod sacramentum ipsi a presbytero confertur; cum autem
 martellum quod sit clavi solum se habeat sicut una forma expellens aliam
 a subiecto, et non effectiva; et dicitur. Nam merita sunt iustitia quibus homo
 acquirit gloriam; non tamen physica

Nec inde sequitur. Deum non posuisset
 se maiorem virtutem in hominibus, quae esse possit ad vitia destruenda.
 Quia virtus et dignitas sacri stat ut eo presente, et eius immedi-
 ato intuitu gratia fiat; sicut dignitas Sti. stat ut eius precibus,

III. Dr. 1. q. 16. art. Martellus est instrumentum simpliciter morali
 ad percutiendum clavum

Deus faciat miraculum resuscitandi, quod ipsi Sto adscribitur; nam
ex D. Bona in officio S. Antonij, huc Sordidus vocat. ab eo S. h. y. miracu-
lorum; et tunc Deus solus physice miracula facit

Arguit. 4. Iustitia

Dei potuit facere, et de facto fecit quod spiritibus tormentata suberat per ignem corpo-
ralem: ergo liberalitatis et misericordiae Dei potuit facere, et de facto dicendum
est quod fecerunt ut gratia quantum spiritualiter et supernaturaliter cause
sunt physice per sacra; aliter magis potuit et faceret Deus ad punien-
dum, quam ad miserendum, et liberaliter dandum, quod est falsum
S. Augustinus. Aristoteles dicit quod ignis corporalis in spiritibus aliqua qualitate produ- + materialiter
cat, nec produceret possit, nego: ratione detentionis localis, qua perpetuo dete-
rent illi igni alligati, et ratione detentionis universalis, qua perpetuo dete-
minabuntur ad intensam considerationem illius ignis, concedo Aristoteles.

Haec solutio habetur ex III de

in 4. q. 13. dicente: Modus autem per quem substantia maligna separa-
ta patiuntur ab igne, consistit in hoc, scilicet ex parte loci cum sint in infer-
no, qui in infimo loco est, et ipsi fuerunt creati ad locum superiore
qui est Caelum Empyreum: et ideo ratione huius contrarietatis patiuntur
ab igne. Habetur etiam in d. 3. de rege ubi dicitur. In qua
re inferni de quo est, ait: In sapientia est intelligere in medio intel-
lectui et intelligibili cum contrarietate ratione cuius intellectus intel-
ligit contra finem intelligibilis, et intelligibile est intellectus contra finem
intellectui; et sic est contrarietas contra finem amborum, et contra sui
ipsius finem, ex qua contrarietate pena nascitur. damnationis; et in
hoc pacto intelligere possunt sapientes quomodo mater ignis poenam
infligere possit substantia spirituali. Idem tenet pluribus alij in locis

Arguit. 5. opinio illa que sa-

cris nouae legis causalitatem solum moralem tribuit non sufficienter
saluat dignitate istorum supra sacra veteris legis nec nobiliorum cau-
sandi modum in illis, quam in illis agnoscat; ergo sacra antiquae causalitatem
habebant moralem: ergo ex. Aristoteles negat Aristoteles: ergo sacra nouae legis quoniam con- + Christus non instituit illa merita
tinent moralia; sacra autem veteris legis non continebant proprie mo- sua alligauit ipsi, et Deus cum
ralia: merita Christi, aut preterita gratia, contra noua sunt nobiliora, cum Christo pacto inijt de tribuenda
ex alio capite ex opere operato cauisset gratiam et antiqua ex opere ope- gra his omnibus, quibus ipsius
scordij; et licet circumferret gratiam ex opere operato cauisset; tamen merita per susceptionem sacri appa-

Baptismus est nobilior, quia maiorem confert gratiam ianuam regni Caeli aperit; ait in l. iii. 3. p. Prover. Cap. 18 Baptismus est ianuam primam paradisi et alia plura habet quibus a circumcissione valde dignior.

Arguit. 6.

Sacramentum Penitentiae physice producit gratiam: ergo et alia sacramenta nouae legis. Pl. Aris: eo modo producit gratiam Sacramentum Penitentiae, quo sacerdos penitentem absoluit; sed hic physice producit gratiam. Pl. Br. quia ad veritatem horum verborum, Ego te absoluo, necessarium est ut sacerdos vere et realiter peccata dimittat; sed hoc non potest nisi vere, et realiter produciendo gratiam: ergo non negat Aris, et Bm probationis. Ad probationem dico, quod ut sacerdos proprie et realiter absoluat, et sit iudex, non requirit quod producat physice gratiam sed sufficit quod habeat auctoritatem iudicandi et profertendi sententiam quae postea communit gratiam et absoluit reum a peccatis sive physice sive moraliter. Cuius Deus est qui per sacerdotem moraliter absoluit, physice absoluit reum.

Arguit. 7. Sacerdos medijs verbis consecrationis

quibus physice causat transubstantiationem: ergo et sacramenta gratiam. Pro 1. negat Aris iuxta I. h. u. p. Pro 2. cum III. de r. g. 39 concedendo Aris et negat consensum: quia sacerdos in transubstantiatione facit aliquid de aliquo presupposito aut vero si sacramenta physice causarent gratiam ipsam ex nihilo produceret quod implicat. Non ait III. Br. Exemplum tamen non procedit cum non sit simile cum non sit simile facere aliquid de aliquo. Et creare aliquid de nihilo, quoniam Presbyteri non creant, sed faciunt de pane corpus Christi et de vino sanguinem; et hoc faciunt cum Diuina potentia quae se Presbytero communicat sicut instrum. In quibus verbis patet quod Presbyteri ut causa ministerialis et minus principalis non potest creare gratiam licet possit causare transubstantiationem; et quod III. Br. non solum negat potentiam creando principalem creaturam; sed etiam minus principalem et instrum.

In fine nota, quod sacramenta habent efficaciam infallibilem et a nulla causa impedibilem respectu gratiae producendae in subiecto disposito; verba autem Maleficorum non, cum possit a Deo impediri, et non adimpleri potest enim. Verum mentiri in obseruatione patris; cum magnum est discrimen inter efficaciam horum, licet conueniant in causare mortali teri effectus suos. Nota etiam magnum esse discrimen inter sacramenta et chrysographum; quia sacramenta sunt signa praechia gratiae quae significat; ut chrysographum

42
Et denarius plumbeus, sunt signa. mese speculativa; et conu no effi
ciunt id quod significat sicut sacra. Deinde denarius plumbeus
chirographus: no sunt causa solutionis; nec debiti; nec faciunt ut
Plex debeat; sed tandem ut constat de debito; na debitem et obli
gatio soluendi procedunt chirographum; conu ista sunt signa
soluon representatiua debiti; et ad recordatione aut manifestatione
ejusdem instituta; sacra uero no sunt mesa signa gratia, sed causa
que Deum mouent ad productionem ejusdem. Dubium.

Dubium 2m de Characteris Sacramentali

Quo jam principaliori, et primario sacrorum effectu qui est habere
gratia sanctificandi ad que causadum sunt finaliter sacra, modo ex
minare debemus effectum minus principalem ad quem sunt finali
ter sacra; quod ut clarius elucescat per sequentes declarabey articulos.

Articulus 1s. an et quae sacramenta imprimant charac terem.

Character variis significatione patitur. Apud Graecos importat figuram
ut patet ex illo ad Hebraeos 1. ubi habetur; figurae substantiae eius, in
Graeco ponitur Character, significat etiam notam scripturay etc. Idem
apud Theologos est s. p. significat aliqd signum spirituale, et inde
dehinc a Deo impressum suscipienti sacrum initerabile, quo fideles
Christo conignat. et ad ipsius cultum destinatur: hujus premisi, sit.

Co: Tria sacra, nimirum Bap
tismus, Confirmatio, et Ordo imprimunt characterem, no uero alia quatuor
nempe Eucha, Penitentia, Extrema Unctio, et Matrimonium. Constat
ex Concil. Trid. sess. 7. can. 9 de sacris in genere, dicente: si quis di
xerit in tribus sacris Baptismo scilicet Confirmatione, et Ordine no im
primi characterem in anima; hoc est signum quoddam spirituale, et in
delebile, unde ea iterari no possunt anathema sit. Constat etiam congru
entia ratione: quae Christianus tripliciter solcon distinguit. ab alio. 1. ut Chri
stianus simpliciter a non Christiano, 2. ut solus miles ab infirmo, 3. ut
perfectus a no perfecto; sed hos tres characteres habet Christianus per
Baptismus, Confirmationem, et Ordinem: go 4.

Dices 1. sacra uetera non

causabant characterem: go neg noua. Item quae sunt aliquae sacra quae no
imprimunt characterem: go nullum imprimunt; quae ea quae no imprimunt

recepta in Anima ut constat ex Concil. Trid. Sess. 7. Can. 9. conser. Tum ga non erit quid absolute
 Dicey: Tota de p. characterij conuenit gratia: go. Pl. An: in pri estet quid relatiuum; sed hoc e falsu
 omij gratia est enj spiritali de nouo creatum et in potentia Animo Pl. Br. si estet quid relatiuum habet
 reception ut tenet M. Br. 2. q. 49. Deinde fit de similitudinibus diuini Pl. Br. absolute, et correlationem
 notion attribution; qd tenet D. in eadem quest. quod fit per gra extra fundamenta ipsius characte
 rium est perfecta imago Dei: go. Pro negato An: et discepto 2m parte riji; sed nihil cognoscit. et Na Anni
 probationij: formalit. nego ex consequenti, seu secundario, concedo. Na mam christianam existens, qd pos
 que gratia i. et per se facit hominem Deo gratum; et q. reddit homi sit terminare characterem, et ad
 nem Deo similem; character vero datur. i. et per se ad signandam ipsum referri. Pl. Br. si estet aliquid
 Animo, ut ipsi Deo simili; nam dicit M. Br. in lib. Curia Raymu maxime Christi; sed no; qd in hi
 di. 28: Presbyter ergo, qui in similitudine est Christi est et duo character Baptismi et Ordi
 narij Apostolij erat impressus, et hinc
 Petrus i. dato quod character sit enj spiritali est ne absolute
 uel relatiuum. Pro uon M. Br. 4. q. 3. quod est quid absolute. Pl. uon
 M. Br. cit. si character no estet aliquid positivu absolute in Anima in
 pressum presbyter no haberet, quo potestas sua participaret diuinum
 ad faciendum, et perficiendum opus sacramenti: go cum presbyter
 habeat potestatem conficiendi sacrum, sequitur, quod et. Item ga gra
 ad quam character disponit est quid absolute: go et character;
 Deinde que dicit. de characteris s. imprimi recipi et. conuenit
 enti absolute: go et.

Petrus 2. dato quod character sit quid absolute ad
 quod predicamentum pertinet. Pro iuxta M. Br. pertinet ad pre
 dicamentum qualitati. Est communij. Pl. alia dona que Animo in
 fundunt. sunt qualitates, ut patet de uisibilibus Theologicis, huius
 ne gloria: go. Tum ga facilius intelligunt. ea omnia que charac
 teri tribuunt.

Dicey 1. da tm resolutione: character quo quis deputatur
 Rege ad aliqd ministerium, no est forma absolute, nec quid reale: go ha
 racter quo Deus deputat Christianos, no est et. Pro negato paritate; nec
 est diffinit. Deum et homines, qd homines eligunt et deputant absq. noua
 electi, aut deputati mutatione; qd Rex, aut Princeps deum eligit non
 constituit hominem idoneum ad officium; Christus uero in die mutat, et ideo
 nouum constituit illum que ad officium aliqd exercendum eligit; ideoq. im
 primit aliquam formam realem, et uisibilem

Dicey 2. Ratio signi est relatiua; sed character e signu

ut dicunt S. P. et Concilia: go. Ita disj. Am: ratio forij, concedo: fun-
dali, nego Am; et disj. Bm: Character est signum, matit. Et fundatit.
concedo: foritit. nego B.; nam causa entitativae propria est essentit. enjabro
suhom; licet denominatione dicat respectum ad effectum sic licet et.

Dices: da Am resolutione: Charac-
ter est forma supernatit: go no potest esse in predicamento qualitativ. Pro negit
concedo: go fides, spes, et Charitativ sunt forme supernatit; et ratione sit sub qua-
litativ genere; subita corporaliv, et spiritaliv sunt ejusdem generis, pro
dicamentativ; conit licet sit et. Jam et.

Petes: dato quod character sit quid
absolutum ad predicamentum qualitativ pertinet ad quia speciem qua-
litativ pertinet. Pro quod ad Am speciem s. ad potentia. Inferat
ex III. De 3. p. Prover. Cap. 22. dicente: Nullus homo habet tantum de potesta-
te sicut Presbyter. Presbyter habet potestatem baptizandi, confirmandi
faciendi matrimonium et; sed hoc habet ratione characteris: go et.

Pl. ratione: qualitat, que est propria
operationis pertinet ad Am speciem qualitativ que est potentia; sed charac-
ter est qualitat, ex divina ordinatione ordinata, cu dicat III. Dr. citatit
go Deus est plenus pietate et misericordia voluit ordinare homines qui-
bus daret potestatem indulgendi, et audiendi confessiones: go. Item
quia character causat notitiam Christiani, s. sacerdotis, aut confir-
mati in ista propositione; Angelus n. cognoscit et distinguit ratione
characteris animam sacerdotis ab anima laici: go est potentia.

Dices: Character no est qualitat in-
nata; sed potentia est qualitat innata: go et. Pro nos solum velle caracte-
rem esse qualitatem que dicit. potentia, no proprie, sed appropriate, cu
character no oritur a virtute in qua est; sed sit quid a Deo creatur.

Articulus 3s. an Character sit corruptibilis.

Co: character no est aliquo modo corruptibilis. Pl. si character aliquo
modo esset corruptibilis, s. physice, s. moralit. s. intentionalit; sed no
physice, ut de se patet. Unde negit moralit. Pl. ga si esset corruptibilis
moralit, esset habitus vitiosus s. vitiosus; sed hoc no; ga potest homo
cum illo actu virtutis s. virtutis elicere et patet in Ministris bene s. male
dispositis: go. Tandem negit intentionalit; ga si esset sic corruptibilis
ab anima posset corrumpi et multiplicari sicut species intentionales;

sed hoc non cum character a solo Deo creetur: qd. Item qd. quod sic corrupti-
piter debet manere in pota in aliquo subo; sed et qd.

Dices. Character
ut dicitur est, est qualitas; sed qualitas est separabilis a subo. qd. corrup-
tibilis. Pro characterem dici incorruptibilem, no habet quod includit
contradictionem ipsam separandi et delendi; sed qd. Deus ordinavit ipse
no corrupendum, nec pota creata potest illon delere; imo nec p. ma-
tem delere; si enim sacerdos mortuus resurgeret no est iteru ordi-
nandus; contra et.

Dices. habitus fidei moraliter est corruptibilis: qd. P.
contra: ideo habitus fidei est corruptibilis; qd. anima potest elicere actus
infidelitatis; sed etiam potest elicere actum volendi characterem: qd. cha-
racter etiam est corruptibilis; na sicut actus infidelitatis est contrarius
ita actus quo quis non vult habere characterem. Pro quod nullus actus
habet virtutem expellendi habitum, quatuor contrarium; unde ideo ex-
pellitur fides per actum infidelitatis; qd. per illi actus introducit habi-
tus fidei contrarius; character autem nullum habet contrarium; qd. est
in anima tanquam species infusa, que nullum habet contrarium, neq.
est in potestate voluntatis illam expellere

Sed. Si species est intentiona-
liter incorruptibilis; sed character in anima est veluti quaedam species
qd. est corruptibilis. Pro disq. de form. species mali conca. Spiritualis;
nego form. qd. dicit III. lib. de ascensu, et descensu istius d. s. titulo de specie
Angeli: species in Angelo concreatæ sunt de ess. Angeli, et no de ess.
objectivum, que attingit: Et infra ait: Omnes species erunt actu in Ange-
lo (quas acquisiunt) si sit bonus ad multiplicandum suam gloriam; et si
est malus ad multiplicandum sibi penam et dolorem; cum illud
qd. est de ess. et quod permanet ad maiorem gloriam s. penam Angeli
sit incorruptibile; inde quod cum character sit ad modum species spi-
ritualis; et in patria permanet ad maiorem gloriam et omnium; in impi-
no autem ad maiorem penam, quod et.

Articulus ultimus de subiecto characteris
hic solum dubitatur de subiecto proximo, est immediato; no autem
de remoto: qd. si de isto, s. de subo denominationis sit sermo, esse et
esse hominem. Circa quod varia sunt sententia, quas brevitate studens omitto

Et la: Character uniformiter et in eodem instanti recipitur in substantia
Anima et in eius potentia. Est contra communem Theologorum sententiam.
Infertur ex III. de in 2. q. 49 dicente: Quia Divina gratia est una quoad
unitatem sua substantia, etiam quoad personas uniformiter et in eodem
instanti inpenditur gratia substantia Anima et sui potentia; alioquin
Anima non esset perfecta imago Dei per gratiam, quod est impossibile ex
quibus verbis sequentem formo rationem.

Ideo gratia uniformiter et in
eodem instanti recipitur in Anima et in eius potentia, quia Anima per gratiam
est perfecta imago unitatis et ternitatis Personarum; sed etiam Ani-
ma per characterem est similitudo unitatis et ternitatis Dei: ergo nequit prius
recipi in Anima, quam in eius potentia, nec e contra: quia Anima nequit simi-
litudinem ternitatis recipere nisi cum sui potentia est ratione potestatis, nec potestatis
rationem unitatis nisi ratione Anima per quam sunt una essentia, et Anima per potestatem
habet tria distincta. Pl. Br. ex III. de in libro Cler. Ray cap. 28 dicente quod
Presbyter ratione characteris sacerdotalis in similitudine est trinitatis in quo
Trinitas cum unitate ~~habetur~~ reperit per concomitantiam: ergo.

Confirmatur:
Character transire non potest ad substantiam Anima nisi per potestatem, sicut homo qui
meram, clauso hostio intrare non potest, sed potentia ^{characterem} recipere non potest
nisi Anima ipsa moveatur, et disponatur; sicut in homine illius illigere non
potest, nec voluntas diligere neque memoria recollere nisi homo ipsa potentia
moveatur ad agendum: ergo character uniformiter et in eodem instanti inest
substantia Anima et potentia sui; alia Anima substantia et potentia non poterit
ad invicem se juvare in possessione characteris: ergo.

Pl. deinde: character
sacerdotis est potestas divina effectiva: ergo sustentatur in Anima, ut aqua et for-
maliter dicitur intellectum, memoriam et voluntatem. An patet ex dictis. Pl. contra
potestas divina effectiva in Anima creata, est in Anima, ut aqua est formaliter
intellectiva, volitiva, et memorativa: ergo. Pl. An: potestas effectiva divina de-
bet assimilari potestati Dei in quantum potest, sed non illi assimilaretur si non
esset in Anima in quantum dicitur aqua dicitur potestas: ergo. Pl. Br. potestas Dei
est in essentia divina, ut aqua dicitur intellectum, memoriam et voluntatem: ergo. Pl.
contra: Tunc aliquid non alteri assimilatur in aliquo modo quod non habet
per similitudinem praedictam eo modo quo alius habet per proprietatem, sed
Deus per proprietatem in sua essentia, ut aqua est intellectiva, volitiva et me-
morativa: ergo si character non haberet hanc similitudinem non assimilaretur.

Deo in quantum potest; sed hoc non est dicendum cum causa in quantum producat 45
semper intendat producere effectum in quantum potest: 90.

Secunda: subiectum forte
characteris est sola voluntas. Insuper ex Ill. De lib. 2. Contempl. qui loquendo
de libera hominis voluntate sic ait: Domine Deus eo quod posuisti in homine
liberam voluntatem; sequitur quod unusquisque mereatur gloriam s. per seipsum
in inferno; et nisi tu posuisses in homine liberam voluntatem: ipse dignus pena
s. gloria non fuisset. In quibus verbis docet Ill. Dr. quod voluntas est radix me-
riti; et quod ipsi voluntati primario et principaliter imputanda sunt actio-
nes morales cum sit principaliter et primario libera; sed character est signum
s. fundamentum obligationis anime ad Deum: 90 voluntas cuius est prima obliga-
tio est mereri per adimplendum obligationis est subiectum forte characteris impor-
tantis talem obligationem.

Ill. Dr. ex Ill. De lib. Clericorum Ray. Cap. 29 dicit

te: considerent Clerici in qua sint magestate, quandoque Deo ad ei-
seruendum obligentur, ne propter suam dignitatem ignoraverint Deo
male seruientes in ignem corruant sempiternum; sed Clerici obligantur
ad seruendum Deo ratione characteris sacerdotalis sicut obligantur
baptizati et confirmati facta propositione, ut docet Ill. Dr. in loc. puer.
loquendo de septem sacris: 90. Sum ergo homo characteris insignitus
cognoscit se in familia Christi adseruatum, et ad obseruandum legem diuinam
et fidei defensionem obligatum; sed character non potest obligare ho-
minem ad tanta munera excedenda nisi sit in voluntate, que est potest
libera, cuius virtute obseruanda legem sit meritoria honesta, et lau-
dabilis: 90 dicit Ill. Dr. lib. 2. Contempl. Meritum cadit in homine qui
voluntas libera est in eo adiuta per gratiam: 90.

Confirmatus: obedi-

entia est actus voluntatis; ait enim Ill. Dr. 3. p. Prover. Cap. 31. obedientis est
coram voluntatis subditi; sed homines per characterem sacerdotem vici-
no obedientiam ligantur ad seruandum legem laudandam fidem et: 90. Item
idem qui obligat alium intendit voluntatem illius subicere; sed Deus per
per characterem sacerdotem obligat fideles; nam dicit Ill. Dr. cit. in Prover.
Cap. 20.: obligatus est valde ei qui tibi confirmationem contulit et Bap-
tisma: 90 intendit Deus vobis per characterem sacerdotem subicere; sed non
potest vobis subicere quin in ipsa figura in subiecto forti recipiat: 90.

Arguit. 1. Da Im.: Character debet dari sibi disponenti et naturam substantiae
cui datur; sed in Anima prior est substantia ipsius, quae potest; ergo character
prior datur substantiae Animae, quae potest. Pro eum III. De 2. q. 49 simile
argumentum solvete de substantia Animae, quod argumentum solum valet in rebus corpo-
ralibus ubi datur successio in receptione; non vero in spiritualibus, ubi
eius repugnat; cum autem Anima quae potest sint spirituales; inde est.

29. 47.

Arguitur 2. nequit eadem natura forma
recipi in pluribus subjectis distinctis; sed potentia Animae et ipsa Anima
sunt substantiae distinctae cum dicit III. De 2. q. 49 quod intellectus et voluntas
enact. dicitur. ergo character, qui est una forma natura nequit. Pro dicitur sibi: in pluri-
bus, sibi distinctis et adequatis, concedo: Inadequatis subdistingo divisionem
et extra constitutum, concedo: conjunctionem, et in constituto cuius sunt partes
reperitur, nego; cum autem quae nos dicimus quod character qui est una for-
ma natura recipit uniformiter in substantia Animae et in eius potestate, reser-
vamus tamen adaequationem adaequationem, sed omnia esse unum substantiam
quidem, et quodlibet sit substantiam adaequationem, non extra substantiam Animae, sed
in unitate substantiae ipsius Animae, quae habet tamen partes substantiales
illam memoriam et voluntatem ipsam substantiam constituit, ex III. De 2. q. 5.
inde est quod.

Arguit. 3. Da. Vni Character ex D. Dionysio, Cap. 2. de Ecclesia.
Hierarchia est honor divinus illuminans nos, et configurans Christo; sed honor
et configuratio non pertinent ad voluntatem, quae est potentia activa, sed ad intellectum.
ergo. Pro quod character dicitur sibi; quae sigillatim hominem indicat illum
deputatum esse, et electum per tale signum, in Christi domesticum, militem
et ministrum, quo pacto, character servi dicitur. Sicut hominem; quae illum
nisi aliter, ut illum cognoscatur esse servum; contra cum character non sit hu-
men solit. sed solum metaphorice sicut Christi est leo Agnus. non de-
bet esse in illis in quo est forte honor, cum in voluntate residendo, valeat
indicare hominem esse militem Christi. Idem dicitur de configuratione; quae
character configurat nos Christo, quatenus nos obligat ad imitandum vitam
ipsius, quae obligatio pertinet ad voluntatem tamen sibi forte illius.

Arguit. 4. illa potentia in homine debet esse substantiam immediatam
quem characteri sacramento, quae suo actu est elevata per characterem debet aliam
potentiam movere, et dirigere ad actiones, scilicet passiones pertinentes ad cultum Dei
sed illius practicus est aliam potentiam, quae per actum imperij sibi proprium.

debet mouere, et dirigere omnes alias facultates ad opus: go. Pro negato B. 46
quod voluntas est illa potestas, que per actionem imperij sibi propriam mouet
alias facultates ad opus, illum ad credendum, ad inferendam medicinam, alij
potentij actione ex officio protestationis fidei contra hostes Christi et sic de ceteris
ceteris; contra voluntas et non ista, debet esse subiectum forte characteris

Arguitur. 5. Qualitates quibus
suum subiectum immediatum est voluntas per se determinat ad bonum
malum morale; ita ut non possit voluntas eius nisi indifferens ad bonum
malum morale; sed character non determinat per se ad bonum malum
suum moraliter: go. Pro negato B. m; character enim est qualitas que
dam supernaturalis, que inclinatur, et debet ad professionem fidei ex
ternam, ad exhibendum Deo cultum, ad ministranda s. recipienda
sacra, et ad alias religionis actiones exercendas, quemadmodum spes de
terminat voluntatem ad sperandum, et charitas ad diligendum &c.

In fine nota, quod Angelus
quoque est capax characteris; regulariter. Carne non potest habere charac-
terem sacramentum; ergo sacra nequit suscipere; licet possit Deum absolute
aliquem ex his characteribus ei imprimere ob aliquem alium finem
sibi notum. Nota etiam quod Christus fuit capax alicuius characteris,
qui est significatus potestatis supremæ, seu capituli; de facto ta-
men creditus nullum habuisse, sed characterem, et signum sue potestatis
vultus fuisse diuinitatem, que dicitur character et figura subiecti Laboris.
Disputatio 6a de Sacramento per regulam quantum
deducto

Cum regula quantum numerum, multiplicatione, et mensura
querat; ait enim Ill. Vr. in 2. parte Prover. Cap. 39 Cui querit quanta
est res. desiderat scire determinatam mensuram; ideo deducto
sacramentum per regulam quantum eius multiplicatione querimus.

Quibum tm. quot sint sacramenta.

Pro sacra nouæ legis sunt septem, nimirum Baptismus, Confirmatio
&c. sic Ill. Vr. in Prover, in lib. Sericey Ray, in Doctrina Puerili in Ar-
bore Scientia et alij in locis. Est de fide definita in Concil. flor. in
decreto Eug. a Tria. sess. 7. Can. 1. dicente: si quis dixerit sacra nouæ
legis esse plura, aut pauciora, quam 7. Baptismus &c. Anathema
sit. Constat ex pluribus locis sacre script. in quibus habentur specialiter

institutio uniuscujusque Sacri; sed ex illis colligitur tantum institutio Baptismi, Confirmationis et. 90. Constat etiam ex figuris veteris Testamenti: nam Deus septem diebus precepit comedi adima, septem lucernis erant in sanctuario, septem instituit cubos jubilei.

Constat deinde ex congruentia vite spiritualis cum corporali; nam homo in vita spirituali corporali ex parte sui requirit per se generationem, augmentationem, et nutritionem; et per accidens requirit remedia sanativa contra morbos, et remedia confortativa contra morbi reliquias. Et ex parte Reipublice cuius est membrum requirit duo scilicet parentes, qui vitam corporalem propagare possint, et Magistratus, qui eam gubernent et ordinent: quod etiam in vita spirituali requirit generationem, que fit per Baptismum, augmentationem, que fit per confirmationem, nutritionem, que fit per Eucharistiam; remedium contra morbum peccati, quod fit per Penitentiam, et remedium contra peccatorum reliquias, quod fit per extremam unctionem. Et ex parte Reipublice spiritualis cuius sunt membra requirit alia commembra, aut compartes, quod sicut fieri non potest nisi per Matrimonium. Tandem requirit Principes et Magistratus spirituales, qui per Ordinem instituant. 90. 11.

Dices: quod Christus dicitur dixit Magdalena: Remittit tibi peccata tua, talia verba fuerunt Sacramentum, nullum ex assignatis: 90. An patet: quod Sacramentum nihil aliud dicit, quam remissibilem causam gratiam; sed talia verba cauaverunt gratiam in Magdalena: 90. Pro negotio scilicet quod ad Sacramentum non sufficit, quod semel causet gratiam, sed requirit, quod diu permaneat in Ecclesia, cum Sacramentum non solum sit datus ad causandam gratiam; sed etiam ut seruetur quaedam legalis et religiose, quibus Deus venerat: ac colit; cum autem talia verba Christi non sic sint; conuenit.

Dubium In quisnam ordo sit inter Sacramenta. Ut clarius procedamus sciendum quod. 3. modis Sacramenta ordinari possunt: 1. ordine nature, seu generationis, quod s. unum nati ordine aliquo modo persequitur, seu presupponit. ab aliud. 2. ordine perfectionis, quod unum est nobiliter alio. 3. ordine necessitatis, quod unum est magis necessarium, quam aliud hijs premissis.

Et si quando ad ordinem nature, seu generationis Sacramenta edueniunt, sic ordinantur. Baptismus, Confirmatio, Eucharistia Penitentia. Extrema unctio.

Ordo, et Matrimonium. Ita con. flor. sept. ultra et triid. sept. 7. C. 1. et in Cate
chismo Rom. jussu l. ij. s. edito. Colligitur etiam evidenter ex comparatio
ne vite corporis cum vita spirituali animae

Co 2. ordine perfectionis. Eucha
ristia primum locum tenet int. omnia alia sacra. Pt. qd continet realit. et substā
tialit. Christum ipsum sub speciebus eucharisticis, et consistit in esse perma
nenti, quod nō habent alia sacra. Item qd est veluti finis aliorum sacro
rum, sicut, est sacerdotum omnium sacerdotum, ut ait D. Bernardus: 904.

Co 3. Baptismus est prior ordine
necessitatis, et postea sequitur Penitentia. Pt.: ista sacra sunt simpliciter necessaria
seu necessitate medijs, cum hoc tamen discrimine, quod Baptismus ē om
nibus necessarius pro culpa originali delenda; Penitentia vero solum adultis
peccatoribus pro culpa actuali remittenda. Si post Baptismum susceptionem
contingat eos peccare. Deinde sequitur Confessio. Eucha. Extrema unctio
Ordo est Matrimonium. Arguta, quae contra praefatas rationes nullius sunt
roboris; ideo omitto ista videnda apud Doctores. Ideo sit

Disputatio de Sacramento per regulam qualem deducit
Cum post quantitatem sequatur qualitas; ideo postquam Sacramentum per
regulam quantitatis deduximus, superest illud deducere per regulam
qualem, quae qualitatem siue propriam, siue appropriatam alicuius
rebus quantitatibus ut tenet Ill. l. v. in pluribus locis loquendo de regulis; ideo sit

Proprium unicum qualiter sint necessaria omnia sacra
ad salutem.

Nota quod datus necessarium simpliciter; illud s. sine quo finis nequaquam
obtineri valet, ut videtur ad vitam; et necessarium sibi quidem; illud s. sine quo
finis non tam commode, et congrue obtineri valet, sic ē necessarium equum
ad locum praestandum iter. Datus etiam necessitatis medijs, et praecipui
l. necessitate est necessarium medijs a consequentia finis; Na vero illud
quod praecipitur fieri ad consequendum finem licet ex se non condu
cat, sed ratione praecipui: hujus praemissij

Co 4. sacra non sunt simpliciter
necessaria ad salutem hominum. Pt.: qd dicitur visibilem suam Sacramentum ligavit
valit. quod absolute loquendo saluare hominem non possit, cui dicitur + sine Sacramenti
Ill. Pt. in 3. Deum de potestate absolute potuisse humanum genus saluare sine
satisfactione: 90. Unde ait D. Aug. Voluntas Dei est prima, et summa

causa omnium corporaliu[m] specieru[m] atq[ue] motu[m] lib. 3. de Trin. cap. 4. Cuius rei si testimonia sacra scriptura requirat magnus veritas potest sacro ille penderi in cruce cui Dominus paradisi promisit sine alio preuo sacro, corisat.

Co 2a: Omnia sacra sunt necessaria ex diuina ordinatione totius Ecclesie communitati. Habetur ex Con. Trid. sess. 7. Can. 4. dicitur si quis dixerit sacra noue legis non esse necessaria ad salutem anathema sit. Summa Ecclesie sunt necessaria omnia illa sine quibus non potest Respublica Christiana gubernari; sed sine septem sacris non potest ut patet ex de his disp. Anti. dubio 1. 90.

Co 3. Licet sacra totius Ecclesie communitati sint necessaria, non tamen singulis Christianis. Pl. qd potest aliquis sine aliquibus sacris saluari, ut patet in parvulis, qui cum solo Baptismo saluantur. Et in adultis alijs, qui sine sacro confirmationis et ordinis etiam saluantur. Summa non omnia que Respublica exigit sunt necessaria parvulis illis. Et clare patet: 90. De necessitate sacrosancti uberior dabitur doctrina de de sacris in particulari. De alijs sacris ut de qualitatibus non agimus cum iam eorum notitia pateat ex dictis.

Disputatio 6a. de Sacramento per regulam quando deducto

Cum regula quando, ex III. de in Arte Breui general de tempore, quod diuiditur in presentem, preteritum et futurum; ideo in presenti oportet deducere sacramentum per regulam quando, secundo solutionem de tempore preterito, et futuro, cum clare constat de tempore presenti iam dari sacra. Pro quo.

Dubium 1m. an aliqua sacramenta fuerint de facto in statu innocentia, vel fuissent Adamo non peccante, supposito qd posterius peccasset.

Suppono, quod status nihil aliud est, quam stabilitas permanentia diuina sapientia legibus firmata; seu aliquod tempus determinatum a Deo ad suum cultum, ut inferat. ex III. de in doctrina puerili Cap. 68. Status autem hominis videtur esse quatuor s. innocentia, natura, legis scripte et legis euangelice seu gratie. Unde dubium potest habere duplicem sensum 1. est an de facto in statu innocentia fuerit aliquod sacramentum et quia fuerit finis eius cum prouiderit Deus tam paruo tempore, s. scilicet ad hominis honoris spatio duraturus illum statum. 2. est, an sit duraturus innocentia status

in Adamo, Deus instituit aliquo sacra ex vi presentij decreti si post
terti Adae peccasset: pro quo sit.

Et la institutio sacrorum no est contra
statu innocentia perfectione; imo de facto in illo statu fuit sacrum
Matrimonij. In fest. ex III. de 3. p. prover. Cap. 18. Pl. la pars ad perfectio
nem istius staty spectat id per quod voluta, et isty hominij via
vrosy magis exaltari possit ad diligendu et amadu diuiny dig
nitaty, seu attributa, et operationey earum; sed ad hoc conducunt
sacra, cum in ipsy demonstretur Dei sapientia, potestas et dominium
supra omne naturam: go. Tum go per sacra exital. homo ad credi
dum Trinitatem, Incarnationem scilicet in III. v. in lib. (lex. Ray C. 28
quod sacrum altary est signum Incarnationis Domini nostri seu
Christi) et alia mysteria que fuerunt in tali statu: go 4.

Men. a. p. 92. m. 2. ar. 1.

Pl. la pars ex III. de supra cit. dicent:

Matrimonium est sacrum, quod Deus fecit in paradiso terreste de
Adam et Eva. Idem tenet in doctrina puerili Cap. 28. Pl. 100. Ma
trimonium est sacrum ut sit ordinata conjunctio inter virum, et
mulierem; aut enim v. cit. supra: Ita est homo nobilij, qd Deus non
vult qd sit generatus sine ordine; sed in illo statu fuit homo nobilior
et cum majori ordine, quam nunc: go si nunc e Matrimonium
ut sit ordinata conjunctio et. etiam fuit in statu innocentie: go 4.
Tum ex III. de cit. Voluit Deus Matrimoniu, ut habeat natos cum
sua licentia; sed ista licentia no fuit negata Adae ~~et~~
~~et~~ post peccatu: go neq in statu innocentie; alia si no peccat
set in ipso finiretur genus humanu, quod no est dicendu: go 4.

Et la institutio sacrorum in Adamo, et postea eius peccasset ex vi presentij decreti fuerunt instituta
sacra. Pl.: non minus fuerunt membra Christi homines precedentes In
carnatione, quam subsequentes: go no minus debuit in eos, qua in
istos influere; sed de facto pro peccatoribus Incarnatione subsequen
sunt instituta sacra: go etiam pro precedentibus erant instituta. Non
go: qui vult finem in quocumq statu vult media ad finem educen
tia; sed in tali casu Deus voluit hominibus gloriam: go ista vo
lunt instituta sacra, que sunt media ad gloriam; con 4.
Dicitur 2. Ia tm. sacra habent efficaciam a passione Christi; passio Christi

non fuerit compoſſibilij cum ſtatu innocentie: go. Pro diſp. ſm ſolu
nego; etiam ex alij Chriſti operibꝫ concedo ſm.; non autem quilibet
Chriſti opꝫ preſcindꝫ a poſſibilitate ſit meritorium; conſidera ſtatꝫ
ille nō compoſſibilij eſt cum paſſione a qua nunc ſacra habet effica
ciam; eſt tamen compoſſibilij cum Chriſto cujꝫ opꝫ daret efficien
cipij ſacri.

Dices 2. Das 2m partem: ſi ſacramentum matrimonij fuerit in ſtatu
cum in ſtatu innocentie facta fuerit mentio alicujꝫ ſignificati ſ. ex
parte Domini ſ. ex parte Adæ; ſed in inſtitutione conjugij nō ſic factum
eſt. Pl. Br. in primij ex parte Domini nō dicit. niſi qd fuerat adjuutorius
ipſi vivo, et quomodo factum ſit adjuutorij ſ. de coſta ejꝫ de qua formata
fuit mulier; ſed in ſuj ſignificatio nulla expreſſe designat.: go. Deinde
in verbij ipſij Adæ non dicit: hoc nunc or ex coſtibꝫ meꝫ, nihil aliud
videt. exprimere niſi factum ipſij, ut patet in tex. non dicit. hec
uocabit. uirago qd de uiro ſumptum eſt. Ex verbij etiam ſequentibꝫ non
videtur niſi inſtitutio ejꝫ ad officium per hoc qd dicit. adheret
uxori ſue, et erunt duo in carne una: go.

Pro non Alex. Alenſi cit
negatō Bm qd ſit mentio ſignificati rōne facti, et rōne ſermonij Domini
ratione facti eo qd de ſalutē Adæ dormientij formata fuit eua ad
conjugium Chriſti non eēda ſignificatō. Ratione etiam ſermonij
Domini, quem accepit Adam a Domino ad ſignificatōem prophetice
conjunctione Chriſti et Ecclē; qd in ecclā illa in qua fuit Adam acce
pit ſudoribꝫ intelligentiam. Unde ait Aug. Ecclā intelligit. ad hoc
innuente, ut menꝫ Adæ particeps angelicꝫ curie intꝫ in ſanctua
rium Dei nouiſſime intelligeret. Per illud quod ſequit. Relinquet
homo ſatrem et Matrem & ſignificabat. conjunctio duplex Chriſti
et Ecclē; 1. in conſenſu, 2. in conformitate carnis. Unde patet hanc
fuerit inſtitutio conjugium in ſacramentum; et licet nihil dicit. ibi expre
ſſe de ſignificato; nihilominꝫ Adam prophetice illud intellexit, et
propheticis ſpiritu exuerit, ſicut dicit Aug; et hoc idem ex verbij ip
ſij Apoſtoli habet. Ephes. 5.

Dices 3. Matrimonium debet inſtitui in ſacramentum
a Deo; ſed uerba illa quibꝫ videt. inſtitui ſacramentum ſunt uerba Adæ ſicut
exprimit in Gen: go. Pro cum eodem Alenſi, quod licet uerba illa le

149

Legantur esse ipsius Adae, tunc et Domini fuerunt. Unde ait Aug. super
Gen. verba ista, hoc nunc os ex ossibus meis est: cum Adae scriptura fuisse
dicat; Christus in Euang. Deum dixisse declarat, ut intelligamus per illa
extasim Deum diuinitus hoc dixisse, factis, verborum matrimonium instituisse
se; sed Adam mediante

In fine nota quod licet peccato non existente non fuis-
set mors (Christi natura; et carnis nec assumptionis carnis mortalis; nihilominus
carne potuit institui conjugium in sacramento: quia assumptionis carnis non tan-
tum designat salutem habitam per passionem; sed etiam plures alias
que significaret. Si Adam non peccasset per sacrum Matrimonium. Rursus quia
jam erat praevisum peccatum vel futurum; ideo conueniens institutum fuit
signum, ut non praeuidere posset id per quod esset remedium; carnis non
fuit superfluum institui conjugium in sacramento tempore innocentiae
sicut ars Medicina non esset superflua licet nullus aegrotaret; valeret
enim quantum ad illam partem, quae est praeseruare ab egritudine; et
quantum ad illam partem valere posset cum non egricaret

Dubium Im an in lege naturae fuerit aliquod Sacrum
necessarium, et quodnam fuit.

Ut clarius intelligatur hoc dubium suppono ex Ill. De in Doctrina
puerili, quod in mundo fuerunt hae leges. Ia dicit. Lex naturae, quae ab
Ill. De. cit. sic explicatur: Mandatum intelligibile rationi, nobis discre-
tione intellectum, ut homo sit obediens Deo. In hac lege fuerit Patria
Ius et Prophecia ab Adam post lapsum usque ad Moysen. Ia lex dicta
scripta, quae ab Ill. De. sic explicatur: firmamentum scriptum, mandatum est a
Deo per Moysen hominibus datum: Haec lex durauit a Moysen usque ad
Christum, qui noua condidit legem. Ia dicit. Lex noua, seu gratia, quae sic
explicatur: lex stabilita est in statu peccati ordinata virtute Domini
Iesu Christi. Haec usque in fine mundi durabit. Difficultas igit. est
1. an in statu naturae, seu ab Adamo peccante usque ad Moysen fue-
rint aliqua sacra vera pro adultis, et pro parvulis. 2. an talia sacra
fuerint a Deo determinata sicuti debent esse in lege gratiae; an ve-
ro relicta in hominum arbitrio. 3. an fuerint necessaria ad salutem neces-
sitate medij: pro quo sit.

Sola in lege naturae fuerunt vera sacra pro par-
vulis, et pro adultis in remedium peccati originalis, et actualis, eaque

sensibilia, et exteriora; aliquid necessitate medijs ad salutem necessa. Pl. la pars ex d.
Greg. lib. 4. Mor. Cap. 2. dicente: Quod agit apud nos aqua baptismi, hoc
egit apud veteres pro parvulis sola fides, vel pro majoribus vitay sacrificij
constat etiam ex d. Aug. lib. 5. de Julianu cap. 9. dicente: Non est credendum
ante dandam circumcisionem Janusij dei, quod quidem illi inharet Mediator
rij fides, nullo ejus sacro opitulatos esse parvulus sui, quia quid quidem illud esset
aliqua necessa causa scriptura sacra tacere voluerit. Idem tenet lib. 2. de Nup
tys et concupiscentia: 90 #.

Pl. ratione: In nullo tempore dimisit Deus cultores
sui sine remedio necessario ad salutem; sed omni tempore post lapsum fuit ne
cessa ad salutem delictio culpa originalij: 90 quocumque tempore fuit in
liberacione a Deo aliquid remedium efficax ad hoc; quia cum in adultis potuit
deleri per modum insidion; tamen in parvulis in quibus talis modus fuit
impossibilis, non potuit deleri per actum suum proprium: 90 per aliquem actum
aliorum ad ipsos relatum; sed talis actus non potest esse certus quin delictum
aliquid sacrificij inditum a Deo: 90. Item quia licet ante statum naturae Deus vo
lebat salutem omnium: 90 dabat omnibus medium ad salutem; sed prius
fallit, imo, et unicum remedium ad salutem parvulorum est delictio
peccati originalij: 90 #.

Pl. la pars: sacrificij in lege naturae erat remedium
90 more humano applicari debebat; sed modus humanus exigebat ut per
aliquid signum sensibile, et externum; non vero per actum fidei internum fieret: 90
in lege naturae sacrificij erat signum sensibile, et externum. Item quia si sacrificij
fuerit aliquid insensibile, nempe solus actus fidei interioris, poterat in
Christi venturum ad parvulos suos implicite, s. explicito directo, ut
voluerit contrarij, sequeret. 1. quod parvulo absente potuisset applicari
si illud remedium, s. fidei interna, quod est salvum. 2. quod unus simul
plures parvulos justificare potuisset, quod implicite: 90. Item quia per tale
sacrificij puer Deo inhiabat; et eodem visibili conjungebat: 90 per applica
tionem remedij visibilis, externi et sensibilis; non autem per fidei internam.

Et la sacra legij naturae non fuerit relicta in ho
minu arbitrio; sed determinata immediate a Deo in particulari. Pl.
90 solus Dei est; non vero humani arbitrij determinare justificationem
hominu; et peccati originalij deletionem per gratiam, ut est evidens: 90 solus
Deus determinavit in lege naturae sacra per suorum applicationem gratiam erat

conferenda; quoniam sacra pro illo statu, sicut pro isto specificabuntur a gratia; et applicabuntur propter ipsam. Item quia sacra in lege natura sunt remedia, et quaedam medicina spiritalis ad sanitatem recuperandam a solo deo cognitam: ergo solus deus qui verus Medicus est determinavit remedia seu sacra infirmis legis naturae. Tandem si deus reliquisset hominum arbitrio sacra, magna fuisset inter ipsos contentio circa istud. Aliud signum esset idoneum ad peccatum originale delendum; sed contentio est vitanda: ergo.

Argumenta contraria

Arguitur I. a bono: De sacris nihil definitur est nisi quod in scriptis reuelatum est, cui sunt signa gratiae, quae supernaturalis et inuisibilis est; sed nullibi in scriptis reuelatum fuisse sacra in lege naturae. Ita negatur B. quod constat implicite, et illative; constat etiam ex scriptis P. contra licet in scriptis non constat, nihilominus auctoritate P. quibus spiritus sanctus veritatem manifestare voluit dici potest nostra propositio.

Arguitur II. sacra in lege natura nulla causalitate habere poterant; erant enim egera, et vacua: ergo pro illo statu nullum fuit proprie sacerdotum; quia de ratione sacri proprie dicti est conferre gratiam. Ita sacra legis naturae non habuisse causalitatem actiua ex opere operato, quam habent sacra nouae legis, sed fuisse signa moralitatis, mouentia, et excitantia Deum, ut ob meritum Christi iudici gratiam conferret sacra rite, et debite accipientibus; unde non dicuntur egera et vacua absolute, sed comparatione ad sacra nouae legis, quorum erant signa, et umbra.

Arguitur III. status

legis naturae fuit a Christo remotior status legis scriptae. Et fidem in ipsum habuit magis obscuram: ergo non exigebat sacra a deo in particulari determinata. Deinde cum eo tempore non deum esset scripturae, neque hominum in unum corpus adhaerentium. vix potuissent diuina talium signorum delimitatio omnibus innotescere: ergo. Ita quod licet status legis naturae esset a Christo remotior status legis scriptae, et fidem magis obscuram habuisset; tamen non valet ex hoc inferre, non habuisse sacra determinata; quae maior fidei claritas in lege scripta, ex prophetarum uaticinijs et reuelationibus; alijsque signis saluatoris uenturi proueniebat, quod nihil obstat institutioni sacrorum, est saluatur. differre fidem in utroque statu, cum deus sit omnino admittenda. supposita sacerdotum necessitate; contra enim

Ad 2m. rationem dico quod facile diuina talium

signorum delictio innotescere potuit: omnes siquidem sciebant sacra
esse necessaria ad delenda peccata, et sanctitatem obtinenda; cum eadem no-
titia, aut manifestatione, vel inspectione ea seive poterant determinata, et
distincte. Hic nota, quod qd. V. Greg. 4. Moral. Cap. 2. et 3. dixit: Quod
apud nos agit aqua Baptismi, hoc agit apud veteres solo fidei paren-
tium; non loquitur de fide interna, sed externa. S. de protestatione fidei in Mes-
siam venturum, que quidem non fit per actum internum, sed per ex-
ternum; hec enim iuxta commune modum loquendi dicitur fidei, sicut
per oppositum externa infidelitas. S. negatio fidei vocatur heresij, et infide-
litas. Unde qd. dicit, quod sola fidei justificavit parvulos, intelligitur de
fide sine applicatione sacrificij, quod requirebatur in adultis, non autem
sine applicatione actus interioris.

Nota etiam quod non solum parentibus
sed etiam consanguineis, et alijs erat licitum applicare sacrificium, seu
remedium contra originale parvulis, quod patet a simili de cir-
cuncisione, et Baptismo; quia sacra necessitate constantia non sunt ad
unam tantam personam, nec ex defectu illius periclitantur salutem que-
rorum.

Pet. 1. In lege natura preter sacrificium contra originale fuerit ne-
aliqua sacra proprie dicta. Non negative cum comuni Theologorum
sententia docetur, quod in lege natura non fuit aliquod sacrificium pre-
ter remedium contra originale; Nam homo sine proprijs viribus
nequit ad opera salutis absq. adiutorij externi sacrificij. Fuit
tamen aliqua sacra non proprie dicta, id est non effectiva gratia in reci-
piente talia sacra.

Nihilominus tamen tenet N. Bartholomeus dicit
quod in lege veteri preter circumcissionem fuerit alia sacra proprie dic-
ta, uno quod plura habuit sacra staty legis, contigue, seu Moyses,
qua staty legis gratia. Probat hinc sic: quia in Concilio deon. Pl. loquitur
de sacris veteris legis loquitur in non plurali ut constat ex Frid.
Sess. 7. Can. 2. Et ex Florenti in Decreto Eug. qd. 4. Item quia in veteri lege
comestio agni paschalis erat figura eucharistie, et circumcissio sacri Bap-
tismi: ergo erat aliud sacrificium preter circumcissionem.

Probat 2m sic: D.
Aug. lib. 19 de civitate Cap. 13. ait: Sacra veteris legis ablatam sunt; quia

impleta, et alia sunt instituta virtute majora, utilitate meliora, acce- 51
ciliora, et nonnisi pauciora: go ex d. Aug. nonnisi sacrorum in lege
veri erant major. Non quia quod est perfectius est rarius, sed sacra noua
legis sunt perfectiora. Sacra antiquae legis: go. Deinde plures sunt corpo-
rum imagines, quam corpora ipsa: go in statu legis antiquae non sacrorum
erant major, quia in isto statu sacra erant figurae, et imagines sacrorum nouae
legis, ut notat Hugo Victor. lib. 1. de Sacris p. 11. Cap. 6. dicens: Prima sacra
legis naturalis, quasi veritatis umbra, quae vero tempore legis Moysi, quasi
quaedam imago veritatis, quae autem sub gratia nouissime consequuntur
jam non umbrae. s. imago, sed ipsum corpus veritatis: go.

Peter 2. in statu
gis naturae fuerit ne plura sacra improprie dicta. Ita affirmatiue ut do-
cent Con. Hier. Sept. 7. Et flor. in decreto Unionis ubi distinguit nostra sacra
ab antiquis, quia illa erant egera et vacua, nostra autem plena. Plura
ratione: Per sacrorum improprie dictum intelligitur signum proportionatum
significatiuum s. Christi, s. sacrorum nouae legis aut gratiae tandem per
illa, sed multa ex his fuerunt in lege naturae, ut fuerunt sacrificia Abel
Noe, et Abraham; panis et vinum Messiae delecti, quae omnia significa-
bant peragenda in lege euangelica. Dubium 2m an in lege

Dubium 3m. an in lege scripta fuerit aliquod sacrum
Sola in lege scripta fuit verum et proprium sacrum contra originale. Est
communis cum d. Bona. Pl. eisdem rationibus, quibus supra probata ma-
net necessitas sacri in lege naturae. Constat etiam ex d. Thom. super illud
Psal. 26. Adjuutor meus esto ne derelinquas me dicente: Frustra creasti,
et recreasti si despiciam mortales, quod non debet, quia non mea propria, sed
parentalis culpa est, quae in hanc mortalitatem decidi: go.

Sola in lege
Mosaicae fuit circumcisio, quae aliud non erat nisi ablatio prepu-
tij cultro lapideo, octauo die post natiuitatem, a Deo instituta, tamquam
verum et proprium sacrum. Ita patet de fide Gen. 17. Exo. 4. et 12.
Leuitici 12. Et pluribus alijs in locis. Pl. Ita patet: ex Gen. 17. ubi dicit:
Masculus, cuius preputij caro circumcisa non fuerit, delebitur. Anima
ejus de populo, quia pactum meum irritum fecit. Et paulo ante: Infans
octo dierum circumcidetur. Et s. Aug. iuxta editionem 10 Interpretum legit
sic: Masculus, cuius preputij caro octauo die circumcisa non fuerit: go.

Tum quod ex D. Greg. lib. 4. Moral. cap. 2. quod apud nos valet aqua Baptismi, hoc egit apud veteres vel pro parvulis fidei, vel pro majoribus viis sui sacrificij, vel pro hijs, qui de stipe floride prodierunt mysterium circumcisionis; sed fidei illa pro lege natura, et Baptismus pro lege gratie sunt vera sacra contra originale: quod etiam circumcisiis. Tum etiam D. Aug. lib. 3. de Iulianus cap. 18. ait: Responde si potes, cur ipse Isaac nisi Baptismali Christi signo circumcisius octavo die fuisset periret. Animas ejus de populo suo; explicet si potes, cur tanta pena merito plecteretur, nisi ab hoc tanto sacro liberaretur? Et lib. 16. de Civit. Cap. 27. docet circumcisiis nem fuisset sacramentum regenerationis: quod.

Tandem patet congruenti ratione: quod nullo tempore Deus reliquit genus humanum absque remedio recto ad salutem, maxime illis, quibus ipse legem dedit, ut per ejus observantiam ad salutem pervenerent; sed hoc non potest fieri sine deletione culpe originalis: quod; sed nihil aliud dabat, nisi circumcisiis ut patet ex dictis: quod.

Quod circumcisiis fuit instituta primario et principaliter sibi diversarum rationum ad remittendum peccatum originale, et ad signandum populum, et illum distinguendum ab alijs nationibus: Quia ut relinqueret characterem in corpore ordinabat, ad signandum et distinguendum populum, quatenus vero fuit quedam delectatio communis remedij, et exterior professio fidei peculiari modo facta fuit lo. instituta ad defendendum peccatum originale: quod. Argumenta contraria.

Arguit. 1. Deus voluit servari remedium legi natura pro masculinis (sicut dicit de feminis) ut deleteret peccatum originale in lege scripta: quod circumcisiis non erat sacramentum; sed solum erat ad signandum populum. *Ans patet: quod* aliter non fuisset dilata usque ad 8. diem, cum posset infans ultra hoc tempus mori. Ita negat *Ans:* ad probationem dico quod ideo Deus iussit circumcisiis differri usque ad 8. diem a natiuitate infantis; quod cum esset remedium asperum, non conveniebat antea infantibus ministrari etiam in periculo mortis conditibus. Nec valet dicere quod tunc esset destituti sufficienti remedio salutis; quod in eadem necessitate valebat illis convenire remedium legi natura, quod pro feminis valebat. Arguit. 2. si circumcisiis esset sacramentum, Hebrei illud non dimisissent toto tempore, quo fuerunt in deserto; sed hoc est falsum: quod.

52
Rō cum Alensi quod nō solum ex Dei dispensatione; sed etiam ex spe
ciali ejus jussu pretermissa fuit circumcisio in deserto in parta fluvio
nem, qui increduli fuerat exploratoribus terra promissionis; q̄a alit.
nō est credibile, qd̄ toto illo tempore mansisset in illa cōmuni et publica
omissione populus, qui a Moyse regebatur. Unde videt. populus hanc
religionem fuisse in communi vna legij natura, ut notat Alensis

Proquit. 3. si circumcisio estet veteri sacri
in lege veteri, condulisset gratiā ex opere operato; sed hoc nō; aliaq̄ cir
cumcisio facta ab infidelibus cum intentione faciendi, qd̄ faciebatur
sinagogis Judeorum, gratiā condulisset, qd̄ est falsum; q̄a multi q̄
dilecti utebantur circumcisione; et tamen nō justificabant. q̄. Rō ne
qd̄ Bm; et dico verum esse, qd̄ ad usum, et actionem externā circum
cisionis nō erat applicatio, et protestatio fidei; hoc autē nō intelligit.
de fide illius, qui erat Minister; de qua nulla est certitudo; sed de
fide illius Ecclē; cōm in Ministro erat nō intentione faciendi qd̄ Deus
instituerat in circumcisione; ideo si gentiles hanc habebant inten
tionem, eorum parvuli liberabantur a peccato originali et justificabantur.

In fine nota qd̄ circumcisio fuit sa
crum necessitatis simplicis in remedium parvulorum, quibus alio modo
nō poterat subueniri nisi dicens qd̄ cavabat gratiā ex opere opera
to; et etiam q̄a necessitas istarū legum fuit lex gratie; cōm nihil mirū
qd̄ Deus in illis nō conceperit alia sacra causata gratiā ex opere opera
to; nā solius legij gratia debet esse hoc speciale privilegium. Nota etiā
quod circumcisio fuit data in ista corporis parte 1. q̄a erat remediū
peccati originalis, quod per generationem contrahit. 2. q̄a ordinabatur ad
dominationem carnalis concupiscentie, que in ista corporis parte ma
xime viget

Item 1. quoniam ad usū circumcisionis tenebantur. Rō cū
Saverus qd̄ descendens ab Abraham erat iuda capax sacri Cir
cumcisionis. Colligit. ex Geni 17. ubi dicit. Circumcidet. ex vobis
omne masculinū, &. ut sit in signū fidei v̄. me, et v̄. quod in
colligit. de decedentibus Abraham. 2. alij qui erant de domo et fami
lia Abraham, ut colligit. ex Cap. 17. Geni ubi Deus mandavit circumci
di omnes servos vernaculos et empitios, qui nō erant de stirpe Abrahę
3. qui futuri erant de domo filiorū Abraham, et de domo Jacob, et

filiorum. Colligit. ex eodem cap. v. 12 ubi dicit: Infans octo dierum circumcidetur in vobis: omne masculinum in generationibus vestris cum venissetis, quia emplici circumcidet. et quicumque non fuerit de stirpe vestra: ego loquitur. de filiis infantibus, de filiis vernaculis, et empliciis: tunc enim Abraham nullum habebat infantem octo dierum nec filium, nec servum; quia Isaac anno sequenti fuit natus, ut ex semp. in eodem cap. v. 12.

¶ Si omnes extra terram florahq. erant capaces circumcisionis, non tamen tenebantur ad eam: quia preceptum circumcisionis fuit divedit ad Abraham ad semen, et domum eius; cum illi solus tenebantur: Job enim commedit. ut sanctus, et tamen non fuit circumcisus. S. omnes qui transibant ad cohabitandum, et convivendum cum descendebus ex Abraham per Jacob tenebantur ad circumcisionem; nam Exodi 12. sic legitur: si quis peregrinus in vestra voluerit transire coloniam, et facere Phasem Domini circumcidetur: prius omne masculinum. Et postea ait: Erit eadem lex indigenae, et colonis qui peregrinant. apud omnes.

Peter 2. quodnam fuerit tempus circumcisionis. Pro quod tempus circumcisionis incepit ex quo Abraham a Deo preceptus est, quod fuit 400 annis ante legem scriptam. Pl. preceptum dei obligat ex quo sufficienter est promulgatum; sed ex Gen. 17. Abrahamo fuit sufficienter promulgatum: quod est. Tempus circumcisionis duravit, que ad promulgationem Evangelij publicam, et solemne; quia dicit Apost. ad Galatas 5. si circumciderimini Christi nihil vobis proderit.

Peter 3. erat ne valida circumcisio ante et post 8 diem. Pro quod sic; non tamen erat licita. Im patet: quia non erat per se conditionis natus ex Hebraeis, quam gentilibus; sed hic quolibet tempore poterat ad coloniam eorum transire et circumcidi: quod. Tum quia ex tali anticipata, s. postposita administratione parvuli fierent eorum via salutis; et sic iniquitas paternam esset puritas in damnatione filij. Im patet quia in tali casu non applicaretur circumcisio iuxta dei mandatum.

Disputatio 9. de Sacramento per regulam ubi deducto

Cum regula ubi ex ill. De quatuor de loco; et socij sacri sit duplex. Administrationis, et receptionis; ideo in presenti ab utroque discutitur. Dubium Im an sacrum possit confici in omnibus socij

Peter 4. am in tempore futuro, futura sint aliqua sacra. Pro quod regulantur. Siquis de non sunt futura, cum iam sufficienter ab consequendam salutem sacra a Christo instituta. Im autem futura sint de peccato abduco, nobis non constat eorum immutabilis sine iudicio Domini et investigabilis via Domini, con. et.

53 /
Sola non est de jure divino debeat locum in quo debeant sacra ad-
ministrari. Pl. q. 1. sacerdos in quolibet loco existens potest profere con-
secrationis verba supra matrem aptam, sed in tali casu conficitur sa-
crum, cum visus Dei operatur sacri non dependet a loco: q. 1.

Sola: Quaedam sacra solum possunt publice, et solemniter
in Ecclesia licite administrari; quaedam vero extra. Pl. q. 1. pars. q. 1. Quaedam
solum in altari potest administrari, ut benedictio eucharistiae: si-
militer Baptismus si solemniter fiat debet administrari in Ecclesia: q. 1.
Pl. q. 1. pars. q. 1. absque ulla necessitate licite potest sacramentum poenitentiae domi-
ministrari, ut multis locis contingit: q. 1.

Sola: Violatio temeraria praecipi
ecclesiastici quo praecipitur confici sacra in Ecclesia est sacrilegium. Pl.
q. 1. talis violatio est violatio, et offensio rei sacrae, nam est in revere-
ntiam debitam sacro; et contra in virtutem Religionis; sed in hoc con-
sistit ratio sacrilegii: q. 1. De his uberius dabitur notitia loquendo
de sacrificio Missae et de sacri in particulari

Dubium Im. an solus homo viator sit subdm capax sa-
cramentorum

Sola: Solus homo viator est capax sacramentorum cum fructu et effectu. Est comu-
niter cum ill. De pluribus in locis. Pl. Sacra sunt instituta ad salutem homi-
nis viatoris, cum sint media ad finem: sed homo viator solum est capax
consecrationis finis: q. 1. et mediatorum, quae sunt sacra. Item q. 1. constat
ex inhibitione cuiuslibet, hominem esse ipsorum sacramentorum capace: q. 1.

Sola: Si res et verba sacramentorum consi-
tentium in fieri alicuius in tali applicet. cum intentione faciendi sacri
in tali casu non daretur sacramentum fortiter, sed materialiter. Pl. Illud est
sacrum, quod habet ea quae decrevit Deus, ut fiat sacramentum, et ad quod po-
sitione decrevit efficaciam sacri; sed decrevit res et et verba applicata
huic, et non illi, sub eo esse sacra, ut patet inductione de omnibus sacris: q. 1.

Sola: ad suscipiendum valide sacramentum
requiritur in adulto iuxta rationem voluntatis sacri, non actualis, sed sufficit
virtualis, s. habitualis. Pl. q. 1. pars. Ex Prover. 23. Fili prave mihi cor dicit
prohibio aucte cordis est voluntaria. Item q. 1. ex Inj. in Cap. Majoris de
Baptismo habet: Dormientes autem et amentes si prius quam amertiam
incurrerent, aut dormirent in contradictione persisterent; quonia in

ei illigitur contradictionis propositum perducere, et si sic fuerint im-
mersi, characterem non suscipiunt. Sacri. Item etiam ait D. Augustinus qui exauit
te sine te non saluabit te, sine te: go. Pl. Ra par: ga dormiens, s. amens, qui
obligatus habuit voluntate sacri est capax illius, sed aliam voluntate non
habet nisi virtuale s. habituale: go.

(Co 4. homo non stans ratione, et
qui nunquam fuit usus, nec sperat. usus est capax sacri necessitatis talis
Pl. ex dicto loco In in c. Majoris. Item ga Deus nihil reliquit aliqd reme-
dio. Deinde infantes sunt capaces sacri necessitatis, seu Baptismi; et tunc
quoad usum rationis parvi sunt cum omnibus

(Co 5. si adultus consentiens
actioni externae alicuius sacri; s. Baptismi, et interne non consentit, tenet.
seruare legem Baptismi, et est subditus Ecclae. Pl.: talis facit, qd iudicat
Ecclae esse faciendum, ut qui dicat: Christianus. Item ga si dissensu inter-
nus liberaret aliquem ab obligationibus sacrorum, magna foret sacri inju-
ria; ga pauci essent qui vellent subiacere oneri Matrimonij, Ordinis, &c.
Sane est notandum, quod si talis adultus reconcouit, cui ei fuit adhibi-
tum sacrum, eximit. ab onere, ga non solum in iudicio Dei, sed Ecclesie
talij non vult: go. Arguitur ob temporis penuriam, et qui ex dictis sol-
ui possunt ommitte

Pety an sacra indigno possint administrari. Ante
solutionem est notandum, quod indignus sacerdos est ille, qui est peccator
publicus, aut occultus. Potest autem dici peccator publicus 1. qd ex
illis delicto constat in iudicio s. per confessionem ipsius s. per testis fide-
ligno iudice deponentes, s. per sententiam iudicij. 2. qd eius delictum
est commissum coram hominum multitudine. 3. in existimatione qd major
pars populi reputat eum tanquam publicum peccatorem: his premisijs

Dico quod sacra non sunt administranda publico
peccatori, siue publice, siue occulte petat: Quia dixit Christus: Nolite
sanctum dare canibus, et margaritas mittere in istum porcum. Item ga sacer-
doti non conuenit indignum admittere ad sacrum, cui debet fide-
lis et prudens sacra ministrare, sed non seruare: fidelitas neq. prudentia
si sacro indigno ministraverit: go.

Dico etiam qd peccatori occulto indig-
ne petenti non sunt ministranda sacra si occulte petat; e contrario si publice

petat. Im. de se patet ex d. arti. Im patet in Christo, qui Iuda quodam
no negavit. Deinde Ecclia no iudicat de internis; et Ministrorum
conuenit manifestare occultam indignitatem suscipientij; cony. et.

Disputatio 10. et vltima de sacro per regulas quomodo
et cum quo deducto

Cum regulis quomodo et cum quo iuxta Ill. Im ad modum, seu ad
ceremonias quibus sacra ministrantur pertineant; ideo in presentide
ceremonijs quibus sacra conficiunt. agendum est: pro quo sit.

Dubium Im. quid et quodplex sit Ceremonia
Haecenus loquuti sumus de hijs que spectant ad substantiam sacri; nunc
autem considerare debemus Ceremonias, et ritus quibus in unoquoq;
sacro ministrando Ecclia vtit. tanquam pertinetibus ad quendam sacro
sum sollemnitatem, et ornatum: pro quo sit.

So la Ceremonia sic

definit.: Actus exterior Religionis factus in honore Dei. Ponit. Syac
by tanquam ratio generica: Sy exterior et. indicat diffam qua Ceremo
nia differt ab actu interno Religionis, qui no est Ceremonia. Ponit.
etiam ad denotandum quod sacrum est modus exterior celebrandi Deum

So la circa sacra dant.

Ceremonia esset, et accidentis. la sunt sine quibus nequit esse essentia sa
cri by prolatio formae. la sunt quibus demphj remanet essentia sa
cri. Iste sunt instituta ab Ecclia 1. ad ornatum et decorem, ut sunt vestes
Sacerdotales. 2. ad significandum modum celebrandi Deum in quo fide
les debent conuenire. 3. ut cum ipsij deuotione fidelium augeat
Animoq; ipsorum moueat ad reuerentiam diuinorum misteriorum.

Quorsu assignat. Ceremo-

nia sanctificari ut sunt sacra, et deprecari, ut sunt Exorcismi et
quedam sacramta. Deinde assignat. Ceremonia naturalij, ut sunt
geneflectiones percussiones peccatorij. Et diuina, quae est a Deo institu
ta, ut sunt sacra tam noue, quam antiquae legij. Dant. etiam Ceremonie
ecclesiasticae, quae ab Apostolis et eorum successoribus sunt institutae

Dubium Im an sacramentum possit sine ritu ministrari

So la sacrum nequit valide ministrari sine ritu essati. Sic omnes
Theologi. Pl. qd nulla res potest esse sine essati conditioe ipsius; sed
ritus, seu ceremonie essati pertinet effectiue saltem ad essentiam sacri: qd

Et si sacerdos potest ministrare valide sine ritu occidentali, non tamen
licite

22

[The remainder of the page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the manuscript.]

Deus cum tua divina gratia sapientia et amo
re incipit brevis de Baptismo enodatio iuxta in
concussam Ill. Ds Beati Raymundi Lullianae

Per Fratrem Raphaelem Barcelo Ordinis Mino
rum Regularis Observantiae Sacrae Theologiae
Dm, ac in Baleari Lulliana Universitate
doctrinae Lulliana Cathedrae Catedraticu digesta

Primam imponit manum die 19. mensis Oc
tobris anno a virgineo, ac purissimo
partu 1693

Proemium

Quemadmodum roseis, et aureis persue coloribus atque co
mij lucidij ornata solem, Aurora praet; solemq; et Aurora
serena luce coruscans Lucifer Phosphorus anteit: sic septē
Sacramentorum (qua symbolice in Christi vasa manij et
sacrum indat septem Aquilinae sustulit Joannes) lucis omni
radio Theologico in firmamento de Sacramenti in genere pra
cedit indagatio, ut nobis indiget Sacramentorum in specialide
Sacramenti in genere succubatione sublequi debere. Et cetera
inter Sacramenta quia Baptismus primam occupat sedem
primam post Sacramentorum in comuni consecrationem
flagitabat enodationem seculariumq; primo luminibus propo
ni. Ast (inquit D. Gregorius) debet subtiliter qui docet prospice
re ne plij shedat, quam ab Auditore capite predicare. Ita
Stiam docuit Ill. Ds. de Pred. J. de ordinatione: debet (inquit)
Sermos in hoc predicare secundum stiam et exigentiam Audi
torum; Ideo Alumnorum succumbent votij Annij elapsij alie
sustulit Sacramenta; in praesenti autem Divino fidei
colimine Sacramenti Baptismi recessatione atque pro nobis
intercedente hujusce Lulliana Universitatis Patrono. Amen.

Disputatio prima de institutione et essentia
Sacramenti Baptismi

Quia Ill. Or. antequam rei introspicat naturam a nominis ex-
datione exordium sumit; ideo nos ejus sequendo vestigia prae-
quid nomine Baptismi intelligatur declarabimus. Baptismus
igitur est nomen graecum, quod et in sacris literis frequenter
omne abluitionis generis significat; et aliquando ad aquae passio-
nis seu afflictionis significandae translationem sit, ut cum Christus
Luca 12. inquit: Baptismo habeo baptizari. Tamen apud Ill.
Ecclesiasticos eam corporis abluitione significat, quae cum sacro
coniungitur, nec sine praescripta verborum forma ministratur.
In qua quidem significatione Christus et Apostoli ex Christianis
titulo plerumque voce Baptismi seu Baptizationis uti sunt, ut
passim ex Evangelio et Actibus, atque Epistolis Apostolicis est
conspicuum, ac manifestum.

Propter varias utilitates Baptismi
hoc modo sumpti variis aliis ei conueniunt nomina. Quia par-
tim in scripturis, partim a Patribus vocatur Expurgatio, Circu-
cisio non manu facta, Aqua salutaris, Sacerium vitale, Fons
aquae vitalis, Sacerium fidei, Sacerium regenerationis, Diluereum
peccatorum, Signaculum Christianorum, Sacerium initiationis
et. Quorum omnium nominum rationes assignare non
erit difficile, attendis materiam et formam ac effectibus huius sa-
cramenti cum quibusdam caeremonialibus quae ipsum com-
mittuntur. Sacerium etiam nomen Baptismi meminit
Ill. Or. in Doc. C. 23. lib. de Septem Sacram. C. de Baptismo in
Procex. p. 3. C. 18. in lib. Cler. C. 26. et alij in locis. Explicat
Baptismi nomine agendum sequitur de eius existentia; et quia
in moralibus institutio pro existentia Sacrorum sumitur; ideo
antequam de Baptismo etiam loquamur de eius inst. e. agendum.

Quibium I^m. a quo et quando Sacramentum
Baptismi institutum fuerit.

Sola Baptismus est Sacramentum nouae legis a Christo Domino in-
stitutum. Est de fide definita in Con. Flor. in Decreto Eugenij
et Trid. sess. 7. can. 1. et sess. 14. ubi dicitur: Si quis dixerit sa-
cramenta nouae legis non esse a Christo Domino instituta, neque plu-
ra, neque praeciosa, quam septem, videlicet Baptismum Confirmatum

61
Confirmatione: aut aliquid eorum non esse vere et proprie sa-
mentum anathema sit. Est etiam III. Ds. nuper citata, et sig-
nante in libro Apost. J. de Felij sic dicentij: Septem Sacramen-
ta Ecclesie sunt Baptismus, Confirmatio.

Item quia Sacramen-
principale legij Evangelicae per quod scilicet intrat in eius obex-
uationem, debuit esse novum et proprium illi legi: debuit esse
denique in significatione; quia ista est lex veritatis, et verum
debet esse copiosum in gratia collatione; quia haec est lex gratiae ut
dicit. Ioan. 1. Gratia est veritas per Jesum Christum facta est. Debet
etiam esse facile; quia iugum Christi leve est Matth. 11. Item de-
bet esse commune; quia Deus ad legem Moysi legit unum populum
tantum; sed ad legem novam totum mundum. In omni textu
exiit sonus eorum: Psal. 118: Sed haec quatuor inveniuntur in uno
scilicet in ablutione cum verbis: 90.

Pr. B. in primis significat
evidenter emendationem anime a peccatis, quae est effectus prin-
cipalis ex III. de lib. de Sacram. J. de Baptismo Licente: Ideo
Christus ordinavit, quod edentibus in corpore fieret ablutio, et
sacramentum per aquam elementalem cum verbis expresse sig-
nificabilibus ablutione. Deinde est copiosum in gratia colla-
tione ex III. de. cit. Est etiam facile, quia nullo modo pericu-
losum sicut fuit circumcisio. Est tandem commune omni
sexui, et etiam ut passim III. Ds. 90.

Et nota Christus instituit Bap-
tismum ante suam passionem. Est communior cum III. de
in Doe. C. 23. et alijs in locis. Pr. 1. Quia usus supponit institu-
tionem; sed Discipuli Christi baptizabant ante passionem
ut patet ex illo Ioan. 3. Post haec venit Jesus et Discipuli eius
in terram Iudaeam et ibi commorabantur cum eis, et baptizabat
90 si ante passionem baptizabant iam institutum erat hoc Sacramen-

Nec valet dicere tale Bap-
tismi non esse Christi, sed Joannis. Non iugum valet. Quia eli-
citur Christi baptizante baptizantibus Discipulis; quia huiusmodi sa-
cramentibus nomine et Baptismo Christi, hic erat qui baptizabat

Summum enim post relationem dicitur Christi cum Nicodemus
Joannis 3: in quo dicitur: Nisi quis renatus fuerit: subditur
Christum ad se venientem baptizate aggregatum iam discipulum
captum? Certe formatione. Deinde paulo ante Joannes verbis
predicavit efficaciter suo instat Baptismus Christi scilicet
de quo dicitur Joannis 1: Sic est qui baptizat in spiritu sancto

Ps. 20. q. Christi ante passionem sua in ul-
tima Coena Apostolis dedit Eucharistiam et Ordinem Sacerdotii ut
constat ex Hieron. seq. 22. c. 1. et Can. 2. sed hoc non fecit Baptismus
non instituit, cum hic iuxta legem ordinatus sit jura ad re-
ligionem sacra: 90. Unde docent aliqui probabiliter Christum propriis
manibus a principio praeceperit Mattheum suum et B. Petrum bap-
tizate alios Apostolos praeceperit Andream et filios Zebedaei quos
tamen a Petro, et ab his reliquis Apostolis baptizatos alii coniectant

Quod autem Joan. 4 dicit: Iesus non
baptizate intelligi debet communiter et publice; aut quod si in
Jordani ante per se baptizaret non tamen postea seu alio tem-
pore de quo Joan. 4 Unde Aug. Epist. 108 ait: Tunc ergo quando
ab Hierosolymis exiit cum discipulis suis in Jordanem tunc et
illuc morabatur cum eis, baptizabat non per se ipsum sed per disci-
pulos suos, quos intelligimus iam fuisse baptizatos... neque
enim ministerio baptizandi defuit, ut haberet baptizatos per
uos per quos ceteros baptizaret.

Et 3a. Baptismi Inventionem non fuit in
Jordani quando Christus in Jordani baptizatus est, sed paulo post
Apostolorum electionem. Est iuxta mentem Ill. Ds. et probabilior
Ps. 1a pars. Christus in Jordani non fuit baptizatus Baptismo suo,
sed Joannis disponentis homines ad Baptismum Christi suscipi-
endum, et colligitur Matth. 3 ubi dicitur Joannes Pharisaeos et Sadduceos
alloquens ait: Ego quidem vos baptizo in aqua in poenitentiam
operum autem post me venturus est ipse vos baptizabit in spiritu
sancto et aqua: 90. Ps. 1a: q. Joannes baptizavit Christum in Jor-
dani Baptismo quo baptizabat alios; sed non baptizabat alios bap-
tismo Christi; legitur enim Act. 19 Paulum iterum Baptismum
conduxisse in nomine Domini Iesu aliquibus discipulis baptizatis

in Joannis Baptismo, quod non fecisset si Baptismus Joannis
esset Baptismus Christi.

62

Sum quod si tunc institueret Sacramentum Baptismi
Apostoli et ipse Christus, postea nullum Baptismum haberent quia
Baptismum quo Christus baptizatus fuerat, quod est falsum: Apo-
stoli enim baptizabant in nomine Patris, et Filii et Spiritus Sancti;
Joannes vero in nomine Christi verba: ego Christus et. Tunc id
Baptismus Joannis erat distinctus a Christi Baptismo, ut con-
stat ex Trib. Sep. 7. Can. 2. de Baptismo, si quis dixerit Baptismus
Joannis eandem vim habuisse cum Baptismo Christi Anathema
sit. Quod etiam docuit Ill. Dr. in lib. Lex. C. 26. Christus filius Dei
primo abluens et baptizatus est in flumine Jordani: ad dandum
exemplum omnibus qui consequent. in nomine eius crederet
ut consimili aqua regenerationis baptizaretur: quia eandem origi-
nalem corruptionem abluat: go.

Pl. 2a. pars: Christus quatenus Sacra-
mentorum institutor est Minister: primus enim est qui consecra-
vit, qui abluens, qui ordinavit; sed in Jordane quod fuit a Joanne
baptizatus ipse non baptizavit, sicut enim ait Eccl. in festo Epipha-
nie in Jordane a Joanne Christus baptizari voluit, non dicit Christus
baptizare voluit; quia non gerebat personam Ministeri, nec Legislatori
sed potius penitentis. Sum quod quando Christus dixit Apostoli: eu-
ang. docete omnes gentes baptizantes eos et. Baptismus iam erat in-
stitutus: go non fuit institutus in Jordane ubi Joannes baptizavit
Christum: go paulo post. Pl. 3a. contra quem Christus dixit Apostoli
euntes docete et. Apostoli erant certi, et instructi de institutione et
forma baptizandi; alii Christus misisset ignoros et incapaces: go
viderant institutionem Baptismi et materiam, quia Christus ipse
fuerat in institutione; alii dixerat Apostoli euntes docete omnes
gentes recipite aquam et. sed Apostoli non erat cum Christo in Jor-
dane ut ab eo diceret materiam et modum baptizandi: go Bap-
tismus fuit institutus paulo post suspensionem Baptismi a Joanne.

Tunc Christus in Baptismo Joannis ad
vivum expressit Baptismum a se institutum, quod materiam quidem
per abluendum externam corporis, quia in se admisit: quod forma

vero, sive in uocatione Trinitatis, per apparitione suorum personarum
Patris in uoce filij in humanitate, Spiritus Sancti in specie columbe
promeruitque hunc suam humilitate ut Baptismus in se institueret
haberet vim sanctificandi, et suo altitudo agere moueret. consecravit
ut uix non consecrationem altitudo sanguinis Christi consecrati. Et hoc
aduersus Patres qui dicunt Christum aquam Jordanis sanctificasse
suo munditie suo Baptismo, sicut et Christi uim regenerandi uide
dixit ad Baptismum eam destinando, ut etiam dicunt Patres qui do
cent Baptismum fuisse institutum post passionem.

Argumenta contraria

Arguitur. 1. In Rom. Christus post mortem et suam resurrectione per
cepit formam et uisionem proximam: non Math. ult. ait, Baptizatus
est in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Sicut ergo
dicitur in forma de uisione. Pro dicitur. Sicut prescripsit formam
et hunc primo instituendo, nego: publicando, concedo, plura in
multo tempore ante instituitur. quoniam promulgant. Leges etiam
prius conuenerunt et postea notificantur. Et uidebitur in forma huius.

Arguitur. 2. Nihilominus legimus Apostolos et discipulos
in forma Baptismi nisi post passionem. Pro negato contra, quia
potuit Christus prescribere Apostolos et discipulos docuisse formam
Baptismi cum eo frequenter instituerit in mysterio Trinitatis
Sicut Euangelista id non scripserunt, quibus suspicabitur uerborum
quod Baptizatus est. Math. uitem ult. forma Baptismi ante instituitur
aliqua in ipso Christi Baptizatione per comparationem sanctissime Tri
nitatis insinuata exprimitur. a Christo, qui hunc generale scribit
mandatum Apostolis et discipulis conferendi Baptismus ubi
que mundo eum suscipiendi.

Arguitur. 3. In Rom. Sicut uidetur aliquod
sacramentum institutum ante recepit uisionem producendi quoniam ut docet
M. Or. lib. de Sacramentis, sed hunc uisionem recepit Baptismus ante
Christus in Jordane Baptizatus est. St. Br. ex V. Aug. Ser. 3. in fine
de uita Epiphonie ubi dicit: Ex quo Christus in aqua mergi
tunc ex eo omnium peccata abluat aqua, et ex S. Amb. Lib.
2. in Lucam c. ult. sic loquente: Baptizatus est ergo Dominus
non mundari uolens, sed mundare agens ut abluat per carnem

63
exnem Christi, que peccatum nō cognovit Baptismū hū
berent. Pro negatō Bm alij Baptismus solum habet vim
remittendi peccata, et conferendi gratiam; ne eōm nullo modo
dixerim sicut a Baptismo Christi quod est falsū ut li
quet ex supra dictis.

Ad probationē dico S. Patry loqui in cenā
dispositio et preparationis; alij sequuntur quod aqua per benedic
tionē Sacerdotis destinata ad Baptismū Sacerdotem haberet inde
pendenter a verbis Sacerdotis hanc virtutē; qd D. Cyr. loquitur
de ista aqua sicut Aug. et Ambrosius ait enim Epist. 70. oportet
ergo mundari et sanctificari aqua prius a Sacerdote ut possit
Baptismo suo peccata hominū qui baptizantur abluere, sed hoc
est falsū cum benedictio Sacerdotis nō tribuat virtutē et inae
que exercitō aqua virtutem sanctificandi, nec sanctificat. sicut
sicut Cyr. et alij Patry loquuntur, quasi de re vera. similiter et.

Arguit. A. Confessio Mysterij trinitatis
tradita pro forma Baptismi; sed in Baptismo Christi tale mys
terium declaratum fuit; vox enim Patry nudata est, Spiritus S.
in specie columbe apparuit, et ipse Christus in propria persona
adfuit. Item qd hanc indicatū fuit Baptismi effectū per aper
tionē caelorum; significabat enim hec apertio Baptismū esse
veluti aperiē celi et de sacro fonte Animarū in calidū cœlestē
postē. qd congrue et.

Pro hec omnia solū probare Sacerdotem³ Bap
tismi fuisse mystice figuratum; hanc enim designatū fuit
mota per veram sanctificationē, et forma per appositionē triū
personarum figuratū fuit nō autem inhiatū; alij ista trini
tatis ostensio est forma Sacerdotis, et simul fuit et cum infusione aqua
quod est falsū; vox enim Patry nudata fuit postquam Iesus
recessit ab aqua, Spiritus S. in specie columbe visus est in forma co
lumbæ post recessum.

Quod liquet ex Matth. 3. ubi notat. dicit.
Christus baptizatum statim recessit ab aqua sic: Baptizatus
autem Iesus confessum (nota hanc confessionem) ascendit de aqua
et ecce aperti sunt celi, et vidit Spiritum Dei descendentem sicut

sicut columbam, et venientem super se: et ecce vox de caelis dicitur
Haec est filia meus dilectus. Tunc Iesus dicitur et in deserto.
Ex quo textu liquet Iesum hunc non baptizasse Iohanne; quia
confestim ascendit postquam baptizatus est.

Dubium In quid sit Baptismus
Suppono tanquam certum quod Baptismus, sicut quodlibet sa-
cramentum dupliciter considerari potest. Primo physice, et sic
est constitutum ex rebus et verbis. Secundo metaphysice; sic est con-
stitutum ex re sensibili et significatione; et sic compositum dicitur
signum sacramentale. Quo supposito varie assignatur a Doctori-
bus Baptismi definitio.

D. Augustinus sic definit Baptismum:
Tinctio in aqua verbo sanctificata. Magister autem sic: Tinctio
id est ablutio corporis exterior, facta sub forma verborum praes-
cripta. D. Damaus. sic: Principium alterius vitae per quod fit
primitia spiritus, regeneratio, signum, custodia et illuminatio
mentis. In Catechismo Romano I. de Baptismo sic definitur:
Sacramentum regenerationis per aquam in verbo. Quae definitio
est desumpta ex Iohannis 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et
spiritu sancto. Ad Ephes. 5. mundans eum in uerbo aquae in
verbo. His praemissis.

Et la. Tres praeiudicia Baptismi definitionis non sunt pro-
prie tales. Primum quod nulli ex illis praesertim rationem solentem et generalem
Baptismi in ratione sacri. Primum autem: quia ratio formalis sacramen-
ti est significatio efficax seu ex diuina institutione; in nulla au-
tem praedictarum praedictarum definitionum ponitur. Spiritus enim signifi-
ficatio est ratio generica per quam omnia alia conuenienter possunt
sumi. Si sumatur definitio Magistri ut sonat, non solum baptizatio
sacramentalis compellitur, quod si quis aliquos baptizaret natiuitatem
vel malefici quodque facerent, cum praescripta verborum forma
non esset ablutio baptismalis quamuis esset exterior corporis ablu-
tio sub praescripta verborum forma; quod tales definitiones non tenent.

Tamen meo uideri D. Aug. et Mag. definitiones
possunt admitti ut proprie tales. Quia licet in eis significatio
sacramentalis non exprimitur, quae tamen forma talis constat sacramen-

64

Baptismi datus tamē per materiam et formā partiales quibus phy-
sice constat Baptismū nempe per abluōnē et prolationem
verborum, quibus solis constat materia tota et integro materi et sub-
iecto cui inest sacramti significatio: ac proinde sub illi facile in-
telligitur significatio ipsa. Et optime per sinecdochem in ea depre-
ponit. pars totali materi pro toto ipso Baptismo coalescente ex ip-
sa et significatione sacramti; unde sensus illius est, quod Baptis-
mū sit abluō corpore et prescripte forma prolatio, regenera-
tionem spirituales significat.

Deinde D. Damasc. de fide potius est
Baptismi laudatio, quoniam eius est explicatio, ut colligit. ex ill. de
intrauer. 3. p. c. 18. variis Baptismi laudat. adducendo sic dicit
de: Baptismū est introitus fidei: Baptismū est prima ianuā pa-
radisi: nō inchoasti paradisiū progredi donec baptizati fuerit
Et ex ill. de septem sacram. T. de Baptismo dicitur: sicut aqua
est clara et diaphana luminis susceptiva: ita per Baptismū ani-
ma inter illuminat. Sed hec sunt laudes Baptismi: q. d.

folia. Optime n. Catechismo Rom.
definit. Baptismū. Quia in illi prioribus verbis, sacramentū
regenerationis definit metaphysice per genus scilicet et diffin.
Nam h. sacramentū est genus; et h. regenerationis est diffin. quod
alij sacri dixerunt. Illi quidem posterioribus verbis, Per aquā
in verbo vita definit. physice, cum definit. per omnes suas
partes intrinsecas physicas, nempe per aquā, seu abluōnē aqua
que est materia Baptismi; et per verbum; id est per invocatio-
nem Trinitatis que est forma physica illius: q. d.

fol. 3. Iuxta ill. Dm. lib. de sa-
cram. C. de Baptismo, Baptismū sic optime definitur meta-
physice simpliciter: Sacramentū noue legis ad spirituales rege-
nerationē a Christo Domino institutum. Pl. q. talis de fide constat
ex genere et diffin. Non h. sacramentū a Christo est genus, quo
conuenit cum alij sacramenti; et h. ad spirituales rege-
nerationē est diffin. que ab illi differt. Inquit enim ill. de citat
quod, quemadmodum homo corporalis primo generatur
et recipit esse: sic conformiter fit in vita spirituali anima per

per Baptismum est intelligendum) nam primo homo recipit vitam
spiritualem, et sic dicitur: generari quoad vitam. Unde licet
Sacramentum Penitentiae vivificet mortuos spiritualiter; non tamen dicitur
regenerare; quia Sacramentum Penitentiae non est institutum ad dandum vitam
spiritualem omnino primam sicut Baptismus; sed dicitur: resuscitare
quia ex se vivificat jam mortuos spiritualiter post vitam spirituales
post Baptismum collatum.

Art. 4. Baptismus physice simpliciter
optime definitur iuxta M. Dm. cit.: Sacramentum nobis legis in exteriori
corporis ablutione sub praescripta verborum forma ad regenerationem
spiritualem a Christo Domino institutum. Et quia haec definitio con-
tinet genera et diffinitiva: Nam per Sacramentum est genus: Alia particula ponit
haec loco diffinitiva: 90. Item quod talis definitio datur per quatuor genera
causarum. Per hoc consistens in exteriori corporis ablutione indi-
catur materia Sacramenti. Per hoc sub praescripta forma indicatur
a Christo Domino: et indicatur causa efficiens; et per hoc ad regene-
rationem spirituales datur causa finalis. Sed definitio datur per quatuor
genera causarum est optima ex M. in Log. noua dist. 5. cap. 2.
Et ex alia magna parte 3. et ex communiori theol. sententia: 90.

Dicitur contra defores ex M. de traditu
M. Dm. in Prover. p. 3. c. 29. ait quod Baptismus est: Ablutio
originalis peccati. Et idem docet in Doc. Pecc. c. 23. alijque in so-
ly: 90. Et quod M. Dm. in locis allegatis loquitur de Baptismo
in genere causa efficiens precie est ex ipso in Blang. lib. 5. c. 120
dicente: In Baptismo per aquam et per verba Presbyteri infans qui
non habet intellectum, voluntatem, nec memoriam mundatur et abluatur
peccato originali; contra.

Dicitur 2. Idem M. Dm. cit. c. 20 ait quod Bap-
tismus datur in ablutione: 90. Et negato confirmat. Quia quod M. Dm.
ait quod Baptismus datur in ablutione tamen vult quod Bap-
tismus datur in illo quo abluatur anima a peccato, istud autem est
dicit ablutionem que fit ex aqua et que fit mediante forma ver-
borum ut liquet ex eodem de lib. de Sacram. dicente: Quomodo
forma Sacramenti in patienti posita purificat et mundificat
et transmutat immunditiam in puritatem, tenebras in lucem.

Dubium 3m. quatenam sit materia

Baptismi

Ceterum est materiam Sacramentorum esse duplicem. Remota scilicet et proxima. Remota est ipsa res sensibilis, quae sonat in signum et causam gratiae. Proxima vero est ipsius rei sensibilis usus seu applicatio. De utraque nunc agendum est.

Secunda materia remota Baptismi est aqua vera et naturalis. Ita definitum fuit in Trid. Sess. 7. Can. 2. de Baptismo et in flor. in Decreto de Armenis. Est etiam Ill. Ds. in lib. de Sacra. et alijs in locis. Patet etiam ex verbis Christi Joan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua. Quae intelligenda esse de aqua naturali conuincit verborum proprietate perspicua. Ecce traditio et constantis Patrum doctrina. Idem confirmat. ex Act. 8. ubi Cenchry facta sibi catechizatione a Philippo dicit: Ecce aqua, quid prohibet me baptizari? Quare uterque descendit in aquam. Et Act. 10. Numquid aquam quis prohibere potest ut non baptizentur hi qui spiritum Sanctum receperunt sicut et nos.

Prima et obliqua ratio huius institutionis fuit voluntas Christi Domini, qui semper obsecrauit ut in suis impositionibus similitudo, seu proportio aliqua seruetur. hanc enim obsecrauit in institutione huius materiae: Nam (ait Ds. cit.) sicut aqua purificat omnes maculas, ita inuisibiliter Anima per tale Sacramentum mundatur et purificatur ab omni macula et sicut aqua est clara et diaphana hominibus susceptiva ita in Ora Anima illuminetur. &c.

Item quod Sacramentum Baptismi est Sacramentum commune ex Ill. Ds. in Prouer. in Doc. 4. quod debuit institui in aliqua re, quae est omnibus communis et ubique reperitur; si enim institutum fuisset in oleo, lacte, uino, uel alio huiusmodi liquore nulli praeperet hoc exiisset medio, imo mala pars hominum quae non semper esset praesens talis materia sicut aqua quae ubique reperitur.

Ex ista sequitur. 1. valide conferri Baptismum in aqua putei, fluminis, stagni, resoluta ex nive, glacie, uel garratine. Similiter in aqua miraculose producta quae uenit

elementari foret ejusdem nature. Item in aqua frigida, calida, fureta
colore et si transierit per sulphureos, methy aut cineres. Item in aqua
altri corpori permixta, modo non ita ut censeat in aliud corpus tra-
sire; qd. de cogit. Levit. in modico hordeo. Et sacri hunc reueren-
tiam nullatenus hoc est licitum extra necessitatem. Imo eadem istum
debet ex traditione Apostolorum et consuetudine Ecclie adhiberi aqua
charismate permixta et benedicta que ad hoc a texual. in fonte bap-
tismali; vel in eius defectum in aqua benedicenda iuxta preceptum
Rituarii Romani. Estque ad hoc obligatio generalis: quamvis ob le-
uitatem motu quidam apud Diana p. 9. l. 6. Resol. 33. existimat
obligatione esse leuem

Sequitur 2. inuidide confecti Sacramentum in rebus
aut iusculis bene decogit, sudore lacte urina lacrymarum, spumo, seu sa-
liva (de qua habet. c. non ut apponere de Baptismo) phlegmate
(de quo habet. c. in quodam nostris de celebratione Inj. xxi) aqua
rosacea, aut ex alijs herbis distillata, et similibus: qd. non sunt aqua
elementarij sive naturi. Secus est de sudore marmorij vel parietis
tempore pluuio.

Sequitur 3. quod si motus sit ~~certus~~ dubius et cer-
tus adhiberi negat, potest et debet in necessitate usurpari; idque
dum ante factum dubitatur, sub conditione si sit valida: deinde
postea habito motu certiori, debet Baptismus postea reiterari.
Iste motus dubium reuocat: illa de cuius valore sunt discre-
te Doctorum opiniones. Prout sunt de succo, seu humore stillante
ex vitibus et alijs arboribus, qui probabiliter fortis est aqua naturi
cum plerique id negent.

Quorundam nihilominus affirmat, hanc speciem
concedere allegant, quod ista stillatio maxime contingit tem-
pore veris quo vitibus conuoluitur arborum et debilitata a pre-
cedenti frigore, et habet. fluxum huiusmodi ob indigentiam re-
auxilij, qui postea effluit, cum non possit conuolui. Idem est
de sale resoluta qd. Bonacino et alij putant esse sufficientem ma-
teriam veluti veram aquam. Alij autem negant esse ejusdem spe-
ciei saltem moraliter. Cum aqua naturi; et quoniam ea aqua salina
conficitur. non ob hoc, in illo formaliter remanet aqua ut proprie

propterea in eam rursus resoluit: sed videtur alij potius esse quod
dum mixtum ex speciali succo concretum quale est Saccharum.

Universali. autem in necessitate sufficit in
alterius defectu adhiberi materiam quae non sit certum non esse aquam
seu de qua quis dicere poterit forte est aqua: necessitate, et adiu-
tu, seu merite redenti condone, abstergente periculum in se esse
sic. Quae nonnulli aquae Corinthi qe 66. Mt. 4. dub. 2. censent
quae posse adhiberi aquae rorae, aut ex alij herbij distillatione
aut chim seruisim. Et optime quidem si de his aliquem
dubitari posset an dici valeant aqua usulij, seu naturalij. De
quo certe ratione dubitandi non video; et aliunde ex communi
sensu videtur indubitatum non valere Baptismum Saccharinum
in aqua rorae collatum; adeo sine condone repetendum; quia
tamen alij valeret chim extra necessitatem sic collatum posito
dubio propter eius veritatem.

¶ 2. Materia proxima Baptismi est
Ablutio. Ita communiter Theologi cum Ill. De. S. de Sacram.
Constat ea illij verbis Christi Matth. vltio Baptizante eorum. quod
idem significat abluente eorum in nomine Patris. P. ratione:
quia Sacra quae consistit in fieri, seu in usu habent pro materia
proxima id quod significat. seu determinat. per formam; sed
forma Ego te baptizo significat et determinat non aqua recedidit
se sed quatenus est in usu seu determinat abluente fieri
per aquam, est liquido constat ex Ill. De. cit. dicente: Christus
ordinavit quod exterius in corpore fieret ablutio et Sacrum
per aqua elementalem cum verbis expresse significantibus ablu-
tionem, dicendo Ego te baptizo in nomine Patris. quod idem
est ac si diceret Ego te abluo, et Lauo: quod ipsa ablutio est materia.

¶ 3. Ablutio quae est materia proxima Sa-
cramenti non est ablutio actus, sed ablutio passio. Est Ill. De. cit
dicentij: Christus ordinavit quod exterius in corpore fieret ablu-
tio; sed fieri in aliquo denotat passionem: quod. P. ratione: Bapti-
zatus proprie suscipit Sacrum; sed tantum suscipit abluente
passionem et non actum: quod. Tum quia si Baptismus consisteret in
abluente actus, chim Minister susciperet Sacramentum

actio enim est in agente nō autem in passivo; ita actio denominat
subiectum in quo est; sed denominat agentem et non passivum: qd.

Unde hæc ablutio debet esse per contactum suc-
cessivum quo aqua successiva contingit corpus, et nō sufficit quod
fiat per simplicem contactum quoniam sit successivus. Hinc ad hoc sacra-
mentum requiritur contactus quo homo dicitur ablutus sed nō requirit
dici ablutus per simplicem contactum, sed per successivum. Pl. 1. p. 1.
Quia aqua existeret in vase nō dicitur abluere nisi hinc istuc de-
currat: qd. si non aqua nō dicitur abluere nisi hinc, istuc decurrat, qd.
fieri requirit nisi per contactum successivum.

Quære quare et nō licet substantia aqua remaneat
et solum recedat ab illa differunt, nō sunt materia Baptismi; qd. nō
sunt materia apta ad abluendum corpus mortui, et contactu successivo
quamdiu nō resolvuntur. Ita si non invidetur erit Baptismus qd.
quæ una s. duabus aqua guttibus aspergitur si tales guttibus persistat
et nō defluunt; si tamen defluunt licet sit parva quantitas aquæ
sufficit ut tenet Divus p. 3. l. 4. Resol. 5. qui asserit verum fuisse
Baptismum quem contulit quedam mulier moribundo infanti
baptizato illum signo crucis impresso in fronte digito aqua madefacto

Argumenta contraria.

Arguitur 1. 2a. Im. pro flagellatoribus: Circumcisio fuit figura Bap-
tismi; sed in ea sanguis effusus mundabat: qd. Item qd. sine san-
guinis effusione nō fit remissio ait Apost. ad Hebræos 9 sed hæc
remissio intelligit de remissione peccati originalis propter qd.
fuit necessitas esse dei filii effundere sanguinem. Itō ad Im. Circum-
cisione fuisse figuram Baptismi quoad effectum carnis, nō quoad
entitatem, itō est sicut per circumcisionem debebat originale et in
fundebatur gratis itō etiam per Baptismum. Vel dicunt illi
in Doc. c. 23 quod circumcisio fuit figura Baptismi sanguinis
in quo sanguinis effusio mundat; nō autem figura Baptismi aquæ

Ad 2m. dico Apost. locum de Christo per
figurato in lege Moysi, et vitæ sanguinis eius preciosissimi: et
quod faciebat sacerdos dum lecto omni mandato legis Moysi, re-
cipiens sanguinem vitæ suæ aspergebat omnem populum dicens. Hic sa-
guis Testamenti, quod mandavit ad vos Deus, significabat Christi

67
sanguinem quo uniuersus mundus aspergendus erat; id est
sua mirabili uirtute et summo merito mundum se redime-
re: et per eum facta fuit remissio. Nam si per Iohannem deum
Iohannem deum esset aspersio sanguinis uirtutum sine effusione sangui-
nis Christi, nunquam facta fuisset remissio, se redemptio que per
deum facta est.

Arguit: 2. Quilibet alia materia sacrorum fuit figura
in lege veteri; sed aqua nullibi legitur figurata: ergo. Pro negat B.
cum III. de in hoc. q. fuit figurata in diluuiis aquarum que
bey voluit deum mundare mundum a sordibus, est etiam testat.
D. Petrus Epist. 1. c. 3. laui: id est oculo anime salua facta sunt
per aquam quod est uis uisus forme salua facit Baptis-
mus. Et Greg. 3. effundam super vos aquam mundam et.

Arguit: 3. pro Iacobus dicentibus mater
Baptismi esse ignem; ideo seruo condenti imprimebat signum cui
eius in frontibus vel genibus baptizatorum. Iohannes Baptista
predicauit Christum baptizatum in spiritu sancto et igne; sed
in his uerbis Matth. 3. notatur Iohannes et effectus eius; spiritus
sanctus non est Iohannes quia non quid visibile, sed effectus sonit.
enim pro gratia: ergo ignis erit sacramentum seu mater istius.

Pro quo precipue regula intelligendi SS. m.
est ut intelligat. per antecedentia et consequentia. Tertius autem
ille qui de Baptismo loquit. Matth. 3. non potest intelligi et
concedi ad solum Baptismum quo non primo mundat. Inuoluit.
nisi purgat. sed prior pars intelligit. de tali Baptismo cui di-
cit, ille uos baptizabit in spiritu sancto. Secunda autem pars in-
telligit. de mundatione seu purgatione facienda a Christo post
diem iudicij; nam sequit. Tertius, cuius ueritatem in manu
sua et per mundabit aream suam; hec autem mundatio fiet in
die iudicij post quod igne torquetur. peccatores sic D. Hilari.
in Matth. c. 2.

Arguit: 4. pro Sulphore: de fide est sed non
reliquis hominibus sine medio salutis: ergo dato quo Baptismus
inhibere uoluerit non fuit ut in omni materia Ceteri istud
inhiberet. Cuius dandi potest casus, quod aqua dedit et in promptu

sit sic vinum vel succinum: quod ne baptizandi existens in periculo mor-
tis careat remedio profectionis si sit proventus qui ubi requiritur bap-
tismi flammis ne remedio careat, dicendum est omnes istas motus esse
aptos ad baptismum. Pro quo sic. est vera in esse passio, non nullo
in esse exhibitio; quod deus ordinavit quod medicina applicaretur inter
veniente causa non secundaria, quia nullus ibi impeditur. ut in usu
Baptismi si in via, vel per desertum pariat famina; nullaque ibi debet
copiam carni videtur. proventus proventus medio salutis, quod est factum
in esse passio, est non in esse exhibitio, ea defectu s. causam 2. con-
sequitur.

Arguit. 5. Iudaei quidam in periculo vite
constituti in defectu aquae ceciderunt se baptizari in arena, quod ista
sim de infirmitate conuulsi sunt teste Nicephoro lib. 3. hist. c. 37.
Pro quo quid sit de veritate hist. Deum ob sexum baptismi de-
siderium fecisse hoc miraculum in isto Iudaeo forte iam iustificato
per baptismum flammis. Alioquin baptismum non fuisse validum
inde constat, quod sicut in eadem historia addit. Dionysius Episcopus.
Alexandrinus de super consultis iudicauerit esse deus baptismum
aque adhibendum.

Arguit. 6. 2a. 2m. Motus proxima. Euentus est
actio qua. fit neque passio qua. sumit. aut. claret: quod neque. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Arguit. 7. 2a. 3m. ad faciendam abluitionem pro
motu baptismi necessarium, nulla requiritur passio, sed sufficit con-
suetudinem contrarium corporis quod abluat: quod. Pro rationem hoc esse im-
pliciter; quod successivum contrarium tangenti haberi non potest
sine tactu; aliquid enim tangit; neque habitio activa haberi nequit
sine abluo. Unde passiva solio est effectus activa non vero inveni-
cum ut illius motus proxima. Nec valet dicere quod abluo solio
non passiva sed activa est pars tactu: quod. Non valet. Quia Pari-
tatis est tactu per medium iudicij; abluo nullo est tactu
dicere passione; contra istud in actione, istud vero in passione
debet considerare. Videat. Brunellus Tom. 2. disp. 12. Ar. 2.

Dubium An quæ ablutio sufficiat ad va- lorem Baptismi

Cum triplex assignetur ablutio, scilicet per aspersionem: per im-
mersionem ab emersione prescindentem; et per immersionem
cum ordine ad emersionem, dubitatur in presenti quænam
sufficiat ad valorem Baptismi. Pro cuius resolutione sit.

Sol. Qualibet ablutio siue fiat immersione
vel infusione, siue aspersione sufficit ad valorem Baptismi.
Est communij. ff. ex ill. de. lib. de septem Sacram. dicente quod
Christus institendo Baptismum ordinavit ablutio per aquam
elementarem cum verbis; sed quilibet ex his est vera ablutio,
quæ verbis forma significat. go. Patet B. ex usu Ecclesie quæ om-
nibus dictis modis vera est, nempe infusione ut modo fit, et immer-
sione, ut olim fiebat, et ut modo in Rit. Romano fieri permit-
titur; et in aspersione ut ex S. Laurentio in eius legenda dicit.
instante martyrio, quemdam aspersione baptizasse; et de his
quæ credidit aspersione baptizasse quos una die quing. milia
baptizavit, ut dicit. Act. 4. Et idem est de ablutio facta
inunctione. In præcætionem ut ablutio licite fiat servandus est
modus in unaquaque Ecclia prescriptus et usitatus.

Sol. Ad materiam sufficientem non requiritur
vina, vel bina aut similis perfusio aspersione, vel immersio.
sed sufficit una. ff. pro materia Baptismi est instituta ablu-
tio ut docet ill. de. de sacram. sed una immersio vel asper-
sio est essentia ablutio: go. Tum etiam patet ea eodem fidei
et apostolorum; si enim plures fuissent suscipientes asperge-
di, non una dies sed via hebdomada sufficeret, fuerunt
enim quing. milia: go. Constat etiam ex consuetudine
Ecclie quæ ob dicere eos occurrentes modo unica, mater
viam immersionem adhibuit iuxta Greg. lib. Epist. 41. et re-
fert. Cap. de Trinitate dist. 4. de consecrat. Et Solennius A. extra
sermon. c. propter 65. de consecrat. dist. 4; statuit unicum mentionem
ob hanc Trinitatem qui Trinitatem mentionem profitebantur
Trinitatem seu naturam multipliciter.

Sol. Ad valorem Sacri non requiritur necesse est post im-

immersionem sequat. emersio. Unde praeuulsi in puteum
vel flumen prope hunc cum verborum prolatione est bap-
tizatus. Est probabilior. Et quod nihil deest tali rationi ut si verus
abluo physica sive contactu aquae ad corpus; est etiam moralis
abluo: nam et si occisio simul potest habere eandem rationem
sive deus moralitatis: quod. Item quod si infans submergetur et proji-
ciatur in puteum, vel flumen, dicitur vere abluo sicut inde sequitur
mors corporalis: quod si quod submergetur, profertur integra Bap-
tismi forma ante mortem infantis, iste est vere baptizatus, quia
Baptismus non ordinatur ad vitam corporis sed animae ut docet
S. Do. cit. Cap. de Confirmatione: quod.

Item quod si ob debilitate paru-
lus moueretur ea leui conductu aquae est indubie valide baptizatus.
Cuius est ratio ista in talibus circumstantiis sit vere occisus paru-
li. Idem est si per imprudentiam adhibeat Minister aquam
frigidam hic et nunc occisus. Cuius ratio quoque foret in
multo etiam ob ignorantiam excusata a morali malitia: quod.

Argumenta contraria

Arguitur 1. In b. Baptismus est typus mortis Christi ait
Apost. ad Rom. 6. Consepulsi estis cum Christo per Baptismus: quod
requirit abluo per immersionem, quae sic habet similitudinem
cum sepultura Christi. Pro disq. An est typus spiritalis con-
seculi: corporalis nego An. Unde assimilatur morti Christi; quod sicut
Christus qui prius vivebat mortuus est, et postea vitam immor-
talem reuincit: ita homo qui in originali vel alio peccato
est mortuus cum baptizatur reuincit in vitam immortalis
et incorruptibilem per gratiam.

Arguitur 2. In 2. In Can. 50
Apost. et Cap. Multi uent. dist. 4. de consec. Verissime precipi-
tur sine mentione adhibito. Item multi Patres asserunt sine
mentionem esse Apostolicam Traditionem. Et C. Multi uent. dicitur:
Evangelicum preceptum, ipso Deo, et Domino nostro Iesu Christo
tradente nos admonet in nomine Trinitatis, sine etiam men-
sione sine Bap. uniuersis tribuere: quod una et non sufficit.
Pro quod ex his solum sequitur

69
Trinon mentione (sub qua intelligi potest quilibet ablutio) ab
Apostolij aut Pontificibus fuisse preceptum ob certas rationes
Imo iisdem locis ratio talij precepti addit ne videlicet Baptis-
mus videtur. Quoniam dicitur in nomine Christi aut morte Christi
si, ut quidam heretici hunc contēdebant, sed in nomine Trini-
tatis. Quod nultem vocat Evangelicū preceptū; hoc ad expre-
sionē Trinitatis de qua Evangelium admonet, est referendum
cui valde conveniens est Trina missio, et ex precepto Ecclesie
hunc nunt. Quod patet ex ratione mox subnexa: Dicente Domino
Discipulis suis: Ite baptizate omnes gentes &c.

Arguit. 3. In 3m

Baptismus fuit institutus ad conferendam vitam homini et non
mortem; sed submersio ordinatur ad mortem corporalem: quod
pro quod Baptismus institutus est per se ad conferendam vitam
spiritualem et non ad corporalem; cum nihil obstat quod per pe-
ccatum ministri intentione ad mortem corporis referant; et ideo
si minister baptizat infantem cum omnibus requisitis, sed cum
aqua fluxente cum animo simul baptizandi et occidendi infan-
tem validum fuerit sacramentum; quia licet corpus occidat. salus anime confert.

Arguit. 4. Per Baptismū

configuramur Christo mortuo, repulso ne resurgenti ut constat
Paulo ait. sed per submersionē cui non succedit emersio licet co-
figuramur Christo mortuo, et repulso; non tamen resurgenti: quod
pro quod sic. est verus non immediate ratio ipsius Baptismi; sed
ratio effectus ipsius Baptismi, ut deducit. ex ipso contextu Pauli
quod effectus Baptismi nempe gratia iustificante morimur et repe-
rimur peccato et regeneramur Deo quod efficit Baptismus gratia
Baptismus gratia sola submersione absque emersione fiat, imo, et
quod et quod fit infusione aut aspersione.

Adcedendum tamen quod

lij Baptismus est illicitus licet infans esset in evidenti periculo
moriendi sine Baptismo. Quia nemini licet peccata auctori
quomodo occidat citra sui defensionē licet alteri commodum
aliquod accidat; quia non sunt faciēda mala ut eveniat bona
Et in hoc casu fuerit malum quod esset innocētē dixerit se per

se occidere qd nungua licitum est qdauj baptizandus nō possit
alio modo baptizari; et sic absq̄ baptismo moriturus infallibiliter
qa hoc est inhumanū, qd nō potest excusari, nec stim ab salute
Anima; Nam quisq̄ debet prius consulere Anima sue quam
aliene; ideo nō solum peccabit minuter hoc faciendo; sed etiā incur
ret penam irregularitatis.

De eadem ratione qdauj p̄stare
sit statim moriturus ob dolorem partus vel ob aliam causam
et sit euidens periculum mortis in partu in utero absq̄ baptismo
nō est ante mortem recedenda qdauj ipse consentiat, ut p̄ter bap
tizari possit: qd est directū et inhumana occisio innocenti. Quod
intelligendum est si mater grauida sit innocens; nā si fuerit
iuste damnata ad mortem certamque periculum, ne ex aliquo
morbo vel dolore partus ante partum una cum foetu moreretur
posset reuocato prius ordine prius recari, si esset ipse ut p̄ter
hoc modo posset baptizari; qd in hoc facto nō fit contra j̄y.

Si vero baptizandus nullo infirmus sit, et
exigua aqua aspersione ferre nō possit absque periculo vita bap
tizandus est ne moriat. absq̄ baptismo; qd illa relaxatio mortis
hominis alij moriturus, cui ratione istius aspersionis exponit, vel
de cuius est insensibilis est, ut cum pluribus docet Diana p. 5. t.
3. resol. 8. hic tamē casus raro accidere potest si caute proceda
tur, baptizando scilicet cum modica et rapida aqua.

Dubium 2m. quanta ablutio sufficiat ad valorem
Baptismi.

Tria in presenti dubio sunt resolucenda. Primum quantum de
beat delere ablutio. Secundum, quanta pars corporis debeat ablu
tertium, quanta aqua ad ablutioem requiratur. Pro quo sit.

Etia. Quilibet duratio successiva est
minima si dehis sufficit ad ablutioem. Et qd in qualibet quantu
cuj pars includit. Est ablutioem; qd. Et. Et de omnibus re
bus vitalibus in quibus quantumcumq̄ debeat includit. Est
q̄y. Unde cum ablutio dicitur esset. motum locum qui nō pot
est in instanti cum debeat esse sensibilis; ideo instantaneus, et
q̄y corporis ab aqua nō sufficeret, sed debet esse nō successivus.

Quia ad valorem Baptismi non est necesse quod totum corpus abluatur; sed sufficit quod abluatur illa corporis pars, quae abluenda verum sit dicere hominem ablutum. Unde sufficit quod caput abluatur ut docent communiter Theologi. Et quia caput est precipuum hominis membrum in quo sensus et ratio viget: ergo capite abluendo dicitur homo ablutus. Idem sentiendum iudicio de scapulis ac pedore vel simili. Quia etiam sunt precipuae corporis partes quae si una abluatur corpus hominis simpliciter. Solent dici solet.

Unde dubia est

matia Baptismi si ablutio fiat in manu pede digito et huiusmodi; quia non sunt principales; et ideo si minister baptizet sine necessitate peccat mortaliter. propter periculum non facienda Sacramenta si forte talis matia non sit sufficiens; peccabit etiam graviter adulter qui baptizet si in hoc consentiat propter eandem rationem; nec potest in hoc cedere iuxta ius cum hoc Sacramentum sit de necessitate mediis ad salutem, ut dicemus.

Dixi sine necessitate quia

in casu necessitatis quod infans non potest perfecte nasci et dabit periculum quod moriatur antequam nascatur, tunc non solum potest sed etiam tenet. Minister baptizans in pede vel in brachio vel etiam in extremitate digiti ut docet Basilii Concilii de Mat. Imo in tali extrema necessitate poterit puer baptizari in solis capillis non occurrente parte cetera; quia quaecumque in communi Phisosophorum sententia non sunt animalia sunt tamen hominis pars et illi aspersi homo dicitur ablutus. Quia quod non dabitur matia certa nec probabiliter potest minister veli dubia; necessitatis enim caret lege ut docet S. Th. in 4. q. 1. Deinde melius est applicare remedium dubium quam sine ulla remedio proximum relinquare.

In hoc tamen casu si

postea dabitur matia certa; hoc si infans perfecte nascatur vivus debet iterum baptizari sub conditione in parte principali corporis; quia dabitur iusta et sufficiens causa ob quam licet iterum conferre Baptismum sub conditione; fieri enim potest quod praecedens Baptismus sit invalidus; et si forte fuerit validus non rebaptizet. in 2. Baptismo si ponatur conditio, ut docent communiter Theologi.

¶ 3. Illa modica quantitas aque sufficit ad valorem Baptismi; quae saltem est ad abluendum, vel tangendum corpus successive per aliquas partes, et cum aqua quantitate adhibenda est, quae ad eius validitatem extra quodcumque dubium sufficere possit. Unde illa gutta aquae quae regulariter persistit et non fluit per corpus non sufficiens ad Baptismum, ut supra diximus. Quia Baptismus est ablutio: ergo si guttae persistunt, et non fluit per corpus &c.

Ex quo patet aquam debere immediate tangere corpus; aliter enim non esset vera corporis ablutio. Quare parvulus in utero matris conclusus, neque coxis insutus, est nulla ratione possit ab aqua tangi, non potest baptizari ut infra dicitur. Similiter non valeret Baptismus si aqua tantum attingeret vestes baptizandi. Ita omnes Theologi. Non autem valeret si soli capilli madeficerent, vel sola secundine quibus puer involutus est valde incertum est. Affirmant Conarctus et alij eo quod ista censentur pars prole. Quod idem si de capillis est magis verosimile, qui sunt pars externi hominis quae de secundinis neque galea, quae vocantur naturalibus; cum haec pellicula non tam videtur pars quae amittitur, seu tegumentum corporis in utero clausi. Quidquid sit propter dubium non licet sic baptizare extra necessitatem; taliterque baptizatus est sub conditione rebaptizandi. Et si ante morietur: est ob Baptismum saltem debet in loco sacro sepeliendus.

Dicitur 1. 2a. On. In quacumque parte corporis tangat. vel vulneret. homo dicitur. Inedus et vulneratus: ergo in quacumque abluatur. dicitur. ablutus. Deinde Anima recta est in quacumque parte corporis quantum hominis minima: ergo in illa parte recipere Baptismi effectus. Non quod licet Anima sit in quacumque parte corporis, et licet quacumque parte Inedus vel vulneratus dicitur. homo Inedus vel vulneratus, non tamen quacumque abluatur dicitur ablutus iuxta communem modum loquendi; quia ablutio absolute talis debet esse afficere partem principalem subiecti.

Dicitur 2. verosimile est baptizatos ab Apost. in die Pentecostes non fuisse ablutos, omnes in parte principali, sed apertos, guttasque aquae in aliqua parte corporis, et forte non denudatos sed vestitos; non enim nudi leguntur accessisse ad Baptismum: ergo &c.

41
No dubium no esse corpus hominis nudum vel partem ejus, ut
caput, pedes, dorsum; no vero uestitum esse abluendum; qd
Baptismus est ablutio hominis est autem hoc per Anima et cor
pus; conr hoc est abluendum; coniectura autem ista de Apostolo no
est probabilis; qd bene poterant Apostoli et discipuli qui erant
sexcenti viginti quinque milia hominum in facie Iudaei asper
sorio aliquo aspergere, cum hoc nullam patiatur difficultate.

Dubium om. quenam sit forma Sacram.
Baptismi.

Notum institutum prosequendo examinando scilicet in
fia et essentia Baptismi postquam de materia egerimus. Nunc
de eius forma agendum superest. Pro cuius resolutione sit.

Sola certa, vera ac legitima forma Sacri
Baptismi apud Latinos sunt hec verba: Ego te baptizo in nomi
ne Patris, et filij, et Spiritus Sancti, Amen. Est Ill. Or. lib. de septem
Sacram. c. de Baptismo et in 4 quest. 1. qua tenent omnes Catho
lici est de fide. Constat ex istis verbis Malthe. ult. Euntis docete
omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris et filij et Spiritus
Sancti. Ex Con. Later. Flor. et Trid. sess. 7. Can. 4. Notandum dicitur
apud Latinos; qd Greci baptizant dicendo: Baptizetur sexcusus
si in nomine Patris et. Et hec forma est valida ac legitima. Et so
lum accidentalit. disquit. ab ea qua videtur Latinis

Et ratio huius institutionis est; qd cum Bap
tismus sit janua omnium Sacramentum per qua in Christi Ecclesiam
interuenit oportebat ut in eius receptione fieret expressa mentio
professionis fidei Christiane, qd sit per istam forma in qua confite
mur Deum esse Trinum et unum. Trinum per invocatione Trid
personarum, scilicet Patris, filij et Spiritus Sancti, et unum per uni
tatem esse; et ideo no dicit. in nominibus sed in nomine; id est
in virtute et invocatione (subiungitur enim significat nomen) Patris
filij et Spiritus Sancti, quorum una e esse virtus et invocatio.

Sola. Particula Ego no est de ista forma
nec de necessitate Sacramenti; et ideo licet relinquatur. validum
est Sacramentum. Sic Ill. Or. in 4 q. 1. Pl. qd de ista Sacri no est quod
directe exprimat. persona Ministeri; sed particula Ego directe

exprimitur: go. It. It. Baptismus administratus forma Graecorum
est verum Sacramentum, et tamen non exprimitur in eius forma personam
ministrum: go. Et a fortiori validum erit Sacramentum si dicitur Baptizo te: go.
sub verbo Baptizo subintelligitur Ego; ob consuetudinem tamen Ecclesiae
non licet illud omittere. Minus tamen ex officio ut docet S. D. cit.

¶ Ad valorem Baptismi est necessitas
ut actus baptizandi sive abluendi exprimat aliquid verbo in
forma Baptismi, sive active ut fit a Latino, sive passive ut fit a
Graeco. Constat hoc ex verbis Matth. Baptizantes eos ubi expri-
mitur actus baptizandi. Est etiam S. D. de Sacram. T. de Baptismo
dicentibus: Christus ordinavit, quod exterior in corpore fieret ablu-
tio dicendo Ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Spiritus
Sancti, quod est idem ac si diceret: Ego te abluo et lavo

Patet etiam ex c. si quis de Baptismo ubi
Alex. Papa determinat: si quis puerum immererit in aquam
dicendo: In nomine Patris et Filii: et non dixerit: Ego te baptizo.
non puer baptizatus. Patet etiam ex flor. supra ubi redderit
rationem cur forma Graecorum sit valida ait: si exprimitur actus
qui per ipsum exercet. Ministerium cum S. Trinitatis invocatio-
ne perficit. Sacramentum

Item quod significatio Latini forma sicut
exprescit; si enim idem diceret: inter alia dicitur: In nomine Patris et
Filii et Spiritus Sancti, non redderet aliquid perfectum et definitum sen-
sus. Unde forma Graecorum sunt orationes praecise, exprimentes re-
de fieri quod significant: go significare debent ratione a ministro
exerceri, ac dicitur, vel passive.

¶ Ad de necessitate Baptismi requiritur
quod in ipsius forma exprimat personam que baptizanda est patet
in utraque forma. Quia in forma Latine exprimitur per illud
verbum te. Et in forma Graecorum per hoc sexum. Colligitur etiam
ex verbis Christi Matth. ult. Baptizantes eos. It. quod sicut abluo
debet verari circa designationem personam sic et forma ne con-
fusa sit et imperfecta forma significatio; adque forma non
verari circa designationem personam, nisi ad eam dirigatur ex-
primendo personam: go et.

72
Non debet tamen exprimi forlit. per pronome se ut patet ex for
ma Graecorum. Unde valeret Baptismus si quis diceret: Bap
te hunc, vel Petrum, vel Dominum, vel Iohannem; et si tales autem
me in collatione Graecorum non sint liciti. Non potest autem perso
na baptizanda exprimi per pronome prima persona dicendo
Baptizame: quia nullus potest seipsum baptizare ut habet. c.
Debitum de Baptismo; non magis quam possit seipsum quis genera
re, cum Baptismus sit quaedam spiritus generatio

Co 5. Expressio Trinitatis in forma Bap
ti est vera necesse ex parte Ministri; sed sacramenti. Et cori
de fide cum M. de. in 4. cit. Patet ex Concil. Floren. et Sicut
relatij. Item etiam ex ipsius institutione Christi dicentis Matth
28. Baptizantes eos in nomine Patris &c. Quomodo autem sit Trini
tas exprimenda. infra.

Co 6. Expressio verborum in Latino idioma
de non est vera necessitate sacramenti, sed Ministri, si ex officio
disperuerit. Est communis loquedo de Latino. Et Graeci non minus
quod tamen graeco idioma. Neque Christus Latine protulit forma
neque ex institutione eam praecipit, sed dicit Iohannem Baptizate
eos in nomine Patris &c. Item etiam Baptismus collatus Lin
qua vernacula a mulieribus est nullus quod est falsum.
Co. Si quis: Minister Latine, seu Ecclia Romana, tenet. se ad
formam forma praescripta ab Ecclia propria: ergo expressio &c.

Argumenta contraria

Arguit. 1. In habentibus materiam et forma, forma eorum
est in materia; sed verba non sunt in materia que est materia remota
neque in ablatione que est materia proxima: ergo non sunt forma.
Item quod Christus exprimens forma Baptismi non expressit haec
verba ego te baptizo: ergo. Quia sacra ab institute habent esse
Co ad 1m. dist. 1m. forma physica proprie Latine concedo: for
maque habet quandam analogiam cum forma physica
neque forma. cum autem &c.

Ad 1m. dico quod Christus expressit
verba que sunt vera in forma Baptismi; at in potestate Ecclie
religuit ut in prima vel tertia persona verum illi exprimeretur

definiat Ecclia autem Latina elegit exprimere suscipientem
in secunda persona, et ne hunc abluendi in modo indicatum,
notaret Ministerium vere suscipere Sacram²

Arguit. 2. si verba
assignata essent forma, vel ut vera, vel ut falsa. No² imo q²
nulla falsitas est in Sacramento veritatis; neque ut vera; quia
veritas requiritur ordinem naturae esse Sacramenti; na² veritas oratio
nis requiritur esse ejus quod significat: q² no² potest consistere
Sacram². Et orationem esse veram no² pro tempore prolationis
sed pro ultimo instanti complente prolatione; q² tunc solum est
oratio. Colligitur ea Ill. de de Sacram. c. 1. dicente: Per verba quae
audiuntur et per res visibiles fit una significatio completa unius
et ejusdem rei invisibilis

Ab probatione dico veritatem requiritur
hunc; q² impleta abluendo vera est oratio pro illo scilicet ultimo
instanti quo Minister abluit, seu baptizat; et sensus pro illo instanti
est, Ego te abluo, no² vero Baptismi Sacram² confecto; q² esse forte
Sacramenti scilicet significatio requiritur vel solum hoc sensibile,
ut liquet ex Ill. de. cit.

Arguit. 3. In 3m. et 4m. Graeci baptizat
valide et tamen nec actionem ministerialem exprimunt; neq² personam
baptizantem. Pater dicit: q² dicunt, Baptizetur servus Christi: et per ly
baptizet. no² exprimitur actio Ministerii; nam vox ista intelligitur
potest quod a Christo baptizet: similiter per ly servus Christi, no² exprimitur
quis recipit Baptismum; q² talis nequa recipit no² est ser-
vus Christi, sed recipit ut sit servus Christi: q² est.

Et in forma illa adhuc exprimitur actio
ministerialem; dicitur enim ab eis baptizet. servus Christi manibus
meis. Itaque dicitur. actio ab eo fieri, deo principaliter operante
quod habet. per ea verba in nomine Patris et filii; et sic actio
illa imperabilis expressa no² trahitur ad Deum refert. sed ad eundem
Ministerium et ad personam per ipsum ministerialiter baptizantem
Dubium Im. an Trinitas Personarum sit explici-
te exprimenda in forma Baptismi
Hujus dubij motivum ex eo potissimum ostendit; q² Apostolica

videtur in nomine Christi baptizate, ideoq. D. Thomas s. Dr. et Alexander Mensij docuerunt aliquo fuisse dispensatio ut in Christi nomine dicit. Baptizatus ad hoc ut sancti nome quod in opprobrio prius habebatur ne vitiositas agnita eius virtute in honore ac exaltatione suberet.

Oritur etiam hec dubij motivum ex eo quod Ill. Dr. in 4. q. 1. videtur affirmare esse validum Baptizatum dummodo forma Baptizati veretur. explicite, vel impliciti te. Quod etiam docuit Caietanus 3. p. q. 66. art. 6.: Si quis tanquam dixerit (ait Caiet.) in nomine Trinitatis Ego te baptizo, vel te baptizavi. Hiis igitur premiis duo in premissis resolvuntur. Primum est an aliquando fuerit validum, ac licitum baptizare in nomine Christi. Secundum an sit validum, et licitum baptizatum collatum sub invocatione implicita Trinitatis. Pro quo sit.

Ad 1. a. Nunquam fuit licitum, nec validum baptizare sub hac forma. Ego te baptizo in nomine Christi. Est communior inter R. B. quoniam docuit Venerabilis Maximus de Azareda p. 3. lib. 7. c. 7. Deducit etiam ex Ill. Dr. in 4. quest. 1. dicente quod sine personarum nominibus Baptizatum non est formatum; sed Baptizatum collatum in nomine Christi quam forma est sine personarum nominibus ut de se patet non est formatum: qd.

Ad 2. rone: si ex aliquo loco colligeret. Baptizatum sub tali forma collatum maxime quia Apostoli uti fuerunt tali forma Act. 2. 8. et 10. ubi legitur Petrum iussisse baptizare quosdam in nomine Domini nostri Jesu Christi; sed ex istis locis non colligit: qd. P. B. quia nihil aliud colligitur nisi quod baptizabantur in virtute et auctoritate Christi, qd. patet ex similibus scripturae scriptura, ut ex illo in nomine tuo verbo redi; In nomine tuo salvum me feci. In nomine tuo inimicos nostros veniuntur corruere &c.

Confirmat: Quia licet colligeret. quod Apostoli in nomine Christi baptizabant; non tamen sequat. quod pretermitterent formam ordinationis a Christo institutam, sed poterat baptizare hoc modo: Ego te baptizo in nomine Patris et filij eius Jesu

Christi et Spiritus Sancti. Tum etiam si ex illis locis sequitur. Apostolus
Baptizate eum in nomine Christi, etiam arguit. quod Apostolus
si nunquam baptizauerit sub forma Christi instituta, quia nullo
modo legitur Apostolus baptizate nisi in illis locis; sed inde colligitur
quod baptizabant in nomine Christi: quoniam non manet locus ex quo
possimus colligere quod baptizabant sub alia forma, quod est
maximè inconueniens dicere quod Apostoli nunquam fuerint
vni forma a Magistro suo instituta: qd.

¶ 2. Regularit. Sequens
in uocatio explicita Trinitatis sub distinctis Personarum nomi-
nibus est de eadem forma Baptismi. sic M. D. lib. de Sacram.
Cap. de Baptismo: Christus ordinauit quod exierit in corpore se-
ret ab uero = dicendo, Ego te baptizo in nomine Patris, et filij, et spi-
ritus Sancti. Item docet in A. ge. 1. M. D. sequitur. communis
lex Theologi. P. quae est de Eucharistia, et necessitate Sacramenti
quae a Christo Sacramentorum auctoritate sunt instituta in Sacramenti
sub inuocatio explicita Trinitatis: ut patet Matth. ubi ubi do-
cet Christus formulam baptizandi cum dicit: Baptizante eum in
nomine & quae est expressa, seu explicita inuocatio: qd. dicendum est.

Confirmat: In Can. 50. Apost.
improbatur Baptismus datus in morte Christi hac ratione. Non
enim dixit Dominus in morte mea baptizate; sed eum docere
omnes gentes baptizate in nomine Patris et filij & Spiritus Sancti.
Quae ratio ualeat etiam pro alia etone: qd. Tum quod ex Cap. si re uera 30. de
Consecrat. dist. 4. reprobatur a Pelagio Papa Baptismus celebratus
summodo in nomine Domini. Et C. nulli sunt 82. eadem dist.
Baptismus in nomine Christi. Congruentia huius institutionis est
quod cum Baptismus sit Inuentum fidei quo in Ecclesia ingredimur
congruebat ut admissio in Ecclesia fieret sub explicita inuocatio-
ne Trinum Personarum quae sunt primarium fidei nostre obiectum
et primum uelut illius Articulus stant.

¶ 3. In casu necessi-
tatis licite et valide potest conferri Baptismus sub inuocatio-
ne implicita Trinitatis in omni forma, si conferat. a Ministro
necessitatis. sic M. D. in A. cit. ubi ait: Si tamen Ritus dicitur

Rusticus dicit: Ego baptizo te in nomine Trinitatis Dei bene remanet forma Baptismi implicita, cum Pater et filius, et Spiritus Sanctus sint ipsa Trinitas, et nomine Trinitatis sit nomine personarum; Sed Rusticus est Minister necessitatis ut docet M. Dr. cit. ait enim respondendo nob. legum Exempta: licentia, quam habet Rusticus est ratione necessitatis et sua ignorantia sicut dicit: necessitas non habet legem: q. 104.

Patet etiam ex C. Ambr. lib. 1.

de Spiritu Sancto Cap. 3 ubi de forma Baptismi inquit Una persona prolata si integra sit fidei plene est Sacramentum quod explicat Alex. de Mes p. 4 q. 8. m. 3. d. 3. et intelligendum quando Sacerdos deficit ut si fuerit morte prevenitur, vel alio impedimento, vel quando puer moritur; q. si post nominationem Patris moreretur puer ante subiectionem filii et Spiritus Sancti non foret omnibus personis prolatis in nomine Trinitatis Dei plenum et integrum est Sacramentum Baptismi: q. 104.

Rusticus D. Rex. Epist. 10. con-

sultus de questione ista: Raptum ex sterco puerum ob periculum mortis Sacerdos baptizavit communi verborum forma non tenens; sed dicens Baptizo te in nomine Sancte, re vera exueit. Ita respondit: Ego hunc Baptismum dico, neque sonum vocis veritati fidei et pietati interiori praevaleat: q. si ex D. Rex. Sacerdos qui ut certum est solum Minister necessitatis modo dicto baptizavit, dicendum est etiam quod Minister

Dicit si conferatur a Ministro

necessitatis. Quia dicit M. Dr. quod Presbyter, qui habet formam Sacri scriptum et baptizare est suum officium, cum ipsa forma baptizare debet sine additione, et diminutione; alioquin mortaliter peccaret; quia forma Sacramenti vilipenderet si ipsam ignorat aut scit, et addit, aut diminuit de suo capite, Sacramentum vilipendit qui formam Baptismi tradidit et quia est contra suum officium Breve iuxta M. Dr. si Minister ex officio baptizaret sub hac forma: Ego te baptizo in nomine Trinitatis Dei quamvis talis Baptismus esset probabiliter validus; quia in verbis illis forma Sacri remaneret implicita saltem, et tunc Baptismus esset

est illicitus; quia tenetur scire formam Sacri a cuius relictione
quit excusari ratione officij quo fungitur tanquam Minister
Quare etiam obiter advertendum est teneri
obtemperare ratione sui officij scire matrem et formam Baptismi vel in
lingua vulgari; quod dicitur variis locis et frequentes in quibus ista sola
potest baptizare infantem: quod dicitur in his casibus infans sine
Baptismo ad hoc tenetur obtemperare ut docent Henricus 7 lib. 2. c.
29. In verbo Baptismus et alij; quibus Divina p. 2. Tit. 19. c.
46. existimetur contrariam opinionem esse probabiliorem.

Argumenta contraria

Arguitur 1. 2a. tm. Baptismus ab Apostoli collatus in nomine Domi-
ni Jesu ut habetur Act. 2. 3. 10. et 19: 40. Pro negotio huius. Ad locum
I. 5. dici potest in nomine Jesu Christi non esse idem quod in expressio-
ne nominis; sed in fide sive in merito Christi; sicut Maximus
dicit: In nomine meo demonia ejiciuntur. Secundo potest in no-
mine Christi explicari, ut sit idem quod Baptismo a Christo inhi-
tulo; idque ad distinctionem Baptismi Iohannis, qui fuerat usque
ad illa tempora celeberrimus. Quod etiam docuit hic temporibus
Dei Baptismus Maximus per seculum secundum C. M. Maximus de
Aquila parte 3. l. 7. c. 7. his verbis: Quando in Actibus Apostolorum
verum dicitur quod baptizabantur in nomine Jesu, non intelligitur
hoc de forma, sed de Authore Baptismi, qui erat Jesus ad diffe-
rentiam Baptismi Iohannis, et idem erat baptizare in nomine Je-
su, quam Baptismo Jesu.

Terio quod dicitur in nomine Jesu Christi
dico quod Apostoli forte in forma communis hoc addiderunt
dicendo 69. Ego te baptizo in nomine Patris, et filij Jesu Christi
et Spiritus Sancti. Quod etiam docere videtur D. Cyprianus
Epist. 73. explicitis verbis D. Petri Act. 2. Baptizetur unusquisque
vestrum et: patet autem: Jesu Christi mentione facta Petrus non quia
Pater omittitur, sed ut Patris quoque filij adicerentur.

Arguitur 2. Si ex Apost. Actibus non
colligeretur Baptismus collatus in nomine Christi, est, quia hec
particula in nomine idem significat quod in virtute vel Autho-
ritate; sed hoc est falsum. Et Pr. quod neque ex verbis Matth. ulto

colligeret. quod Baptismus est dandus sub hac forma: In nomi-
 ne Patris, et filij: &c. Pro negato Bm. Ad eijus probatione nego.
 Am. Et dico cum M. De. de Sacram. T. de Baptismo, quod ante
 Baptismum fit catechismus; id est instructio de fide ea co quia
 in Baptismo fit noua regeneratio spiritus; debent omnia ista
 precedere que preparant et disponunt subiectionem ad formam id
 est ad gratiam recipiendam; cum autem Matth. ulto 4. est
 liquet in istis verbis: Euntes docete omnes gentes baptizantes
 que no ita sibi exprimit; cons.

Arguit. 3. Nicolaus Papa in Res-
 ponsi no consulta Bulgaxonum c. 104 et refert. c. a quodam Iudaeo
 24 de consec. dist. 4. decessit, quod trinitatem baptizati in nomi-
 ne Trinitatis vel in Christi nomine no sunt deus baptizandi
 go. Pro negato consensu; Pontifex enim solus ibi interdicit deponere
 Baptismum collatum a Iudaeo, vel Pagano esse validum; de quo so-
 lum fuerat interrogatus ut patet manifeste ex toto contextu et
 Reliquum autem addit tamquam de particulari ex propria sen-
 tentia in qua fuit inductus auctoritate sancti Ambrosij que ibidem
 allegat, no recordatus deum illa scriberet quod ante Pelagium, et
 Iohannem in Canonibus pro 2. clone confirmata determinasset

Arguit. 4. 2a. Bm. in prima pro-
 positione ex damnatis ab Inno 11. damnatis in Sacramentis con-
 ferendis no esse illicitum sequi opinionem probabilem de valore
 Sacramenti relicta veritate. Hinc sententia probabilis, tamquam
 utendum no est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotij,
 vel Episcopatus; sed conferre Baptismum sub implicita inuo-
 catione Trinitatis sub hac forma: Ego te baptizo in nomine
 Trinitatis Dei, no est sequi veriorum opinionem: gono e licitum.

Pro sub ea condemnatione no con-
 tineri electione opinionis minus iuste in casu urgenti necessitate
 quod opinio verior ad primum nequit reduci; cum autem
 in casu supponatur necessitas et ignorantia communis formae
 Baptismi in vestro qui est Minister necessitatis ut dicitur
 in clone adducendo M. Dm; cons. et. Ita Ioannes Cardenas
 in Cursu Theologiae Orient. 2. Cap. 1. num. 5. supra hunc prononem

Unde docet Sorreus super hanc pronem³ Luc. 2. n. 69 qd si
Minister in casu urgentissima necessitate nesciat aliam formam
quam istam: Ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Pro-
cedentij ab utroque, est licet cum illo baptizare. Et rationem
assignat; qd sicut Medicus potest et debet applicare infirmo
remedium minus probabile, et securum, qd^o probabiliori utitur
potest, ac securiori; qd majus inconveniens est, quod infirmus esse
moriturus quam ipse aliquod remedium applicet: qd^o ista
Theologizandum est in Sacramentis que sunt Sacramenta neces-
saria, et qd^o necessitas hoc exigit extrema; quia in tali casu applici
de sunt modo quo possunt. Vide plura apud eundem Sorreum.

Dubium 2m. in quo aliqua dubiola circa formam

Baptismi resolvit.

Pet. 1. An forma Baptismi prolatum in nominibus Patris et Filij et
in plurali sit valida? R. no esse validam; qd^o in nomine a Christis
semper significat unitatem Divinitatis, ne potestatis, seu virtutis
et divinarum personarum; qd^o qd^o pluralitatis. no dicit unitate
illam, que ad Baptismum requiritur. ut docet M. Dr. cit. in 4.
qui concedit hanc formam Baptismi esse validam: Ego baptizo te
in nomine Dei Patris, et in nomine Dei filij et in nomine Dei
Spiritus Sancti; quoniam sunt una Sancta Divina Trinitas.

Pet. 2. an si verba forme transponantur
conversus vero sensu validum erit Sacramentum? R. affirmative; qd^o
mutatio est solum recedens. Unde validum erit Sacramentum si Mi-
nister dicat: In nomine Patris et Filij et Spiritus Sancti
Vest si dicat: Ego te baptizo in nomine Filij, Patris et Spiritus Sancti
Quia adhuc remanet integer sensus. Si vero qd^o verba transpo-
nuntur no conversus sensus forma nullum erit Sacramentum
qd^o si Minister dicat: Intendo te baptizare &c. qd^o mutat. sensus
forme substantialis; aliud enim est ne non baptizandi exerceere, et
aliud proponere tantum seu intendere ne non ut cum supra, et
alijs docet Bonacina.

Pet. 3. An particula Et et particula In sint
de Essentia forme? R. quod particula Et no est de Essentia forme nec de
necessitate Sacramenti; et ideo licet relinquatur. validum erit Sacramentum

76
Est iuxta mentem Ill. Ds. quem sequit. Divina Tom. 1. Sanctatus
resol. 47. Quia ista particula est quodam coniectione que sub
intelligitur; et ideo licet relinquit. non mutat sententiam forme; Unde
validum erit Sacramentum si Minister dicat: Ego te baptizo in nomi-
ne Patris, Filii Spiritus Sancti; nisi quis eam perverca intentione
omitteret ut significaret confusionem personarum; non tunc erit
mortale, et nullum Sacramentum; alioquin si non det. Sacerdos aut con-
tempus solum peccatum veniale erit.

De particula. In idem do
est Divina citatur. Quia idem est dicere in nomine Patris, ne no-
mine Patris, sicut idem est dicere Credo in Deum, ac Credo Deum;
est enim solum mutatio accidentalij; erit tamen illicitum Sacramentum
quod est contra consuetudinem Ecclie. Particula Amen etiam non est
necessitate fieri sed precepti ut fluxus docent; Et quia
cujus particula Amen sit deprecativa, non reddit formam deprecati-
viam, nec ea intentione profertur, ut forma deprecationis efficiat
sed est deprecatio quedam facta post Baptismum prout dicitur

Pater & Amen in expressione Tri-
nitatis; Personae possunt invocari nominibus originis; ut dicitur
in nomine Genitorij, Geniti et Spiritus; vel unam nomine origi-
nis, alia nominibus relatiivis. Non negatur. Quia non recusat
forma a Christo instituta; ait enim Ill. Ds. in 4. q. 1. quod sine
Personarum nominibus Baptismus non est formalis; sed ut go-
tum quod sicut Deus dedit Judaeis nomen significans divinitatem
Christi, sub propria ratione, scilicet Sacerdotum; ita Christus
dedit Ecclie nomina significans Personam sub propria ratione
Idem docet D. Thomas q. 66. art. 5. ad 3. in 4. d. 3.
q. 3. art. 2. et alij fluxus.

Dictum 1. Genitor equipollet Patri; Ge-
niti filio: go est eadem forma; quod non ex alio capite verba in
Latinis grammaticis, vel Hispano preloca non efficiunt formas; nisi
quia equipollet verbis Syriacis, que producit Christus. Non negat
tamen: quod dicere sunt significata istorum nominum; unum enim
significat notionem, seu originem; aliud vero propriam re-
sionem personalem. Unde patet disparitatem probationis; quia

vocabula imposita ad significandum aliquid sive sint hebraea
sive graeca, sive latina significant eandem rem sub eadem ratione
ideoque haec possunt variari non autem illa.

Dices 2. Qui Trinitatem
coram Tyranno nominibus Genitorum, Genitricis et Spiritus profiteretur
veram fidem profiteretur. necdum implicite, sed explicito: ergo qui
eodem modo illum in Baptismo invocaret. Pro negato conuenit
Quia ad fidei professionem qualibet Trinitatis expressio sufficit
qualibet ex dictis nominibus Tres Personae exprimentur. Verba au-
tem formae Baptismi ea debent esse, quae habent illud idem signi-
ficatum quod habent verba a Christo assumpta; nam verba omnium
Inexorata sunt significatiua alicuius determinatae rei; illa ergo
quae rem illam significant, sunt adhibenda; alia non seruiunt. forma Christi.
Vide alia circa variatione formae in mat. de Sacram. in genere

Disputatio 2a. de unitate ac Sacramenti Bap- tismi necessitate.

Expeditur iam quae ad naturam et essentiam Baptismi spectat rursus
agendum ex cogitatione de eius unitate, ac necessitate. cognita
enim rei generalitate, non incongrue eiusdem unitatis ac neces-
sitas inuestigabitur, ut melius eius natura intelligatur. Pro quo sit.

Dubium 1m. quod duplex sit Baptismus.
Ut melius intelligatur haec debeat supponi Baptismus quod
placite considerari posse. Primo ratione rei sensibilis, quae assumit, in sa-
crum. Secundo ratione totius concreti assumpti. Tertio ratione totius
concreti cum significatione. Quarto ratione effectuum quos producit
et iuxta has varias receptiones multiplicatio specierum Bap-
tismi potest attendi.

Suppono etiam quod Sacramentum Baptismi comple-
tur per materiam, formam et significationem ut supra dictum est: quae
propter si sermo sit de speciebus Baptismi in ratione sacri, videlicet
est an sub eadem ratione communi aquae formae et significationis
stare possint aliae rationes specificae habentes illud commune et sola
specie differentes.

Sol. Dicitur de Baptismo haec genera scilicet
fluminis, fluminis et sanguinis. Nam communiter Theologorum

77

Ill. De. in Doc. Cap. 23. dicente: Fili seive debet quod Baptismus est
triplex primus est fluminis, qui fuit significatus tempore dilu-
vii quod mundus fuit restitutus, et mundatus per aquam. Secun-
dus est Baptismus ignis, et iste fuit significatus in sacrificio, quod
propheta faciebat Deo. Tertius est sanguinis, et iste fuit signifi-
catus in veteri lege per circumcisionem. Idem docet Ill. De. in disp.
Homeri Tit. de Bap. in Lib. Cler. Cap. 26. in Prover. Cap. 19. p. 3 r.
et alij in locis. Pt. 1a. pars ex Joanni 3. Nisi quis renatus fuerit
ex aqua et spiritu sancto non potest habere Baptismus fluminis. Item quod
est de fide septem esse sacra Ecclia catholica inter que numerat
Baptismus fluminis: go.

Pt. 2a. pars ex Glossa super illud Psal-
m. 77. Etenim in corde iniquitatis operamini, dicente: Quod non
potest facere, et vis, Deum faciem reputat; ideo Baptismus aqua
non sic est necessarius, ut si adsit voluntas, et desit possibilitas, non
salvet. Aliquis sine ipso: go dicit hoc medium causam salutis quod
dicit Baptismus fluminis, seu desiderij. Item quod ex Con-
stantinensi Synodo. cit. anathematizant. qui dicunt non esse ad salutem necessarium
Baptismus, vel ejus verbum, sed hoc verbum, seu effectus Baptismi
dicitur fluminis: go. Quod dicitur docet Ill. De. in disp. Homeri
cit.: Nullus absque Baptismo aqua, aut fluminis, aut sanguinis po-
test salvari: ergo &

Pt. 3a. pars ex Marci 10. ubi dicit Christus, potes-
tis bibere calicem quem ego bibi horum, et Baptismo quo ego
baptizor baptizari. Et Luca 12. ait Baptismo habeo baptizari, et quo
modo concredor usque deum perficiat; sed hoc perficiendum, et calicem
bibendum exalt passio, seu martyrium cum sanguinis effusione: ergo
dicitur hoc genus Baptismi, seu medium conducere ad salutem
quod dicit Baptismus sanguinis, de quo sic loquitur Ill. De. in Doc.
Baptismus sanguinis est summa pretiosa et summa nobilitatis et summa
mixibilitatis, quod mundat hominem ab omni foeditate culpa, et
ab omni peccato; quia Beatus Martyr qui moritur propter veram
fidem catholicam maxime non poterat fortiter suum corpus torquere
nec magis dare, hunc ergo seipsum tradit morti ad honorandum
suum gloriosum Deum. Hec Ill. De. in Doc. Luca. c. 23.

Et licet predicta Baptismata, delectent originale, et rebus remittunt
sunt panem omnem et causent gratiam iustificantem; non tamen
omnia sunt vera Sacra; sed tantum Baptismus fluminis. Est
etiam communis cum illis. Prima pars infra patet agen-
do de effectibus Baptismi; et pro nunc patet ex illis de adu-
do.

¶ Si pars: Sacramentum ex flor. in Decem. Cuius
si perfici debet meta forma, et intentione Ministerii; id est rebus, et ver-
bis; sed Baptismus fluminis et sanguinis sui Tribus non constat; non
qui voluit habere Baptismi, nec verba a Christo instituta profert; nec
Ministerio se distincto ubi. quod est necessarium ad Sacramentum. Item quod
Ephe. A rit. Apost. Unus Deus, una fides, unum Baptisma: etc.

Item etiam Sacramentum Baptismi ultra
predictos effectus crevit characterem et iterum non potest; sed Bap-
tismus fluminis, et sanguinis possunt iterari; nec causant characterem
imo qui duos predictos Baptismos habuit, potest si superuenit bap-
tismo fluminis, baptizari, et ad istum veni: etc. Patet Br. quod in
partem: potest qui in Iordanis, et in effusione sanguinis eundem
mortem ut de multis Martyribus legitur, et reversus Nehemias
Gyricum: etc. bis baptizari: Tongue; sic etiam de flumine; quia
sape potest qui habere voluit Baptismi. Secunda pars est clara quod
etiam iustificati in utero Matris tenent illi precepto. Nisi quis
renatus fuerit: etc. etc.

Et 3. Sacramentum Baptismi non est multiplex
sed unum in specie et nomine. Est commune. Patet quod si una aliqua
ratio est una in specie infima, quod sub illa non sunt alie infimo-
res cum predictis specie diversis; sed sub Sacramento Baptismi non de-
notant habentes distas specificas diversas: etc. Patet Br. sub ablatione
per agentem et verba cum intentione, et significatione non de-
notant dista verborum, aut ablationum, aut significationum specie di-
versa; quod verba ista Ego te baptizo non possunt specie differere; quod
verbum aliquod non specie differt ab alio, nisi quia significatio specie
diversum importat: etc. quod verba non possunt dici Sacra Baptismi.

Negua quodam significationes; nam signum non
differt specie nisi ratione rei significate specie diversa; sed significatio
verbi habet pro termino gratiam iustificantem et sacramentum: ergo si

72
diuersae speciei significationū apponant. in rebus et verbis, non
erunt significationes Sacramenti: quia ex parte significationis non potest
specie multiplicari Sacramenti Baptismi. Neque ex parte materiae
proxime, quid quid sit de remote: quocumque enim solo eadem
est specie, cum sit materia. Tandem O. Paulus ait. nō quod
unus est Deus, una fides, unum Baptisma; sed nō unum numeri
ca; quia diuersi non diuersum habent Sacramenta: quod est.

Argumenta contraria

Arguit. 1. 2a. 2m. Baptismus fluminis et sanguinis habet eos
idem effectus, quos Baptismus fluminis; sunt signa practica gra-
tiae et erunt ipsam gratiam ex opere operato: quia nihil deficit
ut sint Sacramenta: quod est. Pro quod solum habent aliquos effectus Bap-
tismi fluminis; non nō erunt characterem, imo habent utrumque
Genet. ad Baptismus fluminis. Unde negat. contra. Ratio est.

Quia merita christi sunt infallibilia
signa gratiae, nec proinde sunt Sacramenta. Mystrium adhuc in le-
ge veteri debebat peccatis, et erat medium efficax ad salutem, et
gratiam; neque propterea conceditur fuisse Sacramentum; sed aliquid
aliud requirit. Universaliter ergo loquendo nullum sensibile cui
aliquum gratiae praesentiae est infallibilitas, ac ex opere operato dici
potest Sacramentum nisi constet ex rebus et verbis et intentione ministri
aut, quod deficit Baptismo fluminis et sanguinis; qui soli sunt
Baptismus analogice propter conuenientiam cum Baptismo aquae non
in ratione signi Sacramentalis sed quoad effectus ipsius.

Arguit. 2. 2a. 3m. Glossa super illud Ps.
5. Qui est forma Iherosolymorum, ait de latere Christi dormientis fluxerunt
omnia Sacramenta; sed de latere Christi fluxit sanguis et aqua: quod non so-
lum Baptismus fluminis; sed etiam sanguinis est Sacramentum. Pro
cum Henricus dicitur. Glossa: fluxerunt ex latere sanguis et
aqua ut unum Sacramentum, vel unius generis, nego: diuersi concedo
quia significabat Sacramentum Baptismi: sanguis Sacramentum Eucharistiae
ut dicitur Matth. 26. Hic est calix sanguinis; ex hoc autem nihil ad hoc.

Arguit. 3. Baptismus uniuoca con-
uenit uniuoca cum Baptismo veteris legis: quod non est unum in
specie. Pro dicitur. Henricus: in ratione materiali Sacramenti, concedo: in

in rōne formali sacri, nego. Unde illi Baptismata veteri legi
solum erant figurae et sacra improprie dicta scilicet signa rei sacrae
nō vera, ac propria sacramenta conferentia quā ex opere operato
Dubium In. an Baptismus Joannis fuerit
Sacramentum.

Ut aliquam de Baptismo Joannis habebit notitiam libuit in
praesenti aliquo resolvere ex pluribus quae de illo exigitur. Vbi.
Quod sequentibus clonibus faciemus.

Ad 1. Baptismus Joannis a
Deo fuit institutus, et a Joanne baptista administratus. Pl. ex Joannis
1. Qui me misit baptizare, ille mihi et: ergo Joannes fuit a Deo missus ad
baptizandum: ergo. Item quia hoc nomen Baptista, idem est ac baptizator
est autem nomen honoris, seu officij; sed ex hebreo. s. nemo assumit si
sibi honorem; aliter est usurpator: ergo ab aliquo Joannes habuit hunc
honorem; sed a nullo praeterquam a Deo: ergo et.

Ad 2. Baptismus Joannis a
3. ubi cum quaererent discipuli Joannis quod spiritum baptizati
esset, respondit Joannes: Non potest homo recipere quicquid nisi
fuerit ei datum de caelo: ergo. Denique ex D. Aug. de Donatistis. Nul-
li Prophetarum, nulli prorsus hominum in divini scripturae et
concessum baptizare aqua poenitentiae in remissione peccatorum
quod Joanni concessum est: ergo et.

Ad 2. Baptismus quo bap-
tizabat Joannes Baptista nō erat proprie sacerdotum. Est communis
Pl. sacra nova legi sunt instituta a Christo; sed Baptismus Joani
valuit ante praedicationem Christi: ergo. Item quia Baptismus qui est sa-
cerdotum confertur in nomine Patris et filij, et Spiritus Sancti; at bap-
tismus Joannis dabatur in nomine venturū, nec debebat peccatum
originale: ergo. Denique Catechismus nō est sacerdotum; sed Baptismus
Joan. erat ut Catechismus ex 2. cor. super illud Joann. 3. erat Joannes
baptizans et dicente: Quoniam catechumenus nōdum baptizatus pro-
dest doctrina fidei, tandem profuit Baptismus Joannis ante baptismum
Christi: ergo.

Ad 3. Baptismus Joannis nō confer-
lit quā sacrificantem ea opere operato. Pl. ex test. ejusdem Joannis
Marci 1. dicentis: Ego baptizavi vos aqua, ille vero baptizabit vos spi-

709

Spiritu Sancto, quasi diceret (ait Glossa) Matth. 3. Jordanem corporali
uo; quia peccata solvere nequeo, ut sicut nascendo et predicando pra
curro, sic baptizando ad Christi baptismum dirigor. Idem confirmat
ex Act. 1. Joannes quidem baptizavit aqua; sed vos baptizabimini spi
ritu Sancto. Et ideo, inquit Dion; solum Jordanem fuit ibi, sed non re
missio peccatorum; solum autem Jordanem pro signo figurativum ali
cujus rei sacra facienda.

Confirmatur ex D. Aug. ab Henrico Mem. 4. ad
duco dicente: Baptizavit Joannes, et baptizatus non est, baptizavit Je
sus, et baptizatus est; quia Judaei conferrebat baptismum Christi; Jo
nes autem suum. Et O. Chrys. ex eodem Henrico citatus spiritibus quibus
hoc solum baptismum habet; quod nunc est Joannis; hoc nunc est
desolatum: ergo baptismus Joannis non faciebat interiore ablatione

¶ 4. Solum adulti erant baptizati bap
tismo Joannis. ¶ Baptismus Joannis erat praeparatio ad baptismum
Christi et poenitentiae: ergo tantum illi indigebant, qui poenitentiae
erant capaces; sed solum adulti: ergo. ¶ 5. Ait: quia Joannes predicabat
baptismum poenitentiae in remissione peccatorum: ergo. Item quia talis
baptismus dabitur est homines assueti ad istum non mirarentur
de baptismo Christi, nec istum contempserunt; sed adulti tantum po
terunt assuescere ad non contempnendum: ergo.

¶ 5. baptizati baptismum Joannis erat
baptizandi baptismum Christi. Est communis. ¶ 6. praeceptum Chris
ti de baptismo in aqua, et spiritu Sancto est generale; non enim
indefinitum: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu Sancto &
sed baptizati a Joanne non erant baptizati in spiritu Sancto ut ip
semet testatur. Ego baptizavi vos in aqua, medius ruit verbum, quae
vos nescitis baptizati vos in spiritu, et veritate Joann. 1. : 9 &.

Item quia Actuum 19 legitur Paulum
baptizasse baptizatos a Joanne. Item etiam impositio manuum
est sacramentum confirmationis; haec autem impositio non fiebat nisi
iis qui erant baptizati baptismum Christi. Non ex eisdem Actibus
habetur prius baptizatos fuisse in nomine Iesu, deinde impositio
nem manuum factam. Tandem ex Glossa sup. 3. c. Joann. Idem fa
ciebat baptismus Joannis respectu baptismi Christi; quod late

Catechismey respectu Baptismi; sed Catechizati tenet. ad Baptismum: go. Et D. Aug. Tric. 5. in Joann. ait: Qui baptizati sunt a Joanne, baptismus eij non sufficit: go.

§ 6. Baptismus Joannis omnino cessavit cum fuit in carcere mancipatus; non rursus immediate postquam baptizavit Christum. Hanc docet Allen. q. 6. m. q. 1. 1. 1. ex Joann. 3. habet: Venit Jesus in Iudamam Jericam, et illic demorabatur cum discipulis, et baptizabat. Erat autem Joannes baptizans in Aeron iuxta Solim; quia aqua multe erat illic et veniebant, et baptizabantur. Nondum enim missus fuerat Joannes in carcerem. Anulo post: Venierunt ad Joannem, et dicebant ei: Rabbi qui erat tecum trans Jordanem, cui testimonium perhibuisti accipere hic baptizat et omnes veniunt ad eum. Ergo baptizante Christo adhuc baptizabat Joannes, et Evangelista non abs re mentionem facit de carcere ut appareat usque ad tale tempus baptizante: go non cessavit baptizans Christo.

§ 7. Alia Joannis qui utebatur. Joannes erat in eum qui venturus est. Est communis. Pl. ex Act. Apost. c. 19 ubi dicit Praxus: Joannes baptizavit Baptismo Penitentiae populum dicens in eum qui venturus esset post ipsum: go est indubitatum.

Argumenta contraria

Arguit. 1. 1. m. Baptismus Christi, ideo dicitur. Talis quia ab eo institutus; et e contra Baptismus a Petro, vel Paulo ministratus, non dicitur. Petri, vel Pauli, eo quod non est institutus ab eis; ergo cum Baptismus dicitur. Joannis est non alterius, dicendum est institutus ab eo: go. Nonne ergo constat. Quia ea duplici capite, quod denominet. Talis; vel quod est ab aliquo institutus; ut dicitur. de Baptismo Christi; vel quod ab aliquo principaliter concessa administratio, et auctoritas subdelegandi alio ministro; et sic est de Baptismo Joannis; Petro autem et Paulo neque institutio, neque prima seu principalis administratio concessa est; ergo per se Christus utrumque habuit ut docet in simili Ill. Dr. in Lib. Cler. Cap. 28.

Arguit. 2. 2. m. ex Magistro Hugo dicitur Baptismum Joannis fuisse Sacramentum, et hanc fuisse int. istud et Baptismum Christi, quod per istum solum Sacramentum debet. et in sacro Christi

Etiam res sacri percipiunt: go. Pro summi Sacrum in lata signone
pro signo sacro aliquid rei; no pro riguroso sacro. Imo implicat
aliquid esse Sacrum, et quoniam est de se no esse effectivum rei
sacri s. gratia cum per hoc constituit.

Arguit. 3. habentes Baptismu
Iohannij per manus impositione recipiebant spiritum sanctum: go.
Actor. 8. habentes Samaritanos baptizatos in nomine Iesu, recepit
se spiritum sanctum per manus impositione; sed spiritus sanctus
in confirmatione dabit; hoc autem supponit Sacrum Baptis-
mi: go. Pro negato An. Ad prob. dico quod falsum supponitur, qd
Samaritani erant baptizati Baptismo Christi a Philippo Diacono,
qui manus imponere no poterat; ubi est confirmare et dare spi-
ritum sanctum visibiliter. cum no esset Episcopus, sicut Aposto-
li, qui imponentes manus dabant sic spiritum sanctum. Ideo mis-
erunt in Samariam Petrum et Iohannem Actor. 8. ut manus impo-
nerent, et exarchi evangelium enuntiarent.

Arguit. 4. In. 3. In Baptismus
Iohannij erat in remissione peccatorum: go. conferebat gratiam. At
contra; go. sine gratia no remittit. peccata. Pro disq. An: Bap-
tismus quem predicabat erat in remissione peccatorum, concedo
quo uteretur nego. Quia docet D. Bona Iohannem dare suu Bap-
tismus, et predicare alium s. Christum, qui est Baptismus Coniten-
tie in remissione peccatorum, ut patet Marci 1. Erat Iohannes
baptizans et predicans Baptismus Conitentie in remissione.
Unde Baptismus Iohannij solum habuit efficaciam disponendi
homines ut ab Christi Baptismo libenter recederent, na nisi
a sancto sic insigni acciperent homines inditiedu Baptismus
in remissione peccatorum cuius figura ipse presignabat, dif-
ficile fuissent adduci ad illum suscipiendum.

Arguit. 5. Baptismus ille fuit sa-
crum medium inter circumcissione et Baptismu Christi: go. mayo-
ri efficacia esse debuit qua illa et minorij, qua hic; sed illa esse
nebat gratiam: go. Pro disq. An fuit medium quoad efficaciam
nego: Quoad evidentiam in significatione, et figurando concedo; go.
Christus figuravit mundatione anime a peccato, qua circumcisio.

Unde licet baptizante Iohanne apertis sint cali, non fuit hoc rone
Baptismi Iohannis, sed spiritus baptizantis. Quia dum fuit Iohannes
baptizans, conuectus est aqua in mitem Baptismi; ideo ce-
li apertis sunt quia per Baptismum prima gratia erat conferenda
ut explicat Glossa super C. 3. Matth.

Arguit. 6. de Am. Idem in
forme introducere in aliquod subiectum requirit identitate dis-
ponit; sed idem est Baptismus spiritus dardus, paxualis, et
Adulterij, et Baptismus Iohannis erat dispositio ad eum: ergo in omnibus
erat equalis necessitas. Pro dispo. hinc ergo dispositio est physica et
natura, concedo: ergo est moralis; nego; eum autem et. con. et.

Arguit. 7. de Sm. Magister
sent. in 4. d. 2. docet quod baptizans a Iohanne si non posuerit
spem in illo Baptismo, et in Patrem, filium, et spiritum sanctum
credebat, non erat rebaptizandus. Pro Magister aliquando
a veritate deuiat, cum dicat D. Aug. lib. 5. de Donat.
Iohannes in tali Baptismo mundat Ecclesiam, quo recepto ille
cum non erat necessarius. Iohannes autem in tali Baptismo perhibebat
quo recepto esset Baptismus dominicus necessarius. Et hom. 5. in Ioh.
Quos baptizauit Iohannes iterum sunt baptizandi.

Nec ualeat dicere quod potest
intelligi Aug. de istis qui non credebant Trinitatem. Non inquit
ualeat quia fidei suscipientibus non impedit uelocem Baptismi diuino
do uelit recipere quod datur. Cetera ut uidebitur infra.

Arguit. 11. in receptione
Sacramentum quod datur non est iterandum, sed quod ommissum est caute
supplendum: ergo non fuit iterandum Baptismus Iohannis, sed supple-
dus. Pro dispo. hinc ergo datur aliquid sacri concedo: ergo nihil
debet, nego hinc; eum autem per sacramentum Iohannis nihil datur
sacri spiritus nisi Calnechis, que non est aliquid sacri nisi uer-
bi et intentione sit coniuncta, quod non aderat in Baptismo Ioh-
annis; et aduersus non conueniente nihil adest sacri; con. et.

Dubium 3m. an Baptismus sit omnibus neces-
sarius ad salutem.
Suppol. quod Baptismus ante mortem spiritus fuit uelut; non ta-

Carne fuit natus, nec obligavit nisi post mortem. Primum patet
quia Baptismus Christi ex quo incepit semper fuit in eodem et illo
baptismi non debuerunt post ascensionem iterum baptizari. Patet
2m. qd lex hunc obligat qd promulgata sub precepto, si enim
lex condit. et nulla manifestat. sub precepto nullus obligat, sed
post mortem Christi Baptismus fuit promulgatus sub precep-
to. Nam Matth. ulto dicitur Apostoli preceptum predicandi,
et manifestat. necessitate et fructu Baptismi; dicit enim Salvator
Docete baptizantes eos. Qui crediderit et baptizatus fuerit sal-
vus erit: quod fecit post mortem.

Suppono 2. quod Baptismus ca-
pit esse natus omni homini ex quo pervenit ad eorum salutem per
authenticam prononem. Quia quilibet lex ex hunc incepit obliga-
re ad finem ad quem condita ex quo authentice manifestat. qd
Sunt qd Iohannis 15. dicit: si non venerint, et locustas eis fuerint pecu-
nam non habebunt; contra ex quo innotuit Christi preceptum capit sub
peccato obligare; qd nullo modo potest quod derogari divina pre-
cepta mortali. nisi quis ei innotuerit, et non obtemperet.

Suppono 3. quod Circumcisio evan-
gelica fuit ex isto tempore quo Baptismus obligare capit. Quia ex quo
capit obligare Baptismus capit esse sub precepto lex evangelica
contra Synagoga et Circumcisio cessaverunt; qd Evangelium successit
legi Scripta, sicuti Scripta natura ut docet St. Dr. in Doc.
Sunt qd ait Apost. Gal. 5. si circumcidamini Christi nihil vobis
proderit. Et infra Neque Circumcisio aliquid valet. Et hoc non
ex alio capite nisi quia aliud remedium Deo instituerat; qd.
His suppositis est certum.

Et la. Baptismus est ad salutem natus. Et
de fide ex Trid. sess. 7. can. 5. de Baptismo. Idemque definitur an
te flor. in Decreto de Armenis dicens: Nisi ex aqua et spiritu sanc-
to renascimur non possumus (ut inquit veritas) in regnum celo-
rum introire. Idem patet ex verbis Christi Iohannis 3. que mos
ex florent. redolimus. Idem Dr. St. nupex cit. docet eod. shed.

Verba Ioh. 3. Nisi quis s. vaxie detinet
herediti. Non primo recipiunt aquam metaphoricè promissionem

quasi dixerit (Heuhy: Nisi quis fuerit mortificatus non potest
intrare in regnum Dei. Secundo hoc modo ut aqua sit epithetum
spiritus Sancti; quasi dicit: Nisi quis renatus fuerit ex Spiritu
qui per aquam designat. & Tertio est coniunctio et summa diuine
gracie pro vel, hoc modo: Nisi quis renatus fuerit ex aqua vel
spiritu Sancto.

Secundo haec detorsiones sunt contra ueritatem saluandam
sensum et Traditionem Ecclesiae, et contra proprietatem uerborum
cum uerba uerba sint proprie intelligenda, si nihil sequatur abur-
di: quod uerum aburdi est, quod aqua assumat. a Deo Inimicus
instructum necessarium ad salutem. Est contra primam explicationem
dicere anathema detorquenti praedicta uerba ad aliquid meta-
phorice. Deinde de illa aqua ubi est sermo de qua detor. d. dicit
Cumenus huius Philippo Ecce aqua quae prohibet me baptizari. Ubi
Cumenus non uult ostendere mortificationem, sed ueram aquam. Secun-
da explicatio pro nimis detorsione per se saluam corruuit. Denique ex
tertia sequitur quod si coniunctio copulativa seruat. diuinitate
potest quis sine spiritu cum sola aqua intrare in regnum Dei quod
est absurdum.

Et 2. Baptismus est adultis necessarius ad iustificatio-
nem et salutem necessitate precepti, ac necessitate medij salu-
in uoto. Est M. D. in Doe. c. 23. in disp. Stomex. I. de Ao. Significat
de Baptismo est omnium Catholicorum. Prima pars colligitur ex
Matth. ult. Eritis doctores omnes gentes baptizantes eos. & ubi Apost.
dicit preceptum baptizandi, et contra illud Baptismus suscipiendi. Est
ex Ionn. 3. Nisi quis renatus fuerit &c. Et quibus colligitur Iud. 1. 6.
Iustificacionem non posse fieri sine Baptismo, nisi eius uoto, quod
non esset saluum: posset enim fieri per contritionem perfectam, quae non
esset uotum Baptismi si Baptismus non esset preceptum; sed non
precepit. solum Baptismus indirecte quatenus precepit. finis ad
quem est medij necessitas in re uel in uoto; sed istud preceptum
directe in re, uel in uoto. quod licet finis non esset preceptum, nisi iustifi-
cacio in re esset obiectum moueret obligatio suscipiendi Baptismum
90 &. Secunda pars colligitur ex uerbis Christi Ionn. 3. quae uel
generaliter etiam pro adultis et designat Baptismus esse mediu

82
medium necessarium ad regnum Dei acquirendum saltem in casu
So. Idemque exprimit S. iob. cit. docent. alit. post promulgatio-
nem Evangelij fieri non posse justificationem. Ratio est quia
Baptismus est inhibitus tanquam medium ad justificationem
et salutem: 90.

Nec inde sequitur illa etiam que tanquam sit ne-
cessaria necessitate precepti, esse necessitate medij: 91. resti-
tutionem; eo quod si non possit justificari nisi restituet re-
futo ablatam sive in re, sive in voto. Non sequitur inquam
quod restitutio, et similia ex precepto necessaria non sunt inhibita
in remedium peccati preteriti delictivum; sed tanquam sit
necessaria ad evitandum peccatum novum; vel tanquam remouet
prohibens justificationem, non nullam influet in illa, vel om-
nia ad ipsam sicut concurrebat Baptismus in re, vel in voto.

So. 3. Adulterij sufficienti in fide inducitur
vel qui potest breuit. sufficienti induci non potest Baptismus
diu differre. Ita communiter Doctores. Et quod tenet. deus commode
potest intrare in lectum, et fieri membrum mystici corporis
Christi, quod nequit fieri nisi per Baptismum. Item quod non
sufficit in lecto morari; sed proprius est in eo vivere et contra data
opportunitate in illum intrare: 90.

Confirmatio: quod nisi illud tempus assignetur
nullum poterit assignari preter finem vite, aut periculum in quo
susceptio Baptismi obligaret; cum non sit potior ratio eorum alia
quam prima oportunitate. Ex quo non parum incommoda se
querentur: nam sine suo sacramento frustraretur, et redderet. homo
calidiorum incapax. Item quod qui vult Religionem ingredi etri-
no determinet tempus, tenet. statim morabitur. loquendo, eo quod
vi voluntarii voluntatem suam, et vite tempus offerat et conse-
quetur ad illam statim: 90 etiam hoc preceptum obligabit homi-
nem ad assumendam Religionem Christianam morabitur. loquendo, et
non nimum differat.

Diu non potest Baptismus diu differre; quod
res ista non consistit in indifferibili. Unde si parum differat, non
statim graviter peccabit. Quando autem dilatio veniat. notabilis

83
Et 1a. Cor. 15. arguit sic Apostolus: Charibus pro omnibus mortu-
is est: ergo omnes mortui sunt. Quomodo autem peccata ori-
ginale, non est presentis speculationis.

In talibus: 90 saltem filij fidelium
non est natus, Baptismus; nam Cor. 1. c. 7. dicit: Sanctificata est
mulier infidelis propter vitam fideliem; alioquin filij verbi in
mundo essent, necne autem sancti sunt. Pro quod Apostolus ibi non
loquitur de sanctitate aut munditia interna, que gratia est habi-
tatis, sed de munditia civili, seu legitimacionis: nam monet qua-
do et quomodo consistat verum et Evangelicum Matrimonium
inter vitam fideliem, et mulierem infidelem si velint cohabitare, quod
multi forte exant conuersi ad fidem, et uxores habebit infideles, seu
detestabiles ut habitent simul, et de Matrimonij vinculo non de-
bitent; quod sequeret. contra filios esse infidos, et illegitimos, quod est falsum.

Arguit. 2. si vera esset et sequere-
retur peccatum mortalit. teneri statim ad confessionem. Pro sequere-
tur non minus urget hoc preceptum, quam illud: sic enim dicitur.
per defectum confessionis sicut per defectum Baptismi: 90. Pro negato
sequetur et probatione in qua falsum supponit. quod preceptum Bap-
tismi oritur. ex motu charitatis aut iustitie, sicut oritur. preceptum
confessionis; quod per talem rem peccator satisfecit pro offensa et recu-
sabitur Deo; At susceptio Baptismi oritur. ex precepto fidei diuina
quod obligat statim ac inuoluitur; si enim sit nobis Deus loqui tunc
Ara nudius credere dicitur ejus: sicut si tempore belli lege ferret
Princeps, ut ex se esset signo aliquo manifestaret, statim teneret.
Cives illud obsequere ne Principi iniuriam facerent: sic in casu.

Arguit. 3. Ille modus est edu-
candi suscipiendi Baptismi que malicia peruenit. ad statu-
tem; sed Baptismo dilato usque ad finem malicia peruenit. quod
si cum primo habet. ejus notitia suscipiat: 90. Pro negato Bm quod
expectans finem vite exponit se periculo, imo nullum tempus de-
terminatum expectaret cum finis sit incertus; et cum in nullo deter-
minato tempore eum vellet; et de talibus verificari solet quod
ait S. Aug. sine diuisione peccator, ut cum moritur. oblitus
est. sui qui dum vivebat oblitus est Dei; conuenit.

Arguit. 4. Omnia Christi religio est nostra instructio; sed ipse necesse
sit ad Baptismum versus fine vite: ergo idem potest facere homo. Pro
negato proximitate: quia Christus non indiguit Baptismo ad delictum
remissionem peccati; sed ad allicendum homines ad Baptis-
mum suo exemplo; alii neque proximitate essent baptizandi; et me-
le faceret Ecclia precipiens eos baptizari; edo non sint in motu pe-
niculato, et delictum fecerit. S. Aug. ita diffuse tractat de posu-
torum Baptismo contra Donatistas

Arguit. 5. homo non tenetur
ad alia precepta affirmativa cum primis potest: ergo negatio ad
istud cum sit affirmativa. Patet tamen de preceptis natu-
ralibus divinis tantum, quia de positivis; non enim quis tem-
per cum potest tenetur diligere Deum, neque proximum, sed in
magna gravi, et urgente necessitate. Pro negato proximitate, quia
preceptum naturale fidei est talis natura ut Deo sit credendum statim
et talis fidei expressio facienda si ita precipiat; lex autem Bap-
tismi pro adultis est ad confitendum Trinitati creditam; contra illi-
gatur statim ad hoc Sacramentum

Arguit. 6. Matth. 19 Christus ait: Simile
parvulos (infantes vocat. Luc. 18.) ad me venire; talium est enim
regnum Caelorum: ergo sine Baptismo possunt salvari. Pro negato
tam; quia Christus talia voluit parvulos, eorum autem nihil habe-
re meritum actualis, quod eos excludat a regno Caelorum pro ut
habent adulti quibus parvulis opponit. Falso quod hunc tem-
poris Baptismum non deum erat necessarium necessitate medicorum
per circumcisionem macula peccati originalis iam erat ablata ergo
parvuli Christo offerbantur

Arguit. 7. Deus promittit florere sepe
Circum Deum temeris eius: ergo saltem filii fidelium qui intelligunt: tamen
florere sunt Deo grati sine Baptismo. Pro negato contra; nam locum iste
intelligit de filii florere carnalibus, quibus nihil aliud promittit
quam quod intraducet in terram Chanaan, et contra hostes defen-
deret. non Deo, quousque mandata ipsius exerceant; et hinc ratio est ad rem
Si autem intelligit de temere florere
spirituali; id est de fidelibus et iustis, ac similibus de spiritualibus

84

promissionibus, heremata est deductio cum processu in lege
gratia non convenit spiritus sanctus sine Baptismo.
sicut ante legem gratia non convenit sine circumcissione aut re-
medio alio, quod omnes nascuntur in peccato originali, ratione cuius
est propria non habet imputabilitatem, sicut habet impulsa-
bilitatem capituli moralis. Adam qui pro se et inferioribus te-
nebat, custodire innocentiam, seu iustitiam originalem, et quia
pueri debebant in iudicio succedere si Adam obediebat, etiam
debeverunt succedere in culpa contracta ea inobedientia.

**Dubium An. an Baptismi necessitas in adu-
l-
tis suppleri possit per aliquid aliud.**

Co. 1. In adultis necessitas sacri Baptismi si adsit impossibilitas hu-
ius in re potest suppleri per volentem. Est communis cum M. de. est.
constat ex Trid. Sess. 7. can. 4. anathematizante illos qui post promul-
gationem Evangelicam dixerint posse aliquos salvari sine Baptismo
aut eius voto. Item quod non minus est medicus necessarius ad salutem
et penitentiam potest peccati hominum baptizari, quam Baptismus
sed volentem penitentiam supplet vicem eius si adsit impossi-
bilitas. go. Item etiam D. Aug. lib. 4. in Donatistis cap. 22. ait:
Invenio non tantum pastorem pro nomine Christi id quod de-
est posse suppleri, sed etiam fidem, concessioneque cordis
si forte ad celebrandum mysterium Baptismi in angustiis tem-
porum succurrere non potest.

Denique: Deus non obligat ad impos-
sibilia, sed habens notitiam fidei sua culpa non omittit Bap-
tismum, quem vult et est sibi impossibilis: go. ad istud non tenet.
sed eius voto potest salvari. Non negarem tamen diversimode
esse sentiendum de eo qui est probabiliter distulit, et de eo qui in
re habet eius notitiam moralem; quod dixerit in hoc, et illa dispositio-
nes reperiri.

Co. 2. Tale volentem debet esse explicitum. Et quia
in habente notitiam obortam fidei, est nota explicita et expresa
fidei circa illud: go. in habente notitiam explicitam agendorum,
ut medicorum ad finem est nota explicita eorum volentem. Alia
patet, quod preceptum fidei est dicendum naturale, et abique ulla

aliam lege positam obligat naturaliter: res credendum Deo, quod hinc constat
cum loqui per se immediate vel per alios, et mediate: et quod hinc
Deus aliquid explicitum obiectum manifestat vel manifestare facit
Cognoscendum illud explicitum tenet: illud credere explicitum: go.
Pr. in contra: si adsit possibilitas tenet: subditus eadem illud precep-
tum explicitum, cuius obiectum est medium statutum ad finem aliquem
go si non adsit possibilitas, voluntas succedi debet hebreis pro ob-
iecto quod impedit impossibilitatem: go evidenter concluditur: velid Bapt-
ismi debere esse explicitum, et habere pro ob-
iecto Baptismum, quod hinc
impedit impossibilitatem.

Pr. in contra: si adsit possibilitas tenet: subditus eadem illud precep-
tum explicitum, cuius obiectum est medium statutum ad finem aliquem
go si non adsit possibilitas, voluntas succedi debet hebreis pro ob-
iecto quod impedit impossibilitatem: go evidenter concluditur: velid Bapt-
ismi debere esse explicitum, et habere pro ob-
iecto Baptismum, quod hinc
impedit impossibilitatem.

Pr. in contra: si adsit possibilitas tenet: subditus eadem illud precep-
tum explicitum, cuius obiectum est medium statutum ad finem aliquem
go si non adsit possibilitas, voluntas succedi debet hebreis pro ob-
iecto quod impedit impossibilitatem: go evidenter concluditur: velid Bapt-
ismi debere esse explicitum, et habere pro ob-
iecto Baptismum, quod hinc
impedit impossibilitatem.

Pr. in contra: si adsit possibilitas tenet: subditus eadem illud precep-
tum explicitum, cuius obiectum est medium statutum ad finem aliquem
go si non adsit possibilitas, voluntas succedi debet hebreis pro ob-
iecto quod impedit impossibilitatem: go evidenter concluditur: velid Bapt-
ismi debere esse explicitum, et habere pro ob-
iecto Baptismum, quod hinc
impedit impossibilitatem.

Pr. in contra: si adsit possibilitas tenet: subditus eadem illud precep-
tum explicitum, cuius obiectum est medium statutum ad finem aliquem
go si non adsit possibilitas, voluntas succedi debet hebreis pro ob-
iecto quod impedit impossibilitatem: go evidenter concluditur: velid Bapt-
ismi debere esse explicitum, et habere pro ob-
iecto Baptismum, quod hinc
impedit impossibilitatem.

necessitatem Baptismi et eius effectum in Cathedronem qui baptizatus
Quia; non autem dicit aliter. quod effectum habere non posse si impediatur
Quia
sequitur. §. 2a. Item fidei explicita. scilicet
et non ad salutem: quod negat volentem explicitum Evangelij. Item
quod dicitur; quod in nuditate fidei scilicet; id est quod dicitur. de Christo
explicita est veritas illa fidei illius ubi explicita. Quia licet omnibus
sit veritas fidei explicita. Item scilicet; id est est omnium quod de Christo dicitur
Quia nisi solus Pontificum et Episcoporum; tunc fidei explicita dei veritas
in personis et fidei scilicet explicita est omnibus veritas. Et quando
cumque nuditer aliquod obicitur explicitum de Deo et Christo tenet
nuditer illud credere si sibi ex parte Dei proponatur.

sequitur. A. Item volentem non est necessarium
ex lege positum, et nulli opponatur aliter. Item negat dicitur. quod
decretum dicitur. de necessitate voti Baptismi adducit legem Dei
positam; cum enim Concilium declararet in lege Dei contraria aliis
negativa; iam manifestat. Lex qua videbitur. absconditur Ecclesie. Quod per
textum eodem Concilij. §. 1a. Cap. 5. dicitur: Neque enim per salutem
nunc Concilium Ecclesia statuit ut scilicet fidei confiteretur: quod
iure divino necessarium et indubitatum esse intellexerat. Quod est di
vine decreta Concilij fuit manifestatio divine legis; si ergo idem
Concilium decernit votum Baptismi esse necessarium esse positum
Lex manifestata per Concilium

Nec valet dicere Concilium intelligi
de voto implicito. Non iniqua valet; quod si Concilium commendat
necessitatem Baptismi et in casu impotentis voti Baptismi non po
test intelligi nisi votum explicitum; quod de eo ut specialiter manda
to; sicut si inculcasset necessitatem ieiunij; et in casu impoten
tiae votum eius; esset ridiculum dicere quod loquitur. de voto im
plicito: huiusmodi enim non esset declarationes, sed eversiones
verborum.

Adde quod decretum de necessitate
de Baptismi fuit factum contra Calvinum et Lutherum docentes
nihil conferri per Baptismum, et non esse medium ad salutem
sed externa ceremoniam, contra quos statuit esse necessarium vel bap
tismum vel eius votum ad salutem; nihil autem de Baptismo
specialiter dicitur commendari votum eius si per implicitum

intelligeret; idem enim est, ac si dicitur, est natus per Baptismum
vel volens placere Deo per omnia; quod hoc est verbum implicitum
omnium mandatorum Dei. Unde liquet quod Baptismus sumi-
mus est perfectus, in Deum conversio includens verbum explicitum
Baptismi summi, ut colligitur ex M. de in Doc. Puer. c. 28

Dubium Im. an Baptismi necessitas per martyri-
um suppleri possit

Sola. Adultus potest supplere necessitatem Baptismi summi
per martyrium, de modo ad sit impossibilitas Baptismi. Est
communis cum M. de. cit. et in 4. q. 2. Pl. Matth. 10. dixit
Christus: Qui me confeserit fuerit coram hominibus, confitebor et
Ego eum coram Patre meo. Luca 12. et Marcus 8. Qui perdidit
Anima suam propter me, et Evangelium saluum faciet eum: 90.

Sicut quoque Glor. super illud Numi
1. Tolle laucum, ait: Baptismus in sanguine periturus facit, quam
Baptismus in aqua. Et D. Cyprianus in Epist. 37. ait: Nequaquam
potest vis Baptismi esse maior, aut potior, quam confessio, quam passio.
Item confirmat Clemens Papa lib. 5. Const. Apost. cap. 5.

Sola. Necessitas Baptismi in pa-
vulis suppleri potest per martyrium in odium fidei. Est M. de. in
4. cit. dicentis: Voluntas Martiris per Martyrium supplere volun-
tatem peccatorum, et sui filij; et sanguis Martiris Martiris modo
vultem habuit et forte pater ab mundum peccata originale
quantum habuit aqua ad baptizandum predicando puerum. Est
etiam D. Rex. Ser. 66. in Cant. dicentis: Merito Ecclesia presumere
non solem parvulis baptizandi in sua fide salutem; sed etiam interfe-
ri pro Christo in fidei coronam martyrii: 90.

Ita et probat. r. d. by
quez. disp. 153. cap. 7. Rex facti innocenti ab Herode occisus, qui
Martyr ab Ecclia dicitur. Et quod ex precepto Regis occidendi erant omnes
pueri a bimatu et infra probabile est inter eos fuisse aliquos inveni-
entis et in originali existens: 90 cum ab Ecclia pro sanctorum habita
necessitas remediij in originali suppleri potest per martyrium in parvulis.

Sed hec ratio non videtur
convincere. Quia ista concessio est sine fundamento; nam Herodes ideo

86

pueros occidet, ut inter eos inueniret. Messias regnaturus ex Ma-
gorum dictis, a quibus acceperat eos aduenisse ad adorandum natum
Regem; at Magi ex longissimis orientis regionibus venerat, multum
que tempus in itinere inuenerat ex quo discesserat: ergo conice-
re potest Herodes multum ante diebus, et forte mensibus natum Re-
gem ab eo odio haberi: ergo non est verisimile propter occasionem
fuisse usque ad infantis oculo vel decem diebus extitisse. Sum quis
dixerit quod in tali casu necessitate fuisse istius operationis remedium
vel circummissionis, si poterat accelerari in necessitate, vel legitima
causa; quo forte in tali casu utebatur.

Pl. 2. ab eodem Vasquez ex D.
Leone Ser. 1. et vide Epiphanius ubi dicit, pueri innocentes fuisse
se concessam palmam martyrii, ut esset manifestum, neminem ho-
minum, dicunt esse inuicem Sacerdotum, quod etiam illa eorum gloria et
vel apud martyrii. Ex quibus colligit, paruulum per martyrium
vice baptismi delere peccatum originale. Sed hoc contra certum non se-
quitur; sed solum quod Deus mortem infanti ista acceptat, ne
si esset voluntarius, eiusque martyrii corona elargitur: at ex his non
habetur martyrii delere peccatum originale in paruulo.

Pl. 3. ex D. Aug. 2. et 3. lib. de Sym-
et Epist. 28. non Synonymus, quibus in locis de martyrio Inno-
centis loquitur. Sed legat talis auctoritatis certiorum, et nihil pro-
suis non rem colligit, nisi commendationem istius Martyrii, quod S.
nihil iniquum operantis martyrium passi sunt; sed non habet
ullum verbum de paruulo non baptizato, aut in circummissionem; neque
esset martyrii eius pro parte loco baptismi aut circummissionis.

Pl. 4. ab eodem, ex sententia communi
predicante Sacerdotum, ne Martyrii Innocentes. Sed ex hoc nihil colligi
potest; quod pueri innocentes non nocendo dicuntur: Igitur cum Inno-
centes facti sint Martyrii, in peccato non erant, non enim qui ex ste-
ro Matris egredierentur, dicuntur innocentes; sed isti pueri ex innocenter
transierunt ad martyrium: ergo non erant liberi a peccato origi-
nali; alii nocentes dicendi erant. Maxime enim Hebraei ritum cir-
cummissionis excelsent, nec permittunt pueros absque illo signaculo
decedere, et quod remedium; et quod eis est in signum stuporis fluxus

Pl. rone sic: Parvuli sunt capaces Baptismi in deletionē originalij
go char. Martyrij. Pl. contra: Susceptio Baptismi in parvulo absque
ullo actu, et passione movet Deum ad deletionē originale et iustifi-
cationē: go multo magis potest perpele ex odio Dei. Item qd Adul-
terij patiens Martyrium, consequit. effectū illius, nō ex opere operā-
ti, sed ex opere, licet aliqua dispositio in eo requiratur. Sicut etiā in
Baptismo; go cum hoc opus operationem etiam parvulo applicat.
cum in hoc nulla requiratur dispositio, sicut nec etiā in Baptismo
effectū ei confert. Item char. si quis ab delicti patitur est suo
Principi offensus, et tunc a Principij inimicij in odium ejus occide-
re vel multare; nulli dubium est Principē fore disciplinam
dum; noxam remissurū, et in numero Amicorū habendū: go
idem dici potest de Deo, mortem inferentē in sui odium illi re-
piciente: nō enim a charitate humana superat, alioq. hec in
majoritate est; illa vero in minoritate, quod non ē dicendum.

Argumenta contraria

Arguit. 1. Si Martyrium suppleret Baptismū, esset liberum ho-
mini alterationem suscipere. Pl. Ans: qd si duo medicis aequiva-
lent in virtute possunt cum libertate exerceri; sed est falsū in casu
qd nec Charitas illa libere inhibet, sed dicit absolute nisi quis re-
naty fuerit. Pro negato Ans. Ad prob. disp. form. si regne primo
aquivaleat, concedo: si unū in alterius defectū, nego. Falsū est
aquivaleantia Martyrij cum Baptismo, quando effectū; ut scribit
Genet. homo ad Baptismū; et si nō nascit facultatē suppleri pos-
sit per Martyrium; Nam de Baptismo est preceptū commune
de Martyrio vero in casu confiteri fidei; ideoq. observantia Bap-
tismi nō est libera.

Arguit. 2. Vel Adulterij sustinens Martyriū,
Genet. habere votum Baptismi fluminis, vel nō. Si non; go nō ē
dispositio ad Martyrium; qd dispositio hęc nō habet nisi per vo-
luntatem observandi legem evangelicā, cujus finis est Bap-
tismus. Si sic: go iustificat. per votū Baptismi, et nō per Marty-
rium: go. Pro tenent ad votum illud si recordet. i. qd exemplū
nō est ab observantia legij per Martyriū, nec a voluntate servan-
di eam. Si vero nō recordetur, votum Martyriū sufficit.

97

Quod si ante passionem velit Martyr explicitè baptizari, et non possit, dico in hoc casu justificari ante martyrion per uoluntatem; sicut et alij qui cum solo uoto decedunt; nam mors quæ debet precoriarie effectu, in habente uoluntatem est commemoratio tam martyri, quam non martyri, et non est deterioris conditionis Martyr, quam alij in uita medio uim ad salutem, et per martyrion habet augmentum gratiæ, et uis ad maiorem gloriam, constat.

Arguit. 3. Omnia media ad salutem, uel sunt de lege diuina naturali, uel positua; sed nulla ex his prescribit martyrion ut medium ad salutem. Pl. R. de lege naturali, quæ nulli dicitur mortem subeundam ob aliquam finem quæ summi bonum. De lege positua, patet; quia neque in ueteri neque in noua reperitur: ergo. Pro negato omni ad prob. dico, naturam legem dicitur, ut pro Deo uitam ponat; quia licet non sit primum primum nature ex eius nomine concluditur; nam primum natura est ut loquatur si Deo homo super omnia credat, sicut eum credidit super omnia amens: ergo super omnia sustinere debet ueritatem esse quod deus loquitur; aliter non excederet super omnia, si falsum super omnia non fuerit; et aequalem irreuerentiam Deo faceret, si neget esse uerum quod deus dicit, ne qui non credit esse uerum, quod dicit.

Adest etiam positua lex delectans martyrion esse medium ad salutem. Primo Eccles. 4. usque ad mortem certis pro iustitia et deus expugnabit pro te inimicos tuos. Secundo Matth. 10. ubi dicit. Qui confitebitur me coram hominibus confitebor et ego eum coram Patre meo. Et Marc. 8. Quicumque perdidit animam suam propter me et Euangelium saluam faciet eam. Ecce lex positua de martyrio ut medio ad salutem. Cum enim maior reus pro Deo fieri non possit, quam uiam perdere, et poenitentiam aspexerit affligi ex ipsiusmet Christi testimonio, maiorem charitatem nemo habet ut animam suam perdat quam pro amicis suis Iohann. 15. deneganda ei non est retributio que obedientie simpliciter adulationem concedit. S. Baptismo uel uoto carum ipsius.

Arguit. 4. In omni martyrion causæ effectu quatenus est reus uictus; sed in praeuulsi non potest esse reus.

virtutibus: go neg? Martyrium. Pl. Ar. quod sub illa ratione non potest haberi
suum effectum; omnium enim causa gratia, vel est directum, vel me-
ritum, et recte virtutibus; quod omne meritum ab aliqua virtute procedit
Pr. est evidens; quod ex eo usu rationis est incapax reduci meritorium
go. Pro negato absolute Ar. et prob. Quia creditur ut excellens opus
operatum; et licet sit imperatum a virtute aliqua, scilicet charitate
hij vel Religionis, ac fortitudinis in adultis; nihilominus non sub
illa ratione producit suum primarium effectum si in supplementum Baptis-
mi suscipiatur; sed bene quidem augmentum gratiae causat
ad meritum virtutum.

Quod patet; quod Innocentius (etiam omnes
circumstances dixerunt) martyres ab Ecclesia dicuntur, sed ob pas-
sionem in Christi odium eis illatam; contra Martyrium proprie dicitur
non est quod a virtute imperatum; et in adultis meritorium non
est nisi ab aliqua virtute imperatum; contra et.

Arguit. 5. Pauculus non patitur voluntarie
go. Patet contra; quia operi involuntario non debet nec merces, nec pra-
mium. Pro negato condon. Ad prob. disp. Ar. Operi involuntario
positivae, concedo negativae, nego. Pauculus recte negativae re-
habet; nec enim voluntarie nec involuntarie patitur; sicut Baptis-
mus suscipit nec voluntarie nec coacte; sed non voluntarie; quod
utriusque est incapax; et tamen receptio illa ei prodest ex divino
beneficio; contra potest etiam et congruit prodeste Martyrio pro quo
necedit meritum divinae gratitudinis; quod pauculus in eius odium
occiditur. Ut autem hoc deus melius intelligat. Sit.

Dubium omni. quid ad martyrium requiratur.
Sed ad Martyrium non in pauculis, quia in adultis, requiritur
ut mors inferatur in odium Christi, vel Religionis Christianae, vel ob
aliquam virtutem. In communibus Theologi. Pl. ex D. Aug. in Lib. 34
dicente: Martyrem non parricid, sed causa facit: parricid enim communis
est Latroni et Martyri, Haereticis et Catholicis; sed causa dicitur
quod Martyrium est secundum etymologiam graeci nominis, scilicet
latine Testimonium; tamen in usum ecclesiasticum est Testimonium
Deo, sicut Christo datum per passionem pro eo tollendam; sed non censetur
per illa Testimonium datum esse nisi ab illius causae morte sit illatum: go et.

Unde Martyrum desideris solo rto non proprie Martyres ut docet S. Dr. in lib. Contemplationi pluribus in locis: neque etiam S. Franciscus a Christo vulnera recipiens quomodo fuerit lethali. Similiter nec morientes in causa p[ro]p[ri]a; q[ui] vitam ponentes pro Christo in sexu ho[m]i[n]u[m] p[er]ferorum, etsi minus proprie sic appellerent. in Martyrologio Romano ad diem 28. Februarii; et etiam proinde op[er]u[m] heroicum ex parte op[er]is affine martyrio, etsi non proprie habere rem et p[er]ici legium Martyrii: propter quod etiam pro talibus Eccl[esi]a orat: quod sine citra iniuriam Martyrii non fieret; ideoque non orat pro ijs qui p[er]tent sunt Martyres, sed etiam hodie mori morte eorum in uideri deo personent dea fidelium.

Dixi aut ob aliqua uisibile; hoc enim sufficere constat ea eo quod talit[er] occiso Eccl[esi]a colit uti ueros Martyres; sicut S. Thoma Cantuariensem occisum pro libertate Eccl[esi]e defensione; multas uirgines interemptas pro custodia uirginitatis; Machabeos interfectos pro obsequio legis iudaicae. Ratio est; q[uia] taliter morient[ur] debet sufficienter deo, siue Christo testimoniu[m] quatenus morte approbat, et confirmat Dei, siue Christi legem et doctrinam de uisibilibus nobis traditam.

Imo sufficit q[uo]d mors inferat. ob op[er]u[m] bonu[m] iustitiam ut patet in S. Iohanne Baptista qui tanquam Martyr colitur eo quod ob reprehensu[m] adulteriu[m] sit occisus. Idem est de S. Stanislas, quem Boleslaus Rex similiter occidit. Addit Serius lib. 3. de uisib. Card. C. 2. dub. 3. n. 29 mortem hanc ita acceptari debere, ut melius eam subire q[uam] factu[m] quod improbare: hoc enim nolendo pro fide p[er]terit, eiusque testimoniu[m] morte p[re]bet. Sicut e contra in improbare istud op[er]u[m] est contra doctrinam fidei quae istud probat. Sufficit autem ut in eo p[er]stet, quod sit op[er]u[m] bonu[m] et melius mori quam id negare (in hoc enim situm est testimoniu[m] ueritatis) etsi ob incommodu[m] dolere de id[em] facite, si ea p[re]ceptis non uentur; quomodo id[em] gloriam op[er]is aliquantulum obreueret.

Sciendum autem quod si quis ob predictas causas occidit. uere est Martyr etiam si Tyrannus alius falsus p[re]textus fingat. Nam Iudaei alio p[re]textu[m] contra Christu[m] nempe q[uo]d peccasset in legem Moysi et. ideoq[ue] illu[m] uelut malefactoru[m] occidit

volebant videri; et tunc martyr erat, imo dicitur et Princeps Martyrum
Similiter in primitiua Ecclesia interdum occidebantur Martyres, vix qui
dem pro Christo, tunc sub pretextu persecutionis Reipublice

Co 2. Esto sit completissimus et securus, simul generis
Martyris est mors re ipsa sequenda; sufficit tunc quod sit causa sufficientis
mors positae ex qua neheredit. ipsa consequeret. nisi diuinitus impedi
ret. prout impedita est in Iudeis pueri in fornace Babyloica; in
Iohanne Euangelista misso in seueris dei dolibus: omnes enim ejusmo
di ab Ecclesia inter Martyres numerantur. Et acceptatio ista mors est hon
esticae fidei testimonium, quia si re ipsa mors sublequeret. Unde ad
vexum Martyrium requiritur: mors, aut excoctio lethali suscepta
pro vera fide, aut vera vivante, et in odium ejusdem illata. Ex
coctio inquam; non quod de facto debeat martyr sentire excoctio
sed quod causa sit excoctio; etsi diuinitus fiat ut Martyr de
facto nullum omnino dolorem sentiat.

Co 3. Ad Martyrium etiam requiritur: ut
inferat. non repugnantia. Est communis. Pl. q. resistere seu repugnare
non censet. mori tuncquam Christi; sed tuncquam mori ab hoste vic
tore. Tunc quod Martyr in patiando debet conformari Christo patienti
cum Christi passio sit exemplar Martyris: sed Christus dedit testimo
nium veritatis patiando utique repugnans. Nam cum patiret, non comin
batur, sed tuncquam cuius eorum tondente se sine voce: quod similiter Martyr
non potest repugnare

Unde militum etiam in bello fidei occumbentes ob
plurimum merentur, si recto fine, et modo bellum gerant, nequaquam ab Ecclesia
sunt pro Martyribus habitae. Erunt nihilominus Martyres, si iam victi
nec resistentes occiderent. odio Religionis, seu si occiderent. proinde se debe
re, et rema obicientes, ipsique ob praefatione causam mortem accipere
ut docet Conuictus q. 66. n. 134. Deinde non obstat Martyrio, quod
Martyr fuga mortem declinare studeret; imo quod etiam veritatem
seu iudicium eius impedire conaretur, dummodo sine condone inferendi
alteri malum.

Co 4. Adulter debet aliquo modo mortem accipere
ideoque ob causam honestam. Est communis. Pl. si pax: quod Adulter
regulavit. non consequitur gratiam, aut remissionem absque libero suo

seuo consensu, nec ulla actio vel passio ei prodest ad salutem nisi sit
aliquo modo voluntaria, ut colligitur ex consensu in adultis requiri
ad susceptionem Sacramenti: nec Martyrium prodest nisi aliquo mo
do accepto. Item quod Martyrium est actus voluntarius, quod nemo pro
prio loquendo exercet absque suo proprio consensu

Item hæc conditio rō requiritur in parvulis
in quibus voluntas reperitur. Testimonium malle, quod rō loquendo sed morie
do confitenti. ut de Martyribus Innocentibus emittit Ecclia. Nihilomi
nus talis receptio in adultis rō debet esse voluntaria, neque expressa
sed suspicit voluntaria, vel habitaria, imo iuxta D. p. passim interpretatur
Dicitur. Unde si quis ob fidem in vincula coniectus statueret apud
se potius mortem opprobere, quā fidem negare, et postea ex viro
casso, aut in somno in alium fidei occideret, esset verus Martyr
similiter si quis aduersus periculum mortis sibi imminere ex re
voluntaria quem eliceret, nihilominus in eo perseveraret, esset verus
Martyr, etiamsi nullus expressus actus eliceret, quo mortem accepta
ret: nam qui perit in medijs, ex quibus aduersit finem secularium
mortalitatis. censetur velle finem.

Item actum quod censetur interpretative velle
est talis receptio hoc ipso quod iudicium est et Christiane vivit, inest
Nam sic dicitur. Et alij plures id negant: quod si quis per iustitiam ha
bitatorem et vitam Christianam censetur interpretative velle commu
nia media salutaria. Vg. Confirmationem, et extremam unctionem, non
men medicum extraordinarium, et valde singulare quod est Mar
tyrium; sicut per eandem Christianam vitam non censetur qui inter
pretative velle sacerdotium. Si pariter daretur casus, quo Martyrium
esset in precepto, tunc per quemlibet actum Charitatis sine contri
tionem, aut efficaciam contritionem, censetur potius velle mori, quā se
dere aut fidem negare, ne proinde si quis tali casu etiam de morte
non cogitans occideret. esset verus Martyr.

Pt. Vi pars: quod alioquin non esset opus voluntaria
aut Deo gratiam, nec censetur Christo pro beate testimonium, qui morte
pateretur ob finem malum, aut indifferentem. Doctores autem ordinarii
dicunt hanc honestatē debere esse supererogantem; non quod sufficiat mo
raliter, sed quod necessarium est, ut Martyr patiat. pro virtute cui respectus ad

Christum vel Deum, aliudque nobis superante: eo quod alij non more
aut ut Christianus seu ut cultor Dei sed ut Philosophus more Stoico Imo
Tersius ait. cum alij docet, quod causa ob quam mors appetitur, exequi
debet fidei supernaturali; ne aliquem Strenuum occidit ob aliquam
cultum fidei, cui fidei naturali adhaeret, Martyr dici debet; quem
Immo a veris Martyribus excludunt passim Patres

In fine notat. 1. Mox
Tyrannum vero esse in precepto: cum raro occurrat tam graui necessitate
ob qua ita beneuolentia subiacet Martyrium, ut istud non debeat fugi delecti
nate. Sufficit itaque Martyrium in animi preparatione, nimirum quod
homo sit ita affectus et animo paratus, ut si morte subeundi se offerat
necessitate vel occasio non recuset, quicquid occasione querere non tenet
et habitum possit plerumque declinare: imo nec expresse, nec parti
ue beneat. talem animus habere, sed sufficiat, dum in casu occasione
non offert non habere contrarium.

Nota 2. non licere citius iudicium
suum; sed salutis proximi in functionibus Majoribus, profectus fidei et
honoris diuini. nec diuini indigne se morti ingerere: id enim
est Deum tentare, vel periculum casus querere atque sufficiente
causitate de constantia. Nec enim Martyr esse debet pro uocacione
raro ad reum malum; sed potius profectus fidei, etiam expresse
professando, se ex sua parte passionem expectare (in qua esset iterum
Tyrannum, et si alicui Tyranni iniqua conato nescia occurrat) nec ob
tante passione uelle se a fide, aut uoluntate declinare, quin potius istum
effuso sanguine confirmare. Quod si qui Martyres uis fuerint tentare
Tyrannos ad infirmitatem tormentorum, reuera Immo huiusmodi
loquendi modis solum desiderabunt uiam passionem, iusto de causa per
mittendo rationem Tyranni, etiam data occasione per generosam fidei
professionem; sicque celebrat. fidei sua firmitatem et ueritatem, indu
it diuino indigne, et fidei Christiana proprios animas bono.

Dubium Im. quam efficaciam habeat Martyrium.
Nota. Martyrium confert paucis gratiam habet omnem qui ius
Aspirat a peccato originali. Est communis cum St. de. in d. cit. Pl. ex
Mater 8. Qui perdidit animam suam propter me, et uergetur sal
uum faciet eam. Quae sententia generalis locum habet etiam in paucis

parvulis; cum et ipsi conveniant perdere Animam suam propter Christum, quod in eorum odium occiderentur: 90. Unde Martyrium supplet in parvulis locum Baptismi; idque efficaciori modo, majorem scilicet gratiam tribuendo; quod qui martyriantur, se ipsos commovent. Quibus qui autem baptizantur, tandem in figura

§ 2. Martyrium confert vi sua, sive supra meritum etiam adultis gratiam habituram. Est communis cum ill. de in hoc. c. 23. §. Martyrium confert gratiam parvulis: 90. majori ratione adultis: in his enim mors habet rationem Martyrii et confessionis Christi fortiter; in parvulis autem solam mortis. Item quod d. Aug. 13. de Civit. c. 7. ait: Quicumque scilicet non percipit regenerationis Sacramento pro Christi confessione moritur. Mortem enim ei valet ad dimittenda peccata, quantum si videret. Sicut fonte Baptismi. Et infra: Quod enim perhasit, quod mors per quam fit ut etiam omnia delicta dimittantur.

§ 3. privilegium Martyrii habuit locum ante Christi adventum. Et quod Machabei tanquam Martyres ab Ecclesia coluntur: 90. Unde Nazarenorum Oratio, quae est de Machabaeis, docet illos in fide Christi consecutos esse iustitiam, et effectus esse vitae candidiores.

§ 4. effectus Martyrii confertur in ultimo instanti vitae, si hoc sit vitae instanti, ut homo desinat per ultimum suae vitae. Quia in eo consumitur Martyrium, nec aliquid sequitur induentium. Si vero istud instanti sit vitae exitum, dicendum est effectum Martyrii confertur in aliquo instanti, vel tempore mortem imperceptibiliter procedente, quo Martyrium convenit mortaliter consumitur, et quo Martyr ob destituta ratione vixit peccata nequaest, aut certe Deum cum non peccatum rem prequidat. Ita Lesius cit. supra n. 59.

Nihilominus non est improbabile, effectum Martyrii confertur statim, dum homo habet vulnera, quae nullit. de se sunt mortalia. Et gratia hinc saepe dicitur ante mortem confertur, nihil obstat: quod ad divinam providentiam spectabit Martyrem in recepta gratia conservare, vel amissionem per ordinata ei media restituere: prout hoc ad eandem providentiam

speetaret, si Deus Martyrem post acceptam Martyrij gratiam mor-
tuum miraculose resuscitaret. Est tamen parum probabile quod
videatur sententia Caiet. 2. 2. q. 124. ar. 4. vel Arn. nempe Martyrij
effectum conferri primo instanti post vitam finitam: nam bene
posset dari casu, quo moreretur. quij inimicus Dei, et tamen sal-
uaretur: daretur enim momentum in quo posset anima recipere gra-
tiam, et non amittere, adeoque saluti mēdi, et demerendi non esset parus.

Pety que dispositio requiritur ad effectum Mar-
tyrij. Ad effectum Martyrij non requiritur per se in peccatore co-
nstitutio, seu natus Charitatis Dei super omnia. Quia iuxta Labrum Mar-
tyrij est efficacius Baptismus, sed hic non requiritur perfectam contri-
tionem: ergo nec Martyrium. Deinde iuxta Ill. Dom. in Doc. Martyrium
delet peccatum, quod non esset veniale si preceperet talem dispo-
sitionem, utpote per gratiam deletam supponeret.

Nec obstat Apost. 1. ad Cor. 13. dicens: Cuius
didero corpus meum, ita ut videam, Charitatem autem non habuerit
nihil mihi prodest. Nam loquitur de illis, qui nec Charitatem habent
nec ad eam sunt dispositi, nempe, qui Ecclesiam scindunt, sedas sus-
citant, vel alijs peccatis mortiferis affectu inhærent, non autem de illis
qui per abstinentiam et penitentiam ad Charitatem tendunt. Eodem
modo dicere potest Apostolus: Si Baptismum receperis, Charita-
tem autem non habueris, nihil mihi prodest: ex quo tamen non se-
quitur ad Baptismum requiri perfectam contritionem.

Dixi per se: quia per accidens ratione extrinseca
obligationis potest requiri contritio, seu natus Charitatis; ut si Mar-
tyr non evadit neminem Charitatis, tenetur. tunc scilicet ad pre-
ceptum dilectionis Dei implendum. Similiter si esset in mortali te-
nere confiteri, habita copia Confessorij; alioquin confiteri et si
non esset Baptismus suscipere Baptismum: cum enim Martyrium
non sit medicum ordinarium ad salutem, non excuset a medicis
ordinarijs, quod possunt adhiberi.

Requiritur tamen in peccatore
abstinens super naturalis. Quia ob hoc nullo dolore, vel cum aliquo qui-
dem, sed quia minus non sit abstinens super naturalis, non tollit obedi-
entiam nec homo sufficienter retrahat se a peccato, ut ei sacramenta

91
mortuorum conferant gratiam: eo neque ut martyrium illi con-
ferat: est enim in hoc perit. Quando autem major efficaciam
Lutherus tribuit. Martyrio, quam Baptismo, intelligit: de mayo-
ri efficaciam in conferenda gratia ampliori, non autem ad agen-
dum in subiecto minus dispositionem.

Adverte deum tamen sufficere
altruitione virtutum; eo. ne non ipse, in eo qui non recordatur sui pec-
cati aut obligationem sciendi forem penitentiam, dum ipse est oc-
cupatus in se amando contra mortem. Quia talis reus est ejusdem
bonitatis cum altruitione, et nascitur hominem virtutibus a peccato,
adeoque sufficit cum Martyrio: sicut extra. Sacerdotem et Martyrium
reus charitatis iustificat peccatorem, saltem deum est immemor suo-
rum peccatorum. Vide plura alia apud Henricum p. 4.

Disputatio 3a De Ministro Sacramenti Baptismi

Enodavimus jam naturam et essentiam Baptismi unitatem, et
eius necessitatem; nunc autem investigare debemus Minis-
trum, qui hoc Sacramentum tam necessarium salutis applicare potest.

Dubium 1^m quis possit Baptismum conferre, et
administrare.

Ut melius hoc intelligatur dubium, notandum est cum illi
in 4. q. 1. quod Minister Baptismi proprie ille dicitur qui cap-
cipit, vel hoc Sacramentum confert. Est duplex, unus dicitur Minis-
ter sollemnitatis, ille scilicet cui ex officio competit hoc Sacramentum mi-
nistrare cum sollemnitate; id est cum caeremoniis illis quae
praecipue ecclesiae adhiberi solent in collatione Baptismi. Alter dicitur
Minister necessitatis, ille scilicet cui non ex officio, seu vi sui muneris
sed tantum propter necessitatem, defectu illius competit, quo
Ordinem administrare.

Et licet Minister Baptismi ordinarius
sive ex officio est solus Sacerdos cum exclusione inferiorum,
qui tamen debet habere jurisdictionem, ut licite illum admini-
stret extra necessitatem. Prima pars patet ex flor. in decret. de
Armenis dicente: Minister huius sacramenti est Sacerdos, cui
ex officio competit baptizare. Patet etiam ex cap. constat. dist. 4.

de Consecratione ubi ex Isidoro dicit: Constat Baptisma solum
sacerdotibus esse legitimum; eiusque mysterium, nec ipsi Diaconi
explere est licitum ab Episcopo (in quo eminenter videtur eccle-
sias vel Presbytero. Habet. etiam ab M. de cit. in 4

Pl. ubi patet: quod administratio Sacramenti
est rebus pascendi sive pastoris, et per eum requiritur in administratio-
ne iurisdictione ordinarii, vel delegatum. Sumo quod per Baptismum
admittit. quia in familiam Christi cum iure communicandi om-
nibus privilegii eius; sed nullus admittit extraneum in aliqua
politica communitate nisi Princeps, aut aliquis habens in eorum
aliqua iurisdictione: go

Hanc iurisdictionem habet Pontifex tamquam
principalis Princeps spiritualis in totum mundum, Episcopus in
suam Diocesim, Pastor in suam Parochiam, alij Sacerdotes iuxta
sua commissionis amplitudinem. Unde si eadem necessitate alij
Sacerdotes absque licentia vel privilegio tentent baptizare graviter
peccant usurpantes sibi officium, et auctoritatem alterius in re
genera: quumque non inveniatur irregularitate aeterna excommuni-
catione, quae nullo iure statuit.

Secundo. Etiam Diaconus non possit ordinarie
baptizare ex vi sua ordinationis; ex hac ratione est capax ut ratio
habili causa existente possit solemniter baptizare ex commissione
Episcopi, aut Sacerdotis. Est communis. Pl. ex ordinatione Dia-
coni, ubi inter alia quoque dicit: Diaconus oportet baptizare, ne-
pe solemniter; quod cum Ecclesia id Diacono possit committere et
re hoc facere, quod ipsum specialiter constituit Ministerium Bap-
tismi, quo modo reliqui non sunt constituti: go

Porro rationabili causa ad Baptismi ad-
ministrationem Diacono committendam, non est sola extrema necessi-
tas; sed etiam quaecumque alia iudicio Ministerii ordinarii delecta
nando, ut cum ob multitudinem baptizandorum, infirmitate Sacerdo-
tis, aliarumque gravium causarum, vel occupationum non possit Sacerdos om-
nibus petentibus Baptismum satisfecere; sed aliquando cogentur quibus-
dam praesertim necessitate cum incommodo, diu Baptismum differre. Sic
propositi, ut praedicationi vacarent, videntur Baptismum committere

92
Diaconij: ex qua commissione Philippus Diaconus baptizavit Eu-
neum. Vix tamen hoc tempore, et hujusmodi, id est in omni obmut-
tatione Presbyterorum.

An vero in extrema necessitate possit Dia-
conus extra commissione[m] baptizare solemniter inest. Negat Co-
minus ob verba quae Pontifex C. Diaconus dist. 93 dicit: Nisi per
dicti solus ordinibus longius constitutus necessitas extrema com-
pellat. Quod et Sicut Christianis sine flexu conceditur.
Sicut insinuat Papa Diaconus extra commissione[m] non debet quod
Sicut esse licitum baptizare. Quae iuxta hanc doctrinam Diaconus
sic solemniter baptizari solet, irregularis.

Nihilominus probabiliter contrarium
docet Suarez, Prepositus, et alij. Quia specialiter non baptizatus
Diaconus est ordinarius: ergo in extrema necessitate ad id solemniter
prestandum sufficit commissio tacita, seu rationabiliter presump-
ta. Pontifex enim docet quod Sicut hunc idem licet, sed non quod
eodem modo, quo Diaconus: sciendo enim exceptionem, nisi exte-
ma necessitas compellat, vult Diaconus hunc licere sine commissio-
ne, quod prius decreverat ipsi licere praesente Episcopo, vel Presby-
tero ex commissione, ex qua licebat ipsi baptizare solemniter vel etiam
alii fateri.

§ 3. Nullus Clericus Diacono inferior, et
multo minus Sicut potest etiam in extrema necessitate solemniter
baptizare, nisi ex commissione Papa, qui id potest Clericis infe-
rioribus committere, cum solemniter ibi sit iure Ecclesiastico in-
troducitur, in quo Papa potest dispensare. Pl. q. nulli in iure per-
mittit. Sicut usurpatis istius solemniter, sed precise istud quod
potest extrema necessitas, s. Baptismi substantia; ne proinde eo-
dem iure quo solemniter et ceremonie Baptismi sunt introducitur
conventus illi ab eorum usurpatione lectus ut docet communiter. Pl.

§ 4. Minister extraordinarius sine
necessitate est omnis homo ratione utens. Est communis cum Pl.
De. in 4 q. 2. et 2. Pl. ex C. firmat. de Summa Trin. et Capite. de
quodam Iudeo de Cone. dist. 4. Idem definit flor. cit. dicens.
In casu autem necessitate, non solum Sacerdos vel Diaconus sed
etiam Sicut et mulier, imo etiam Paganus, et Heterodoxus potest.

potest, dummodo forma servet Ecclesie, et sincere intendat, quod de se
cit Ecclia. Et quicquid loquitur de casu necessitatis; idem dicitur in quocumque
valorem extra casum necessitatis ut omnes intelligat; quia necessitas
non mutat essentiam huius sacri presertim nec cuius valorem non exi-
gitur jurisdictionis, uti in sacro Penitentia. Idem patet ex sacro Albe-
narij presertim extra necessitate baptizandi. Item ex valore Baptismi
hereticorum generaliter ab Ecclia approbati. Denique ex Cap. a quodam
Judeo ubi nulla fit mentio casus necessitatis. Ratio est in iustitia
Christi. Congruentia Baptismi necessitatis, ob quam istum est institutus in
matéria maxime obvia.

Avertendum tamen, quod presente sacer-
dote, non potest Diaconus licite baptizare; presente Diacono non potest
Clericus inferior; presente Clerico, non potest Laicus; et presente viro
non potest femina; fidelis nequam femina presertim. Viri infidelis
et invertebat talem ordinem est peccatum mortale si presente sacer-
dote, Laico, aut inferior Clerico baptizat; veniale tamen si in-
vertat inter alios Clericos inferiores et Laicos, vel inter viros, et
mulierem, si aliam non excuset ob aliquam rationabile causam.

Argumenta contraria.

Arguitur. 1. Vi t. Non datur nec dari potest jurisdictionis in baptizandum
cum ante Baptismum se ipsum suscepit nemo subiciat. Ecclie jurisdic-
tioni; ergo in baptizando non requiritur jurisdictionis. Pro negotio consi-
gitur licet directam jurisdictionis solum habeat. per Baptismum se ipsum
suscepit; indirectam tamen ratione loci in quo quis versatur aut po-
rentes commoratur sicut familia ad quam admittitur potest et debet
ante Baptismum haberi in baptizandum extra articulum necessitatis;
quatenus in Episcopo vel Presbitero est ius exercendi tale munus tam-
quam in Ministro peculiariter deputato ab Ecclia, ex cuius ordinatio-
ne competit illi admittere extraneos in Ecclesiam per Baptismum in
istis locis; idque exclusive ad ceteros nisi de illius hierarchia.

Quare hoc ipso ad illi non baptizandi subicit talem Ministro: non quod
ex precepto Ecclesie obligentur a tali petere Baptismum; sed quia
ex iure nota tenentur non petere ab alio, quam qui possit licite dare.
Laicali autem proprie non subduntur precepto, sed directe precipitur. alij
ne quis illorum eos baptizet praeter pastorem, aut legitimum deputatum.

93

Arguit. 2. Va. aliaj. Solij Episcopi in persona Apostolorum dicitur
est. Docebe omnes gentes baptizantes eos. & reliqui non sunt validi
Ministri. Pro dissimulato autem et si solum sit negotio cons. Quia ibi
Christus Apostolus non dedit potestatem baptizandi, quia habebant
et exercebant ante passionem, deum nec dedit eis Episcopi aut sacer
dotes; sed ipsi jam Episcopi ibi dedit mandatum, et ad summum simul
sui primum baptizandi.

Arguit. 3. Cant. 4 c. 100. precipit, quod
mulieres baptizare non preceant: go. Pro hunc locum et alia similia
de potestate unquam baptizandi solemniter intelligi, nec extra casum
necessitatis licite. Solum enim agit contra mulieres, que sibi offi
cium dirigendi, nec baptizandi negabunt, contra que similiter agit
Text. lib. de Sac. cap. 17. Mirum est in necessitate, hunc enim posse
baptizare quolibet, aperte docet Text. ibidem et H. D. cit.

Arguit. 4. c. Si Presbyter 1. q. 1. dicit.
si Presbyter ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizet
et ordinet iterum, et omnes quos prius baptizavit: go. Pro postre
ma verba istius verbi esse expuncta in editione Greg. 13. quis
neque habent. c. 1. de Presbytero non baptizato, aut c. veniens eodem
Tit. alijq. locis in quibus hec citant: neque sensus congruus admit
tunt nisi in subintelligatis iterum ordinentur; cons. &

Arguit. 5. pro Caluino S. A. Instit.
cap. 15. Baptizate est ecclesiastici ministerij: go. convenit solij
Ministerij Ecclesia, non mulieribus. Pro istum predicare et docere
est ecclesiastici ministerij; et carum in necessitate potest et debet
quisque proximum docere. Sic Act. 18. Aquila et Priscilla voca
erunt docuerunt quemdam Apollinem, qui non istis videbatur in
Cecilia in fide Christi, que magno zelo predicabat. Sic ista mu
liery catechizant. Et istum Diaconis, et similes inducebant femi
ny baptizatas. Publice tamen docere in ecclesia precipue ubi par
misterij ecclesiastici et id prohibet mulieribus Apostolus; sic, et
solemniter, ne publice baptizate; adeoque et illi, iudicatis illis.
Dubium 2m. an unus Minister possit simul
plures baptizare
Et si potest unus Minister simul plures baptizare applicando

omnibus simul matrem et dicendo: Ego vos baptizo &c. est communis.
Pl. q. no est contra Baptismi institutionem ut constat ex verbis Christi
Baptizantes eos est credibile est Apolos tres milia homines bap-
tizate in die Pentecostes ut habetur Actos. 2. Sum q. post unum
eandem formam consecrare plures hostias, in periculo naufragij ibi
vere plures pariter: go etiam simul plures baptizare: cum nec ra-
tione, nec auctoritate condat, requiri plures ad valorem Baptismi, qd
unus solus baptizat. qm ad valorem consecrationis, quod unica
hostia consecrat. aut ad valorem absolutionis qd unus tantum absoluit.

Quia tunc hoc est contra morem Ecclesie
no licet sine mortali extra gratiam necessitate. Et confirmat. ex Rit.
Rom. T. de Baptizandi praxibus, ubi agens de forma. Ego vos bap-
tizo. ait. Quoniam tunc forma in ipso solo, et in similibus mortali peri-
culis no plures simul baptizandos, et ubi tempus no patitur ut sin-
guli separatim baptizentur; alius nunquam licet adhibere. Quod
denotat gravem culpam iuxta gravitatem rei.

Ad 2. Si unus baptizaret plures simul
esset plures Baptismi. Est iuxta mentem S. Th. D. Bonae Mens. et alio-
rum. Pl. sicut tenent matrem proximam esse abstractione reducta sicut pa-
siva, amba multiplicat. et multiplicat. significata: go et Baptismi.
Pl. contra; na si aliquid abstractum esset, qd no multiplicat. forma vel
intentio; sed hoc no esset. Pl. B. in consecratione unius physice forma
unius physice intentio; qd una verborum prolatio unius volitio; et ni-
hilominus plures hostias in numero diversis manet consecrata:
go a pari. Deinde intentio qua quis vult plures simul agnoscit
pluribus rebus, et si esset sigillatim geminata, ut dicitur esset rebus
quod oba intentio et volitio; sic concessio aliquis, benedictio, conse-
cratio, et similes rebus, si unica prolatione fiat et ad plures perso-
nas pertinet. requiruntur plures, ita, et si ad quemlibet unum
singularem, et proprium rebus esset directus: go si baptizans velit
plures baptizare, eoque aqua aspergat, dicatque Ego vos baptizo
&c. ista forma agnoscit ad prolationem, quod esset si res quon-
libet personam propriam prolatio dirigere.

Sum q. ut notat D. Bonae 4. di.
5. p. 2. q. 1. ex Prisciano, nos et vos, no geminat suum singularem

fluxus materiae perfectae; talis tamen non debet dici hic valide bap-
tizatus, sed semel duplici baptismo: sicut simul accipiens duo
vulnera, non dicitur hic vulneratus, sed semel duplici vulnere. Vi-
di in physice loquendo: moraliter enim inchoat esse unus sacerdos
hinc ratione ejusdem subiecti: non ratione ejusdem principalis agentis, in
uius virtute ministri operantur: non denique, et praecipue ratione
ejusdem effectus producti, et significati. Quia tamen istud sig-
nificatum ab utroque prohibito non plene efficit, aut significat, quod si
esset unica ablutio, et unica forma posita; contra &.

Argumenta contraria.

Arguit. 1. In. Fluxus non possit valide unus baptizare: ergo neque
unus fluxus. Pro contra: non alia ratio tenet: primus, nisi quod est con-
tra formam, et indicationem; sed contra secundum est ejusmodi: ergo
pro nego praesertim; quod omnes invasiones, et formae quae ab alijs
profecerunt: videntur superfluae; non sic ablutio et forma posita
non uno circa fluxus.

Arguit. 2. In. Ad multiplicationem ablu-
tionis, conerati requiritur multiplicatio omnium eorum, quae istud
conditum; sed baptismus non minus conditum a forma, quae
a materia: ergo cum forma non sit multiplicata non erit dicendi fluxus
baptismi. Pro nego sim. cum sufficiat quod alter istorum mul-
tiplicetur. Vel dico quod ista forma non est simpliciter una, sed
duplex: et aequivalens est multiplex; quod si non includit singu-
larem fluxum geminum, et dicere Ego vos baptizo est idem, qui
dicere, baptizo te pedes, baptizo te laque et sic de singulis.

Arguit. 3. Si posset sic ministrari baptismus
sequeretur quod posset aliquod monstrum duo capita et duas ani-
mas habere unica ablutio et forma baptizandi; sed hoc est falsum
ergo. Pro 1. quod de tali monstrum inquirendum est, an duas vel una
habeat animam, quod duplici via cognosci potest. Primo si duo
habeat capita, vel duas spinas dorsum, vel duo corda. Sed hoc me-
dium dicitur insufficientem ad inquisitionem deum animarum; nam
geminis possent capita ea duplicatione incedi hunc, seu locuti in
quibus in quo formetur caput.

Secundo ex rebus intellectibus et voluntatibus posset argui ut si tale monstrum

monstrum haberet duo capita esset volens et nolens de coele' obo 95
quod solum in adulta aetate eveniret; et de facto fuisse tale monstrum
in Janua docet S. Dr. in 4. d. 6. q. 2. de 3. quod dicitur habebat Ani-
mas, duosque capita; una anima cupiebat esse continentem sobria, et
casta; alia luxuriosa et intemperans; et cum haec in aliquo impudici-
co, vel simili vitioso reatu exaltata immensa illa anima clamabat et gra-
viter. Quod ergo tale recidit expectandum est usque ad adultam
aetatem; et tunc si necessitas non urgeat, duplici baptisatione et forma
tale monstrum est baptizandum: si autem ita urgeat necessitas ut ex-
pectari non possit, una baptisatione et forma exprimente plures per-
sonas suscipientis esset baptizandum. Si vero tale monstrum reciderit
natum in necessitate sit, idem est recidendum sub conditione formae cum
sit secunda baptisatio; vel si unicus fuerit, ob eundem causam cum con-
ditione si plures sint est baptizandum.

Arguit. 4. de 3. m. Sacramentum Bap-
tismi constituitur ex materia, forma, et intentione Ministerii: ergo quo-
cumque ponatur consistet Baptismus. Pro dicitur. huius. Eiusdem Ministerii:
Qui, concedo: dixerunt, nego huius; aliam potest adhiberi huius, qui
intentione ponatur, vel etiam quibus, qui aliquid parte formae profere-
ret, quod non est dicendum. Vide Baccatum d. 15. de 5.

Subiungitur 3. m. quae requirantur in Ministro ad va-
lide et licite baptizandum.

Cum iam constet ex diebus in materia de Sacramentis in genere quid re-
quiratur ad valide et licite Sacramentum administrandum, ideo breviter
si studens solum aliquis hic obiter per etone sequentes dicemus.

Ad hoc sciendum valide Sacramentum
Baptismi, nulla alia conditio requiritur nisi est profectus verba cum
intentione sacerdotis, quod facit Ecclia, et ablutio fiat sicut ob existit
in fide et in gratia. Sicut non. Est communis cum S. De pluribus
in locis. Ad integrum Sacramentum sciendum tria requiruntur: scilicet materia
forma et intentio Ministerii: ergo quodvis ista ponatur. Sicut a catho-
lico, sicut a heretico, sicut infideli habet. validitatem Sacramenti. Sed quod
potestas conferendi Sacramentum non est donum gratiae quodam sacerdoti
vel gratia data: ergo a quocumque ponatur. quae requiruntur. fiet Sacramentum
et validitatem enim, vel heresi, non amittit. gratia gratia data.

Et si ad faciendum Baptismum licet requiritur in Ministro fides et gratia. Est etiam communis. Et si pars ex Hebræis. ut sine fide impossibile est placere Deo: quod ut opus Baptizandi Deo placeat sit que licite debet ab existente in fide procedere. Et si pars ex Ambr. de invidij crudelibus dicente: Qui facit, et quibus facit nihil prodest, sed ad iudicium est, quod intelligit: de faciente in mortalitate est quo ad hoc esse sibi in iudicium. Item quod preceptum divinitate et positivum est, de Tradendo Sancta Scriptura; quod ad hoc inclinatur religio et dicitur ea ipso nomine humane, supposita cognitione fidei, sicut ad credendum si Deus loquitur: et ad credendum si cognoscatur.

Dices 2. Si Im. D. Cyrillus contra Stephanum Lapsum tenebat Hereticos et Schismaticos non habere verum Baptismum et tamen fuit Martyr. Pro quod ut ibi erat inter eos discipulus hoc dicebat; sed ab eis abstinent eum adicit lapsa decisionem. Quare nunc de fide est ex Florentino Concilio iam supra citato.

Dices 3. Hæresis non est Ecclesia: quod Baptismus hæresis non est Baptismus Ecclesie. Item quod Baptismus hæresis non est aut fuit filius Dei aut non; si non: quod non est verum Baptismus et debent iterum baptizari, quod est verum. Sic sic: quod hæresis facit filios sponse; et sic congregatio eorum est Ecclesia: quod. Pro ad Im. cum D. Bone quod hæresis queritur ad istum peccatum ad id est Catholicus; id est facit, quod facit Catholicus, quod forma materia et intentione ministerii ubi.

Ad 2. concedo facere filios sponse si recipientes sunt dispositi; id est obicit non ponit ad gratiam quod ipsorum ratio non concurrat merito ad curandam gratiam; sed ut quid assumptum a Deo longum in istum mortale seu dispositio voluntatis Dei: si autem voluit obicit in suscipiente non sit filius sed christianus tantum; neque exinde sequitur hæresis esse congregationem Ecclesie sed Sathana; facit tamen quod vult Ecclesie.

Dices 3. cum tradit. preceptum Baptismi Matth. ult. promittit. doctrina et fides; dicit enim docete omnes gentes et. Sed hæresionum doctrina est falsa: quod. Pro disjunctum: longum quod absolute verum, nego; alia neque Catholicis vere baptizantur proximos: ut quod verum ad id, subdigo

96
doctrina Trinitatis; concedo: Alioquin omnium Abscurrem
nego. Quia sicut forma haberi non potest nisi in nomine Trini-
tatis; ita haec doctrina premissa est ad alium ut sciat eundem
norma et in cuius formam adhibebit. Haec doctrina supponitur
vere in hereticis; alias vera forma non habent; et sic non per ha-
reticos; sed quia non habentes formam non baptizant.

Petrus 1. an aliquis pos-
sit seipsum baptizare? Pro quod nemo potest seipsum baptizare valide
nec etiam in casu extremae necessitatis. Quia Matth. 28. dixit Christus
Docte omnes gentes baptizantes eos. Et non dixit Baptizans nos. Ex
quibus verbis colligitur Christus Dominus non dedisse potestatem ministris
hujus Sacramenti hoc ut seipsum baptizarent; sed ad alios baptizandum
quod ipsum est Christus Dominus suo exemplo comprobavit; quia non se
ipsum baptizavit; sed baptizatus fuit a Joanne. Sum quia mutatur
sensus Joannes; diversum enim est dicere, baptizo te, et baptizo me.

Petrus 2. An quod Minis-
ter ob sinistram intentionem confexerit Sacramentum non sit in casu
extrema necessitate possit pariter praebere pecuniam aut alia bona tem-
poralia, ut cum morietur ad Sacramenti ministerium? Pro affirmative.
Quia omnia bona temporalia hominibus data sunt a Deo, ut illis
vivere et consequenda beatitudine. Deinde quia si alius Sacerdos
tam impediret per vim vel fraudem, ne baptismus confexerit
sicut est illi pecuniam habere ne ulterius impediat: quia etiam ipsi
Minister quando sibi ipsi ponit impedimentum. Vain p. 5. 13 129

Disputatio 4. De subjecto Baptismi

Expedit jam quae ad Ministerium spectant; nunc manueamus
ad investigandum de Ministerio, seu subiecto Baptismi ut melius
Minister intelligatur, cum se habeat tamquam causa transmuta-
tiva et subiectum transmutatum. Pro quo sit. Dubium. Im.

Dubium Im. quodnam sit subiectum capax

Baptismi

Pro Im. Solus homo vivax est capax Baptismi. Est de fide ex Matth.
ult. Curte docete omnes gentes baptizantes eos. Et Marci ult. Prae-
dicate Evangelium omni creature, qui crediderit et baptizatus
fuerit. Sum quia omnes homines ita fuerunt a Deo creati ut sint

capacis vite eterne; sed non possunt illam consequi ordinarie lo-
quendo sine Baptismo iuxta illud Ioan. 3. Nisi quis renatus est ergo.

Secunda. Omnis homo est parvulus, mox
ubi est natus est capax Baptismi. Est contra Anabaptistas, qui secun-
di Petrobrianos, et Henricianos, negant parvulos posse baptizari,
eo quod existimet non valorem Baptismi requiri fidem in quolibet
suscipiente. Contra quos est Idem. Sess. 7. Can. 12. et 13. de Baptis.
Patet etiam ex communi et perpetua Ecclesie Traditione. Cuius testis
est D. Aug. lib. 4. de Baptismo c. 23. Quod (inquit) traditio tenet univ-
ersam Ecclesiam, cum parvuli infantes baptizantur, qui certe non debent possunt
corde credere ad iudicium, et ore confiteri ad salutem. Et tamen
rutilius Christianorum dixerit eos in unum baptizari: ergo &.
Suntque in lege veteri et nova parvulus etiam in infantia exuta
pro remedio emendandi a peccato originali: ergo multo magis in le-
ge nova, in qua post Christi passionem gratia est uberior et utilior.

Particula homo excludit bestias que non
sunt capaces Baptismi. Excludit etiam monstra si fuerint producta
ex peccato bestialitatis. ex commixtione seminis hominis et bestie
seu bestie, et mulieris, si tale monstrum non habuerit membra prin-
cipale humanum; id est quod non habeat formam humanam ut est caput,
caput, simul ac pedes in quo cor latet, si autem hoc habuerit
tunc absolute est baptizandum. Hoc idem faciendum putat Eusebius
Comitensis lib. 2. Moral. quest. 8. si monstrum habuerit caput hu-
manum deummodo habeat pedes et reliqua partes corporis humani
ex eo quod tale monstrum habeat cor humanum, quod est principale
membrum hominis Animationem; et ideo curari debet in formam
Anima recti. Aliter, cum non sit omnino certum cor esse membrum
principale hominis, existimat Lycopius lib. 2. cap. 6. §. 6. quod
Nunquam, Baptismus faciendum sub conditione, nisi certum cognos-
catur quod sit homo.

Particula visor excludit Animam separatam
a corpore, et corpus mortuum; nam visor solum dicitur homo dum in
hac vita vivit; et cum hoc factum debet ad requirendum vitam eter-
nam, ut passim docet S. D. solum visoribus potest dari; non solum
homines quatenus sic sunt in statu istum requirendi, ut docet S. D.

Si autem querat utrum dicat. Quis in infans qui est in utero Matris
 cui ita est possit ibi baptizari. Regat communiter. Quid obducat
 auctoritates in confirmatione sua sententia. Prima est D. Aug. Epist. 57.
 ubi ait: Renasci quisquam non potest utique natus sit. Secunda est
 D. Isidori lib. 1. de summo bono cap. 24. ubi dicitur in ca. 19. de consecra
 ubi ait: Qui in matris utero sunt; ideo cum Mater baptizari non
 possunt; quia qui natus natus secundum Adam non est, renasci secun
 dum Christum non potest. Si autem de hoc obstaculo quod tunc peri
 tu sit ut mori in utero inuenta prolem nunc perfunderet possit ad
 iecta verborum forma, affirmat Divus Thom. 2. 2. q. 15. ar. 2. et p. 5. 1. 3.
 quod. 12. cum alijs placibus esse validum Baptismum. Quia in hoc
 casu possunt dari omnia necessaria, et requirita ad valore Baptismi: quod
 est validum. Ad auctoritates veterum adducit dicit, quod res hoc
 est quod potest per Baptismum renasci, sufficit, ut ea precedat nativitas
 huius, qui quod de non homine fit homo, modo possit nasci, ut patet
 in ijs, quorum tunc manus exierit ex utero matris mortuus, seu
 vivus qui possunt baptizari.

Item Adulti amentes sunt baptizan
 di. Et cum dist. vel Adulti amentes fuerint perperuo amentes;
 ubi est a ratiocinatione, nec sperat; Adultum aliquando esse curandum, et non
 vnum rationis pervertitur, et si ita est, statim est baptizandus sicut
 alij infantes; quia Baptismus est Sacramentum rationis necessitatis; nec ad
 valorem Baptismi ipsorum requiritur consensus; quod huiusmodi sunt
 pater; sed sufficit Ecclie voluntas; nam sicut predicti per alienam
 voluntatem s. primi parentis sunt maritati; ita quoque per
 alienam voluntatem, scilicet Ecclie ab ea habe mundari possunt.

Si autem sperat. Adultum aliquando esse
 curandum, et ratione unquam expectandum est tale tempus, ut cum
 majori reverentia Sacramentum recipiat. Si vero amentes aliquando vnum
 rationis habuerit, et postea in amensia lapsus sit; iterum est dignus
 Non si constat illis deum mentis composuisse, perijisse, vel exoptasse
 Baptismum, nec voluntate illam mutasse, Baptismus est illis conferendus.
 Si vero dubitatur an perierint Baptismum ante amensiam, baptizan
 di sunt sub conditione, modo non constet permanisse in statu peccati
 mortalis; quia melius est ipsos decedere cum Baptismo dubio, quam

sine ulla Baptismo. Verum si constat in statu peccati mortali per
missile, ut in concubinato, non potest baptizari; quia baptizantur eum
obice, et Sacramentum Ministrantur indigni, ut etiam docet Tridentinus.

Quæstio 2. An per Victor intelligat de iustificato
suo affirmativa, siue sit iustificatus mediante voto Baptismi vel sine
tali voto tenet. ad Baptismum nisi deus eum eo specialiter disponat.
Pl. tunc quia eo ipso quod non iustificatus nisi mediante tali voto sequitur ma-
nifeste, quod tenet postea ad Baptismum, quod illi suscipere potest.
Pl. tunc. Quia preceptum Baptismi est uniuersale et sic a tali precep-
to nullus eximitur gratiam iustificatam nisi per illi recipere. Quare
tenet, regnum hominum gratia et reddeat. capax aliorum Sacramentum
quia Bapt. e. omnium iuniorum.

Quæstio 3. Si iustificatus est sub voto Baptismi sic
est iniuria Sacramenti Baptismi; quia hoc est signum verum, quod non habe-
ret in tali casu; nam tunc exeret significatio, cum non daret gratiam
suo quod tunc Baptismi non est signum falsum; quia vel est signum
regnum gratia precedentibus si aliquis de nouo confert; et si nullus
quia iam prius erat gratia perfecta, est signum verum respectu gra-
tia non in fieri, sed in facto esse: et similiter respectu ablationis inte-
rioris, non quæ tunc fit, sed prius facta.

Quæstio 4. Non legitur de Apostolis, nec de Beata
Virgine, quod fuerint baptizati; quia hoc est valde probabile quod Apo-
stoli fuerint baptizati, vel a Christo, vel a se inuicem, ut tenet D. Aug.
et habet in Decreto de Consec. dist. 4. Can. Quando alius. Similiter
si Christus voluit in se ipso Baptismum saltem Iordanis suscipere utique
legem Baptismi alius imponeret; quia Act. 2. dicitur quod Christus co-
pit facere, et docere, debebat similiter Apostoli, sicut Christus prius
facere, deinde docere. Idem etiam pie credendum est de B. Virgine, cum
voluerit deus ipsum purificari iuxta legem Moysi; nisi forte fuerit
receptus a lege suscipiendi Baptismum; quia in conceptione filii sui habuit
illum plenitudinem gratia, ad quam deus disposuit eum peruenire.
Dubium 2. In quæ dispositio requiratur ad suscipie-
dum Sacramentum Baptismi secundum se.
Notandum, quod suscipientes Baptismum sunt in duplici genere.
Quidam suscipiunt Baptismum, et rem Baptismi, s. iustificationem

justificationem ab originali, et omni reaturali; quidam vero solum
Baptismum, sed non rem, id est justificationem; quidam tamen
rem solum, id est justificationem ab originali, et reaturali, et re-
missionem omnium peccatorum. Et quod suscipiens aliquis requirit dispo-
sitionem omnium peccatorum. Et quod suscipiens aliquis requirit dispo-
sitionem omnium peccatorum. Et quod suscipiens aliquis requirit dispo-
sitionem omnium peccatorum.

Et in pueris et ratione perperuone
utentibus nulla requiritur dispositio ad recipiendum Baptismum sine
et rem ipsius Baptismi. Est communis cum illis. De hoc de sacra-
cap. de Bapt. et alijs in locis. Et in pass: omnes predicti sunt in
prece dispositionum: quod. Et in pass: dispositio, que in alijs requiritur dicimus
sunt rebus moralibus istis et voluntatis; sed predicti non sunt ex
prece moralibus; esto enim adulti facti, vel fixiosi liberi sicut phy-
sice quod possunt velle, et non velle, et hoc, et istud velle; non tamen
liberi morales: ergo non requiritur. Et in pass: quod experientia cons-
tat nec perperuone in te, nec Ministerium nisi alio abstracte cognos-
cere rem aliquam interius perperuone; et tamen de fide est perperu-
lo per Baptismum iustificari. De Adultis tamen patet eadem
ratio, quia de perperuone; nam sicut isti incapaces sunt rebus moralibus.

Et ad suscipiendum Baptismum
secundum esse sacri tantum in Adulto ratione utente requiritur: velut
in positum istis sive reaturali sive virtuali; ad suscipiendum ve-
tem Baptismum, et rem requiritur. fidei reaturali supernaturali et ex-
plicite de objectis quorum sunt carnes, catechumeni, ad minus
de Trinitate Inventionem, et eterna vita. Est iuxta mente illius.
lib. de Sacram. Cap. de Baptismo. Et in pass ex Prover. 23. Fili
prebe mihi cor tuum, quam nolens aliquem inuitum adscribi sua
familie. Sum quod qui baptizati cum vni rationi obligati ad seruandum
Christi legem directiue, et condictiue; quod potest cogi: ergo requiritur con-
sensu. Et contra: nullus in se aliquo externe obligati: nisi volunta-
rie externe consentiat condictiue; sed Baptismus est velut iuramentum
contractus inter baptizatum et Deum: ergo.

Et in pass ex Matthe. ult. Quiere
didicit et baptizatus fuerit. Et ex illis de cit. dicente: oportet quod
homo adultus recipiens tale Sacramentum, quod per consensum adhaereat

Christo, et credat in eum; et requiritur fides propria. Tum quod ante
iustificacionem non debet fides habitus, nam quem Deus servat perfecte
sanctus, et simul dicitur. Hec veritas Theologica est in ipso de effectu bap-
tismi: ergo fides que est dispositio ad fidem habitus debet esse habitus
¶ 3. pars: quod fides ista ex dicendis est de ob-
supernaturali, et est a prior supernaturalis. notandum ex Trid. sess. 6. can. 3. dicitur
¶ 4. Si quis dixerit hominem sine Spiritu Sancti adjutorio, credere, di-
ligere &c. ¶ 5. Tum quod fides ista disponit ad iustificacionem et gratiam
ergo est supernaturalis donum.

¶ 4. pars ex Mensi adducit D. August.
ab Deo gratias exhibentem, quomodo instruere debet Catechume-
nos; qui premittem facientem esse narrationem ecclesie de rebus
fidei antequam suscipiat. ab Adulto Baptismus ritus: Non propterea
debemus totum Pentateuchum, totosque Libros iudicum et Regum
et Esdrae Libros, totumque Evangelium, et Actus Apostolorum, vel
si ad verbum didicimus memoriter reddere. Et post: sed curam
summam, generaliterque complecti, ita ut eligantur quedam mira-
biliora, que suaviter recitentur. atque in ipsi ritibus constituta sint
Quasi diceret, de his instruendi sunt, quorum sunt capere, eorumque
fides exigitur: ergo &c.

¶ ultima pars: Ea Christi oraculo docetur: in
nomine Patris, et filii, et Spiritus Sancti: Deinde addit: Qui credi-
derit et baptizatus fuerit, salvus erit: ergo ad minus Trinitas est unum
ex credendis antequam quis baptizetur. De fide Christi patet ex
Actibus Apost. 6. ubi interrogatus Presbyter a quodam, quid me oportet
facere, ut salvus sim? Respondit, crede in Dominum Jesum Christum
et salvus eris. Et ad Rom. 10. Si confitearis ore tuo Dominum Jesum
et corde credideris, salvus eris. De adxam vita patet ex Heb. 11. Oportet
recedentem ad Deum credere, quod est, et inquirentibus se remunerari
deus sit: ergo &c.

¶ 3. Ad suscipiendum Sacramentum tantum et non rem
non requiritur in Adulto fides istius Sacri, neque Charitas, neque pa-
nitentia, sed sola voluntas interna, et externa eius signi, seu rei quod dicitur
Ecclesie. ¶ omnia illa verba disponit ad recipiendum licite Sacramentum
et rem: ergo non ad recipiendum valide, si non requiritur ad priusquam dicitur

Summa fides quocumque fideione accedat, dummodo velit baptizari
vix manet baptizatus, nec est rebaptizandus ex praevi Ecclesia: 90
Et si Adulterum rem Baptismi accipiat
requirit. necesse aliquam penitentiam si habet peccata personale se
eius autem si solum originale. Est M. D. lib. de Sacram. dicentij:
Adulterum accipiens tale Sacram. voluntarie relinquit, et odio ha
bet vitam conjugalem; et quia adulter peccavit, oportet quod
habeat duplicem penitentiam. Et ex Act. Apost. c. 2. ubi habet: Pen
itentiam agite, et baptizati unusquisque vestrum in nomine
Dominii. Et Ixids. seq. 6. c. 6. ubi de preparatione ad justificationem
per Baptismum agens inter alia dicit: Movet. adversus peccata
per odium et detestationem, hoc est per eam penitentiam, quam ante
Baptismum agi oportet.

Et ex D. Aug. de fide ad Romanos cap. 30. sic
maxime tenet, et nullatenus dubitans, exceptis istis qui pro nomine
Christi suo sanguine baptizati, nullum hominem receperunt vitam
eternam, qui non hic a malis suis fuerit per penitentiam, fidem
que concesserit, et per Sacram. fidei, et penitentiam; id est per Bap
tismum liberatus. Sum quod id tenet homo retractare, quod com
misit; sed solum peccatum proprium est ab eo commissum: ergo et.

Talis reus penitentia non debet esse nota
contributio. Quia in lege veteri contributio debebat peccato reus
ergo si ad Baptismum requireret. contributio, nullum beneficium suum
homini illatum videtur Baptismi; imo potius essent conditionis
quam homines illius legi; isti siquidem sola contributio fuerunt
iustificati; homines autem legi Evangelice, praeter contributio in
digerent Sacram. Sum quod in circumcisione non requireret.
ergo. Sum etiam in sacro Penitentia sufficit ablatio: ergo etiam in Bap.

Argumenta contraria

Arguit. 1. In Rom. Talis fides est requisita ex merito humano: ergo
si quis catechumenus credet Praecepto, vel alteri docenti: ergo non
habet talis assensus unde fides est supernaturalis. Sum quod in novo
Ordo aliorum Sacram. non requirit. fides: ergo neque. Pro quod. Talis
fides est supernaturalis; ergo catechumenus Praecepto credet non siste
do in illo, sed est aliter loquenti ex parte Dei, ita quod credit Deo so

loquendi per Paothum, ut confirmat Iud. Sess. 6. Cap. 6. sic dicens
Disponunt: autem ad ipsam iustitiam deum ex illi divina gratia,
et ad iustitiam fidem ex reuerentia concipientes, libere mouet: in Deum cre-
dentes vera esse que diuinitus reuelata, et promissa sunt.

Ad Confirmationem negat. assumptio: quod fides
implicita omnium, et explicita illius quod percipit: est vera.

Arguit: 2. Iud. Sess. 6. Cap. 6. nil requiritur
primis ut credat: impium iustificari a Deo: quod inter explicita credi-
bilis ingreditur: articulus justificationis. Pro ingreditur, sed supponi
illum, cum ad hoc recedat qui ad Baptismum, et questio est de
alijs credibilibus, quod certum est quod ad digne recipiendam sacra-
mentum requiritur inter cetera fides ualens, et uisibilis illius Sacra-
menti.

Arguit: 3. Idem Iud. ibidem docet re-
cessum esse ut Baptizatus credat: vera esse omnia que a Deo die-
ta sunt, et promissa: quod non sufficit quilibet oba assignata. Quod
si dicatur de fide explicita intelligi. Contra: eodem modo sunt credenda
ista sicut ueritas, et efficienda Baptismi in ordine ad justificationem
ait enim: statim, ac in primis ~~justificationem~~ impium a Deo iustificari
et sed hoc explicita est credendum: quod.

Pro equiuocatione committi in his ex-
plicita; si enim per explicita intelligat: distincte, seu cum notitia co-
rum, que dicunt: Catechumenus tenet: credere omnia illa que au-
dit explicita; quod sibi distincte proponunt. Si autem per explicita
credere intelligat: ita credere, ut reddi possit ratio de eo quod cre-
dit, Catechumenus non tenet: explicita credere omnia que sibi di-
centur: quod incapax est eorum; illa autem parua facile capere potest, et ca-
teris ostendere licet ea non capiat.

Arguit: 4. Si Arn. Si Penitentia
requiritur: quod Baptizatus non iustificatur ex opere operato. Pro contra
alio non potest non habet: iustificatio: quod. Illud enim non est
iustificare ex opere operato, nisi non requiritur opus operatum. Pro negat
consuetudinem. Ad prob. disp. An: Non alio tamquam dispone morali, co-
cedo: tamquam cum effectu justificationis, nego An. Quia si
est in sacro Penitentia requiritur: non penitentia uisibilis. Aliter
Pro, vel contritio, qui non meretur: de condigno gratiam et justificationem

quod imperfectum, et inproportionatum ad carnem; aliam gratia et donum
non est; sed est quoddam a Deo preceperit, et sacrum non inue-
niat obicem; sic etiam in casu dicendum est de Baptismo.

In fine nota, quod si adultus ex medicade
be in vitam constantem permittit se baptizari verum recipit sacra-
mentum est simpliciter. volens, licet sit secundum quid nolens, seu si pos-
set cadere tormento. sicut qui in mari tempestatibus proicit naves
in mare, licet vellet eas retinere, nihilominus dicit simpliciter. volens
proicere. Deinde illa oblatio est modo quo Ecclia intendit facere illum.

Dubium 3m. an liceat baptizare parvulos

infidelium inuitis parentibus
Non procedit dubium de validitate Baptismi; certum enim
apud omnes Theologos excepto Durando, quod filij quorum
etiam infidelium inuitis parentibus valide baptizari possunt
Cum quod si pueri infidelium nodum habentis usum con-
cedat. propter Christianum inuitis parentibus sunt vere magis
re: quod non magis, seu Baptismus sanguinis suppleat
vires Baptismi fluminis et aque, dum Baptismus dicitur. per
vultus infidelium inuitis parentibus est validus, cum illi Bap-
tismo nihil desit nec ex parte materiae, nec ex parte forme, nec ex
parte Ministerii: quod.

Nec est dubium de filijs hereticorum seu
maiorum, vel aliorum Baptizatorum, qui ab Ecclia rece-
verunt; quod certum est illorum filios, sicut inuitis parentibus licite
posse baptizari. Cumque Ecclia habeat vim compellendi omnes
baptizatos ad observantiam legis Evangelicæ; et eodem modo filios bap-
tizandos. Deinde Ecclia semper approbavit iustissimas, ac in-
dignas Christianorum Principum sanctiones, quibus heretici vel
exilio, vel alij pœnis subiciebantur. nisi ad Eccliam gremium se re-
ciperent; eorum multo magis potest filios ipsorum inuitis baptizari

Unde tota huius dubij difficultas est
de filijs infidelium, qui civiliter, et politice subditi sunt Prin-
cipibus Christianis, quod de infidelibus qui nulla modo subji-
ciuntur Principi Christiano nulla est controversia; quia illicitum
est, et contra ius naturæ. Quibus necessario premissis, sit.

So: licet est publica auctoritate Principij vel communiter
hij baptizare inuicij parentibus pueros infidelium qui publice
tandem, et ciuilibus subsunt Ecclesie, seu Principibus Christi-
anij. Est iuxta mentem Ill. Ds. quem secut. communiter
Sobite et plures alij contra Thomam. Pl. 1. Ex Ill. De in-
Procer. p. 3. c. 12. honor patris naturalis no est in diu, quon-
iam honor Patris celestis; sed si auctoritate Principij no est
licet baptizare. major est honor Patris naturalis, quam
celestis. go. Pl. De. Non licet Principi honore Patris natura-
lis paucorum violare ut Deus in Baptismo paucorum
honoraret. ergo. Item qd qd deo dominus sit subor-
dinata obseruanda est precepta superioris, relicto precepto in-
ferioris contradicente; sed baptizare pueros est preceptum Dei
cujus votum est superior: go no obstante votum Patris qui e infe-
rior, et repugnans, puer baptizari potest et preceptum Dei seruari.

Nec valet dicere cum Gonetis qd
hoc est verum si superior velit ut sua precepta obseruet. no
obstante voluntate, et quocumq; jure inferioris; Non autem si
superior velit, ut preceptum a se imposi- tum seruet. sine viola-
tione jure inferioris. Ita contingit in presenti (inquit Gonet)
Deus enim precipiendo, est omnes etiam pauculi baptizet.
vult hoc preceptum obseruari sine violatione jure naturalis
qd pater habet in prolem; qd quibus no detrahit sed perficit
naturam.

Non inquam valet: qd no constat Deum
in ill. precepto Baptismum sub tali conditione, s. modo pater qui
habet jus in prolem conueniat. Deinde sequeret. qd istud
solum est baptizare filios reuocum, seu inuiciorum infide-
lium inuicij parentibus, cui pater reuocum habet in proprio
filios respectu Dei quod habet pater subditus; sed hoc est
quod ipsum Gonetem: go

Item qd licet no constat Deum no prece-
pisse explicito, tamen id ipse implicito precepit deo Bap-
tismum tanquam remedium omnibus necessum no saluatum
inhibuit, et dum a regno celorum excludit no baptizatos
dicent: Nisi quis renouerit seueritas. Item si si Deus pre-

101
prociendo ut omnes etiam parvuli baptizentur. vel ut hoc pre-
ceptum observent sine violatione consensu patris qui habet jus
in prolem, sequeret. quod Baptizantur collati filij infidelium
invisi parentibus, esset invalidus; quia esset contra intentionem
Christi, qui consensus patris requiritur.

Pl. 2. filij servorum
seu mancipiorum possunt licite baptizari iuxta contrarios in-
visi parentibus: quod etiam licet baptizare filios subditorum
civilium et politicorum. Pl. contra veritas non est inducta iuxta na-
turam sed jure politico, aut gentium; jus enim politicum et ge-
nitium, servos et mancipia statuit: quod si ratione dominij quod
dominus habet in servos suos infideles possit eorum filios licite
et baptizare, princeps ratione dominij politici et civilis, quod
est fundamentum dominij territorialis, possunt licite bap-
tizare filios subditorum suorum infidelium. Item quia non est minor
potestas patris servorum seu mancipiorum eorum filiorum quam patris
subditi, quoniam veritas non reddit filium independentem a pa-
tre; nec magis subicit filius domino, quam principi: quod si pater
licite possit baptizare invito patre servorum ita similiter invito
patre subdito poterit baptizare.

Pl. 3. Parentes autem tales non ha-
bent jus impediendi Baptizandum: quod dicitur mandante Principe
patri infidelium civiliter et politice tandem Christiano Regi
subditorum baptizandi: invisis parentibus, licite baptizandi. Pl. 4. 1. 1.
Parvulus habet jus suscipiendi Baptizandum, quia pro omnibus
fuit a Christo. Dominus instituit dominus est natus: quod pa-
rentes ex vi nature non habent jus impediendi, nec nolendi Bap-
tizandum respectu parvulorum, quia natura non tribuit jus ad id
quod est per se malum sicut privatio Baptizandi.

Item quia parentes tenentur
ex precepto Dei baptizare filios: quod non habent jus nature impedi-
endi, et non suscipiendi susceptione Baptizandi: quia nullus preceptum
divinum tollit ius nature immo perficit et confirmat. Sed etiam
parentes non habent jus impediendi generationem temporalem
parvulorum: quod nec jus impediendi generationem spirituales non

qua fit in Baptismo; idcirco dum pater infidelium baptizat. in iuribus parentibus nullum ius a parentibus remouet. et nulla ipsi fit iniuria: qd.

¶. 4. licet parentes infideles habeant dominium in suis filiis; potest Princeps subditos priuare in li iure dum eo abuteretur; sed parentes nolentes suos filios baptizari abuteretur. dominio quod habent in ipsis; qd. hoc est contra honorem Dei et salutem paucorum: qd. priuare potest tali iure et possit eorum infantes baptizari. Sicut si parentes uellet interficere filium, possit infans iure ad salute iure nota qd. habent in eum ut exipit: qd. multo magis si nolent eum baptizari; saltem enim anima preferri debet uita corporis; et ex ill. D. in Mille quest. 11. in de quest. Regimini dicitur: Regime melius conuenit cultoribus fidei, quam corporis; sed pater solum habet regime corporis; qd. Princeps eorum regime fidei.

Respondet Condy dicitur. An. Post Princeps priuare subditos dominio quod habent in filiis qd. isto abuteretur. contra ius iure vel etate uerum qd. eo abuteretur. contra legem supernam, quod est, quod obligat ad Baptismum si sint infideles, negat; cum enim potestas civilis sit mere naturalis, et ab hominibus derivata, non potest extra ius naturae se extendere ad legem supernam, eiusque obseruantiam, sed hoc pertinet ad aliam potestatem superiorem quae est immediata a Deo nimirum ad potestatem iurisdictionis spiritalis primo et per se et cum tota plenitudine residentibus in summo Pontifice, cuius infideles non baptizati non saluantur. sequitur a nullo Principe posse priuare iure et dominio naturali, quod habent supra filios qd. eo contra legem supernam et paucorum salutem abuteretur.

Contra lex superna non est sine re, aut defensore visibili ut est euidens, imo ad hoc ordinem sunt a Deo omnes saeculares, et humanae potestates, quae tenentur seruare omnium iura et praesertim ius Dei: qd. dicitur potest. priuare infideles iure isto, quod abuteretur. contra legem supernam. An. patet ex ill. de lib. de Pres. lex. super illa uer. in Matth. Reddite quae sunt Caesaris Caesari. Princeps, et legibus

sunt Dei imago in hoc mundo; eo quia quilibet de istis est
 cuius Dei, in hoc mundo Dei nostri et Domini locum tenet
 sum quod natus iuxta divinum et supernum debet sic sequi
 per se ad omnia; unde non abest. iuxta quod dicitur iudea tempora
 si potest iuxta potestatem Caesarem; ergo non potestatem mariti
 libertate: ergo non requiritur quod potestatem sit supernam. Item
 dicitur Machab. 2. 4. 16. Legimus quod Mathathias iussit inui-
 di parentibus parvulis in circumcisiis circumcidi; sed Mattha-
 thias non habebat potestatem parvulis parentibus dominis quo-
 male utebatur. contra legem supernam: ergo.

Argumenta contraria.

Arguit. 1. Christiani principes et summi pontifices quibus
 iudei subiacent. politici est dominum tale quid non
 per aliter dicitur: ergo non aliter dicitur quod hoc est illicitum. Ergo quod
 Christiani principes et summi pontifices non tenent. sicut om-
 nis, que sunt licita. dicitur si sint gravissima et in maximum
 redit commoditate, dum non expedit ut fiat ut videtur
 Apoc. 2. loc. 6. dicens: Omnia mihi licent, sed non omnia ex-
 pediant; idcirco quicquid hoc captivandi generis per se sit licitum
 tunc non est expediens.

Item quod non occurrat illa creatura qua
 ad hoc requiritur; princeps enim precauere debet, ne pueri
 a parentibus occidantur; debet habere certitudinem de religionis edu-
 catione infanthum. Deinde requiritur inter alia multa in-
 convenientia et scandala ob idcirco cautelarum deperit: ergo ea eo
 quod Ecclia nunquam videri captivandi modum precepit non
 bene deducit quod sit illicitum, sed non quod non sit expe-
 diens, quod concedimus propter periculum et timorem repu-
 lionem est majora malorum, quae ex tali precepto vel consi-
 lio evenire possunt. Unde sicut Ecclia non fuit quod est casti-
 dum, deum non est licitum. Ita similiter non fuit quod est licitum
 dum non est expediens.

Arguit. 2. Si pueri infidelium qui politice
 tractant et vicant. Principibus Christianis subdant. in civi-
 tatibus parentibus captivandis; vel consequenter exiendi ex parte a potestate, et

Et cura parentum, ut inter fideles educantur, vel apud ipsos re-
linquendi; sed nihil licet. go. St. Br. Quia pater continet ma-
ris etiam injuriam; est enim potestate parentis iure natura
quod habent in filios, qui sunt aliqui ipsius, et in quos po-
testatem habent, quoniam non sunt deserviendi; non minus
quod in bonis, et in malis, quos possident; non sunt autem scienda
mala, ut inter eueniant bona. Posterior vero includit aspectum
fidei, et profanationis Baptismi periculum, ne parentes infide-
les illorum puerorum, eos contraxerint, et tunc conuincantur, et
Baptismo renuntiare cogantur, ubi primo ab adultis perueni-
unt ad aetatem: go. St.

Ad negotium quodlibet utriusque partis. Ad
probationem prima pars dicitur quod non est potestate parentis
injuria iure natura quod habent in filios, quod ab eis: quia
non est melius prius ab ipse bono temporali, nisi perue-
niat, si obstitit in detrimentum Reipublice, et Communitatis;
in uisum prius, et legi; unde cum parentes dum ab
aetate iure quod habent in filios, et nolent pueros baptizari, et
aetate iure natura et possessionis, in detrimentum legi diuinae, et
uicini puerorum, Princeps, qui gladium Dei portat potestatem
parentum cura filios eripere absque ulla iniuria, ut patet.
Ad quod parentes non habent ius, ut dicitur, et supra impediri
aut nolendi Baptismum; quod quod habent a natura in pro-
prio filios non se extendit ad supernales; cum cum pueri bap-
tizantur nullo iure prius; quod nemo perdere potest, quod non habet.

Ad tertiam partem h. dicitur quod Ecclesia
potest excedere annos discedionis; et tunc cum puerus est res
aetate compos, potest ab Ecclesia cogi, et a potestate laicorum eripi:
potest enim puer se mouere ex consilio, et cura parentum iure
saluti consulere, ut interdum contingit hereticorum filios con-
uersis, quos parentes relinquunt ut saluti consulat, et scilicet
aetate, quae ex natura debito tenentur parentibus seruare.
Ad primum dicitur quod puer ille Deo ante nunguam bap-
tizatus renuntiauit: sicut enim uidemus filios hereticorum qui non
conuersi sunt ad fidem Ecclesiae, dum parentes conuersi sunt, et coguntur

103
filios eorumque verbis provocant, et precipiunt, ut heresi renun-
tiant; potest etiam contingere, quod illi pueri baptismo renun-
tare nollent; cum licet non esset relinquere pueros apud patres infi-
delium. *Secundum* civitatis non tollit subdi-
cti dominii reale, aut quasi reale, quod singuli habent in re-
bus, liberorum domos et huiusmodi: go. Tum quod vel potestas bap-
tizandi illos puerulos in civitate parentibus manet pater Christianus
per Christianos ex ipso natura politica auctoritate, quae habet in
sibi subditos civiliter, vel ex speciali Christi concessione. Non
primus; quod auctoritas civilis dominum temporalem, dimittit
ab hominibus non se extendit ad supernam vel est baptismum
vel in hac conventionem pacis, et Reipublicae commodum tempo-
rale subdit. Non secundum autem non potest colligi ex illa nec ex tra-
ditione Ecclesiae: go.

Ad ad 1^m an. esse verum non abeunt.
et negat contra. Quia parentes infidelium pueros baptizari no-
lentes abeunt; quia quod habent in ipso, et contra ab ipso in ci-
vitate eos separare potest Princeps, ne si vellet eos multare, occi-
dere aut in vicina Reipublica educare et huiusmodi.

Ad 2^m dico, quod potestas baptizandi
illos pueros manet ex utroque parte. Quia licet auctoritas
civilis non se extendat ad supernam quatenus instituta est
mandata sunt; contra se extendit ad supernam quatenus obse-
randa et hinc sunt; contra gratiam Domini seculari regna
ad institui nec mandata subditis supernaturalia potest tamen
eos obligare ad observantiam supernaturalium, quae Deo instituit;
docet etiam de. Dr. in 2^a 2^a q. 104. cit. quod regimine majorem
consuetudinem habet cum maioribus principibus quam cum mi-
noribus, quod non esset verum si Princeps non posset obligare
eos supernaturalium observantiam.

Deinde licet non constet ex illis explicitè, ta-
men constat implicitè. Nam Reges et Principes Christiani inde
fensionem fidei et Ecclesiae contra hereticos sunt electi, et ad man-
datum Dei executione destinati esse sunt subditum Latini.
Quod etiam colligitur ex illis de lib. de Inst. Reub. 27. de Principe

sic dicitur: Amabilij fili, Princeps debet habere primam intentionem ad succedendum matri in suo officio per opus fidei, spei, et charitatis. Et in Ab. Imp. J. de libertate aut III. De fidei, caritatis imperialis est pax gentium ut in pace esse possint Christiani recedere, intelligere, et amare, honorare, et ei servire.

Arguit. 4. Charitas neminem videtur obligare ad obsequium supernaturalium. Pro negato. An, quia Deus est paterfamilias vocat libere ad canoniam nam, nihilominus iubet servos suos et ait: Qui inveni et cepi, et compelle in usum ut impleat. domus mea. Idem insinuat Augustinus ad Timotheum: Prædica verbum, in omni patientia, et doctrina: vel dic quod nulli sit videtur, prout licet præbiter fieri videtur; contra si Princeps obligaret pariter, et ipsi inveni, ergo obligaret peccatum non faceret contra intentionem Christi.

Arguit. 5. sicut adultus ordinatur in Deum per propriam voluntatem, ita parvulus ordinatur in Deum per voluntatem parentum: ergo sicut infest. vix adultus non creditur si baptizet. contra propriam voluntatem ita etiam infest. vix parvulus qui baptizatur, contra voluntatem patris; Non enim parvulus habet ius impediri, et remitti, nec possit propriam prætere consentium, voluntatem patris repellere. Insuper eius proprius, ergo sicut hunc ~~pro~~ credit. parvulus velle ordinari in Deum et vel se baptizari, ergo pater eius vult ita hunc est credendum parvulus non velle baptismum ergo pater non vult eum baptizari: ergo falsum est.

Pro quod si licet interpretari voluntatem infantis præsentem, vel futuram, ista semper est interpretanda, que est ad eius salutem, et utilitatem; non vero, que tendit ad eius ruinam. Unde hunc creditur est voluntate parvuli si hunc consentire eum voluntate patris, ergo pater vult istud quod est utile parvulo, et ad salutem nestum; nam ergo non constat de oppositis voluntatibus infantis, semper est interpretanda in meliorem partem; quia filius non debet portare iniquitatem patris; nec ei subesse quod hoc; et ideo si filius ergo peccaverit ad

ad usum rōnis nō est in potestate Sacerdotis, quoniam ea que sūt salutari gōto obest, tanto minus iniquum erit divina bonitate si contrarietate periculum gōto caret usu rōnis sub iniqua potestate Sacerdotis. Dubium 4m. an Adulti fideles suscipientes

Dubium 4m. an adulti fideles suscipientes Baptismum recipiant aliquādo rem Baptismi

Ut melius intelligatur hoc dubium, suppono 1. quod fideles in presenti accipiunt, prout opponitur dispositioni; qd. ille ad Baptismum fidele accedere censetur, qui nō est sufficienter dispositus ad ejus receptionem

Suppono 2. quod sicut in Adultis requiritur duplex dispositio; una ad valorem Baptismi, altera ad effectum illius, qui est gratia, sic etiam duplex est fides, seu indispositio; una ad valorem Baptismi impediendum, ut gōto qui Baptismum recipit sine voluntate, seu intentione illius recipiendi. Secunda impediens effectum principalem Baptismi scilicet gratiam, ut gōto qui caret fide, vel intentione, aut proposito tenendi mandata Dei. Hec autem ultima indispositio duplex esse potest, una quasi negativa ut cum quis ad Sacramentum indispositus accedit; hoc autem invincibiliter ignorat, et ideo nō peccat. Altera positiva, ut gōto qui recusat peccat in ipsa Sacramenti susceptione, ut, si sciens se esse in peccato mortali sine debito dolore de peccatis Sacramentum suscipit. Quibus suppositis

Et si Sacramentum Baptismi fuerit susceptum cum obice, seu indispositione impediente valorem Baptismi, si postea hec recedat, nō sequitur, nec confertur, valor Baptismi. R. quod valor Baptismi nō dependet a sola voluntate suscipientis sed etiam a debita materia, et forma, et intentione Ministri; sed hec omnia bene obstant, et si postea adsit voluntas recipiendi, per quod remouetur. fideles impediens valorem Baptismi, nō sequitur, nec confertur, valor Baptismi: gōto.

Nec valet dicere, quod recedente obice impediente effectus Baptismi sequitur. huiusmodi effectus; contra etiam recedente obice impediente valorem Baptismi, sequitur, huiusmodi valor. Non inquit valet; quia valor Baptismi intrinsece et essentialiter dependet a materia, forma, et intentione Ministri; atque ideo pendet ab illis presentibus, nō prateritis; res autem Baptismi seu ejus effectus

qui est gratis pendet a Baptismo effectus tantho tanquam ab initio
morali, quod moralit. operari potest licet physice no sit p[re]sens.
¶ Quid si in receptione Baptismi fuerit cum
obice negativo impediens effectum si postea recedat per abstinentiam
satis obediens, sequitur effectus Baptismi s. non gratis inponitur peccata
non originale remittit, et etiam peccata omnia tam mortalia quam
venialia Baptismo antecedentia, remittit. et condonat debita
pena. Est communis. Pl. q. obex, seu indispositio negativa in sola
exentia disponens consistit: q. positiva dispone tollit. fictio: q. positiva
abstinentia de peccatis ante Baptismum commissis sequitur. Baptismus
effectus; Nam abstinentia de illis est sufficiens dispositio in nostro casu
nec est opus alia dispone; Nam cum abstinentia de peccatis ante Baptis-
mum sit sufficiens dispo ad Baptismum ista erit post Baptismum
sufficiens dispo ad effectum eius.

¶ Quid si in receptione Baptismi fuerit
susceptio cum obice positivo, tunc nota est confessio, vel abstinentia
simul cum sacro Contritionis ad tollendum talem fictionem et ad
hoc ut Baptismus suum producat effectum. Est communior.
Patet ex D. Aug. lib. 1. de Baptismo contra Donatistas Cap. 12. et lib.
3. Cap. 13. Et 6. Cap. 5. que sunt inuenta in iure can. de Consecrat.
d. 4. cap. 42. his verbis: Tunc volere incipit ad solvendum Baptis-
mum, cum illa fictio veraci confessione recesserit, que corde in ma-
lita, vel sacrilegio perverente peccatorum abolitione no sinebat fieri.

¶ Ratione: Quia Baptismus debet ali-
quod suum effectum habere si tollat. obex fictionis, nulli impedimenti;
aliter no possent peccata ante Baptismum fide susceptum commissis
per se remitti debent; no enim deleri possunt per penitentiam per se so-
quendo, et multo minus per alia sacra; nam penitentia per se no re-
picit tuncquam propriam obediens nisi peccata post Baptismum commissis
aut que committuntur in ipso Baptismi susceptione ut scilicet omnes: q.

Respondent contrarii no esse necessum
quod peccata commissis, ante Baptismum fide susceptum per se tollantur
sed sufficere quod per se, vel per recedens tollantur per alios Sacram
quod in casu est penitentia. Contra: q. neque confessio neque sacra
Sacramentorum talem penam condonant nec per se, nec per recedens; sed illa

hoc convenit Baptismo: quia cum Baptismus iterum non possit dici
 de peccato iam commisso ex vi precedentis Baptismi remittit
 si recedente fictione cui hic effectus Baptismi aliunde suppleri non
 possit. Item quia nulla peccata per accidens nec per concomitantiam
 remittit. ut si quis in sacris, aut aliis peccatorum nisi in voto saltem
 implicito illius sacri ad quod per se expectat tollere illa peccata;
 sed in penitentia non continet. utrum illo modo sacri Baptismi
 ad quod per se spectat tollere peccatum originale, et alia ante Bap-
 tismum commissa: quod.

Ad 4. si dicitur est sacrilegium per ipsam com-
 missionem in susceptione Baptismi non tollit. videlicet Baptismi; sed con-
 ditionem vel penitentiam. Est communis. Pl. ex Trib. Syst. 6. Can. 14.
 ubi dicit. peccata post Baptismum commissa non possunt per Baptismum
 deferri, sed per penitentiam. Pl. ratione: peccatum potestatum in ipsa Bap-
 tismi susceptione est post ipsam susceptionem perveerum est postquam
 Baptismo saltem nota quia est sacrilegium commissum ob indignam
 susceptionem Baptismi; sed et. quia. Item quia tale peccatum fictionis
 per se et directe opponit. ipsi Baptismo, et eius effectui, est enim
 sortit. iniuria et irreverentia in sacrum et est impedimentum
 effectus Baptismi: quod per ipsum Baptismum deferri nequit sed per.

Ad 5. si contingat concomitant. committi
 aliquod peccatum in ipsa naturali susceptione Baptismi, ut si quis
 tunc quis habeat voluntatem furandi, aut fornicandi, aut iracundie
 si talis voluntas aut complicitas de obsequio duxerit usque ad
 ultimum instantem susceptionem Baptismi inclusivum et non ulterius
 videlicet conditionem vel penitentiam dimittit. Pl. quia communis.
 ab omnibus concedit. ideo indignam susceptionem Baptismi non
 potest postea per ipsum dimitti; quia directe impedit effectum eiusque
 ei irreverentiam infert; non enim probabile videtur. Sacrum esse
 institutum ad remittendum illud peccatum quod eius vim enervat
 effectum impedit, eique directe opponit. et irreverentiam infert; unde
 nec penitentia tollit peccatum in re penitentia commissum; hoc non
 beneficio privatur. qui ei iniuriam infert, sicut qui videtur Sacrum
 privatur. Beneficio immunitatis ceteris hinc; sed alterum peccatum in
 iure fictionis adiungendum in casuposito, eodem modo opponeret: quod.

It. Bx. qd indigna susceptio sacri ideo ejus virtutem directe impe-
dit; qd debita disponi directe repugnat; sed quodcumq; aliud peccatum
mortale duxerit in susceptioe Baptismi usque ad ejus ultimum
instanti debite disponi directe repugnat, imo ad ipsum sacrilegum
fitione obstat; qd omne peccatum quod sit contra dignam sacri
receptione integritate fitione: qd parit. impedit ejus virtutem, et pro-
inde ejus virtutem remitti non potest.

Ca quo sequit. quod si ipsa
indigna susceptio Baptismi, quae aliud quodlibet peccatum, quod
eodem instanti quo Baptismus complet. et perficit. adhuc comit-
tit. postea in confessione explicandum est; qd per Baptismum remitti
nequeat. Quia cum suscipiens eodem instanti quo Baptismus
perficit, censeat. Baptismi censeat. sicut Ecclia subcedit, ita ut pro
eodem instanti non possit dici absolute non subcedit; et ideo cum ejus
peccatum adhuc eo instanti duxerit confessioni submitti debet.

Argumenta contraria

Arguit. 1. In 3m. In casu posito utrumque Sacramentum simul concu-
rere non potest: qd. It. dicitur prius concurrat penitentia per quam refert.
obea: qd prius tollit. per Sacramentum contra peccatum fitionis et indigne
de omnibus aliis peccatis; qd quibus cum omnibus est incompatible: qd
ad remissionem eorum nihil facit Baptismus. It. negat dicit; quia qd
applicato penitentia sacro in ultimo instanti prolationis verborum si-
mul dicit. quibus penitentia et Baptismi virtute utrumque sacri-
nam qd dua cause ita concurrunt, ut una in causatione sui effectus ad
altera dependeat, nec una prius causat sed utraque simul; et sic cau-
sant in presenti contra et Baptismus; qd dependentia est mutua, et
causality simultanea. Unde qd applicat. Contra, Deum movet. et
a penitentia presenti, et a Baptismo preterito ad infidelitatem totam
gratiam; qd tota simul infusa ob utrumq; Sacramentum omnia expel-
lit peccata illius penitentia; unumquodque, quae vel se expectant.

Arguit. 2. prius nota tollit. ficio quam
Baptismus operat. sed non tollit. nisi per gratiam penitentialem: qd prius
nota haec infidelit. quia Baptismus suum possit habere effectum: qd. It.
quod ficio impediens effectum Baptismi sumi potest dupliciter. Primo
fortit. et sic est ipsa culpa. Secundo motit; et sic est indigne, seu carentia

seu carentia disponis debite ad remissionem omnium peccatorum mor-
taliu[m]. Prima fictio tollit. per gratiam. Secunda per ipsam dispone
requisitam; que vel est contra exdem Sacramentum, vel ablatio eius Sacram
Poenitentia

per contributionem negari nequit quod contributio directe auferat omnia
peccata antequam Baptismus operetur eorum remissionem: go. Pl. An
nam contributio ex sui natura pugnans eque cum omnibus peccatis, et
non potest dici magis opponi directe posterioribus quam prioribus
go omnia directe auferat sive per ipsam, sive per gratiam annexam
et eodem Baptismus nihil operatur.

Pro idem arguunt fieri posse quod
habet contributio illo ipso instanti quo perficitur Sacramentum Baptismi, et
Poenitentia; nam istam bene ponit contributio directe pugnans cum pecca-
tis: go se sola vel per gratiam annexam qua secum affert tollit directe ea
peccata, et Sacramentum Baptismi, nec Poenitentia non conducit ad operan-
dum peccatorum remissionem; go omnia inueniunt iam directe remissa
et tamen ista in tali casu nemo dicit Sacramentum Baptismi nec Poenite-
ntia non operari remissionem peccatorum; go contributio non est forma iusti-
ficandi ex se ipso, nec peccatum expellens, sed dispositio quedam que ex Dei mi-
sericordia acceptat. ut Deus homini condito peccata dimittat

Unde licet pro aliquo priori signo in-
telligat iam posita contributio; pro illo tamen signo nondum intelligitur
remissum vel ablatum peccatum; sed solum posita dispositio proxima; qua
se sola ista sufficeret ad impediendam peccati remissionem; Et quia
in eodem signo intelligit. ista posita Sacramentum; ideo effectus remissionis
peccati, qui ponit in signo sequenti non minus a Sacramento provenire potest
rit, quam a contributione, cum utraque ista causa pro signo precedenti
preintelligat. cum reuerentia rebus effectus qui proinde in signo se-
quenti intelligi nequit magis ab uno procedere, quam ab alio.

Idem est dicendum in nostro casu, ut docet Hugo disp. 9. sect. 3. quod
Sacramentum Baptismi tempore precepit, et postea per contributionem tollitur
eius obice; ne tamen istam non intelligit. prius posita contributio qua sacra-
mentum ablatum obice; ac proinde non inuenit Baptismus remissionem peccatorum
remissum, quod operatur. sed solum inuenit contributionem pro eodem signo in
quo remissionem, et simul cum contributione in signo subsequenti operatur. quoniam et remi-

Arguit. 4. si Baptismus haberet suum effectum gratia recedente
fitione, sequeretur majorem habere gratiam si factum penitente quam
si sine fitione Baptismus suscepisset. Pl. sequens: si non fuerit factus
et post Baptismus debite seu susceptum similia peccata commiserit
et penitens de illis non consequeretur tantam gratiam quantum modo
cepit qui fuit factus, quia consequeretur precise illam gratiam que virtute
penitentia confertur solet; factus gratiam Baptismi et Penitentia
consequeretur. : 90. et.

Pro negotio sequenti. Cuius accedens nobis Baptismus
cum fitione, maximum ex tali Baptismo fitione reportaret incom
modum et debilitatem: Non tunc illo tempore post fitionem usque
ad Penitentiam esset filius Diaboli et gehennae, et omnia opera eius sunt
nullius valoris: si autem non fuerit factus fuerit filius Dei et reg
ni quoad usque peccaret mortaliter, et opera eius bona fuerint merito
ria augmenti gratiae et gloriae; contra majorem gratiam haberet quam sit
illa quam consequitur dum de fitione penitet tam virtute Baptismi
quam Penitentia.

Arguit. 5. 2a. 4. tale peccatum fitionis inter peccata
Baptismi praecedentia computari debet: 90. Pl. tunc quia talis voluntas
suscipiendi Baptismus prior est ipsa Baptismi susceptione: 90. per Bap
tismus remitti poterit. Pro negotio tunc: quia si talis voluntas ante sus
ceptionem Baptismi cessaret, tunc ad peccata Baptismi antecedentia
perstineret, et virtute illius deleteret; in casu nostro autem non est sic
quod supponimus ex tali voluntate sequi sacrilegum Baptismi suscep
tionem et sic perstineret ad peccata Baptismi subsequentia.

Ratio est: quia Baptismus prius nota characteris con
fert quam gratiam inmedicabilem; siquidem ad imprimendum caracte
rem illum non requiritur dispositio, quae exigitur ad gratiam: 90. quod quae
obicem ponit gratiae Baptismi per sacrilegum fitionem iam intel
ligit characterem Baptismi signatum: 90. tale sacrilegium proculfit,
ab homine baptizato fieri censet, et characterem licet subiecto; contra
Penitentiam, vel per contritionem eadem sacrilegium tolli debet, non per Bap
tismus.

Unde Baptismus potest considerari tanquam virtutis
in se habita, et tanquam confertur sub effectum. Primo modo non impeditur
Baptismus per fitionem; bene vero secundo modo; ac per consequens.

Arguit. 6. 2a Sm. Trid. Sess. 14. Cap. 2. decernit sola peccata post 107
Baptismu commissa debere subici clauibus Ecclae; sed peccata de
quibus est sermo sunt Baptismu concomitantia, et in eius reali
suscensione commissa; no vero post Baptismu: qd virtute Baptismi
remitti debent. Sum qd talis est institutio Baptismi et non ampla
virtus eius, ut nec omnia peccata antecedentia et concomitantia dele
re se extendat: qd.

Et nec tunc quod Concil. per peccata post Bap
tismu commissa omnia ista intelligit, quae contradicuntur a pecca
tis ante Baptismu commissis; no autem ab eis, quae in ipso Baptismi
suscensione committuntur. cum eius iniuria; ideoque haec quoque sub
illis comprehenduntur. Ad 2m. negat. assumptum qd tale peccatum
fictionis dicitur et forlit. opponit. Baptismo, ac eius impedit effec
tum; conis no per Baptismum, sed per penitentiam delendum est.

In fine nota quod in peccato ante Baptismu
commissis duo possunt considerari, primo ipsum actum peccaminis
sum qd. sicut iam commissis, in quo homo dicit. esse habitualiter
quousque sibi dimittat, et hic Baptismu no impedit. Secundo
complacentiam de illo actu praeterito, quam ille habuit, et haec facit
causa fictionis, quae delet. per penitentiam. Unde qd peccatum illud
septimū dicitur no deleri per Baptismu, qd fuit causa fictionis
no loquimur de peccato ipso sicut qd sed de eius complacentia qua
habuit in receptione Baptismi usque ad ultimum instanti, et qd illud
peccatum vocat. inherens Baptismo intelligit. de inesa, et inherere
per continuatione et voluntariu consensu no vero per velam ma
culam habitalem; qd sic sicut alia peccata inhaerent Baptismo
fide suscepto; neque peccati ullum dat causam fictioni nisi medio
libero consensu voluntarij peccati ex quo orit. positiva fictio vel ob
ad fructualem Ineri susceptionem. Dubium 5m. An Baptismus
Dubium 5m an Baptismus possit iterato sus
cipi.

Et si Baptismus tunc valide collatus no potest iterari. Est de fide
ca Trid. Sess. 7. Can. 9 de Inexam. in gen. et Can. 11. de Baptismo et ha
bet. in Carthaginensi 3. c. 38. Pl. ex Traditione Ecclae cuius testis est
Clementis Romanus lib. 6. Const. c. 15. et alij Patres. Pl. nunc coguati.

Prima, quod semel natus corporaliter non possit secundo nasci sed solum
suum resuscitari. Secunda quod Baptismus imprimat characterem
qui fuit multiplicabilis per plures Baptismos. Ideoque Tridentinus
Can. 9 de Sacram in genere definiens de Baptismo et alijs duobus
Sacramentis imprimi characterem, subiungit: Unde ea iterari non possunt
Tertio quod Baptismus representet mortem, sepulchrum est resurrex-
tionem Christi ut significat Apost. ad Rom. 6. et ad Coloss. 2.
Unde sicut Christus semel tantum pro peccatis nostris mortuus est, et
semel resurrexit: ita et nos per Baptismum eidem concepti, et per
eundem resurgentes non possumus iterum sepeliri in aqua Bap-
tismi, ne significemus Christum iterum posse mori et sepeliri. Quod
moderni Apost. ad Hebraeos 6. de illis qui Baptismum receperunt rit-
uorum excusantes sibi inest ipsi filium Dei; id est iuxta Ambrosium
lib. 2. de Poena Cap. 2. suo facto significante filium Dei posse iterum
mori, et unam mortem non fuisse sufficientem

¶ Quando subest verus
dubium an aliquis sit baptizatus est rebaptizandus sub conditione. Ita coiter
D. de c. de quibus 2. de Baptismo, et C. 1. de 5. c. 6. P. q. alioquin
deberet manere qui in periculo semper crediti Baptismi effectu nul-
lumque aliud Sacramentum valide suscipiendum: quia necessitas est adeo
gravis ut facile excuset ab irreverentia alioquin per iterationem Bap-
tismi infertur, accedente potissimum conditione, que forme apponit.
aut saltem mente retinenda: q. 4.

Unde fideliter ita dubitans
non solum potest, sed etiam obligat. Baptismus sub conditione pete-
re et Minister tenet conferre; et quidem si sit metu dubium ante
susceptionem alterius Sacramenti: ne illud exponat periculo, etiam citra om-
ne prudentis iudicium de valida susceptione, quo caret qui se dubi-
tat. Si rursus probabiliter tantum iudicat se valide baptizatum, docet
plures ipsi interim citra mortis periculum eadem probabilitate posse
aliquo Sacramenti recipere, maxime illa que nec esse possunt in da-
num aliorum; q. Confirmatione, Eucharistia, Ordinem, Matrimonium

Sed dum nulla subest ratio non per-
mittendi iterationem Baptismi sub conditione, que facile premiti potest
dicendum potius cum alijs videtur illum debere premiti. In hoc ipso enim

108
apparet nō leuij deordinatio, et imprudē, quod sine utilitate, et
ratione omittat. Inm facile remedium, quo creueti valori sacri
aut fructui, alioquin adeo incerto, ut Ecclē nequeat supplere
defectum si subit. Vici gō subest verū dub. sine isto enim non
fuit iterum baptizandū, etiam sub condone ut docent Theologi et Ca
schijmo Romano p. 2. c. 2. n. 43.)

Ex dictis colligit. 1. nō debent nec
pote rebaptizari illi quos constat esse natos parentibus Christianis
et aliquēdiu inter Christianos educatos nisi occurreret probabilij
ratio suspicandi eos nō esse saltem valide baptizatos. Ita Inno 3. c.
de Presby. nō baptizato. Unde gōo Cathol. 5. cit. dicit infantes et bap
tizandos, quod nō inveniunt. certissimi testis, qui eos baptizatos esse
sine dubitatione testat.; intelligendū est de illis parvulis, qui vel
ab infidelibus descenderūt, vel a parentibus per barbaros sunt abstru
ti, ut colligit. ex fine capitij.

Colligit. 2. baptizatos ab hæreticis genera
liter loquendo nō esse rebaptizandos: cum enim ex fide constet de va
lore Baptismi ab illis debite collati, nō potest etiam sub condone repe
ti nisi adeat fundata suspicio eos in aliquo essentiali defecisse. Si
cut beata Conineo q. 66. ar. 9. n. 96. quandoque in Anglia contigit
proles Nobilium aqua rosacea aut simili liquore baptizari, aut ob
molestiam frigoris solum vestes aqua abstergi, et quibusdam in locis
Ministram in suggerenda formam pronuntiare alio corpore profusibile
ente. Tunc enim sufficiens est ratio Baptismum iterandi.

Colligit. 3. baptizatos in necessitate
ab obstetricibus nō esse baptizandos sub condone: nam videt. frequēt.
pote haberi post diligentē carnis morali certitudō quod obstetrices ad
habuerint omnia nēta. Unde oppositū quod in aliquibus Ordinarij
prescribit. est restringendum ad casus in quibus est rationabile dub.
Vg. si re examinata apparet obstetricem nō promptē cedere formam
Baptismi, aut propter perturbationē, sive perplexitatē in facto suo
citare, nec in narratione esse inconstantem est sic de huiusmodi casibus

Colligit. 4. infantes exposito, et inuentos
si re diligentē investigata de corū Baptismo nō constat esse sub con
dione baptizandos iuxta Rit. Rom. Tit. de parvulis baptizandis.

An vero salis censetur constare q̄to habent appositam seculum siue ch̄a
tam saltem in terris Catholicorum vixi R. R. in dubium vocat. q̄ia
Vbi salis communis existiment quod sic; eo quod videat. Tale testimo
nium morem saltem certitudine generare, utpote adhibere ex bona
conscientia ad vitandam reiteratione Baptismi. Quod facile est re
mittendum q̄to perhibet. Testimonium de Baptismo solemniter vel
colleto a Presbytero cum designatione loci temporis, et nominis imposi
tione erim poterit ex registro baptizatorum peti plene nobis rei;
Alias videt. posse repeti sub conditione si prudenter habet. nescit iudicet.
Dubium om̄i quam penam incurrant iterantes

Baptismum

Suppono quod ignorat rebaptizationem sicut et cuiusq̄ agibilis dupli
cem esse s. iuris et facti. si cum nescit. hoc precipiens vel prohibens ali
quod agibile. 2. cum nescit. aliquod agens facti esse sicut in se sicut in
alio. Undeque vel est ex parte, et inuincibilis, vel inuincibilis. Similiter vel
est in eo qui tenet. scilicet in eam legem, et facti; vel in eo qui nō te
netur scire.

Et 1. Si rebaptizatio fiat scienter incurrit. irregularitas,
siue sit publica siue priuata. Et si pars ex communi consensu Theo
logorum qui decreto Felici 3. forte inuicem est habet. de Consecrat.
d. 4. c. cor quoq̄, quo a communitate fidelium priuatur. iterantibus Cap
tibus et cōm̄ inhabiles fiunt ad ordinem. Et in hunc. Ex cap. isto Con
suetudin. qui incipit. Ea litterarum Auzan Genore. Acclitūq̄ incurrit
quod et respondens Ministro baptizanti declarat. irregularis: q̄
multo magis Minister et suscipiens Baptismum. Et contra: cum
huius pars alia nequit assignari in prefato acclitū, nisi quare iure
venerit in sacrum, quod sine suo effectu, ne fructu permittit ite
rari, forte nō reuelans factum suū esse domi, vel alibi ab alio bap
tizatum; sed eandem et maiorem infert irreuerentiam qui tale
sacrum positum facit sine effectu et fructu, q̄ia qui solum per
mittit fieri: q̄. Et patet; q̄ magis multū committit qui alia per
cutit Principem, qui percutienti solum resistit in percutione; qui
reus habet esse primo a percutiente, nō a permitte: q̄. et.

Et 2. Pars; q̄ talis pena incurrit. ex sacrilegio, et
iniuria que fit sacro; sed siue publica siue priuata iterati Baptismi

semper committit. sacrilegium, et iniuria fit Baptismo: go. Pater
Nam assignari non potest ob quod delictum incurrat. B. probat.
tam publice quam private Baptismum privaret. suo effectu, et
quod est ex parte iteranti sive rebus, sive personis, Deum redderet.
mendacem, et inefficacem: go. Tum quod homicidium sive publicum sive pri-
vatum est irregularitas: go et iterum Baptismus. P. contra: quod in neu-
tro istorum publicitas mutat speciem delicti; sed scandalum tamen
modo potest afferre: go cum ista delicta consumat. non publice quam
private in ubique casu incurrat. nisi aliter a Papa declinet.

Et 2. Ignorantia facti invincibilis excusat
ne irregularitas incurrat. P. quod ubi non est culpa; neque pena canoni-
ca, que infligitur ex culpa; sed irregularitas rebaptizationis ex culpa non
prohibet: go. Tum quod ex cap. Cuius de Cons. dist. 4. habet. Cuiusvis igno-
rantia baptizati sunt, non indigent pro eo poenitere nisi quod secun-
dum Canonem ordinari non possunt nisi magna necessitate cogat. Tum
etiam ignorantia facti impedit voluntarium: go non incurrat. non talis
irregularitas non est ex defectu, sed ex actione, seu delicto: go et.

Et 3. Ignorantia iuris non excusat iterantem
Baptismum ab irregularitate. P. quod ignorantia talis iuris nunquam est
invincibilis: go. P. contra: vel est sermo de iure divino prohibente gra-
viter iterationem Baptismi, vel de iure humano. Si primum evidens
est cuiusvis iteranti non esse iterandum; neque sine fructu sacra minus
handis: go semper cum noticia iuris operatur. vel saltem cum ignorantia
crassa. Si secundum; parum refert si sciat. vel non; quod cum tali ignorantia
non incurrat potest pena ab eo infligenda deummodo sit de rebus, divi-
no iure prohibitis: go.

Tum quod quod iure canonico prohibet. sub pena
aliqua, vel sub censura, quod iure divino est etiam prohibendum,
etiam ignorat. iure canonico, adhuc tamen incurrat. talis pena ab eo
infligenda. Pater de homicidio et percussione Clerici; quod quod iure
divino, et canonico prohibita non impediunt, quin cum ignorantia
pena canonice incurrat. talis pena: go.

Et 4. Iterum Baptismus sub conditione in die-
bus probabilis cum intentione faciendi si non sit factus sacrum non in-
currat irregularitatem. P. quod aliter nullus dicit. casus in quo dicitur

rebaptizare sub condone: go. Pl. dñs: qd omny casu qui possit occu-
rere pro rebaptizatione sunt cum dubio probabili de opposito; Non
si est certitudo de altera parte, quod nō est quij baptizatus, est abso-
lute baptizandus; si vero est certitudo de Baptismo rito absolute bap-
tizandus nō est; Et nihilominus Leo papa dat regulā rebaptizandi
in dubijs

Idem assero de rebaptizate sub
condone absq̄ intentione faciendi Sacram̄ sed solum illud nō in-
currere irregularitatem; sed gravissime peccare. Qui contra talē
actū nullam exat̄ juy canonice; neque poenitentē rebaptizationē
vere aliquid potest concedi: Nam hic Sacram̄ nō cōficiunt, nec
suo fuerit illud privaret: go tanta pena nō est peccēdy cum a
jure nō punit. Tum qd pena irregularitatis sonet. contra iterantē
Baptismū; sed abluens, et nō profertur formā. nō iterat Bap-
tismum: go. Quod peccat gravissime potest; qd abicit. forma et ma-
ta Sacri ad aliud finem ab eo ad quem instituta sunt: go.

§ 5. Si iteratio Sacri Baptismi
sit ~~publica~~ publica, dispensatio irregularitatis spectat ad Papam; si vero
sit occulta potest dispensare Episcopus. Pl. in pars: Ab eo potest dispensa-
ri in pena a quo est inflicta; sed a Papa supponit. Sata pena et lex
contra iterantē Baptismū: go. Tum qd constat ex praesertim vni Ecclē
Pl. in pars ex Tude. Sep. 24 Cap. 6. ubi dicit: licet Episcopi in irregu-
laritatibus omnibus et dispensationibus ex delicto occulto provenien-
tibus, excepta ea que orit̄. ex homicidio voluntario et exceptis alijs
deductis ad forum contentiosum dispensare: go.

§ 6. Irregularitas ex iteratio-
ne Baptismi ipso facto incurrit. Pl. qd Irregularitas ex homicidio, et
alijs casibus penitentibus absque declaratoria sententia incurrit: go. Ita ista
Pl. contra: qd esto ex arbitrio legislatorij pendet imponere poenam non
incurritur absque declaratione; Parit̄ cū consuetudō sit reverentia sacra-
mentorum, dicitur est poenam hanc ex facto ipso nefando, ne irreverentiā
incurritur ante declaratoriam iudicij sententiam: go.

Argumenta contraria

Arguit. 1. In tm. in nullo jure est expressa irregularitas contra iterantē
Baptismū; qd neque ex natura rei, neque ex jure divino habet eam
necesse iteratio Baptismi: go. Rō negat̄ dñs: qd est valde apta ista do-

doctrina, qua adducit. d. 4. de Cons. c. Eos quos qua Felix Papa prout
communicatione fidelium omnes Ministros, Presbyteros, Diaconos et etiam
Episcopos, qui iudicium Baptismi fecerunt rebaptizando; et licet poena
excommunicationis in uerbo sit; inhabilitas tamen illi conueniente
mansit. Deinde constat ex declaratione illa. Alex. 3. iuxta qm respondet
Sancti et assistens iterationi istam incurrit.

Arguit. 2. sine culpa incurrit
qua irregularitas: qd sine scientia. An p. stat. qd nō baptizatus, illegiti-
mus, bigamus uocatus in Latina Ecclia et similes sunt irregulares
qd aliquas irregularitates sine culpa contracti, alias ex culpa, qd ex
arbitrio Legislatorij diuini uel humani pendet: Nam Mulier iure diu-
no est irregularis, et incapax sacerdotij: Similit. iure humano bigami
centent. irregulares et omnes obique culpa; homicida uideri, hereti-
ci, et alij istam ex delicto incurruunt; ita de iterantibus Baptismum
placuit enim Legislatori ob delictis, et culpa irregularitatis istos efficiere

Arguit. 3. 2a 3m Ignora iuris
excusata peccato: qd est a poena canonica: qd cum ignora legij prohibi-
tenti rebaptizatione stare nō potest irregularitas in baptizando. qd
dicit. An: Excusata eos qui tenet. scire iur. concedo: omnes, nego. Quod
patet de percussente Clericum, qui licet nesciat poenam canonica
saltem contra percussorem Clericoru, adhuc tamen eam incurrit; qd
contra diuinu preceptum facit de charitate fructans sic et.

Unde ex quo Christianus credit
dixi sacra, et nō profane esse ministranda statim fit debitus de mo-
do ministrandi; et sic peruenit si uult ad notitiam iuris. Similit.
omnes tenent. scire regularit. quod sacra nō sunt ministranda
sicut alia profane functiones; et quod sacrum aliquid in eis
contineat.; et com omnes tenet. scire quomodo tractanda sunt siue
sint ea tractare; alij debent abstinere

Arguit. 4. 2a 4. Exsequere uer-
ba et iterum ablatione absq intentione faciendi Baptismi maxime
in uerba irrogat sacro: qd incurrit irregularitatem. qd nego contra
qd irregularitas est statuta contra iterum sacrum; et profere uerba
et nō est iterare sacrum: sicut iterare uerba consecrationis saepe
eundem panem consecrari absq intentione faciendi nō ē iterare sacrum

Arguit. 5. 2a 9m. Iterationi occulte nulla est annexa irregularitas
q̄ a nullo jure est imposita nisi a capite illo ex lit. de Apostatib; sed
per illud eximit. occulte iterum: q̄at. Rō nego dñs. Ad prob. dico
eodem jure prohiberi iterationem occultam, et publicā; et q̄d aduer
sarij assignat juy prohibeny iterationē publicā. Ego assignabo juy pro
hibeny occultam; et ipse nō poterit assignare nisi vñ communem
Ecclē; eundem ego cons assignabo

Unde nob prob. An dñs alij jam dictum
est nō esse legem saltem contra iterationem; sed contra scientem n̄ite
q̄ et respondeat Ministro baptizanti; est enim expressus textus qui de
Acolito loquit. Quod si ab illo deest. argum, patet quod gravior ma
litia est irreverentia est, effectiva, et positive reddere sacerdoti nullum
q̄m mare per accidens assistere ei, qui nullū reddit, vel esse causa cuo
sit nullum

Arguit. 6. 2a 6m. Alie p̄nae Canonice
nō incurrūt. nisi lex id declaret, ut ipso facto, et absque declaratione
incurrūt; alij comminatorie sunt, ut ex p̄xi colligit; q̄ cū iteru
tio nō prohibeat. hoc modo irregularitas ei annexa nō incurritur
ante declarationē. Rō dñs. An: p̄na Canonice, que sunt censure, cō
cedo: que sunt inhabilitates nego dñs. Nec alia ratio assignari potest
nisi voluntas Legislatoris, ut docent communiter Doctores.

Disputatio Ga. de effectibus Sacramenti Baptis.
ac de eiusdem Baptis. ceremonijs
Postquam egimus de Ministro et subo Baptismi, debemus inue
stigare ejus effectus ut notet quicquid intellectus; posito enim Mini
strante, et subo cui ministrat. inquisitū manet Animus usquequo
scilicet quid ministrat. q̄tō ponit. Sacram; ideo sit. Dubium
Dubium Inquinam sint effectus Sacramenti Bap
tismi.

Q̄ta. Sacram. Baptismi imprimit characterem in Animo. Est defini
ta ab Eug. 4 in flor. in Decretis Unionis a Trid. Sess. 7. Can. 9. et ab In
no 3. c. Majoris. I. ultimo de Baptismo. Et q̄ per hoc signat digni
tatem v̄bi exercitū v̄bi Ecclē ab exercitū Diaboli. Item q̄ in cultu
familia Principij dicit insignis ad dignanda officia, ita etiā in fami
lia Christi: q̄ in Baptismo debet dari character quo baptizatus distin
guat. Inq̄m servus et domesticus Christi, a non servus et domesticus.

111

Salis igitur character semper imprimit per hoc Sacramentum Christi cum
fitione suscipiat. dummodo sit validum. Quia quod sumit. hoc in
votum defectu dolosum, fide suscipit. Et non impendit. gratia: quod character
semper imprimit. qui non habet oppositionem cum peccatis. Salis igitur
character non unit. nec interdit. per characterem aliorum Sacramentorum
quia illa solum ununt. et interdicit. que habent ordinem inter se; sed
hi characteres non habent ordinem inter se; quod cum characterem baptismali
sine characterem confirmationis potest imprimi character ordinis; un-
de enim potest qui ordinari qui non sit confirmatus: quod est.

¶ 2. In Baptismo per se impendit. gratia
habitualis cum virtutibus Theologicis fidei spei et charitatis. Est
de fide. Et de gratia expresse definitum est in Con. Florent. cit. et Trident.
sess. 6. can. 22. ubi dicitur: Quod nullus justificari potest nisi per ha-
bitum gratie infusam. De alijs virtutibus Theologicis constat ex eodem
Trident. sess. 6. cap. 1. ubi definit. justificationem fieri per voluntariam
receptionem gratie scilicet charitatis; que in cordibus eorum diffunditur.
qui justificati. atque ipsi inhaerent simul cum fide et spe: quod est.

¶ 3. Omnia peccata tollit. per Bap-
tismum. Patet ex Florent. in Decret. Unionis ubi de Baptismo dicitur: Huius
Sacramenti effectus est remissio omnium culpe originalis et reuelis et omnium
peccatorum que pro ipsa culpa habet. Item ex Nicen. in symbolo Confi-
teor unum Baptismum in remissione peccatorum. Item ex Trident. sess. 6.
Decret. de peccato orig. n. 3. Item quod ut docet Ill. Dr. his. de Sacram.
cap. de Baptismo, per Baptismum renascitur homo; dicit enim sa-
uicium regenerationis: quod quemadmodum generatio unius fit ex
corruptione alterius, nulla forma corrupti remanente, ita in Bap-
tismo homo peccator renascitur. fitque iustus.

¶ 4. Baptismo communicat
tribuit. tres rebus scilicet incorporatio ad Christum, illuminatio et secun-
dario. scilicet quod homo per Baptismum fit membrum Christi, Christia-
nus, et filius Ecclesie: quod incorporat. Christo sicut membrum corpo-
ri, illuminat. et fecunditate donat. in bonis et honestis operibus. sed
quod per Baptismum suscipit homo gratiam, que est principium credendi, et
operandi in Christo, fidem que eleuat ipsum in Deum et spem que
fecundificat: quod Baptismo conuenient. attribuit. tres predicti.

achy nimirum incorporationis ad Christum. Attribuit. etiam juy ad
speciales auxilia quod est charism effectus Baptismi. Unde cum pro
prium finis Baptismi sit servare legem Christi, et ejusdem Religio
nem profiteri; cum conferat auxilia ista superna, quibus Deum
finitos speciali modo habiles reddit ad servandam divinam legem
sacra digne suscipienda; aliisque Religionis et pietatis officia exequie
da; et praeter hoc effectus principales alios secundarios solet enume
rare Innocentius Pabes, ut sunt caritas, qua aliquando Baptismus con
ferat, ablatio irregularitatis ex delicto, ablatio servandi precepto
Ecclie et alia hujusmodi, quae apud DD. videri possunt.

Argumenta contraria

Arguit. 1. D. 2m. si in Baptismo infunderet. gratia deberet baptizatus
se disponere ad eam per actus fidei spei, et charitatis ex Trident. Sess. 6. C. 7.
imo et hanc dispositionem fieri non posse docet nisi ex adiutorio Spiritus
sed in parvulis talis dispositio esse neguit. 2o. S. Tridentina loquitur de Adult
tis in quibus affectum et cooperationem requirit ad Baptismum et eius
effectus de parvulis vero contrarium docet in Sess. 7. Can. 23. Unde Deo
coniungit. si velit voluntarium positivum sive proprium sive alienum
et cum parvulis possint voluntate aliena coniungi. Deo s. voluntate
primi parentis carnalis; ita et voluntate aliena parentis vel ipsius
Christi qui est pater Spiritus sancti coniungi possunt.

Arguit. 2. ex Rom. 1.

Iustus ex fide vivit: 2o ad asserendum effectus qui gratia tribuit. suffi
cit si dicat. virtute Baptismi infundit fidem, quae est vita spiritualis
et primum omnium meriti. 3o. ex Trident. Sess. 6. Cap. 8. et Can. 9. iustus vi
vit ex fide inchoat; non vero sortit. et abducat. Quia fides est primum
vite spiritualis et fundum omnium justificationis et sanctitatis; et hoc mo
do explicat. a Concilio istud Pauli Rom. 3. justificati quibus per fidem
fit forma iustitiae quae primum est omnium meriti sortit. utque seme
vite aeternae quae homo heres regni et Dei filius constituit. est gratia
Pater: An in Baptis
mo conferat. semper suscipiendibus aequalis gratia. 4o. quod ex parte
Sacerdotis Baptismi semper debet omnibus aequalis gratia. Quia Deo dis
posuit aliquam gratiam conferre regulavit. cum isto signo, ita quod
nulli minorem, et ista gratia dicit. conferri virtute Baptismi; quia

virtute veritatis huius signi: quod sicut determinatio illa. ubi quantum
 ad istum gradum est uniformis, ita aequalis effectus confertur per Bap-
 tismum, quantum est ex parte sui, nam ab eadem causa et aequaliter
 se habent, aequaliter producit effectum; sed Baptismus semper habet vir-
 tutem aequalem ex illa dispositione universalis divinas: quod est.

Nec valet dicere quod ex parte Bap-
 tismi, unus est a Deo predestinatus ad maiorem gloriam quam alter; et con-
 quod major gratia confertur per Baptismum uni, quam alteri; et nec
 Baptismum quantum est ex parte sui non conferri aequaliter gratias
 non inquam valet; quod predestinatus ad maiorem gloriam habet du-
 plicem gratiam, unam ex vi Sacramenti Baptismi; istam s. gratia determina-
 vit Deus conferre infallibilit. et regularit. mediante Baptismo; Al-
 teram vel ex speciali benevolentia Dei, vel ex causa meritoria s. Pas-
 sione Christi; et haec 2. gratia est inaequalis quae in rigore non est gratia
 Baptismi; quod non confertur virtute Baptismi sicut prima

Ex parte suscipiendi autem interdum
 confertur Baptismi aequalis gratia, interdum inaequalis. Confertur
 aequalis praesentibus, interdum comparantibus; quod isti ex parte sui nullum ha-
 bent modum proprium, seu dispositionem ad gratiam recipiendam
 Adverte tamen quod Deus potest conferre maiorem gratiam uni pro-
 vulo, quam alteri, non virtute Baptismi; sed ob merita parentum
 illorum vel sacerdotum Baptizantium: nam possunt isti de congruo
 mereri maiorem gratiam praesentibus. Confertur inaequalis gratia ad-
 ditiis Baptizantibus; quod isti per modum proprium possunt esse inaequali-
 ter dispositi, et gratias confertur. In proportione disponit in suscipiente

Dubium In. an et quomodo in Circumcisione gra-
 tia conferbatur.

Est certum suppono, quod Circumcisio primario est per se instituta
 fuit in remedium peccati originalis; quod Circumcisio fuit in lege Mo-
 sayera vere et proprie Sacramentum generis vice Baptismi ut ait D. Ber-
 dex. de Assumpt. sola aqua luit hanc maculam quam prius rasisit
 per Circumcisionem; contra fuit primario instituta in remedium
 peccati originalis; et secundario ad conignandum Dei populo; quod finis
 principalis huiusmodi rationis est effectus primarius; sed finis princi-
 palior et nobilior in Circumcisione est deletere peccatum originale: quod est.

Circumcisio causabat gratiam ex opere operato. Est communior ex col-
ligit. ex S. P. qui manifeste tribuunt circumcisioe eundem modum
causandi gratiam, et iustificandi, quem tribuunt Baptismo. Nam Gregorius
I. 4. Mor. cap. 2. ait: Quod apud nos valet nomen Baptismi hoc erit
apud veteres vel pro puerulis sola fides, vel pro maioribus virtus
Sacrificij; vel pro iis qui de sterilitate stripe prodierunt, mysterium Cir-
cumcisionis. Et D. Aug. lib. 4. de Baptismo cap. 24. ait: Preceptum
est sterilitati ut circumcideret puerulos; quia ipsi Sacramentum multo per se
valet. Sic etiam docet S. P. apud Irenaeum. T. 4. disp. Proemio q. 4.

P. causare gratiam ex opere operato est illam
causare sua virtute, et non virtute meriti Ministri, nec suscipientis.
Nam Theologi per hoc ex opere operato intelligunt terminum distinctionem
ab isto ex opere operantis: quod cum in Sacramento vni deo deum dicitur
operantis reperitur. S. Minister et suscipiens, causare ex opere opera-
to est causare sua virtute, et non virtute meriti Ministri, vel suscipie-
ntis; sed Circumcisio que gratiam causabat non conferebat illi virtute
Ministri, nec suscipientis: quod S. P. Circomcisio erat valida etiam si
necum per infideles, Innoxios, et malos Ministros conferret; sed
etiam ex puerulo sine, et mala intentione nihil valida fuerit si fa-
ceret intendisset, quod Ecclia vel congregatio fidelium facere inten-
debat non minus quam nunc est validus Baptismus et hereditas col-
lectay ut docet Aug. lib. 2. de Exeritiis cap. 32. et Epist. 103. ciru me-
dium: quod non causabat gratiam ex virtute meritorum Ministri qui
virtutem meriti operis esse poterat: quod.

Nec ex virtute meritorum suscipie-
ntis; quia conferebat: puerulis rationem mouendi et liberi arbitrij vniuersa
partibus: quod ex opere operato Circumcisio est. Item quia si causaret gratiam
ex opere operantis vel suscipientis, delectio culpa originalis, et gratia col-
lectio, non tribuerent. Circumcisioni; sed operibus meritorij hominum
sed hoc est contra Patres citatos: quod. Item etiam S. P. non loquitur
de alijs Sacris veteris legis sicut de Circumcisione: quod ex opere et

Verby Apost. ad Gal. 4. vocat omnia
vetera sacra elementa, infirma et egena. Et Ioh. in decret. Eccl. docet
quod Sacra nostra multum a Sacris differunt veteris legis; illa enim non
causabant gratiam; sed solum per passionem Christi dandam figurabant

hec vero nostra et continent gratiam, et eam digne recipientibus
 conferunt. Et iuxta dicta de Sacerd. in genere Apost. et Concilio
 loqui de Sacerd. pure legij antiqua et improprie dicti, que sunt ob
 lationes hostiarum eius Agni Paschalis, purificationes, consecrationes
 et similia que gratiam non cauebant tanquam signa efficiunt respec
 tu gratia; sed tantum in illis conferebant. gratia per modum meri
 ti; non vero de Sacerd. proprie dicti, et que debeant peccatis origina
 le in lege nostra et lege veteri; contra D. Pruley, et Concilio non compre
 hendunt Circumcisione, que ante legem. Innotuerunt per multos annos
 inhihita fuit et data floresta. Unde qto Apost. loquit. de circumci
 sionis nullitate ad Gal. 5. neque Circumcisio aliquid valet, et Cor. 7.
 Circumcisio nihil est, loquit. de Circumcisione abrogata et per Propri
 mi promulgatione curuata.

Est an liceat se circumcidere moti
 ficationis gratia, vel ad Christi imitationem? Et negative. Cuius Apost.
 ad Gal. 6. In Christo enim Iesu neque circumcisio aliquid valet ne
 que preputium, sed noua creatura. Quibus verbis videtur. Ap
 improbare circumcisione. Non quod non licet perforare manus et
 pedes ad imitationem Christi: quod neque est. Denique circumcisio
 scandalum prebet fidelibus; habet enim speciem malicie, cum illi qui
 eam excruciant iudicare vident. Unde propositio hoc dub. a
 S. A. Ethiopia Saxe Congregationi Inquisitionis, in cuius est Abbatum
 liceat se circumcidere? Habita est Congregatio Sabrum Qualificatorum
 huius officij die 30. Julij Anno 1637. qui responderunt: Non esse quo
 cuique predicari tolleranda Circumcisione, et Lutorem debere corri
 gere subditos quosque possunt conuincere, et recedat ee a comunione.

Dubium Iii. de Ceremonijs Baptismi.

Quin duobus tantum anni temporibus scilicet in Paschate et Pentecostes
 Baptismus fieri conueuerat quibus diebus Cardinalis fortij nque
 rite conueuerat; et alio tempore conferri prohibebat. extra casus
 necessitatis ut patet ex capite non ratione 11. et cap. duo tempora
 12. de Consi. d. 4. Quem uerum ex Apostolico prouenire instituto in
 dicit Rituale Romanum S. de Bapti. Adultorum. Quod intelligitur de
 Adultis: non paruulis. Ecce Romane semper conferebat et si illi
 signant. in Italia tunc necessitatem non conferebat. Nam paruulis

extra duo anni tempora. Tamen quantum hie mos quoad obligationem
eas leuaret; nihilominus iuxta Rit. Rom. 3. de tempore et loco admi-
nistandi Baptismi, illum quantum commode fieri potest in adultis
baptizandis nisi vita periculum imminere retineri deest, aut certe
non omnino pretermitti precipue in Metropolitanis aut Cathedrali-
bus Ecclesijs.

Solebat autem istis temporibus conferri Baptismus cum
magna solemnitate, et varijs ritibus seu ceremonijs partim preceden-
tibus partim comitantibus partim consequentibus Baptismi. Et in
primis Baptismus natus precedebat Catechismus: substatu quidem
consistens in sufficienti instructione rerum fidei, qui est natus esse
natus rei supra institutione et fine Baptismi, ad conuenientem eundem
uicium. Ceremonialis autem requiebat: ea instituta Ecclie consistens
in quodam speciali modo et ordine ab Ecclia instituto in Catechumeni
nouum instructione et preparatione ad Baptismum.

In primis quicumque uolentes animas fidei Christiane
applicare catechizandi aggregabant: in ordine ad audiendum rei fi-
dei generali nomine dicebant: Catechumeni. Quorum duo erant gene-
ra. Unum illorum qui necdum Baptismi petierant, et hi uocabantur Au-
ditores, seu Audientes. Alterum eorum qui iam Baptismi petierant, et hi
uocabantur competentes, quasi Baptismi cum alijs petentes, aut etiam
electi. et ceteris.

Secundo instituebat: Sexuagium; id est canone quo expro-
bantur animi petentium circa fidei firmitatem; idque dicebatur modo, et
frequenter, nempe septies ut habet Best. lib. 2. de Bapt. c. 25. Principium erat
Tertium sexuagium, quod fiebat feria quarta post Dominicam 4. Qua-
dragesime. Tertia Ceremonia erat abrenuntiatio Satane que sepe fie-
bat tempore Sexuagij. Ejus formam tradit Clemens Romanus lib. 7.
Concl. c. 42. Quarta erat fidei professio; que cum tempore Sexuagij
cum tempore Baptismi fiebat symboli recitatione. Quinta signum
Crucei ferendi, et pectori Catechumeni impressum. Sexta exorcismus; id
est adiuratio demonij ceteris precibus factis, ut recedat ab homine bap-
tizando. Septima exorcismus ipsi exorcismo annexus. De qua Aug. lib. 6.
contra Iul. Cap. 5. Inde probatur contra eundem upe peccatum origina-
le in prauis non baptizatis, ait: Id hu commemorare timeuisti, frangit

114
Sanguinem ipse ab osbe solo exustandey qly si hanc exustatione qua
Princeps mundia paxuulij epicit. Jony contradicere voluisset.
Octava questio salij, quod Catechumenay debet. quod dicitur in signu
calesti prudentia, et sapientia, qm hanc Catechumenay debebat qy
Paxi, et addicere. Illuy meminuit Cuthy 3. C. 5.

Nona Inedy Narium, et ducium cum salua. ad exemplum Christi
Moxi 7. Inedy narium, ut aperient. nuxy (inguit Arab. S. 1. de Sa
cum. Cap. 1.) ad sermone, et ad eloquium Sacerdotij: Narium, ut
baptizaduy bonum odorem recipiat vita aeterna. Decima impositio
manu, cum benedictione sacerdotali ad exemplum Christi, qui
Matth. 19 legit. paxuulij manus imposuiste. Undecima. Unctio, qua
Catechumenay oleo benedicto ungebant. in sepulchro et pectore. Duode
cima abstinentia a vino, et carnibus ut hinc Catechumenorum
disponerent. ad dignum suscipiendum Sacram de quo Cuthy. 4. Can.
85. De huj ceremoniay salij videri possunt Rabonuy S. 1. de Inst. Cler.
Bell. Cit. et alij qui singulas auctoritate S. P. stabilierunt.

Inter ceremoniay Bap
tismi concomitante prima est, quod debet confexi in loco ad hoc
consecraty, que antiquitay exant a templo distincta, et vocabatur. Saphy
Teris; jam vero intra templu aliquay ad hoc solet designari locus
Vide Clem. unie. de Baptismo. Ubi tunc accipit. casu necessitay,
in quo presby sine periculo no potest ad Ecclesiam deferri. Excipit.
ibidem filij Regum et Principum supremorum, qui videlicet nul
li alteri subjeti sunt: quamvis nonnulli idem eadem etiam ad alios
eminentes Principe etri alteri subjeti. Et in Rit. Rom. Tit. de Temp.
et loco ad ministrandi Baptismu generatim. accipit. filij Regu et Prin
cipum magnorum, id ipsy ita deposuerunt.

Secunda est quod Bap
tismu confexi. in aqua ad hoc pridie Inchoy, aut Pentecostey per
infusione Chrysmatay aliayque ceremoniay consecrata. Tertio qd ad
libeat. Rabini, de quibus postea. Quarto qd nome imponit. ut
olim fiebat in circumcissione Luc 2. nullibi tunc legit. prohibi
tion istud commutane etiam propriis auctoritate. Quinto, quod
olim conferebat. in vino. nunc fere in aqua. infusione.
Inter ceremoniay Baptismu consequentes prima est osculu puy

quo olim fideles Baptizatum unguentum fructum salutabat. Secunda
est unctio Chrismatis facta in vertice Baptizati, quae in Ecclesia Latina
est antiquissima ut patet ex Damasco libro 1. de Imaginibus et Hieronymo quos citat
Bell. lib. de Bapt. c. 24. Chrisma vero debet esse novum sive vitis anni
ut habet. c. si quis de alio d. A. de Consecrat.

Unde eadem necessitate isti
rite in Baptismo adhibet. Chrisma alterius anni. Quia ob difficultatem
habendi novum possunt Religiosi in partibus Indiarum ubi ve-
teri Chrismate, et sancto oleo usque ad quatuordecim annos ex consecratione
Ereg. 13. apud Rodriguez S. 1. 99. Reg. 9. 33. et Mexida S. 2. 96. A. A.
Iidem docent Christum hinc posse Sacerdotibus ubi veteri oleo et Chrismo
de donec adveniat novum ob periculum mortis in quo sunt jugiter
periculi in illa tenella aetate constituti. Adhuc tamen eadem mortis
periculum non possunt adhibere veteri Chrismate baptizari.

Tertio recens baptizatus
sui, seu Neophyti induebat. vestimento candido in signum innocen-
tiae, et novitatis vitae illudque deserebat per octavam Paschae, et in ju-
die octavae (quae inde Dominica in Albij dicitur) deponere. Cuius
ceremonia vestigiū adhuc manet in Baptismo Adultorum, qui Romae
temporibus istis solemniter baptizant. In Baptismo autem parvulorum
Sacerdos operit caput infantis veste candida. Quarto, in signum recepti
luminis fidei, et gratiae dabat. baptizato recensentem.

Quinto dabat. in Ecclesia
occidentali quaedam sicut est melius ad infantis spiritus signum. Unde
de Dominica in Albij canit. Quasi modo genitum infans sicut concupis-
cite. Haec tamen consuetudo exolevit, ubi et altera de osculo patris, et
altera de lotionem pedum Neophytorum, ut ex Ritualibus et Casibus
patet. Parvulis autem baptizandi adhibebat. ex praedictis illis ceremoniis
quae per aeternum licebant.

Sed non ex his Catechismus
parvulorum qui antiquissimus et rectissimus similis fere rite adhibet.
est observandum, quod si parvulus in sua persona sint incapax in-
structionis, ubi sit. tamen fuit ea quae Ecclesia observat. Nam in primis
sunt capere ceremoniarum Catechismi quoad eam partem quae Catechi-
zandi imponit. nomine et imprimis signum Crucis. Deinde susceptorem in
Isthum nomine facit professionem fidei, symbolum et orationem domini.

115
dominicanam recitant manumque capiti baptizandi imponunt, ac
ut moneat obligationem suam que obligant ad instructionem infantis: tum
ut designet obligationem ipsius infantis, veluti non minus obligati ad pro-
fessionem fidei et religionis Christiana ubi adleuexit, quam si propria
voluntate Baptismum suscepisset.

Quod ad hinc supplementum ceremoniarum
Baptismi omnium ab hereticis, difficile est iam Adulteris ad ea obli-
gare; nec apparet idem consonum praxi. Unde Philippus Rouenensis in
Constitutione ad omnes sibi subiectos in diocesis Belgii confederatis
directa Anno 1638 de hac re loquens ait: Unctionem vero et reliquas ce-
rimonias Ecclesie Catholice pro directione Sacerdotum et deuotione
suscepturorum potest supplere. Tamen peccabit mortaliter Sacerdos, seu ille,
qui habet curam pueri domi baptizandi in casu necessitatis, si illi non fecit
ad Ecclesiam ad hoc ut ceremonias suppleantur. Quia sicut contra conuen-
tione Ecclesie in regnum ut docent communiter Doctores. Dub.

Dubium vltimum de Patrino in Baptismo adhibendo
Etia. in Baptismo solemniter adhibendum est patrini seu susceptor.
Est M. Ds. in Doc. Cap. 23. Patet ex antiquissimo usu Ecclesie cuius testis
est Dionys. Areopagita Ecclesie. Hier. c. 2 p. 2. et c. 7. in fine Textus. S.
de Baptismo Cap. 18. et Aug. l. 1. de peccatorum meritis c. 34. Patet etiam
ex Trid. sess. 24 c. 2. ubi hanc obligationem supponit. Patet etiam ex
congruentia; quia sicut in generatione corporali datur nutrix ita in spi-
rituali debet assignari aliquis qui fungatur vice nutricis et pedagogi-
stine etiam vocat. sponsor siue fidei iussor, patronus, seu patrini. Cuius
que officium est paruulum de fonte leuare, ac in fide et moribus
Christianis instruere

Que obligatio est grauior ut docent D. Ds. cum D.
Thomas; quia unusquisque tenet. explere munus, quod assumit: Dein
de suscipiendo tenet promittere se id facerem. Cessat tamen ista obli-
gatio, quando baptizatus credit. sicut instructus a parentibus, pastoribus
preceptoribus, aut alijs. Quia ratione plerumque excusant. patrini in so-
cis Catholicorum ubi predicta instructio sufficienter viget existima-
tur. Item cessat hęc obligatio quod baptizatus semel sufficiet. fuerit
instructus: Nam tunc non tenet amplius paruulum nisi indigere
pedagogus. Ita communiter D. Ds. cum Suarez, et alijs.

Et ad munus susceptoris seu parrini non possunt Monachi ut decernit Cyp. Papa c. Placuit 16. q. 1. neque excipiunt Abbates imo expresse comprehendunt. c. Non licet Abbati 103. de Cons. dist. 4. quod tamen est Concilij particularis Antiocheni, nec secus factum irritat. Ratio sumit. in c. Placuit ex hoc quod Monachorum sit solitudinem colere et sibi ipsi vacare. Cui addi potest ex c. Exuerit 18. q. 2. ubi Greg. Papa illud ipsum Monachum interdixit periculum in eam cum communione cum mulieribus. Propter quod specialiter facit canon c. 11. Reg. inhibet. ut non fiant complices virorum vel mulierum ne hinc occasione inter fratres, vel de fratribus scandalum oriat.

Unde vij. communij non accipiunt. Religiosi Mendicantes; quia non comprehendunt nomine Monachorum scripte accepto; nec solitudinem Monachalem colentes, sed potius in sui instituti instructioni aliorum vacantes ut tenet communior opinio. Quam etiam vixit extendit ad Canonicos Regulares. Præterea hinc prohibitione non comprehendit Monachum factum Episcopum, qui specialiter deberet exprimi et in quo finis legis locum non habet. Ita Glossa in c. Statutum 18. q. 1. Comprehendi tamen hinc lege stricte Abbatis et Sacerdotibus ut loquitur Rit. Rom. T. de Parrinij dicens: Præterea ad hoc munus admitti non debent Monachi, vel Sacerdotes neque alij cuiuscumque ordinis Regulares a saeculo segregati.

Secundo ad munus Parrini admitti non possunt nisi baptizati iuxta omnes Dds. ex c. in Baptismo 102 de Cons. d. 4. Quod desumptum est ex Concil. Moguntino; adeoque non obligat universaliter nisi quatenus est vni receptum ab Ecclia. Solet etiam extendi ad hereticos, qui potius accipiunt iuxta quasi naturam seu ea natura officij tamquam inadonei vel inaduectum ut habet. in Rit. Romano ubi dicit: Sciunt præterea Parrini ad hoc munus non esse admittendos infideles aut hereticos non publice excommunicatos, aut interdictos, non publice criminatos, aut infames, nec præterea qui sana mente non sunt, nec qui ignorant rudimenta fidei: hec enim parrini spiritaliter filios suos ubi opus fuerit docere tenent. Unde excludunt puerum de vultu matris; veluti qui nec ponere nec induere possunt. Denique parentes non possunt suscipere propriam prolem c. Exuerit ad nos 30. q. 1. Susceptor enim est ordinatus ad instruendam prolem

in defectum patrum a quibus providi debet dicitur. Idque ratio ve-
rum est ut ne quidem in defectum alterius possit admitti: minus
enim patrum non est tanta necessitas.

§ 3. Olim tantum unius esse po-
terat patrum. Sic Higinus Papa C. in Catechismo et Leo Papa Cap. Non
plures de consecr. d. 4. Quod confirmavit Concil. Medense sub Stepha-
no 6. Can. 3. At successu temporis plures fuisse relictum ut colligitur: ex
c. Quamvis de Cognatione spirituali in 6. Novissime vero in Trib. Sept.
24 Cap. 2. de Repr. Mater. statuit, ut unus tantum sive vir, sive mulier
in sacrorum Canonum instituta, vel ad summum unus et una baptizatum
de Baptismo suscipiant. Idque Parochus, antequam ad Baptismum con-
sueverit accedere, diligenter ab iis, ad quos spectabit, sciscitet. que, vel quos
elegerint, ut baptizandi de sacro fonte suscipiant: et eorum, vel eos tantum
ad illum suscipiendum admittat, et in libro eorum nomina scribat
doceatque eos quam cognationem contraxerint, ne ignorantibus ulla exco-
muni valeat. Quod si alij, ulla designato, baptizati tetigerint, cognatio-
nem spirituales nullis pacto contrahant, Constitutionibus, in contrarium
facientibus non obstantibus. Si Parochi culpe, vel negligentia in sacro
fuerit, arbitrio Ordinarii puniantur, inquit Concilium.

§ 4. Ultra obligationem instruendi
baptizatum, susceptores in Baptismo contrahunt cognationem spiri-
tualem cum eo ejusque parentibus, que sit impedimentum dirimens Matrimo-
nium. Patet ex Trib. cit. quod antiqua jura restringit, ut jam vel
contrahat cognatio inter baptizatum et patrem, ab una parte, baptizatum
et matrem ex altera; ut secundu[m] antiqua jura ille cognatio-
nis sanguinis se excedat. Sacro Concilio impedimentum istud ordinavit, ut si-
cut, quia sacro et spirituali more, debet patrum et matrum inveni-
amur.

Unde susceptores olim debet uxori
Patris ut colligitur ex Trib. supra de Temp. Ratione vero restringendi hoc
impedimentum allegat Trib. eo quod docet experientia propter multas
Ordinis prohibitiones, multasque in casibus prohibitis ignorat educti
Matrimonium, in quibus vel non sine magno peccato perseverant, vel eandem
sine magno scandalo dirimunt. Olim igitur duplex erat species cogna-
tionis spiritualis. posteritas, compateritas et consisteritas. Posteritas
inter baptizatum et baptizatum suscipiendum et susceptorem

Cogit adhuc manere. Sed extendi volebat ad uxorem patris quae
ante susceptionem esset a viro cognita; cuius quoque hunc filium spiritu-
ali creabat. is quem vir suscipit. Compater natus est int. Patris spiri-
tualis s. baptizantis et patris ex una parte ac parentis naturalis ex
altera parte. Sed si non est credendum ad uxorem copulata a viro an-
te cognitam; quamvis ipsa in Baptismo vere commata non
fuerit. Compater natus, quae ex solo est sublati) erat int. Baptizantum
et patrem baptizantis, item int. suscipi et prole suscipientis velut
filios ejusdem patris partim carnalis, partim spiritualis. Int. patri-
num naturam, et matrem non fuit si non nec modo est cognatio spiri-
tualis; sed illi habent se sicut pater et mater ejusdem baptizati; quod
autem non est parentis copulata non potest.

Et eadem cognatio spiri-
talis ista requiritur. Primo est susceptor tenet alterum deum baptizat.
vel saltem immediate de manibus baptizantis suscipiens de sacro san-
cte levat: quod iuxta statuentia hanc cognationem, ubi hujus ceremonie men-
tionem faciunt. Eamque quoad primam partem si baptismus fiat infusio-
ne: quoad posteriorem si fiat immersione praescribit Rit. Rom. t. de
Sacro Baptismo. Huc etiam fuit declaratio Cardinalium ad sess. 24.
de Refor. Mat. Cap. 2. numero 6.

Unde si adulti qui soli assistit
et non tangunt, cognationem non contrahunt. Non est tamen necessarium ut car-
nem immediate teneat, vel tangat, sed sufficit mediate, ut contin-
gant vestimenta eius qui baptizat: quod etiam hae ratione dicimus aliud
tangere, vel tenere. Quare similiter sufficit, quod is teneat, in quod
lintheo, disco etc. debet autem hoc fieri non modo ab eodem manibus suscep-
toris; alia materialis tenetio baptizantis, sicut non sufficit ut quis sit
susceptor, ita nec sufficit ut contrahat hanc cognationem spirituale.
Secundo est susceptor sit legitime designatus a parentibus vel laico
sacerdote (cuius est designare susceptionem in defectu parentum, et non aliter)
Quia tunc supra ordinat, est nulli ultra designatus, etsi tulerit
baptizatum, contrahant cognationem spirituale.

In fine nota. 1. quod
si contingeret plures qui duos; vel etiam duos viros, aut duas feminas
a parentibus designari, et a sacerdote admitti, debent esse non omnes con-

contrahant cognatione spiritali. Suarez tenet solum primo tan-
 gentem, vel neminem si omnes simul tangant; oppositum tamen
 docet Sanchez, si omnes simul suscipiant; quod teneat. Solum videtur
 prohibere ne plures suscipiant; non autem irritare. Si autem nulli
 essent designati sive simul sive successive tangant non contraher-
 ent cognationem Nota. 2. suscipiente per procuratorem esse verum seu
 ceptorem, et contrahere cognationem ut docet Bonacius Alij
 Et hec dicta sufficiant cedantq; omnia hic et ubique a me
 dicta S. Romanae Ecclesiae correctioni, et ad maiorem Dei gloriam
 Amen.

12

←

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Faint, illegible text in the upper middle section of the page.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several lines of a letter or document.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or closing.

Deus cum tua divina gratia sapientia, et amore
incipit brevis de Sacramento Confirmationis enoda
tio iuxta inconcussam Ill. D. mentem ac sensum

Per Fratrem Raphaelen Barcelo Ordinis Mino:
rum Regularis Observantiae Sacrae Theologiae Docto:
rem, ac in Baleari Iuliana Universitate, doctrinae Iul:
lianae Cathedralium sedulo digesta

Primum imponit manum die 22. Martij anno Dni
1694

Proemium

Postquam de Baptismi Sacramento pro mea tenuitate sustinui
tucana, tamquam ex stellis septem, quae in Christi vultu manus A:
quilinae Iudaei barney, reata nunc efflagitat agendi Methodus
ut nobis fulgeat Confirmationis Sacramentum ejusque subte
my radios, cum cetera inter Sacramenta post Baptismum occu
pet sedem. Sacrum hoc varijs celebratur encomijs; sed quia bre
uitati studens omitto apud Doctores videnda, cum etiam non sit
notum instituti encomiae, sed quae ad ejus conducunt intelli
gentiam indagare, quod faciemus Divino freti volumine, ac
pro nobis intercedente hujusce Iuliana Universitatis Patrono
Amen

Disputatio prima de Institutione et Essentia Sacri
Confirmationis

Quod in hujus disputationis limine primo occurrit est nomen
Sacramenti Confirmationis; ideo antequam ad ulteriora proce
damus vestigia sequendo Ill. Ds. nomen investigare oportet. Hoc igitur
Sacrum dicitur Confirmatio; quod etiam recenter Baptismi con
fest augmentum gratiae habitualis cui unneae sunt avaritia gratiae
propriae, et particularia hujus Sacri, quibus roborat. et confirmant.
ad vincendas tentationes contra fidem ut docet Ill. in Prover. p. 3.
c. 20. Hoc etiam Sacrum ab aliquibus dicitur manus impositio, quod
illud hoc modo Apostoli ministrabant ut patet ea Act. 8, et 9.

Dicit. etiam ab aliquibus Sacramentum Chismatis deducit vocabulo a ma-
teria remota huius Sacramenti quae est Chisma. Denique alij istud vocant
signaculum, seu signum Christi ex eo quod confertur per impositionem sig-
ni crucis in fronte confirmati. Tamen istud hic appellabimus primo
modo scilicet Sacramentum Confirmationis cum sit nomen magis vi-
talem in Ecclesia et apud Doctores communiter. Dubium primum
Dubium primum an Confirmatio sit Sacramentum
et quando institutum fuit.

Sola Confirmatio est Sacramentum nouae legis proprie dictum. Sic III. De
lib. de Septem Sacramentis c. de Confir. in Pro. p. 3. c. 20 in Doc. c. 24 et alij
in locis. Est de fide contra Hereticos. Ps. ex Act. 8. Tunc imponebat
manus super illos et accipiebant Spiritum Sanctum. Et cap. 19 cum im-
ponebat illis manus venit Spiritus Sanctus super eos: ergo Apostoli per
signum sensibile s. impositionem manuum conduxerunt Spiritum San-
ctum et gratiam sanctificantem, sine qua non recte dicitur Spiritus Sanctus
qui alicui datur nec alicui inhabitare; sed ista Ceremonia fuit et est
Sacramentum et non aliud quam Confirmatio: ergo.

Nec valet dicere cum Cal-
vino l. 4 Inst. c. 19 § 6. hanc ceremoniam fuisse adhibitam ab illis, ut
ipso gestu significarent se Deo commendare, et veluti offerre cum cum
manus imponebant. Non inquam valet; quia Sacra Scriptura Act. 8
et cap. 19 dicit quod per istam ceremoniam, seu per manus imposi-
tionem daretur Spiritus Sanctus: ergo non tantum per istam fidem Deo offe-
rebant. Deinde ad hoc solum, non exat opus, ut Apostoli tam festine mit-
terent Petrum et Iohannem cum acciperet Samariae verbum Dei per
Philippum Diaconum; quia praesentes et abentes aequae potuerunt illis Deo
offerre; idemque facere potuerunt, qui illos baptizant in nomine Domini
Iesu, imo quilibet Christianus. Denique Simo Magus non obtulisset
pecuniam ad emendum privilegium conferendi Spiritus Sancti per manus
impositionem, nisi plus gratia commendationem Deo factam sciret sub-
esse: ergo.

Non potest etiam dici cum
alij heretici istam ceremoniam fuisse solum ab Apostolis usurpata
ut conferrent alijs donum linguarum et prophetiae: Nam et in prin-
cipio Ecclesiae saepe coniungerentur dona aliqua externa seu gratiae gra-
tiae datae ut ex ipsi Scripturis patet; et inde Simo Magus forte invidiosus

122

fuerit ad offerendam pecuniam; absolute tamen aliud est dare spi-
ritum sanctum, aliud donum linguarum: ille enim debet omnibus bap-
tizatis quibus imponebantur manus; hoc tantum aliquibus ut patet ex lau-
do ad Rom. 11. et 1. ad Cor. 12. ubi ait: Numquid omnes Prophetæ? Num
quibus omnes linguarum loquuntur? Deinde dona ista possunt esse in peccatore
ut patet ex 1. ad Cor. 13. Non autem spiritus sanctus incedit illud Sap. 1.
In malevolentem animam non introibit sapientia; nec habitabit in corpore
subdito peccati.

Pt. 2. ex Joehij 1. Post hæc effundam spiritum meum super
omnem carnem; ad quæ scriptura alludit Christus Joannij 7. dicens: Qui
crediderit in me sicut dicit scriptura de ventre ejus fluent aqua viva.
Ubi Evangelista subiungit: Hoc autem dixit de spiritu quem accipie-
ri exant credentes in eum. Quæ scriptura non loquitur solum de spiritu
dado in Baptismo cum Evangelista mox subiungat: Nondum erat spi-
ritus datus; quia Jesus non erat glorificatus; cum tamen hæc multi jam
essent baptizati ut patet ex Joannij 3. et 4. et fluxu baptizandi ante Christi
glorificationem. Non loquitur etiam solum de missione spiritus super
Apostolos et Discipulos in Pentecoste: quia scriptura loquitur generaliter di-
cendo super omnem carnem. Deinde Act. 2. extendit istam letitiam ad omnes
Præterea Joannij 14. promittit spiritus manus nobiscum in æternum
id est usque ad finem mundi, quod non quadrat in solos Apostolos, et
Christi Discipulos dum mortuos.

Sunt alie scripturae ex quibus esse verum potest ut illud
1. Joann. 7. Et unctio quæ accepistis ab eo maneat in vobis. Quæ tamen
locus non concineat: cum per unctioem ibi vaxij intelligantur Baptismus
alii Christianorum, seu fidem Christianam; alij gradum sanctificationis cum
dono. Præterea de Confirmatione vaxij intelligunt istud 2. ad Cor. 1.
Qui confirmat nos vobiscum in Christo et qui unxit nos Deum, qui et
signavit nos: ergo.

Pt. 3. ex Test. S. S. et vetustissimorum Pontificum ne Con-
cilio. Urbanus 1. in Epist. Decr. sic habet: Omnes fideles per manus
impositionem Episcoporum spiritum sanctum post Baptismum accipere
debent. Fabian. Epist. 2. Sancti Crismatis confectio per singulos an-
nos est agenda et quod novum sacrum est. Eusebii Papa Epist. 3.
Manus impositionis hæc magna veneratione tenendum est.

Melchisedy Papa ad Episcopos Hispanie: Quasi ubi et majis sa-
crum manus impositio Episcoporum aut Baptismus. Scribit ubi magis esse
magnum Sacrum, et sicut unum a majoribus sit, id est a summis Con-
suevis, quod a minoribus percipi non potest, ita et majori veneratione veneran-
dum et tenendum est. Plura Concilia antiqua esse Bellar. que eadem ve-
ritatem supponunt Lib. de Sacram. Confir. c. 4

Pl. 4 ex antiquissimis Li-
braribus. Dionysius Lib. de Eccl. Hier. c. 4 dicit Post regenerationis mys-
terium; id est Baptismum, Aduentum Sancti Spiritus consummari vne-
tio largit. unguenti. Tertullianus L. de Reuer. Carni c. 6. Caro unguent
Anima consecratur. Cyprian. Epist. 72. Tunc enim demum plene sanctifica-
ri et filij Dei esse possunt si in eodem utroque (loquit. de Baptismo et im-
positione manuum) nascant. Idem tenent alij S. P. cit. apud Hieron.

Pl. tandem ex Trib. sess. 7.
Can. 1. dicente: Si quis dicat Confirmationem baptismorum obiam ceremo-
niam esse, et non potius verum et proprium Sacrum, Anathema sit. Sed
q. ex Ill. de Lib. de Sacram. c. de Confirmatione: quemadmodum homo co-
poraliter primo generatur, et recipit esse, deinde recipit augmentum donec
perueniat ad etatem, et robur, et perfectam virilitatem, ut possit facere per-
fectas operationes humanas: sic confirmatur. fit in vita spirituali anime.
Nam primo homo recipit vitam spirituales, et sic dicitur generari
quodam istam vitam: deinde oportet quod recipiat augmentum vite spi-
ritualis, et roboretur, et confirmetur in tali vita, ut perfecte possit operari
operationes que pertinent ad vitam spirituales; ideo necesse est quod
sit aliud Sacrum post Baptismum in quo anima recipit augmentum
vite spiritualis, robur et soliditatem perfectam, et istud Sacrum ait
Ill. de. est Sacrum Confirmationis

Pl. 2. Sacrum Confirmationis fuit
a Christo Domino institutum in nocte Cene. Est probior. fundamen-
tum precipue desumit. ex Fabiano Papa. Epist. 2. ad Orientales c. 2.
dicente: In illo die Dominus Iesus postquam conuocauit cum discipulis
suis, et lauit eorum pedes (sicut a Sanctis Apostolis predecessores nostri
receperunt, nobisque reliquerunt) Christum conficere docuit. Vbi
per Christum vel intelligit Pontifex ipsum Sacrum quod christate
confert. sicut per Inuachum intelligit. Baptismum ad Ephes. 5. et

ad Titum 3. vel si intelligat solum exisma adhuc satis proba-
biliter inde colligitur hanc esse institutum: nam exisma est materia
ipsius Sacramenti et in eius usum precipue ordinata: quod vide-
mus quod Christus hanc instituit et docuit confici exisma nisi
multum instituit hoc Sacramentum

Confirmat: quia aliud tempus oportuit
assignari nequit. Non enim illud quod Christus imponebat pueris
manus Mat. 19 ut quidam volunt; quia illi pueri nondum erant
baptizati. Sumque Iohn. 1. supponit Spiritus S. non esse dandum per
firmationem ante Christi glorificationem. Non etiam potest dici in-
stitutum in Pentecoste: cum ibi nec materia nec forma huius Sacramenti
si apparet vestigium. Deinde Christus hanc caelos ascendit; non
dehinc enim caelos ascendit nisi consummato Ecclesiae edificio cuius
precipue columnae sunt Sacramenta. Non denique Iohn. 20
Christus dicit: Accipite Spiritum Sanctum; quia neque ibi est vestigium
materiae, aut formae maxime cum ibi instituitur Sacramentum lae-
uae iuxta
Iacob. 5. C. 4. et 5. 14. C. 1.

Unde ex hoc quod Sacramentum Confirmati-
onis in nocte Cena fuit institutum promanavit consuetudo con-
ficiendi Sacramentum exisma in die Cena Domini; quae quidem semper in
Ecclesia servata fuit. Adiecit etiam Iohannes quod licet ex nocte Apostolus
docuit exisma conficere; est tamen valde probabile quod nemi-
ni eorum hanc temporis data fuit potestas conficendi hoc Sacramentum;
quia in ultima Cena dum Apostoli instituti erant Episcopi ad quos
potestas spectat administrare hoc Sacramentum; contra Sacramentum huius ins-
titutio inchoata fuit in die ultima Cena cum ibi instituta fue-
rit materia et forma completa vixit post Christi Domini resurre-
ctionem Iohn. 20. cum data fuerit Apostolis plenaria potestas Ordi-
nis sacerdotalis et Episcopalis per haec verba: Accipite Spiritum Sanctum
quorum remiseritis peccata remittentur eis et quorum &
Dubium III. quid sit Sacramentum Confirmati-
onis et qualis eius necessitas

De hoc Sacramentum Confirmationis sic optime definit. Physice sumptum:
Sacramentum Novae Legis a Christo Domino institutum consistens in unctio
exismatis facta in fronte sub praescripta verborum forma ad fidem

robis consequendum. Et iuxta mentem Ill. Ds. Dicit. Sacrum, ut id
veniat cum alijs Sacris. Dicit. a Christo Domino institutum ut indice
hoc ejus causa efficiens. Dicit. in unctione chrismatis, ut indicat. ejus cau-
sa materialis proxima, quae est unctio; et motus remota, quae est Chris-
ma; Dicit. ad fidei robur consequendum, ut ostendit effectus et causa
sacris hujus Sacri, ut docet Ill. Ds. lib. de Septem Sacram. T. de Conf.
Et in Doc. C. 24. Dicit. sub praescripta verborum forma, ut significat. ejus
causa. fortis. Unde constat quod dicta. d. g. exprimit. per quatuor gene-
ra. causarum, et per subiectum caput, quod indicat. per sy in fronte p.
quod significat. homo baptizatus cum ex Ill. in Exover. cit. Confirma-
tio sit consensus Baptismi: go.

¶ 2. Sacrum Confirmationis melius
physice sumptum sic definit.: Sacrum novae legis a Christo Domino
institutum, quo baptizatus armat. in militem Christi. Est etiam iuxta
Ill. Dm in Doc. cit. Dicit. Sacrum #: quo convenit cum alijs Sacramen-
tis. Dicit. quo baptizatus armat. #: ut distinguit. ab alijs Sacramentis: go.

¶ 3. Sacrum Confirmationis non est
necessarium necessitate medij; nec praecipit. Pl. 1. pars: quia est Sacrum viciorum
et institutum ad dandam secundam gratiam; sed haec non est medium
simpliciter necessarium ad salutem, cum salus sine illa obtineri possit: go. Pl.
2a. pars: quia nec ex Sacra Scriptura, nec Traditione; neque sine nullo insti-
tutione Sacri tale praecipit. colligit.: go.

Dicit. Confirmatio tribuit robur
et vires ad fidem profitendam, et confitendam: go. Pro quod huiusmodi
vires adhuc per alia media obtineri possunt, ut medijs orationibus
confessione et Eucharistia; unde nec Ecclesia videtur ejus receptione sub panis
Ea diebus sequit. quod qui Confirmatione sponte omittit, non peccat mor-
taliter seculo damnato scandalo, aut alia circumstantia; quia non tenet. ad illud
suscipiendum; tenet. tamen ad illud non contemnendum, et contemneret
si omnimoda oportunitate oblato illud suscipiendi illud non susciperet.

Dubium 3m. quoniam sit materia Sacri Confir-
¶ 1a. Materia remota hujus Sacri est Chrisma. Constat ex Flox. in Secret.
Sug. et ex Trid. Sess. 7. Can. 2. de Confir. Est etiam ex persequo usu, et
Traditione Ecclesiae quae saltem constat ex venerabilissimis Pontificibus et Patribus
Cornel. Papa Epist. ad Fabium Episc. Antiochenum, Dionysio Areopagita

in Celsy. Hierarch. c. 4. Concil. Inodieno c. 48. Cyrillano et pluribus alijs. habet. etiam ab Ill. De. Sib. de Sacram. I. de Confirmatione. 124

Et nota. Christum debet esse confectum ex oleo olivaceo et balsamo. Est Ill. De. citati. Patet ex Fabiano et flor. supra cit. ne ex perpetuo rite Ecclesia. Unde manifestum est mixtionem hanc esse essentialiter saltem necessitate precepti; Cuiusmodi vero et alij post ipsum docent solum oleum sine balsamo sufficere ad Sacram. Sacri. Verum Ill. De. de Septe Sacram. ait, quod Christum quod est compositum ex oleo olivaceo et ex balsamo est res visibilis in hoc Sacramento. Idem tenet omnes veteres Theologi, sine precia hac distinctione, quod primus tradidit Cuiusmodi

Posterioribus quoque Theologi communiter tenent mixtionem hanc esse de essentia Sacramenti; que doctrina, probatur ex flor. in Decreto de Armenis, ubi assignat materiam et formam essentialiter Sacramenti, et pro huius Sacramenti materia simpliciter statuit Christum confectum ex oleo, quod nitorem significat conscientie et balsamo, quod odorem significat bonam famam. Cuiusmodi. exigit oleum et balsamum et de utroque pariformiter loquitur. Alij vero agens de Sacramento Baptismi, exute inter cetera, et accidit dicitur; et agens de materia Sacramenti Eucharistie aliter loquitur. de vino, dicit. de aqua miscenda, utpote non rite ad Sacramentum; materia, inquam, est vinum, cui aqua misceri debet.

Deinde veteres Pontifices et Patres passim dum agunt de hoc Sacramento velut nomine christum, quo simpliciter posito significat, non nudum oleum, sed unguentum ex varij materia confectum; immo illud frequenter distinguunt contra simplex oleum vel infirmorum. Præterea varij dixerunt Christum confectum ex oleo et balsamo, ut Fabianus Papa Epist. 2. Inno 3. c. Un. de Sacra Eucharistia, Beda et alij passim. Nonnulli etiam etiam non meminerunt expressè balsami; indicant tamen dum indicant tradunt Christum esse compositum ex materia odorifera ut colligit. ex Clem. Sib. 7. Const. Apost. c. 48. et aperte ex Dionysio Eccles. Hierarch. c. 4. Que traditio tam constantis signum est, hanc mixtionem esse de necessitate Sacramenti, seu balsamum ubi oleum requiritur. Insuper quod tempus est ubique in Ecclesia christum apud Græcos balsamum fuerit adhiberi, adeo ut nec in necessitate ob balsami raritatem a quibusdam pretendamus permissum Fabiano illud omitti.

Unde grati dicit. a nonnullis balsamum

esse adhibendum ex precepto Christi; non tamen esse de Essentia. Nam preceptum
Christi de materia et forma Sacramenti, censetur non respicere esse
sive eorumdem seu materia ad valorem quod aliud non constat; ideo
que pro regula mutationis substantialis statuitur, istam temper fieri
quod mutari sive non ponit. materia a Christo precepta. Quod est
contra supponit. mutatione aquae in Sacrificio non esse a Christo pre-
ceptam; quod alia esset de necessitate Sacramenti. Nec simile est de salispe-
tione, quae etiam a Christo requiritur sit; tamen non requiritur ad eandem Sa-
cramenti perfectionem in re acceptam

Ratio congruentialis huius materia est; quod
oleum habet nitorem, supereminet reliquis liquidis, et est materia
proxima incendii, quorum primum significat munditiam seu car-
nitatem; deo reliqua charitatem; balsamum autem habet praedictam
odorem, sicut tenet M. Dr. S. de Sacram. T. de Consecr. qui significat
bonam famam iuxta illud 2. ad Cor. 2. Christi bonus odor sumus
Deo; sed haec omnia debet habere confirmatio, qui vult profiteri
fidem catholicam; alia eius professio erit parum authentica. 20.

Hoc Sacramentum debet esse benedictum
sicut benedictio sit de necessitate Sacramenti. Ita communit. 11. s.
11. ex flor. supra, quod sicut requiritur Christus consecratus ex
deco et balsamo, sic simpliciter et equaliter requiritur ut sit per Episcopum
copum benedictum: alioquin non simpliciter diceret esse materiam
ubi materiam calicis non dicit esse vinum aqua mixtum; sed vinum
cui aqua misceri debet. Idem indicat Iud. 1. cap. 2. de Con-
secr. supponere a Catholicis veteribus, sive officium fidei con-
secratio) Confirmationis christiani

Hoc etiam insinuant Patres et perpe-
tuum usus Ecclesiae, quo, adeo constat. corrigi. unguentum benedictum ut
nunquam aliud fuerit praedictum. Congruentia vero ob quam potius
a Christo requisita fuerit consecratio materia Confirmationis quam
Baptismi est; quod Christus contactu sua carnis mundissimam omnem
operam consecravit in usum Baptismi; non sic autem materiam
istam Confirmationis; et ideo requiritur hic specialiter sacrificatio
quod etiam est rationabile magis hic quam ibi; quod Baptismus est sicut
necessarius; ideo potest ministrari in aqua esto non sit consecrata.

125
Unde Ecclesia dispensare nequit ut Sacramentum Confirmationis minus
vel unguento non benedicto; notant tamen Doctores formam huius
Benedictionis relictam esse arbitrio, seu determinationi Ecclesie, ita
ut Christus quidem instituerit Christum debere consecrari per spi-
ritu Sancti invocationem; non tamen certam illius formam prescripse-
rit; Ex precepto autem Ecclesia debet recitari ab Episcopo consecra-
ta ritus per ipsam Ecclesiam stabilitus.

¶ 4 Materia proxima Con-
firmationis est unctio cum Chrismate facta in modum crucis polli-
ce dextero Episcopi confirmandi. Est communis. Patet ex flor. rit.
Ritualibus et praxi Ecclesie. Ratio est; quia materia remota huius Sa-
cramenti est Christum: ergo proxima debet esse Christum applica-
tio; que fit per unctionem et: go;

Ex quibus constat non posse fieri
mutationem sine peccato gravi, vel levi pro qualitate mutationis. In
super satis constat unctionem cum Chrismate requiri de necessitate
Sacri; unctio enim est applicatio ipsius Chrismatis seu materie remo-
ta. Deinde super eam immediate cadit forma, et per ipsam immedi-
te significat effectus Sacri. Idem de signo Crucis tenent commu-
nit. Ds. ob perpetuum et constantem usum in Ecclesia, quod col-
liguntur ex forma consuetudinis: signo de signo crucis, que aliqui non
verificarent. Et quamvis hec verba non adhibeantur in forma. Ex
coerentia, in ea tamen ponit. vox signaculi; signaculum nunc
Christianorum est Crux.

Quamvis autem ex usu signatio ista fiat
pollice dextero; non videtur tamen ullo modo id requiri ab Ecclia Sa-
cra: imo plures docent adhibitionem alterius digiti tantum esse pec-
catum veniale, licet alij doceant esse mortale. Quale peccatum com-
mittitur si confirmari velit. virgula vel alio instrumento dubitatur
Ds. Quia communior sententia docet Sacramentum sic collatum esse invali-
dum, est aliqui dicant probabiliter esse validum.

Denique unctio pertinet ad substantiam + frontem
nam Sacri tenent communiter. Ds. An Victoriam carissimam
non esse de Ecclia est unctio fit in fronte. Latres namq. et Ds. sem-
per frontem irungendam esse dixerunt, et Sacramentum hoc fronti

chrismationem appellat. In dno 3. c. Cum venisset d. per frontem de
sacra unctione. Item habet usus Ecclesia universalis. Ideoque
ita occidentalibus olim tam studiose credebatur simpliciter, succedentes
a chrismatione frontis, concedentes ei inungere verticem; quia illa sola
est essentia. Ratione assignat flor. dicens: Ideo in fronte ubi veraciter
sede est confirmandus inungit, ne Christi nomine confiteri ex-
beat, et precipue crucem eius. Et infra: propt. quod signo crucis
signantur

Solent nihilominus Graeci alia
partes inungere; ut patet ex Concilio Constantinopolitano l. can. 7.
dicente: Signatos sive unctos primo sancto chrismate, et fron-
tem et oculos et nares et os, et nares. Nonnulli Graecorum Eucha-
logia addunt manus, nonnulli pedes, aliqui etiam pedes. Quae
circa unctiones partium praeterquam frontis, censenda sunt exemo-
nialia, veluti subsequentes unctione frontis, quae essentia est et pri-
mo loco adhibet. Unde etiam in nonnullis Eucharlogiis ad sin-
gula membra adhibenda praescribitur diversa forma, non omnes
agruicallentes, et ad solius frontis unctionem forma sacra-
ti apud Graecos communis. Concilio autem Constantinopolitano
non fit mentione nisi unius forma, ut docet Stevener.

Argumenta Contraria

Arguit. 1. 2a. 1m. Apostoli conduxerunt hoc Sacramentum sine chrismate
per solam manuum impositionem ut videt. colligi ex Act. 8. et 19: 6
Chrisma non est materia essentia. Pro negotio consuetum: sicut enim
Christi nullius signi sacraliter alligatus constituit effectus sui per
eum sine chrismate Apost. et alij in Pentecoste Act. 10. sic potest
Apostolus dispensare, et probabiliter dispensavit ut illud per nudam
manuum impositionem conferrent: cum ipsi per totum mundum per-
grantes non haberent tempus aut commoditatem conficiendi Chri-
ma, et conferendi tam multum quod sufficeret tot hominum milli-
bus confirmandis post receptionem Baptismi

Arguit. 2. In dno 3. cap.

Pastoralis de Sacris non iterandis consultis an is qui in Confirmatione
non chrismate, sed solo oleo fuerit inunctus debeat secundo confirma-
ri respondet in talibus non esse aliquid iterandum, sed cruce supple-
dum quod in cruce fuerat praetermissum: ergo censet Pontifex Sacramentum in

126
in solo deo collatum fuisse validum; alia dixerit esse iterandum. Pro
negato consensum; cum enim pretermissum fuerit hoc Sacramentum et ali
ter; contra totum est supplicium; non tamen iterandum: quod fuit etiam ibi
dem) non dicit iterandum, quod prius actum non fuerit. Prouit etiam
Leo Papa, querens an baptizandus esset de cuius Baptismo non con
stabat, respondebat quod sic; nec tamen ob hoc Sacramentum iterari: quod
quod non ostendit. per hanc ratio non sinit ut videat. iterandum est reserua
ti. Si multa u. de Cons. d. 4

Nec ob hoc Innocentij responsio fuerit
ridicula, utpote in quo non quaerebatur an Confirmatio valida possit
iterari; sed an valida fuerit, ut proinde actione prius adhibita
debeant repeti: ad quod cum respondisset, nihil esse iterandum
omnino videt. supponere priorem actionem fuisse vere sacramen
tam. Ad hoc dicit potius quidem Pontificem respondere oper
tuit; vere tamen respondisse, quod in praui seruandū erat, s. supple
ndum quod defuit; adeoque Sacramentum denuo conferendum

Nam rogabatur de duplici casu, preter
teris. Et illo in quo fuerat collatum subdiaconatus pretermissa im
positione manus que solū est accidentis, datur responsū generale ubi
que questionem cum propositione applicandam hoc sensu: Cum tam
Confirmatio, quam subdiaconatus sit initerabilis, neque iterandum
est iterandum; nec censebitur fieri, si suppleatur quod omisum est
sive manus impositio accidentis, sive unctio cum chrismate esse
necessaria. Num sane supplendum hic aliquid fuisse, Pontifex aperte
resoluit: nihil autem cogitari potest supplendum fuisse, quā ipsam
substantiam Sacri, quae defuit esse caute et sine strepitu solennitatis
publice

Arguitur. 3. Mater Sacrorum debent esse
tales, quae facile cognosci et haberi possunt; sed tale non est balsamum
quod teste Plin. l. 12. Hist. Natur. c. 25. quod dicitur in duobus partibus
Iudaeae horis reperiri solebat: quod Balsamum non est de necessitate Sa
cra. Pro Plinium manifeste loqui de temporibus praeteritis, de suo
enim tempore subiungit: Implet colles vinearum modo. Noster
quoque temporibus in se habet bonam quantitatem adfert. ex Indis et
diuersis sorte speciei a Palestino. Quod perinde est sicut indifferens
est an omnia conuexandum sit ejusdem aut diuersae speciei, vel coloris

cum illo, quo usus est Christus. Unde Paulus 3. et Cuius 5. declaravit
ex Balsamo Indico posse Christum confici. Similiter Cuius 4. ad supplic
cationem Fratris Ferdinandi de Arnestone, Provincialis del. Peru
concessit quod in Provincia Peruana ex Balsamo Indico Christum
conficere possint ut ex Registro Ordinis refert Rodriguez in Bull.
inter Oracula Cuius 4.

Deinde isti Balsamum foret valde rari et carum
facile obtineri posset quidam modicum, quod sufficit, ut moraliter sine
prudenter arbitrio conuenit. unguentum ex utroque confectum; et
quarum singula partes non conueniret fortiter. atque idem Balsamum per
mixtionem tamen illius facile aliquo modo alterat. et odorem, aut
aliam illius qualitatem recipiunt. Inne non obstante difficultate ob
tinendi Balsamum quia obiciebant nonnulli Episcopi, idcirco sin
gulis solent biennium Christum renouantem reprehendit istos Sebastianus
Papa volens ut singulis Annis renouent.

Arguit. A. Modum adhibendi Balsamum indi
cat non esse institutum a Christo Domino tanquam de necessitate Sacri,
cum tam parum adhibeat. ut credibile sit frequenter administrari
Sacramentum sine conuersione alieque partis Balsami. Sed id mo
raliter non contingere, cum tanta Balsami adhibeat ut peruatat requ
saxit. siue fortiter. siue virtualiter. seu ratione odoris, aut qualitatis
alteret. Idem quasi deum; adeo ut non contingat moraliter Chri
stum aliquem sine conuersione Balsami prefati. Nam certe res
hoc sunt Episcopi solliciti, cum ob doctrinam communem exponerent
Sacramentum periculo inuoluntatis. Immo solliciti esse debent in altera sen
tentia, cui conuersione Balsami sit saltem precepti diuini quod utique
debet curam impleri.

Unde quo casu fieret sine in re transgressio precep
ti diuini secundum alios fieret sine in re sententiam Sacramentum nullum.
Et sicut modum institutionis non probat quin sit preceptum diuinum
sic non probat quin sit de necessitate Sacri; nam poterat utique Chri
stus ita instituere, inuoluntate autem probatum est. Aliter respondet Sa
rius non propterea confirmationem esse inuoluntatem si ab Episcopo
confirmante reciperet. illa sola gustata dei, que Balsamum non habent
neque Christum requiritur rigoris illam mixturem physicam; sed ut

simplicitate proprie oleum esset mixtum; quæ mixtio sit quid mo- 127
ruli; talit. quod nō sit necessarium ut balsamū suo odore alteraverit to-
tum oleum.

Uterque benedictio chrismatis ex commissione saltem
papa possit fieri a simplici sacerdote; sicut ab eo potest ex simili co-
missione sacrum ipsam Confirmationis administrari. Itō negati-
ve cum communi. Pl. ex flor. supra dicente: Matrem huius sacri
estis Chrismi confectū ex oleo et balsamo per Episcopū benedicto.
Deinde assignans ordinarium Ministrum illius Episcopū, addit
aliquid ex concessione sedis Apostolicæ simplici Sacerdoti adminis-
trare; sed chrismate (inquit) per Episcopū consecrato

Unde scribit. Greg. 13. concessit simplici Sacerdoti
in India eandem potestatem hanc lege ut uteretur Chrismate per Epi-
scopū consecrato. Sed ipsam etiam Pontifici hanc cautela concesserunt
et eū eandem quoque restrictione etiam Execis Presbyteri permisa
est administratio huius sacri. Imo apud illos solus Patriar-
cha Constantinopolitaneus hodie Chrisma conficit. Quare de con-
fectione chrismatis, et administratione Confirmationis nō eadē re-
tio; et quædam esset, in ijs tamē quæ pendent ab institutione nō que-
rit. rationis paritas sed Christi instituentis voluntatis per scripturam
aut Ecclesiam declarata. Congruentia tamē reddi potest, quod
salis facile chrisma ab Episcopo benedictū possit ubique deferri
nō possint autem ubique præsertim esse Episcopi ad confirmandum

Dicit Sol. l. c. 20. ait. Quamvis sane ubique cui
sodiat. ut absque Episcopo Chrisma nemo conficiat; tamē, quia in ali-
quibus locis vel Provinciis Presbyteri dicunt. Chrisma conficere pla-
cuit ex hac die nullum alium nisi Episcopū Chrisma conficere et
per Diocesanum destinare: pro. Itō Concil. narraze et corrigere imperi-
um exactionem paucorum Presbyterorum; nō autem expresse declarare
rem irritā; quia id salis præstebat ea subiecta materia: Nam ceteri illi
Presbyteri id faciebant absque ullius commissione vel delegatione
quæ ad minus requirit.

Quare Morstaneus Archiepis. Sol. qui præfuit
Concil. Sol. 2. in quodam Epist. rem istam antehac inuolutā fuisse
inuestigat, et de huiusmodi præsumptioibus dicit, quod Chrisma

non tam consecrare, quam violare preuenerunt. Adde esse sermo-
nem de chrismate adhibito ab istis Presbyteris rō in sacro Confirmatio-
nis sed in Ceremoniali unione Baptizatorum in verba: quod con-
secrabant Presbyteri Territorij Valentini in Hispania et in illegitime. Quod
autem Concil. infra subdit: Sine conscientia autem Episcopi nihil
penitus Presbyteri agere preuenerunt, loquitur. Nam de ordinarij mu-
niji in quibus Presbyteri sibi dependebant a consensu Episcopi pre-
terij. Quod autem Pontifices aut Concil. dicunt. aliquid statuere seu or-
dinare circa Ministerium consecrationis Chrismatis, non censet. Sicut
iure novum et Ecclesiasticum; sed contra nouum forte presumptio-
nem exorta, vel ad eam preuocanda stabilire et declarare ius antiquum
imo et diuinum; ut tenet Henricus d. 9 de sacro Confirmat.

Dubium An. de forma Confirmationis.
Et forma Sacramenti Confirmationis consistit in his verbis: Signo
te signo crucis et confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, et
filij et Spiritus Sancti. Sic Ill. D. de Sacram. Cap. de Confir. Item
signat flor. in Decret. Eug. et Ritualia Ecclie. Deinde per eam per
Ecclie significat. huius Sacri effectus nempe robur spiritus et character
qui ueluti signum militare imprimat. confirmato.

Valebit tamen forma et si quedam verba mutet. in eque ualentia, ut
si loco signo, dicat. consigno; loco salutis dicat. Sanctificationis. Item si
dicat. Consignat. te signo crucis, et confirmat. chrismate salutis
in nomine Patris. Sic enim exprimit. persona confirmanda, per se
firmantis ut ab eo procedens et reliqua restat.

An autem distincti debent
exprimi Trinitas et unitas Personarum dubitat. Plures Ill. affirmare
videt. conformit. ad ea que dicimus de forma Baptismi; cuius ve-
lut consummatio et perfectio secundum Patres et Pontifices est Sacramentum
Confirmationis. Ita Suarez, Conineta, et alij qui etiam docet expresse
addendum in signo crucis et in chrismate salutis

Nihilominus rō uidebitur
quomodo id consistat cum ueritate forma Gregoriana, que nunc uul-
et antiquitus usi sunt; estque talis: Signaculum doni spiritus Sancti
subintellige iuxta proprietate greci sermonis preteritum in pronibus
predicij, uerbum substantiuum est, aut supplē donat. tibi, quo nō

128
Ministri et suscipiens designat. Quod etiam implicite satis sit per
vocey, signaculum et doni. Unde sensus est: hoc signo donat. munera
spiritus Sancti; imo, et ipse spiritus Sanctus, ut patet Alexander lib. 2. de Co-
cordia Ecclie. Occid. et Orient. c. 6. habetque hec forma in omnibus
Euchologiis seu Ritibus Excozum, tam impressis, quam manuscrip-
tis, in eaque nihil immutatum decidit nova Congregatio Card. erecta
ab Urbano 6. ad examinandu Euchologium Excozum quod post ex-
m premissum fuit receptu ab eodem Pontifice retenta eade Confir-
mationis forma. Eandem exprimit tradit Card. Beatrix de Eucha-
stica qui est ipse grecus in Concil. flor. fuit sermo neothotus.

In quo etiam Concil. nulla Excoy questio
fuit mota de forma Confirmationis; sed solum Pontifex Eugenius que
sicut conuenit cum apud eos Presbyteri hoc Sacramentum conferat. Imo hec
ipsa forma exprimitur in Con. Constantino. l. Can. 7. ubi statuit Synodus
Novatianos et quosdam alios hereticos ad Ecclesiam recipiendos esse sig-
natos sive unctos prius Sacramento Charismate et eos (inquit) signantes
dicimus: Signaculum doni spiritus Sancti. Insuper quod quod Exco-
zum Sancti Patris de hoc Sacramento verba fecerunt, ad hanc verborum formam
reppererunt et se exhiberunt.

Unde in institutione Clerici 6. qua inhi-
betur Presbyteris Excozum morantibus in quibusdam partibus Italia
ubi Episcopi Catholici Latini resident, ne amplius Sacramentum Confirma-
tionis administrarent, inhihet. quoque, ne baptizate utant. quibusdam
verborum ubi habet. confirmationis forma, illa scilicet quae premissimus
Denique similis fere est forma qua S. Sylvester legitur confirmasse Con-
stantinu. ut refert. in edicto Constantini (quod habet. Tomo 1. Concil.)
estque talis: Signet te Deus sigillo fidei tue in nomine Patris et filij, et
spiritus Sancti. In qua omittitur particula signo crucis et charismate
salutis. Que etiam omittitur in forma prout habet. in antiquo ordi-
nario Romano. Estque talis: Confirmo te in nomine Patris et filij et
spiritus Sancti. In eoque parte hae forma apponit. invocatio expre-
sa Trinitatis, que in forma Excozum omittitur. de cuius valore non
est dubitandum ut cenet Basil. Constant. p. 2. Cap. 7. num. 4.

Ex quo patet contra Suarez, et plures alios
alios non esse eisdem de eisdem vocey signo Crucis: cum sufficienter inuolunt.

in verba signo ut patet ex forma Graecorum. Patet etiam particula *et* in
malte salubri rō esse esset; cum in forma Graecorum et alij omittant
et salis includit. in verbis: signo et Confirmando. Denique ex eandē forma
Graecorum salis constat expressionē Trinitatis non requiri ad valorem
et corū hae rōne, seu mente rō addi hanc in flor: quod etiam in forma
ordinationis exprimit invocationē Trinitatis, quae constat rō esse nece
sariā ad valorem. Itaque flor. inducēdo Armenos tradidit illis formā
legitimā et bonā et rō quaedam omnia ei incerta vel addita essentem.

Nec dici potest in rite Graecorum precedere
invocationē Trinitatis in forma Baptismi, cui apud istos mox iungi
quet Confirmatio. Nam in h. professione formae Baptismi, et formae
Confirmationis tot rōne, et oratione, et salis recitatione inter
cedunt, ut invocatio Trinitatis facta in Baptismo, ne morali. qui
dem possit connecti formae vel mōte Confirmationis; ad quā etiam
nullatenus ex contextu verborū refert. ut in principis Eucharistiae
exit manifesti, ut tenet R.R.

Tamē existimatur figuram invocationem
expressam Trinitatis esse eandē in forma Latina eo quod nulla
sit alia particula formae, quae denotet causam principalem pro
ut denotat. in forma Graecorum; in qua in super invocato Spiritu
Sancto, qui est donum Patris et Filij, etiam implicite hi invocant.
Verum causa principalis salis denotaret. et si diceret. *In*
nomine Spiritus Sancti; adeoque conformit. ad ritum Graecorum
rō exprimeret. Trinitatem. Turnq. denotatio causae principalis in
formae sine Sacramentum rō requirit sed potius ipsius effectus, nisi
in particulari aliud constet vel probet.

Nec valet dicere Confirmationē esse quon
dam consummationē Baptismi, inde inferentem pariter in utroque
exprimēdā esse professionē, et invocationē Trinitatis. Non valet dico
in hac se pendente ab institutione Christi, qui id congrue requirit
ut in ingressu Ecclesiae Christianae per Baptismū et rō requiritur
set in Confir. quae dicta professionē supponit, et robur tribuit ad
eandem uicō tempore contra hostes fidei propugnandam.
Disputatio 2a. de Ministro Sacramenti Con
firmationis eiusq. subo.

Dubium primum quisnam sit Minister ordi- 129
narius Confirmationis.

¶ Solum Episcopus est Minister ordinarius Confirmationis. Ita defini-
torem est in Trid. Sess. 7. Can. 3. de Confirmatione: Si quis dixe-
rit sacra Confirmationis Ministerium non esse solum Episcopum
sed quemcumque simplicem sacerdotem anathema sit. Et Sess. 23
Can. 7. Si quis dixerit Episcopos non esse Presbyterij superiorem, vel
non habere potestatem confirmandi, et ordinandi, vel eam quam
habent illi esse eum Presbyterij commune, anathema sit. Colli-
gitur etiam ex S. S. Act. 8. ubi dicitur quod Christiani ab alijs
baptizati advenientes Apostolorum expectabant ut ipsi ma-
nus imponerent et acciperent spiritum sanctum. Est etiam
III. ds. in Doc. Cap. 23.

¶ Summa in his que a divina voluntate
pendent, dicendum est id quod nobis per Ecclesiam innoscit, sed
Ecclesia ut ex usu et praxi constat declarat Episcopos esse Mini-
stros ordinarios huius Sacri: ergo. Summa etiam Episcopij congruit.
Nam ait D. Bona Ecclesia habet Episcopos tanquam Prelatos prin-
cipales, et dicitur in exercitu Christi ergo nobis ipsos spectat militum
conscriptio: ergo et.

¶ Dicitur Ananiam Act. 9. manibus Pauli imponere
dicit se missum ad eum, ut videret et implet. spiritus S. Ananiam ta-
men non erat Episcopus: ergo. Non Ananiam hinc non concluditur Paulo sacrum
Confir. cuius non erat capax; quia nondum baptizatus; sed imposuisse
solum ei manus ad faciendum miraculum, seu restituere ei visum.
Dicit autem implendum fore spiritus sancto per Baptismum, quem
statim suscepit, vel per impositionem manuum, que postea suscepit
ab Apostolo prout est credibile: nisi forte spiritus sanctus extra
ordinario modo sine sacro sit ei collatus ut ceteris Apostolis.

¶ Dicitur Manuum impositio de qua loquitur
mo in Act. Apost. non fuit Confirmatio eadem benedictione Chris-
tiana ut dicitur est: ergo ex facto Apost. non recte colligitur solum Episcopus.
Non nego contra: Nam ista manuum impositio habebat eundem
formalitatem Sacri, sive eundem effectum, et finem que habet Con-
firmatio eum Christianum et sic est in ipsius symbolis, quodam

materialis diversitas, eorum recte colligit. ex sacro Apost. prout in sa-
cra scriptura memorat. Solos Episcopos eorumdem Successores de
Gene esse Ministros venerationis ordinaria sicut Apostoli erant Mini-
stri Confirmationis quasi extraordinaria, et privilegia. Sicut si hi
soli ordinarent Episcopos cum exclusione aliorum, tamen per privi-
legium id egissent sine materia et forma ordinaria, adhuc recte col-
ligeret. Solos Episcopos esse ordinarios Ministros sacre ordinationis.

Dices 3. Concil. Sol. 2. Cap. 20. ait: Statutum
est Diaconum non chrismate, sed Presbyterum abente Episcopo, pre-
sente vero non nisi ab ipso fuerit preceptum. Pro Concil. non regere de
sacro Confirmationis, sed de veneratione baptizati in vertice de quo
loquit. Intro 1. Epist. 1. Cap. 3. dicens: Presbyterij seu exiter seu pre-
sente Episcopo cum baptizant chrismate baptizatos unguere licet.

Unde advertendum non fuisse solitos Pres-
byteros etiam baptizare presente Episcopo nisi de eius licentia, imo
nec alios rite sui ordinis exercere; ne proinde non fuisse solitos si-
ne eius licentia baptizatos chrismate unguere in vertice ut patet ex
Leone Papa Epist. 48. sed neque coram Episcopo licet Presbyterij in
baptisterium intrare, nec presente frangite infante tingere, nec sig-
nare. Et consonat Cap. Omni tempore 124 de Cons. dist. 4 ubi dicit:
Presbyter vero presente Episcopo non signet infantes nisi forte ab Epi-
scopo ei fuerit preceptum: nec liceat Presbytero prius Episcopo intrare
in baptisterium.

Dices 4. Hieronymus Dialog. contra Iovinianum
nos ante medium quaxery quare in Ecclia baptizati nisi per ma-
nu Episcopi non recipiant spiritum Sanctum, respondet hanc observa-
tionem ea auctoritate descendere, quod post Ascensione Domini spi-
ritus Sanctus ab Apostolos descendit, et multum in locis sanctis reperitur
ad honorem potius sacerdotij, quam legi necessitatem. Pro quod Chris-
tus hanc potestatem ut ordinariam tradidit solis Episcopi, potius
ut hoc modo honoraret. eorum officium, quia quod illud Sacram-
entum absolute necessum sit ad salutem cum per ipsum Baptismum, gratia spi-
ritus Sancti acquiri possit. Qui sensus ex antecedentibus et conditionibus
sacris patet. Unde enim ait, alij omnino miserabiles et deplorandos
fore, qui Episcopum adire non possunt.

In fine nota quemlibet Episcopum etiam excommunicatum, et he
relicum valide hoc Sacramentum conferre; quia est reus Ordinis non requi
rit jurisdictione ut fiat valide; sed tantum ut licite. Unde pecca
ret Episcopus confirmans etiam in propria diocesi subditi alterius Episcopi
absque huiusmodi licentia saltem presumpta ut tenet Sa Henríguez.

Dubium 2m. de ministro extraordinario Sacri
Confirmationis.

Co. Minister extraordinarius ex commissione Summi Pontificis
est simplex Sacerdos. Est communis. Et ex voluntate Christi de qua
legimus nobis constat ex facto Pontificis, eorumque declaratione. Nam
Greg. Mag. l. 3. Epist. 26. concessit Sacerdotibus in Sardinia hoc Sacramentum
ministrare in absentia et defectu Episcoporum, ut meminit Sicuti
in decreto de Armenis, ubi postquam dicit Ministerium Ordinationis
Confirmationis esse Episcopum subiungit: Legitima tamen aliquando per
Apostolicam Sedis dispensationem ex rationabili et urgente necessitate
etiam simpliciter Sacerdotum Christianitate per Episcopum confecto hoc ab
ministrante Confirmationis Sacramentum.

Insuper Greg. 3. eadem potestate

concessit quibusdam Presbyteris qui versabantur in regionibus
partibus infidelium. Similiter Adrianus 6. eadem potestate dedit
fratribus Minoribus in India agentibus eorum concessio neque
haberi dicit in Concilio nostro Hispalensi. Idem privilegium concessum
fuit a posterioribus Pontificibus Societati Jesu ut patet
apud Rodriguez in quest. 19 Regul. Art. 3. quest. 31. Idem colligi
potest ex Trid. sess. 7. Can. 3. ubi cum ait solum Episcopum esse Mi
nisterium Ordinationis huiusmodi Sacri, extraordinarium, seu ex dispensatione
et commissione non excludit: Nam dum agit de ceteris Sacris per
solos Episcopos ut de Ordine, aut per Sacerdotum ministrandi, ut de
Poenitentia. Vel per quemlibet hominem, ut de Baptismo ministran
do nunquam adhibet hanc particulam Ordinationis: q. et.

Denique in tota Ecclesia orientali

sive apud Grecos ab antiquo etiam ante schisma nos indolevit ut
simpliciter Sacerdotum conferat hoc Sacramentum, ut ex Eusebio etiam
antiquis, et scriptoribus rerum grecarum patet. Cum enim
apud illos Baptismus Confirmationis, et Eucharistia nunquam separantur.

nec possent Episcopi tempore egle paxente, paxentim cu puerorum
et adultorum confusa plebs, non amplius certis per annos diebus so
lemnibus, sed indiscriminatim quocum tempore conferri caper, as
sumpserunt sibi etiam Parochi officium confirmandi contentibus
Whij orientij Episcopi, atque etiam orienti, aut saltem totius
te Pontifice. Dico saltem totius: Nam sufficere convenit Episco
porum docet Pontificij p. 4. c. 3. et 4. quando Papa id sibi non relexit:
prout facile censet. vni seu more Ecclie Latine in qua loco Confirma
tionij Baptismo iungi solita successit vicaria ceremoniali vna
tio baptisib in vertice queq fit per Sacerdotem ut ex Romano obser
uat Arcudij S. r. Concor. c. 14. addens hanc non fuisse in vna
apud Grecos utpote habentes potestatem confirmandi.

Dices 1. ex Con. et P. ac praxi Ecclie
Episcopus est essentia huius Sacri Minister: 90. Summus Pontifex
non potest alium seu simplicem Sacerdotem determinare. Non Episcopus
esse essentia Minister ordinariem; non vero absolute ut patet
in Baptismo: cuius Minister essentia est Parochus, aut Sacerdos qui
sit Minister absolute loquendo

Dices 2. Pontifex non potest conferre
simplicem Sacerdotem que de iure diuino sunt Episcopi propria, uti
est Confirmatione ministrare, cuius est natura Minister necessitate
Sacri: 90. Non quod de iure diuino Episcopus est vnus Minister
Ordinariem Sacri Confirmationis; et conu quod non potest Pontifex
id delegare simplicem Sacerdotem; maxime tamen quod sit Minister
extraordinariem

Unde aduertendum quod Pontifex non
potest id delegare alteri quia Sacerdotem; 99. Diacono, et Episcopo nec
Sacerdos, et quod Sacerdos a Pontifice delegatus debet uti christumate
ab Episcopo benedicto; 99. de iure diuino ad solum Episcopum triqua
ad Minister ordinariem pertinet christumate consecratio; potest tamen
simplex Sacerdos per delegationem Pontificis maxime consecrare, ut
Minister extraordinariem. Aduerte ulterius quod solus Episcopus non e
essentia Minister huius Sacri; sed hic, vel simplex Sacerdos, habet tale
Pontificis dispensatione, et licet Episcopus sit huius Sacri Minister ne
cessitas necessitate Sacri est intelligendum de Ministro ordinario.
Dub. 3m. de Subo huius Sacri eiusque requisitis

151
1a. Subiectum capax recipiendi valide hoc Sacram³ est omni
sive baptizatus sive sit infans, sive adultus. Pl. ex Cap. Omnes
fideles de Cons. dist. 5. Colligit. Etiam ex Actor. 2. ubi dicitur
quod spiritu sancto replevit totam domum in qua erant
Apostoli sedentes; et postea addit repleti sunt omnes spiritu
sancto. Et illa repletio spiritus s. nobis hodie confert. per hoc
Sacram³ ergo cum omnes illi fuerint capaces illius doni etiam
omnes sunt capaces illius

Quod ad hoc requiritur. Baptismus de
firmiter est ab Inno. 3. in Cap. Veniens de Presbytero no bapti
zato. Item qd Baptismus est iuncta sacramento: ergo merito prerequi
rit. ad receptionem Confirmationis. Deinde Confirmatio fuit
instituta ad requirendam gratiam que perficitur fidei acquisita
in Baptismo: ergo supponit Baptismum. Denique iuxta Ill. D.
lib. de Sacram. per Baptismum significat. generatio est per Confir
mationem significat. accretio: ergo quemadmodum accretio suppo
nit generationem, ita etiam Confirmatio supponit Baptismum.

Et sic etiam subiectum Confir. baptizatus
sive sit puer, sive adultus patet; qd ita videt. expressum ab
Urbanus relato Can. 2. de Cons. dist. 5. ubi dicit: Omnes fideles
per manuum impositionem Episcoporum spiritu s. post Baptismum
accipere debent. Item qd ipse Apostoli hoc Sacram³ conferebat
indiscriminatum dicit. illud conferre omnibus baptizatis qd
videt. intelligi tam de pueris, qd de adultis. Et qui ex
ut quemadmodum omnes qui generant. sunt capaces creatio
nis, ita etiam qui spiritaliter generant. per Baptismum sint etiam
capaces accretionis spiritualis per Sacram³ Confirmationis

2a. Licet valide possit confirmari
puer ante usum rationis, tamen convenienter non est sine causa
illi ita confirmare. Pl. ex Cathedris. Rom. p. 2. Can. 3. n. 14
ubi dicit: Illud etiam observandum est omnibus quidem
post Baptismum Confirmationis Sacram³ posse administrari
sed minus tamen expedire hoc fieri antequam pueri rationis
usum habuerint. Quare si duodecimum annum expleverit
non videtur usque ad septimum hoc Sacram³ differre convenit.

Item quod conueniens est quod aduentant pueri se recipere sa-
crum Confirmationis; ne postea iterum confirmet. quod facile
accidere potest si ante usum rationis illud Sacramentum acciperit
Deinde cum hoc Sacramentum non sit de necessitate medijs ad salutem
ut est Baptismus, melius erit expectare usum rationis vel hoc ut
puer illud accipiat cum maiori deuotione et dispo-

Denique ca. III. de. in. Doc. cap. 23. Iohes. Sacramentum
Confirmationis in iherosolymis est ut infantes exedant, intelligant
et confiteant. illud quod sui Latini promiserunt pro illis in
die quo Baptizati fuerunt, in quo die infantes non habebat intel-
lectum, ut possent conuenire sacro Baptismo. Amabilij filij
quando tu accipis Sacramentum Confirmationis, hinc a promissio-
ne liberant. Latini qui de fontibus Baptismalibus tenuerunt
verum et qui in tua persona promiserunt conuenire sacro
Baptismo: 904.

Causa autem sufficientes ad peccandum hanc
ordinem et ad confirmandum pueri ante usum rationis sunt. Pri-
mo si puer ante septimum habet usum rationis. Secundo si non
confirmatus diu habiturus sit occasione Sacramentum accipiendi.
Tertio si puer in periculo mortis existeret, opportune illud Sa-
crum conuenire possit, et in hoc casu hanc doctrinam expresse
docet Suarez quod licet non sit professus fidem coram Ihu
Christo, recipiet gratiam tantis meritis cuius maior gloria respondebit, et
non est cuius tanto beneficio priuet. Ita etiam D. Thomas q. 72. ar. 8.

Quarto si Diacesis conuencio viget ut pueri
ante dictam aetatem confirmet. est in Hispania fieri solebat de
Crispiano. Unde si Episcopus sine hijs rebus sine aliqua causa iure
infantem ante usum rationis confirmet iudicio peccare velud veris-
sime ut cum pluribus docet Diana p. 3. l. 4. resol. 19.

Item 3. perpeccato nomen est confirmandi.
It. quod si possit pueri ante usum rationis confirmari etiam possit
hi. nec obstat esse infans inegreque militandi in via spiritus sancti
per hoc Sacramentum confect. ut tenet Ill. de. cit. sufficiens enim illij
Sacramentum ad requirendum per illud maiorem gratiam et per consue-
tione gloriam ut tenet Diana citatus resol. 20. et l. 6. resol.

93. Unde a fortiori dicendum debere daxe illi, qui post usum rationis
incidit in amensiam, sicut hoc Sacram³ non potest tempore
usus rationis: sufficit enim habere prius saltem implicitam
voluntatem illud recipiendi, quod de omnibus Christianis
creditur. quatenus non habent expresse voluntate contrariam.

§ 4. In Adulto requiritur voluntas seu
intentio hoc Sacram³ suscipiendi; in parvulis vero ante usum rationis
sufficit voluntas Christi, vel Ecclesie, ut dicitur est Tract. de Sacram³
in genere. Requiritur etiam in Adulto fides non ad valuatione sacri
sacram³ ad recipiendum illius effectus, hæc autem in parvulis non re
quiritur, quia illi non sunt capaces; et ideo sine illa valide et licite
possunt recipere hoc Sacram³.

In Adulto etiam requiritur gratia
ad hoc ut illud digne et cum fructu recipiat; vel saltem quod
existimet illum habere. Quia hoc Sacram³ fuit institutum de re
ad dandum secundum gradum; id est augmentum gratie et istam
dat sufficienti disposito; si tamen homo ad illud recipiendum acce
dat cum conscientia peccati mortalis, et etiam ad attributa
sui existimando esse ad hoc contritionis; etiam tunc est bene dispositus
quod, et non solum licite; sed etiam fructuose recipit hoc Sacram³; hæc
sicut dispositio per se non sit sufficienti dispositio ad requirendum
gradum in Sacram³ vivendum; tamen in hoc casu per accidens suffi
cienti dispositio est ut Sacram³ gratiam producat ex opere operato
potest enim hoc Sacram³ quemadmodum et reliqua Sacram³ vi
vendum per accidens producere gratiam primam ut jam dixi.

Si autem quæramus an homo bene habeat
se disponere ad gradum per Confessionem; an vero sufficiat per con
ditionem; dico sufficere se disponere per Contritionem ut tenent
communiter DD. Quapropter debent Episcopi ante Confirma
tionem exhortare recipientes ad Confessionem vel saltem ad Con
ditionem et dolorem peccatorum ut digne et fructuose susci
piant hoc Sacram³.

Tandem requiritur etiam ad bene esse ut qui
recipit hoc Sacram³, illud recipiat non solum cum pietate inte
riori sed etiam cum devotione, et humilitate exteriori propter

recesserint debitum tanto. Unde ad hoc dicitur maxime
deesse viros Religiosos Militarij accedere ad illud suscipien-
dum esse armatos ut notat Honorius Saneius in Selectis d.
45. Quia ex illis de in Prover. et in hoc. cit. hoc Sacram. debet
ad roborandū Animum in fide; et ideo maxime congruit eo
sua illud per se significari, ita ut iniuriam corripere
solitudo interior, et exterior. Deinde quia Religiosi non milita-
re in habitu dignuntur; nam Religiosi Franciscanus familia
diversus habitus habet a Religiosis Dominicano; et quod
modus indecens est Religiosis Franciscanus; Ergo sine suo ha-
bitu accedere ad recipiendum hoc Sacram. ita etiam indecens
est ad illud recipiendum accedere Religiosum militarem sine en-
te, cui enim necesse sit hunc habitum proprium Ord. militarij.

Dubium An. an de hoc preceptum, seu obliga-
tio recipiendi hoc Sacramentum.

Res. Per se loquendo nullū dicitur preceptum divinum nec ec-
cles. de jure communi sumendi hoc Sacram. sub mortali. Et
communij contra istum Soto Sylvestrum et alios existimant
de jure communi dari preceptum suscipiendi hoc Sacram.; et per
consequens peccare mortaliter qui illud voluntarie omittat etiam sine
contemptu. Et quia nullibi tale preceptum reperit. ergo si non dicitur
contemptum, poterit pretermitti hoc Sacram. sine mortali. Sum
ergo si daretur tale preceptum Ecclē nos cogeret ad illud imple-
ndum, et prescriberet certū tempus ad illud recipiendum, ut sit in
Sacram. Contritionis et Eucharistie; sed Ecclē hoc non fuit circa con-
firmationem: ergo.

Dicti de jure communi; quia non nego posse esse in
const. aliquarum Ecclesiarum preceptum suscipiendi hoc Sacram.
Et sic legitur in aliquibus, et videtur sic precipi in Constitutionibus
Borvensis Ecclesie; quia Tit. 2. Cap. 2. sic dicit. Et precipitur hoc.

Dicti per se loquendo; quia per accidens possunt dici
sui in quibus dicitur obligatio sumendi hoc Sacram. sub peccato mor-
tali. Primum casus est, si forte quis esset in articulo mortis et ha-
beret conscientiam peccati mortalis, et non posset recipere illud
Sacram.; quia tunc posset hoc Sacram. esse de necessitate mediij

ad salutem; nā fortassis habebit solū abtritionē existimando
habere contritionē, et abtritio de se nō est sufficiens ad re-
mittendū illud peccatū, abtritionē simul cū sacro ē sufficiens
ad illud remittendū: qd cū homo nō sciat an habeat contri-
tionē, vel nō, tenebit. in casu proposito sub mortali ad reci-
piendū hoc sacram. Ita Diana p. 5. Tric. 3. Resol. 32.

Sed hic casus videtur videtur impossibi-
lis in praxi. Quia cū Minister huius sacri sit Episcopus vel
Sacerdos de licentia Pontificis implicat in tali casu nō potest illi
administrare eandem; et si fuerit totaliter eadem sententia, hinc obli-
gatio erit ex parte Ministerii et nō ex parte recipientis. Deinde
quæ potest administrare sacram. Confirmationis; qd Minister est
idem et christus in casu necessitatis et sufficiens materia huius
sacri, quod est propriū illius temporis. Si tamen egerit. casus
in quo solū sacram. Confirmationis ministrari possit, hinc erit
tunc nō recipiendū esse et hæc obligatio hinc est præcedens et præ-

Secundus casus in quo per accidens erit
mortale omittere hoc sacram. est qd omittit. ex contemptu
Quia tam grande dei donū nō potest contemni sine maxima
dei injuria ut patet; nō tamen dicit. contemnere illa, qui illud
ex negligentia nō suscipit eum possit commode illud susci-
pere. Tertius casus est si ex omissione huius sacri sequatur
scandalū; ut erit si Ep. omittens hoc sacram. sit suspectus
in fide; nam ex tali omissione putaret. vulgo qd illud
contemneret, aut nō crederet esse sacram.

Q. Omittere hoc sacram. absolute
loquendo nec est peccatū veniale est. Ita Nauar. Cap. 22. rig.
Et qd nullum de hoc dicit. præceptū de iure communi; et
nullū dicit. peccatū nec veniale nisi sit contra aliqd præcep-
tum. Item qd eum hoc res in se sit gravis, si de illa aliquod
dicit. præceptū obligaret sub mortali; sed nō ita obligat
ut supra dictū est. qd.

Unde inferri contra solū in 4. dist.
7. quest. vni. nō esse peccatū veniale recipere Eucharistiam an-
te confirmationē; Nam si opinio solū esset vera multa peccata

venialia circa hoc committeret. quod nulla ratione ostendi potest
Nam antiqua consuetudo Ecclesie, quae statim post Baptismum
succedebat Confirmatio, et postea Eucharistia non cadebat ut do-
cet Diana p. 4. Truc. 4. resol. 50. § Nota

Si tamen quæramus Num
Pontifex saltem possit precipere sub precepto ut fideles reci-
piant Sacramentum Confirmationis. Rō affirmativa. Qui de sub
sub precepto obligat Pontifex illos qui ordinandi sunt ut ante
suscipiōne Ordinis suscipiant Confirmationem, ut patet ex Trid.
Sess. 23. Cap. 4. de Reformatione hujus verbi: Prima tonsura nō
inhibet qui Sacramentum Confirmationis nō suscipit: ergo quemad-
modum in hoc posuit preceptum, ita etiam potest &.

Dices 1. Episcopus valde
negligens in administratione hujus Sacramenti peccat graviter: ergo etiam
peccabit mortaliter ille qui hoc Sacramentum omittit etiam recluso
scandalo, et contemptu. Rō negata contra. Quia Episcopus ad
hoc tenet. ex officio et obligatione; suscipiens vero nullus de hoc
obligatione habet; deinde suscipiens nō tenet preceptum
potest cedere juri suo privando se sumendo Sacramenti; et tunc Episcopus
nō potest cedere in damnum alterius; et sunt multi de sacra om-
nes qui hoc Sacramentum desiderant et habent jus ad illud a quo
Episcopus illos nō potest privare.

Dices 2. Saltem tenet. reci-
pere illud quod fides protulit est coram Tyranno, quod quid-
dem debet vixi ad resistendum in tali occasione: ergo saltem in tali
casu daret. preceptum illud recipiendi. Rō negata Rōi. Nam
licet Confirmatio debet vixi ad vincendum Tentationes fidei; In-
vane possunt hujusmodi vixi per alia media obtineri s. per Ora-
tiones per Confessionem, Eucharistiam &c. Ideoque licet melius et
convenientius sit illud recipere Sacramentum, eo quod Deus liberum
suum gratiam concedat illi qui illo utitur. ad vincendum Ten-
tationes contra fidei; tamen nō debet per se obligatio nec precep-
tum illud recipiendi nisi confirmatio existat esse in periculo
deficiendi in fide si hoc Sacramentum non suscipiat: Non tunc ad
illud recipiendum tenetur. sub mortali nō per se; sed per necessitatem.

Si autem aliqui iuxta Canonici Capita adducant. dicendum
est non indicare preceptum; sed solum consilium.
Disputatio 3a. de effectibus et Ceremonijs
Sacramenti Confirmationis.

Dubium I. in. quoniam sint effectus Confirmat.
Sola. Sacram. Confirmationis ea opere operato causet digne
suscipientibus gratiam habitalem iustificantem, augendo
s. per se gratiam iam antea per Baptismum acceptam. Est de
fide eamque tenet Ill. Dr. lib. de Sacram. Postea ex Trib. Sep. 7.
Can. 6. ubi definit. omnia Sacra. noue Legis causare gratiam
habitalem sanedificati. ea opere operato digne suscipienti-
bus; sed Confir. est Sacram. noue Legis: 90. Item qd ista di-
cunt. causare gratiam ea opere operato; que ex se sunt instituta,
a Deo nobis non producendi ultra meritum, et disponem. opera-
rij; sed Confirmatio sic est: qd per hoc Sacram. confert. non
solum Spiritus Sancti id est gratia, sed etiam plenitudo. et
cum confert. paruum est ante usum rationis qui non habet ullam
disponem., legitur. quod 4.

Videtur augere per se gratiam; qd ut
docet Ill. Dr. cit. sicut oleum nectit super aqua ita gratia
que datur in hoc Sacram. super gratiam que datur in Baptismo. Item
qd per se non confert primam gratiam cum non sit Sacram. motus
nec viciorum quod supponit animam viuam per gratiam
potest tamen per accidens conferre primam gratiam, qd si homo
qui habet peccatum mortale istud recipit cum sola attritione cui
animado esse contritione; qd tunc confert gratiam non ratione attritio-
nis que ad hoc non est sufficiens: 90. ratione Sacramenti: 90. 9.

Q. 2. Sacram. Confirmationis magis
rem confert gratiam habitalem, quam Sacram. Baptismi. Est
communij Ill. Dr. cit. dicente: sicut oleum reddit aqua sa-
porosam, et rapidam, ita per istud Sacram. homo recipit ma-
iorem saporem in Christo. Et Prepositus in 3. p. d. Thomae quest.
72. art. 1. dub. 1. non solum dicit per hoc Sacram. conferri magis
rem gratiam, quam per Baptismum; sed etiam maiorem, quam per ullum
aliud Sacram. accepto per que aliqui condiderunt. Dicit in lecta.

Et ex S.S. et Patribus specialiter ex Urbano Melchiride et Cyrino
qui omnes dicunt plenitudinē Spiritus Sancti sive gratie per
hoc Sacramentum conferri, qui modi loquendi significant quendam
abundantiā gratie super illam, quā in Baptismo recipimus
Sunt quia hoc Sacramentum inditūditū fuit in dāta receptione exponit
per quā homo requirit plū subitā grā per generationem: quod
per Baptismū significat: regeneratio et per Confirmationē recre
tio, videt. major gratia requirit per Confir. quā per Baptismū.

¶ 3. Sacramentum Confirmationis confert specia
lem Spiritus Sancti protectionē ne auxiliū ad fidem solite profi
terendam. Ita Ill. Dr. cit. sic dicens: In isto Sacramēto dat. gratia ad
pugnandū publice contra inimicos Iesu Christi et ad confitēdū
nomen Christi publice, et audacter sine timore et verecūdia.
Sunt quia ex flor. in Decret. de Armenis finis huius Sacramēti est ne Chri
sti nomine confiteri erubescat Christianus; dicit enim Concil.: Effectus
autem huius Sacramēti est quod in eo dat. Spiritus Sanctus ad robur fidei
sicut datus est Apostolis in die Pentecostes ut Christianus audacter
Christi confiteatur nomine.

Et ex hac firmitate sive robore fidei con
fitenda nomine ipsius Confirmationis inuentū est nemo dubitavit
ut ait Catechismus Romanus Cap. de Confir. § 16. Hoc eo (inquit)
nomine rei imposuit est, quod huius Sacramēti virtute Deum nobis
rob confirmat quod Baptismo operari cepit nosque ad Christi
nē soliditate perfectionē adducit.

¶ 4. Sacramentum Confirmationis imprimit
characterem per quē designat. homo lingua militis Christi. Ita de
finit. a Trid. Sess. 7. Can. 9 de Sacram. in genere: Si quis dixerit
in Tribus Sacramēti Baptismo s. Confirmatione et Ordine nō impri
mē Characterem in Anima hoc est signū quoddam indelebile
unde ex iterari nō possunt Anathema sit.

¶ 5. Hoc Sacramentum per se remittit peccata
venialia per se si homo istud recipiat eū abstinentie venia
liū; per accidens autem remittit peccata mortalia. Et si quis
quod hoc Sacramentum est viuorū et Amicorū Dei: quod conueniens ē quod
ea vi illius nō solum crescat Amicitia Dei; sed etiam quantum fieri

possit tollant. Offensaeque inueniri possunt eum ipsa amicitia
gesta sunt peccata venialia. Dicit si de illis det. Aliter; qui
peccata venialia etiam non remittit. qd dicit. confitebitur illo-
rum; et ideo requirit. quod de illis det. aliqua de veritate et suffi-
cit quod sit Aliter.

Pl. Quia pars: Prima quia non cauet. quin
remittat. peccata mortalia; sed nos dicimus hoc Sacramentum em-
tate per accidens dicitur prima quia. qd. Notandum tamen quod
licet hinc remittant. peccata; tenent tamen postea suscipientem
Sacramentum illa peccata confiteri, qd confitetur; nam peccata que nobis
remittit. per accidens, tenentur illa postea subicere clauibus
Ecclie, ut patet ex Sacramentum Penitentiae in quo per accidens remit-
tit. peccata mortalia; ita ut saluaret. homo si hinc moreretur; aliter
si uiuat et recordet. peccata mortalia tenet. illud subicere clauibus
per confessionem; qd licet esset remissum tale peccatum, erat remissum
per accidens eum hoc onere confitendi: qd similiter peccata mortalia
que remittit. in Sacramentum Confirmationis cum sint remissa per accidens
Dubium In. quoniam sint ceremonie Sacramenti
Confirmationis

Omnes ceremonie que in confessione Charismatis adhiberi so-
lent prout in Pontificali Romano habent. Dico requirere requiri
ceremonie ad hoc Sacramentum ministrandum

Prima est quod Episcopus ob reuerentiam
Sacramenti debet indui habitu Pontificali; idque sub peccato mor-
tali quemadmodum sacros Ordines collaturus vestiri debet in
dumentis, seu ornamentis Pontificalibus. Secunda quod caput co-
firmati circumligetur vitula seu lintea, quod fit ob reuerentiam
Charismatis ut paulatim easiceat. et ne alij rebus adhaereat. De
inde est significat. quod in Confirmatione accepta est conuer-
sio. Non est autem certum tempus determinatum quo hoc lin-
teum ferri debet sed spectanda est locorum consuetudo

Tertia est quod Episcopus det confir-
matio alapa supra genas dicens. Pax tecum. Tunc ut confirma-
tio intelligat se firmari hoc Sacramentum ad iniurias pro Christo tolle-
ndas. Tunc ut recordet. Sacramenti suscepti et militie ad quam

excedam conuenit. Quarta est circumscribita. Sacerdos qui inuestituram
debet esse. Tertia quoad modum fieri potest, simpliciter. In
potest conferri quocumque loco deest quocumque loco sit interdichy vel in
bet. C. Responso de sent. Excom. Quinta exat alim circumscribita
in tempore: quod s. solum conferretur tempore Pasche et Pentecoste
coste; modo tamen inualuit conuectudo conferendi istud om
ni tempore et die; idque in postquam ante prandium.

Sexta est quod debeat esse Sacerdos qui
confirmandum tenet, qui non potest esse nisi unus vel unus iuxta
Decret. Leonis Papa. An autem post Trid. possint agnomi duo
s. unus et una in Baptismo, est inter Theologos controversum
Et probabiliter uidetur quod non eo quod Trid. sess. 24. cap. 2.
de Refor. id statuit de Baptismo; ideoque non est de dedit
ad Confirmationem, cum iuris antiqui correctio sine uigenti iuda
mento non debeat admitti; qd. Trid. eodem cap. agens de Confirma
tione expresse restringit cognitionem spiritualem eadem oriunda
ubi prius restringeret oriunda ea Baptismo; nihil tamen omni
no loquitur de praeteri istud.

Unde iuxta hanc doctrinam si ultra de
signatos alij tenent confirmandum, hi similiter contrahet cogna
tione spiritali; quocumque in alia sententia oppositum foret dicitur
iuxta ordinationem Trid. supra de Baptismo. Debet etiam
secundum antiquam Romanam conuectudinem Sacerdos Confirmationis
esse distinctus a Sacerdote Baptismi extra casum necessitatis.

Putat tamen Siluester Verbo Confir.
conuectudinem iam contrarium obtinere: Alij tenent secum facere
non peccare saltem mortaliter. Debet etiam Sacerdos esse confirma
tus in Baptismo 102. de Cons. dist. 4. Unde non confirmatus
iuxta Dd. communiter illicite hoc munus obicit; imo iuxta pe
nosque inualide: At si reuera textus Canonis qui desumptus est ex
Concilio Maguntino non continet verba hanc iurisdictionis.

Obligatio confirmandi instruendi non est
in iure expresse ut notat Henricus eum alij; et quocumque expresse
foret, tamen unum haberet locum, eo quod recipiens hoc Sacramentum sit
adulterum presumat. utrumque instruendi; et quocumque supponere

este parvulus ad instructionem tenet. postquam Baptismi. Contra
 hit. autem cognatio spiritalis diuini Matrimonii inter
 susceptorem et confirmatum; eiusque parentes et non ultra iuris
 est. restringens in hoc iure antiquo. Reliqua de susceptoribus
 confirmationis sunt sepe explicanda conformiter ad ea quae dicitur
 in de susceptoribus Baptismi. Et haec dicta sufficiant
 donec ad maiorem Dei gloriam omniumque Sanctorum
 in caelis curia commemoratum. Amen.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

R.

2

Ministerio Fovial dia 16. Enero 1769

N. M. R. F. F. Miguel Pellicer

Francisco de Asis de Salama por

aplicadas en la Libreria de S.

arias materias Luchas

3.

Ms.
1092